

**FÜLÖP KÖZSÉG
MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT
Településfejlesztési koncepció,
Településrendezési eszközök
kidolgozásához**

CÍVISTERV
VÁROSTERVEZŐ ÉS ÉPÍTÉSZ IRODA
4025 Debrecen, Széchenyi utca 8 sz.

CIVIS TERV
VÁROSTERVEZŐ ÉS ÉPÍTÉSZ IRODA BT.
Levelezési cím: 4031 Debrecen, Derék utca 245
Iroda: Debrecen, Széchenyi utca 8 sz.
Tel:(30) 9818-172, Tel/fax: (52) 531-732
Email: civisterv @ civisterv.hu

FÜLÖP KÖZSÉG

MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATA

**Településfejlesztési koncepció,
Településrendezési eszközök kidolgozásához**

Képviselet szakág	név, jogosultság	
Vezető településtervező:	Zsemberi István TT/1 09-0016	
Környezetalkítás, tájrendezés:	Zsila László TK-09-0583/06	
Környezetvédelemi tervező:	Lévai Béla HBM MK 09-003	
Közlekedés tervező:	Gulyás Imre Tkö / 09-0057	
Vízi közmű	Szabó Lóránt TRv-T-/09-0408	
Energia közmű tervező:	Szabó Lóránt TRe-T-/09-0408	
Térinformatikus:	Dr. Pázmányi Sándor	
Debrecen, 2018. május hó		 Zsemberi István Ügyvezető

TARTALOM

BEVEZETÉS	5
1.) HELYZETFELTÁRÁS	6
1.1. Regionális összefüggések, térszerkezeti helyzet	6
1.2. A területfejlesztési dokumentumokkal való összhang vizsgálata	10
1.3. A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata	22
1.4. A Szomszéd települések hatályos településszerkezeti terveinek fejlesztést befolyásoló - vonatkozó megállapításai.....	32
1.5. A hatályos Településfejlesztési döntések bemutatása	38
1.6. Fülöp településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata	41
1.7. A település társadalma	53
1.8. A település humán infrastruktúrája	56
1.9. A település gazdasága	58
1.10. Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere	60
1.11. Településüzemelési szolgáltatások.....	62
1.12. A Természeti-táji adottságok vizsgálata	64
1.13. 1.13. Zöldfelületi rendszer vizsgálata	77
1.14. Az épített környezet vizsgálata	79
1.14.1. Területfelhasználás vizsgálata	79
1.14.2. Telekstruktúra, épületállomány és építmények vizsgálata, önkormányzati ingatlankezelés	82
1.14.3. Az épített környezet értékei	83
1.15. Közlekedés vizsgálat	94
1.16. Közművesítés	97
1.16.1. Vízgazdálkodás vizsgálata	97
1.16.2. Energia ellátás vizsgálata	101
1.17. Környezetvédelem (és településüzemeltetés)	103
1.18. TELEPÜLÉSI KLÍMA	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
2.) HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ.....	125
3.) HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ	129
3.1. A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis.....	129
3.2. Problématérkép, értéktérkép.....	133
3.3. Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek	134
3.3.1. Településrészek kijelölése, a lehatárolt településrészek rövid bemutatása.....	135
3.3.2. Szegregált, vagy szegregációval veszélyeztetett területek:	145
3.3.3. Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek (potenciális akció területek).....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra: OTrT: Az ország szerkezeti terve (részlet).....	22
2. ábra: OTrT: 2014. évtől (jelenleg is) hatályos.....	23
3. ábra: OTrT: tervezett (még nem jóváhagyott) módosítása	23
4. ábra: A hatályos megyei TrT Térségi szerkezeti tervének részlete.....	25
5. ábra: A hatályos megyei TrT Térségi szerkezeti tervének részlete.....	26
6. ábra: A hatályos megyei TrT „Közlekedési hálózatok és építmények” 5/1. sz. függelék részlete	26
6. ábra: Megyei TrT „ökológiai hálózat térségi övezetei” c. tervlapjának részlete	28
8. ábra: Megyei TrT „Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület”	29
9. ábra: OTrT „Tájképvédelmi szempontból kiemelten	29
10. ábra: Megyei TrT „Rendszeresen belvízjárta terület”	30
11. ábra: Megyei TrT: Erdőtelepítésre javasolt terület	31
12. ábra: Nyirábrány Településszerkezeti tervének részlete (Forrás: Nyirábrány önkormányzata)	33
13. ábra: Nyíracsaád Településszerkezeti tervének részlete (Forrás: Nyíracsaád önkormányzata)	34
14. ábra: Nyírlugos Településszerkezeti tervének részlete (Forrás: Nyírlugos önkormányzata)	35
15. ábra: Nyírbétek Településszerkezeti tervének részlete (Forrás: Nyírbátor város honlapja)	36
16. ábra: Penészlek Településszerkezeti tervének részlete (Forrás: Nyírbátor város honlapja)	37
17. ábra: A Fenntartható Fejlődés alappillérei	38
17. ábra: Fülöp község településszerkezeti terve Teljes igazgatási terület	42
18. ábra: A Településszerkezeti terv és a megvalósult állapot összehasonlítása	43
19. ábra: A Településszerkezeti terv és a megvalósult állapot összehasonlítása	45
20. ábra: A Településszerkezeti terv és a megvalósult állapot összehasonlítása	47
21. ábra: A Településszerkezeti terv és a megvalósult állapot összehasonlítása	49
22. ábra: A településszerkezeti terv és a megvalósult állapot összehasonlítása	51
23. ábra: A településszerkezeti terv és a megvalósult állapot összehasonlítása	52
24. ábra: Fülöp község igazgatási területének területfelhasználás szerinti megoszlása	81
25. ábra: Fülöp község környezete a II. katonai felmérésen	83

BEVEZETÉS

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló többször módosított 1997. évi LXXVIII. törvény (Étv.) a településrendezési tervek készítésének folyamatát, az egymásra épülő munkarészek jóváhagyásának rendjét, a tervek tartalmát és formáját új alapokra helyezte. A rendezési eszközöket, mint a települések jelenét és jövőjét jelentősen befolyásoló dokumentumokat, szerepükhöz méltóan, alapos előkészítés után, az érdekeltek (lakosság, érdekképviselői és államigazgatási szervek) széles körű bevonásával kell készíteni.

A rendezési eszközök készítésének első, indító része a településfejlesztési koncepció elkészítése, majd jóváhagyása.

A 314/2012.(XI.8.) „a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről „szóló Kormányrendelet határozza meg határozza meg az elkészítendő munkarészek tartalmát is.

Jelen megalapozó vizsgálat egyaránt szolgálja Fülöp község új településfejlesztési koncepciójának és készülő új településrendezési eszközeinek (Településszerkezeti terv, Helyi építési szabályzat és ennek részeként szabályozási terv) megalapozását.

Fülöp község korábbi településfejlesztési koncepciója 2005. évben készült el (került elfogadásra).

A megalapozó vizsgálat és az erre alapozottan kidolgozott Településfejlesztési koncepció elkészítése előtt tájékoztatás történt, melynek során előzetesen véleményt nyilváníthattak a partnerségi egyeztetés szerint érintettek az érintett államigazgatási szervek, az érintett területi és települési önkormányzatok.

1.) HELYZETFELTÁRÁS

1.1. Regionális összefüggések, térszerkezeti helyzet

Települési szerepkör, közlekedési kapcsolatok:

Fülöp a megye legkeletibb települése, a román határral szomszédos. Debrecentől keletre 40 km-re fekszik, a 48-as útról közelíthető meg. A Nyírábránytól néhány kilométerre északkeletre fekvő falu zsáktelepülés, ami jelentős korlátot szab fejlődésének.

Állandó lakossága: 1783 fő, lakónépesség: 1644 fő (2016. 01. 01. forrás: önkormányzat)

Belterülete: 435 ha

Külterülete: 5000 ha

Debrecen és az országhatár közé szorult dél-nyírségi települések sok hasonlóságot mutatnak a Nyírség elmaradott nagykörzetének településeivel. E nagy térség területének és településeinek többsége ugyanis a szomszédos Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében található. A mi megyénkben e periférikus nagytérség déli települései találhatóak. A megyehatár két oldalán lévő elmaradott térség együttes fejlesztése igencsak kívánatos.

A Dél-Nyírség településeinek közlekedésének fókuszában Vámospércs található. Itt csomózódnak ugyanis a Debrecen felé induló útvonalak. Vámospércs demográfiai struktúrája egészséges, némi agglomerálódási tendencia is érezhető.

Nyíracsad, Nyírmártonfalva, Fülöp, Nyírábrány és Újléta tipikus nyírségi települések, de sajátos szituációt jelent Debrecen közelsége. A nagyváros ennek ellenére alig gyakorolt pozitív hatást a települések életére, amit a gyors népességvesztés is bizonyít. Néhány falu esetében /Fülöp, Újléta/ a korstruktúra a nagymérvű elvándorlás miatt szinte jövátételtenül deformálódott. Régi keletű probléma az, hogy ezeken a területeken a mezőgazdaság termelési szerkezete és iránya nem felel meg a természeti adottságoknak. A kedvezőtlen ökológiai adottságok igen szűk térre korlátozzák a mezőgazdaság lehetőségeit.

A dél-nyírségi települések megalakították a „Nyírségi települések társulatát”, bár pontosabb lenne a Dél-Nyírségi települések társulata elnevezés, de a történelmi hagyományok ápolása miatt a „Ligetaljai települések társulata” is szerencsésebb lenne.

Járási központ:

A **Nyíradonyi járás** 2013. óta Hajdú-Bihar megyéhez tartozó járás Magyarországon, székhelye Nyíradony. Területe 510,31 km², népessége 29 303 fő, népsűrűsége 57 fő/km² volt a 2012. évi adatok szerint. Két város, Nyíradony és Vámospércs, valamint 7 község, többek között **Fülöp** tartozik hozzá.

Nyíradony 1926-tól az 1950-es megyerendezésig a Szabolcs vármegyéhez tartozó Ligetaljai járás székhelye volt, melyet 1907-ben szerveztek és kezdetben Nyíracsad volt a székhelye.

Település	Rang (2013. július 15.)	Kistérség (2013. január 1.)	Népesség (2012. január 1.)	Terület (km²)
Nyíradony	járásszékhely város	Hajdúhadházi	7 798	96,59
Vámospércs	város	Hajdúhadházi	5 263	58,19
Bagamér	nagyközség	Derecske-Létavértesi	2 478	47,02
Nyírábrány	nagyközség	Hajdúhadházi	3 657	55,62
Álmosd	község	Derecske-Létavértesi	1 555	34,13
Fülöp	község	Hajdúhadházi	1 738	55,95
Nyíracsad	község	Hajdúhadházi	3 763	74,92
Nyírmártonfalva	község	Hajdúhadházi	2 013	57,48
Újléta	község	Hajdúhadházi	1 038	30,41

Kistérségi együttműködés:

A **244/2003. (XII. 18.) Kormány rendelet 1. § (1)** alapján a kistérség területfejlesztési-statisztikai területi egység, amely a közigazgatás területi feladatainak ellátásához szükséges illetékességi területek megállapításának is alapja. A Hajdúhadházi kistérség 2004. január 1-jén jött létre, 11 település (Bocskai kert, Fülöp, Hajdúhadház, Hajdúsámson, Nyíradony, Nyíracsad, Nyírábrány, Nyírmártonfalva, Téglás, Újléta, Vámospércs) önkormányzatának elhatározása alapján. A következő lépésként 2004. július 21-én a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 44/A. § (1) bekezdés h) pontja, a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. Törvény 41.§ (1) bekezdése, a helyi önkormányzatok társulásáról és együttműködéséről szóló 1997.évi CXXXV. törvény 16. §-a, valamint a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996.évi XXI. törvény alapján megalakult a Hajdúhadházi Területfejlesztési Kistérségi Társulás, amely csak területfejlesztési céllal jött létre. Később, hosszas tárgyalások és egyeztetések után a közösségi szolgáltatások térségi szinten történő, kiegyenlített, magas színvonalú és minőségű ellátása érdekében a kistérség valamennyi települési önkormányzatának részvételével 2005. október 14-én a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásáról szóló 2004. évi CVII. törvény alapján megalakult a Hajdúhadházi Többcélú Kistérségi Társulás.

A Társulás településeinek lélekszáma 2009. évben

<u>Hajdúsámson</u>	12 846 fő
<u>Hajdúhadház</u>	12 650
<u>Nyíradony</u>	7 874
<u>Téglás</u>	6 624
<u>Vámospércs</u>	5 347
<u>Nyíracsad</u>	3 873
<u>Nyírábrány</u>	3 854
<u>Bocskai kert</u>	2 964
<u>Nyírmártonfalva</u>	2 075
<u>Fülöp</u>	1 767
<u>Újléta</u>	1 063
Összesen:	60937 fő

Részlet Süli-Zakar István, Béres Csaba

„A térbeli társadalmi- gazdasági fejlődés lehetőségei és problémái – Hajdú- Bihar Megye” című munkájából

(Az ábra készítése óta városi rangot kapott, így jelölését tekintve javítva szerepel: Polgár, Tiszacsege, Hajdúsámson, Vámospércs, Létavértes, Komádi, Kaba. Kialakításra kerültek a járások és Járási központok.)

30. ábra: Városi vonzaskörzetek, sajátos településegységek Hajdú-Bihar megyében. Jelmagyarázat: 1. Önálló vonzaskörzetté alakuló településegységek, 2. Több irányú vonzást elszenvedő települések, 3. Megyén kívüli vonzasközpontokhoz tartozó területek, 4. Megyei vonzasközpontokhoz tartozó megyehatáron túli területek, 5. Városok, 6. Falusi kulcstelepülések, 7. Községek, 8. Vonzási alkörzetek.

1.2. A területfejlesztési dokumentumokkal való összhang vizsgálata

AZ ORSZÁGOS FEJLESZTÉSI ÉS TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ (OFTK)

Magyarország fő stratégiai céljai között Nyugat-Európa innovációs zónájának keleti kapujaként, és az ázsiai gazdasági erőter nyugati kapujaként pozicionálja az országot.

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptiót 2014. január 3-án fogadták el Nemzeti Fejlesztés 2030 címmel. A dokumentum kijelöli vidéki térségeket, és a Hajdúnánási járás ebbe a kategóriába tartozik. Az ennek megfelelő jövőkép „Gazdasági funkciójukban megerősödött, a működő és fejlődő helyi gazdaságra, benne az európai többfunkciós, ökoszociális funkciókat (tájfenntartás, természeti erőforrások és biodiverzitás megőrzése, népességmegtartás és foglalkoztatás) teljesítő, jó minőségű, egészséges élelmiszereket előállító mezőgazdaságra és azzal szoros kapcsolatban lévő élelmiszer-feldolgo-

zásra épülő, közösségeiben megújult, a helyben lakóknak perspektívát nyújtó, minőségi életfeltételeket biztosító vidéki települések és térségek.”

A dokumentum kijelöli vidéki térségeket, és a Nyíradonyi járás és benne Fülöp község is ebbe a kategóriába tartozik. Az ennek megfelelő jövőkép „Gazdasági funkciójukban megerősödött, a működő és fejlődő helyi gazdaságra, benne az európai többfunkciós, ökoszociális funkciókat (tájfenntartás, természeti erőforrások és biodiverzitás megőrzése, népességmegtartás és foglalkoztatás) teljesítő, jó minőségű, egészséges élelmiszereket előállító mezőgazdaságra és azzal szoros kapcsolatban lévő élelmiszer-feldolgozásra épülő, közösségeiben megújult, a helyben lakóknak perspektívát nyújtó, minőségi életfeltételeket biztosító vidéki települések és térségek.”

HAJDÚ-BIHAR MEGYEI TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ:

A Hajdú-Bihar Megyei Közgyűlés 214/2012. (XI. 30.) MÖK határozatával fogadott el, a megye gazdasági, társadalmi és környezeti állapotát feltáró helyzetelemzés. A helyzetelemzésre épülve készült el a megyei területfejlesztési koncepció, melyet a Hajdú-Bihar Megyei Közgyűlés 386/2013 (XI.29) sz. MÖK határozatával elfogadta

A megye jövőképe:

„Hajdú-Bihar megye 2030-ra megőrzi természeti értékeit és a helyi közösségek együttműködéseire, adottságaira és hagyományaira építve – támaszkodva Debrecen, mint a Kárpát-medence egészség fővárosa és versenyképes innovációs központ gazdaságélénkítő és munkahelyteremtő hatására – fenntartható, kiegyensúlyozott, lakosai számára minőségi szinten élhető környezet lesz.”

A Hajdú-Bihar Megyei Területfejlesztési Koncepció Helyzetfeltárásának a megye helyzetére vonatkozó legfontosabb megállapításai a következők:

- A Hajdú-Bihar megye hazánk keleti határán elhelyezkedve minden típusában mutatja a keleti perifériák jellemzőit, azt az átmeneti állapotot, amely a globális és európai folyamatokba és hálózatokba való bekapcsolódó városhálózat mellett a lemaradó, tartós területi problémákkal terhelt rurális térségek sajátosságait jelenti. A megye településeinek fejlettsége jelentős differenciákkal jellemezhető.
- Ki kell emelni a határ mentén fekvő városokat, amelyek esetében a korábbi évtizedek elszigeteltsége még érezteti a hatását, –hiszen nagyrésztük funkcióhiányos település–, viszont a határok légiesülése, s majdani megszűnése következtében a lehetőségeik is kitágulnak. Ezen települések esetében a nemzetközi kapcsolatok fejlesztése, a szomszédos ország térségeivel való kapcsolatok erősítése (mind humán, mind műszaki tekintetben) kiemelten fontos. A megye kistelepüléseinek lemaradása a nagyobb lélekszámú, jobb ellátással jellemezhető városoktól jelentős. A legrosszabb helyzetben – tradicionálisan – az országhatár mellett, illetve a megye déli részén fekvő, alacsony lélekszámú kistelepülések vannak, ahol a közszolgáltatások biztosítása, s a lakosság életkörülményeinek fenntartása kell, hogy meghatározza a fejlesztések irányait.
- Hajdú-Bihar megye több gazdasági ágának fejlődését jelentős mértékben befolyásolják a megye természeti erőforrásai. A gazdaság szempontjából fontos természeti adottságai közül első helyen a termőföld emelendő ki.
A kedvező természeti adottságokra épülő mezőgazdaság termékei – telepítő tényezőként – meghatározó szerepet játszottak a megye élelmiszer- és könnyűiparának kialakulásában, és napjainkban is jó feltételeket teremtenek az élelmiszergazdaság és a megújuló energiahasznosítás helyi gazdaságban játszott szerepének megőrzéséhez.
- Pozitívként emelhető ki Hajdú-Bihar megye ma is jelentős agrárpotenciálja, szántóföldi növénytermesztés és állattartás szimbiózisára épülő mezőgazdasága, mely az ágazat országos átlagot meghaladó termelékenységi mutatóiban is visszatükröződik. Az ágazat – területi struktúrájából következően – fontos szerepet játszik a vidéki térségek gazdaságában, mind a tömegtermelés, mind a speciális termékek tekintetében fejlesztési stratégiába beépíthető adottságokkal rendelkezik.
- Negatívum a korábbi feldolgozóipari kapacitások leépülése, mely alacsonyabb helyi hozzáadott érték előállítását eredményezi, illetve hozzájárul az ágazat diverzifikáltságának csökkenéséhez.

- A megye távlati vízigényei a meglévő rendszerekről kielégíthetők, ugyanakkor kiemelten fontos feladat a vízbázisok biztonságba helyezése és biztonságban tartása a védőterületek kialakításával és a szükséges monitoring működtetésével. Emellett a vízelosztó-továbbító művek folyamatos rekonstrukciója – különösen a régi, korszerűtlen anyagból készült vezetékek esetében – fontos feladat a jövőben.
- A 2014-2020-as fejlesztési periódus kiemelt fontosságú célja kell, hogy legyen egy pontos alapkutatásra épülő megújuló energia stratégia és program kidolgozása a megyére. Lehetőség szerint legalább járási szinten részletezett kutatásokat és fejlesztési javaslatokat kell kidolgozni. Különösen jelentős és elérhető források állnak rendelkezésre a geotermikus energia és a biomassa hasznosítására.
- A mezőgazdasági öntözéssel jelentősen mérsékelhetőek a növénytermesztés aszálykái. A komplex vízgazdálkodási rendszer kialakítása egyszerre szolgálhatja az öntözés, a belvízmentesítés-tárolás, a halgazdálkodás, a rekreáció és a természetvédelem céljait
- A megye demográfiai mutatói részben kedvezőbbek az országos átlagnál – különösen a reprodukció és a korszerkezet tekintetében, elsősorban a roma lakosság magasabb arányából fakadó-an. Emiatt a jövőben a megye lakosságszáma mérsékeltebb ütemben fog csökkenni, mint az országos átlag. A lineáris trendszámítás is rámutatott, hogy a települések között folytatódni fog a differenciálódás. Számítások alapján a nagyobb hajdúvárosok népesség-száma stabilabbnak tűnik, várhatóan azonban a Tisza mente és a megye déli része azonban jellemzően népességszám-csökkenéssel fog szembesülni 2020-ig. Néhány kisebb bihari község esetében a lakosság elöregedése a település elnéptelenedését vetíti előre, amelyet legfeljebb a csökkenő ingatlanárak miatt beköltöző hátrányos helyzetű családok tudnak ellensúlyozni. Emellett több település fiatalos korstruktúrája további dinamikus népességnövekedést jelez előre. A megye legnagyobb részére a további elvándorlás valószínűsíthető – Debrecen és szomszédsága (beleértve Hajdúszoboszlót is) jelenthet ez alól kivételt. A Magyar- Román országhatár környékén az elvándorlás folyamatát valamelyest mérsékelni fogja a román állampolgárok átköltözése.
- A megye foglalkoztatási adatai (országos átlag alatti aktivitási ráta, nagyarányú munkanélküliség, pályakezdő és tartósan munkanélküliek országos összehasonlításban kedvezőtlen mutatói) alapján kijelenthető, hogy a rendelkezésre álló munkaerő-tartalékok bőségesek, a megye fejlett oktatási-képzési intézményrendszere pedig lehetőséget teremt a munkaerő minőségi jellemzőinek javításához. Figyelemre méltó adottsága a megyének, hogy népességmegtartó képessége szilárdabb, mint Kelet-Magyarország vagy Nyugat-Románia legtöbb megyéjének. Jellemző továbbá, hogy a hazai munkaerő-költségek és munkatermelékenység viszonya nemzetközi összevetésben kedvező. Összességében a munkaerő a megye gazdasági fejlődését meghatározó egyik legfontosabb telepítő tényező.

- A kulturális szolgáltatások megyén belüli eloszlására jellemző a megyeszékhely centrikusság, Debrecen a megye egyértelmű kulturális központja. Fajlagos adatok tekintetében ugyanakkor látható, hogy például a lakosságszámhoz képest könyvtárba beiratkozott olvasók, vagy a kulturális rendezvényeken részt vevők száma kisebb településeken is kiemelkedő lehet.

A terület hatékonyan járult hozzá a települések kulturális kínálatának fenntartásához, bővítéséhez, a helyi identitás erősítéséhez. A megyében meg-erősödött a közösségi művelődés szemlélete, amely hatékonyan segítette a helyi társadalom fejlődését.

- Hajdú-Bihar megye alpinfrastruktúrájának valamennyi szegmense jelentős – bár eltérő mértékű – fejlődésen ment keresztül az elmúlt években. A gazdaságfejlesztés kérdéséhez szorosabban kapcsolódó közlekedési és kommunikációs infrastruktúra fejlesztése terén az M3-as és M35-ös autópályák kiépülése, több főút (4-es, 33-as, 35-ös, 42-es, 47-es) közelmúltban végrehajtott, valamint a 100. számú vasútvonal jelenleg is zajló rekonstrukciója, továbbá a debreceni repülőtér, mint trimodális logisztikai központ fejlesztése a legfontosabb lépés. Mindezen beruházások nemcsak a megye külső kapcsolódását, de belső nexusainak minőségét is hatékonyabbá hivatottak tenni.
- Hajdú-Bihar megye turizmusának egyik legfőbb kitörési pontja az egészségturizmus, ezen belül a gyógyturizmus. Az elmúlt évtized jelentős fejlesztései mellett a jövőben is várható az ágazat növekedése. Emellett az ágazat joggal alapozhat a természeti adottságok (pl. vízfolyások, erdők) illetve kulturális örökségek hasznosítására. A megye számos műemlékkel rendelkezik, melyek a történeti értékük mellett fontos részei a térség turisztikai vonzerejének.
- Hajdú-Bihar megye lakásállománya az országos átlagnál jelentősebb növekvő tendenciát mutat, mely mögött jelentős területi különbségek húzódnak. A városok és a nagyváros környéki települések mind mennyiségi, mind minőségi tekintetben javulást tudtak mutatni. A jövőre vonatkozóan fontos feladat lehet a csökkenő népességű településeken a megfelelő színvonalú lakások fenntartása.

A megyei Területfejlesztési Koncepció célrendszerének Fülöp községet is érintő elemei:

- Átfogó cél 1 (C1) (Hajdú-Bihar megye természeti adottságaira, hagyományaira és kutatási potenciáljára alapozott gazdaságfejlesztés, mely növeli a foglalkoztatást és erősíti a megye kelet-magyarországi innovációs központ funkcióját.)
Hajdú-Bihar megye gazdasága hagyományosan a mezőgazdaságra és az élelmiszeriparra épült. Ez a terület a jövőben is erőteljesen megjelenik majd a megye gazdasági szerkezetében. A mezőgazdaság számára előnyös természeti adottságok magas hozzáadott értékű, nemzetközileg is versenyképes, egészséges élelmiszerek előállítását teszi lehetővé, amelyet a megfelelő kutatás-fejlesztés támogat.
- Átfogó cél 2 (C2) (A szegénység és társadalmi kirekesztés csökkentéséhez, valamint a munkaképes korú lakosság piacképes képzettségi szintjének növeléséhez szükséges szolgáltatási, népegészségügyi és közigazgatási funkciók erősítése.)

A társadalmi kirekesztettség elleni fellépés részeként elérendő cél a társadalom önszerveződő, öngondoskodó erejének helyreállítása, egészségének fejlesztése, építve a helyi kulturális és vallási értékekre, erősítve a helyi közösségeket, fejlesztve a civil társadalmat és növelve az állampolgári aktivitást és az egészség-tudatosságot. A munkaképes korú lakosság képzettségi szintjének növelését elsősorban a szakképzésre és a felsőfokú képzésre támaszkodva kell elérni, segítve az első átfogó célban megfogalmazott gazdasági fejlődést. A fenti célokat az ügyfélbarát, mindenki számára elérhető és hozzáférhető közszolgáltatás és közigazgatás, valamint államigazgatás kialakítása segíti, amely javítja a lakosság egészségi állapotát és a közbiztonságot.

- **Átfogó cél 3 (C3) (A hatékony víz- és energiagazdálkodás, valamint a fenntartható környezetgazdálkodás feltételeinek megteremtése és fejlesztése a Tiszántúlon az éghajlat- és klímaváltozás negatív hatásainak csökkentésére.)**

Hajdú-Bihar megye páratlan természeti értékeinek sokféleségét megőrizve hosszútávon fenntartható környezetbarát gazdaságot kell kialakítani. A megyét (hasonlóan a tiszántúli megyékhez) is érintik a klímaváltozás hatásai; az aszály, belvíz és árvíz problémáinak megoldása a fenntartható vízgazdálkodás fejlesztésével már rövidtávon segítheti a megye gazdaságának fejlődését.

A megye energiafüggőségének csökkentése érdekében kiemelt cél a megújuló energiák széleskörű alkalmazásának elterjesztése, illetve az energiahatékonyság növelése. A fenntartható fejlődés elveit figyelembe kell venni a megyei stratégia és program kialakításakor és megvalósításakor.

Stratégiai célok:

Hajdú-Bihar megye 2014-2020-as időszakra vonatkozó fejlesztésének stratégiai céljai két szinten kerültek meghatározásra annak érdekében, hogy mind a különböző tématerületek és ágazatok célirányos fejlesztései, mind a megye területi tagozódásának megfelelő speciális igényekre alapozott fejlesztések markánsan kiemelésre kerülhessenek.

- A térségi szerkezet kialakításakor, többek között törekedni kell a természeti értékek védelmére és az ökológiai hálózat fejlesztésére. Ugyancsak fontos, hogy a területi szerkezet alakítása ne veszélyeztesse a felszíni vizek és a felszín alatti vízbázisok védelmét. A megye elsőrendű termőképességű talajokkal rendelkezik, amelyek termőképességének megőrzése kulcsfontosságú a jövőben.
- A jövőben megvalósítandó fejlesztések, illetve szocioökonómiai folyamatok során a következő szempontokat fontos figyelembe venni:
 - Infrastruktúra (vonalas) fejlesztése: A térséget érintő vasút és útfejlesztések, illetve távvezetékek építésének megvalósítása során a lehető legnagyobb körültekintéssel kell eljárni, hogy a táji értékek a lehető legkevésbé sérüljenek.
 - A következő évtizedekben várhatóan felértékelődő helyi/kistáji adottságok és a lokális erőforrások intenzívebb hasznosítása. Az újonnan létrejövő ún. „zöld gazdaságban” meg kell találni a helyi ember, mint természeti lény és társadalmi-gazdasági entitás optimális helyét.

- A következő évtizedek kulcsterülete lesz a globális energiaválság miatt a megújuló energiák hasznosítása. A megvalósuló programoknál és projekteknél figyelembe kell venni a helyszín táji adottságait is.
- Fel kell készülni az éghajlatváltozás miatt várhatóan megnövekvő egyenetlenségek (árvizek és aszályok váltakozása) áthidalására. Tudatosítani kell a döntéshozókkal, a vállalkozásokkal és a széles lakossággal is, hogy a túlélés egyik kulcstényezője a víz, így a vele való felelős gazdálkodás mindenképpen prioritást kell, hogy kapjon.
- A hagyományos mezőgazdasági művelésből adódó tájterhelés csökkentése.
- Az Észak-alföldi területekre jellemző magas talajvízszint és az állattartásból származó hígtrágyának a talajra és az ivóvízbázist jelentő felszín alatti vizekre gyakorolt potenciális humán, valamint környezet-egészségügyi kockázata révén a hígtrágya kezelés és elhelyezés minimális környezeti kockázati szintre történő csökkentése.

Stratégiai ágazati célok:

- **Az Alföld értékeire épülő fenntartható környezet:**
Az Alföld tradicionális értékeit, az alföldi táj adottságait meg kell őrizni a következő generációk számára, ezért olyan gazdasági, mezőgazdasági rendszer kialakítása szükséges, amely több szempontból is fenntartható gazdálkodást valósít meg.
 - Fenntartható vízgazdálkodást kell megvalósítani, amely az aszály, belvíz, árvíz által okozott problémákra ad választ, valamint védi a felszín alatti vizeket (mint ivóvízforrást).
 - Külön figyelmet érdemel a megye esetében jelentős termásvízkinccs másodlagos és harmadlagos hasznosítása. Az energiatartósság csökkentése megköveteli a fenntartható energiahasználat széles-körű elterjesztését.
 - A megye is érinti az UNESCO világörökség listáján szereplő Hortobágyi Nemzeti Park területét, amely nem csak országosan, de nemzetközileg is jelentős természetvédelmi terület, kultúrtáj, ezen a területen tájfenntartással, génmegőréssel és létesítmények természetbarát átalakításával segíthető elő a védett környezet hasznosítása. A helyi jelentőségű természeti és épített értékek, műemlékek megőrzése és bemutatása jelentősen hozzájárul a helyi identitás tudat fenntartásához, erősítéséhez.
- **Versenyképes gazdaság és egészséges élelmiszer**
 - A megye gazdaságában kiemelkedő szerepet tölt be a mezőgazdaság. A nemzetközileg versenyképes, egészséges élelmiszerek előállításához magas minőségű élelmiszeripari feldolgozóiparnak kell csatlakoznia egy komplex rendszer keretében. A klímabarát (szállítási útvonalakat lerövidítendő) gazdaság kialakítása érdekében támogatni kell ezen túl a minőségi helyi termékek előállításának és kereskedelmének ösztönzését.

- Vizsgálni kell a nemzetközi turisztikai potenciállal bíró területek és települések fejlesztésének megindítására vonatkozó lehetőségeket a Kelet-Magyarország és a határon átnyúló területek turisztikai rendszeréhez kapcsolódva, az épített és természeti környezet megőrzésével. A helyi jelentőségű turisztikai értékek fejlesztése fontos, elsősorban a helyi identitástudat megőrzése érdekében. A vadászat jövedelemtermelő képessége jelentős, ezért a vadgazdálkodás közvetett módon járulhat hozzá a megye gazdaságának fejlődéséhez.
- Kiemelt fontosságú a barnamezős területek kezelése, mely horizontális célként is megfogalmazásra került (A barnamezős beruházások támogatása előnyt élvez a zöldmezős beruházásokkal szemben.)
- **A megye gazdasági szerkezetének megfelelő oktatás, szakképzés**
Az oktatás, szakoktatás és felsőoktatás minőségi fejlesztése során elsősorban a gazdasági szempontokat kell figyelembe venni, támogatni kell a vállalkozások bevonását a képzésekbe.
 - Az alapfokú oktatás esetében a természettudományos képzés erősítése, a szakképzés esetében a vállalati kapcsolatokra épített gyakorlat-orientált képzés erősítése szükséges.
 - Az oktatás (alap- közép- és felsőoktatás, felnőttképzés) minőségi fejlesztéséhez szükséges az intézményekben működő, oktatás és kutatást támogató könyvtárak infrastruktúrájának modernizálása, adatbázisainak innovációja annak érdekében, hogy a tanulók és a hallgatók a tanulási folyamatok során korszerű és naprakész ismeretekhez, információkhoz jussanak.
- **Közösségi, szociális és társadalmi fejlesztések a leszakadó társadalmi csoportok esélyegyenlőségének és életminőségének javítására**
A 2020-ig tartó időszakban fel kell készülni az öregedő társadalom kihívásaira, az ezzel kapcsolatos szociális, egészségügyi és társadalmi infrastruktúra-fejlesztés, valamint az egészségügyhöz kapcsolódó szolgáltatások, az alapellátás fejlesztésével. A járási rendszer kialakításával kapcsolatosan is biztosítani kell a minőségi, innovatív közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférést a megye minden lakosa számára, különös hangsúlyt kell helyezni a biztonságos környezet kialakítására. növelni kell a helyi identitástudatot és népességmegtartó képességet, a helyi kultúra értékeinek megőrzését és fejlesztését. A kulturális intézmények (könyvtárak, muzeális intézmények, tb.) fontos szerepet töltenek be a helyi társadalmi kohézió erősítésében.

Stratégiai területi célok: (T3)

- **Kistelepülések, mint az élhető vidéki közösségek színterei**
A vidéki kistelepüléseknek az elmúlt időszakban az előregedés, elvándorlás és elszegényedés problémájával kellett szembenéznük. Fontos cél ezeknek a folyamatoknak

a kezelése, olyan biztonságos, gazdaságilag életképes és élhető vidéki környezet fenntartása, amely megőrzi a megye vidéki területeinek értékeit. Az önszerveződés és az önfenntartó gazdálkodás segítheti a minőségi életkörülmények kialakítását. Erősíteni kell ezeken a településeken a vállalkozói, innovációs, környezeti szemlélet terjedését és fejleszteni kell a foglalkoztatást biztosító (elsősorban mezőgazdasághoz kötődő) vállalkozásokat, valamint a generációs megújulást.

A vidéki lakosság közszolgáltatásokhoz és közigazgatáshoz való hozzáféréseinek megkönnyítése érdekében javítani kell a kapcsolatot a járásközpontokhoz és a járási szintű kisvárosokhoz.

Különös jelentősége van annak, hogy azokon a településeken, ahol a formális képző intézmények nem vagy csak rossz hatásfokkal működnek, a kulturális intézmények (könyvtárak, közművelődési feladatok ellátó intézmények) jelentik a reális alternatívát a hátrányos helyzetű csoportok bekapcsolására az egész életen át tartó tanulás folyamatába, ezzel a kreatív iparral összefüggő ismeretek, tudások, képességek megszerzésének a gyakorlatában. Ezen fejlesztés hozzájárul a térségek és települések népességmegtartó erejének, helyi életminőséget javító képességének növekedéséhez is. A helyi hagyomány kreatív felhasználása, az ehhez szükséges ismeretek és kompetenciák birtoклása hosszabb távon hozzájárul a térség gazdasági növekedéséhez és a foglalkoztatás javításához egyaránt.

Horizontális célok:

- **2020-ra minden új beruháznál és fejlesztésnél biztosítva legyen a környezeti, pénzügyi és társadalmi fenntarthatóság, melynek fő területei az alábbiak:**
 - Barnemezős beruházások támogatása előnyt élvez a zöldmezős beruházásokkal szemben.
 - Minden épület-korszerűsítéssel járó beruháznál kötelező tartalmi elem az energetikai korszerűsítés (hőszigetelés, nyílászárócsere, fűtési rendszer korszerűsítése, stb.).
 - A felszín alatti víz helyett a felszíni vízhasznosítás előtérbe helyezése.
 - A mezőgazdasági területen történő elhelyezésre szánt nyers szennyvíziszap mennyiségének jelentős korlátozása, a lerakás helyett biogáz hasznosítás, komposztálás előtérbe helyezése.
 - A termálvíz turisztikai célú felhasználásakor olyan fejlesztések támogathatóak, ahol biztosítva van az elfolyó termálvíz hasznosítása (fűtési és vagy mezőgazdasági célokra).
 - A megfogalmazott fenntarthatósági elvekkel összhangban fenntartható mezőgazdaság és természetvédelem.
- A foglalkoztatás növelése a megye munkaképes korú lakossága körében
- A megye lakosságának és gazdaságának bekapcsolása az információs társadalomba

A célrendszer koherencia vizsgálata:

- A gazdasági környezet fejlesztésének fő célja foglalkoztatás és a jövedelmek szintjének növelése.
- A megye turisztikai fejlesztése kapcsán felmerülő feladatok két részre oszthatóak, amelyek szervesen összekapcsolódnak. Egyrészt az egészségturizmus fejlesztése, ahol az integrált fejlesztések révén a meglévő kapacitásokat lehet összehangolni, másrészt az egészség-, kulturális-, öko- és aktív turizmus adottságaira alapozva fejleszteni a kapacitásokat.
- Megoldásra vár a megye vízgazdálkodásának –térlegileg integrált– komplex átalakítása annak érdekében, hogy a mezőgazdaságban az időjárási szélsőségeket (bel- és árvízveszélyt, illetve az aszályt) hatékonyabban lehessen kezelni, ami szolgálhat komplex ökológiai és idegenforgalmi célokat is.

A megyei Területfejlesztési Koncepció és Fülöp község településfejlesztési elképzeléseinek összhangja:

A megyei területfejlesztési koncepció fentiekben történt kivonatos bemutatása, mely Fülöp településsel való szoros összefüggésben történt, alkalmas arra, hogy összevessük a településfejlesztési koncepció előzetesen megfogalmazott céljaival. A megyei fejlesztési célok több területen alátámasztják a helyileg megfogalmazott célokat, bizonyos esetekben Fülöp községre vonatkozóan nem hangsúlyosak, vagy nem vonatkoznak rá egyes távlati, megyei célok. A megyei területfejlesztési koncepció egyértelműen Debrecen kiemelten hangsúlyos, és a jövőben még inkább hangsúlyossá váló szerepével számol.

A Hajdú-Bihar Megyei Területfejlesztési Koncepció Helyzetfeltárásának a megye helyzetére vonatkozó legfontosabb megállapításai közül Fülöp községre vonatkozóan kiemelten érvényes megállapítások:

- A 2014-2020-as fejlesztési periódus kiemelt fontosságú célja kell, hogy legyen egy pontos alapkutatásra épülő megújuló energia stratégia és program kidolgozása a megyére. Lehetőség szerint legalább járási szinten részletezett kutatásokat és fejlesztési javaslatokat kell kidolgozni. Különösen jelentős és elérhető források állnak rendelkezésre a geotermikus energia és a biomassza hasznosítására.
- A mezőgazdasági öntözéssel jelentősen mérsékelhetőek a növénytermesztés aszálykárjai. A komplex vízgazdálkodási rendszer kialakítása egyszerre szolgálhatja az öntözés, a belvízmentesítés-tárolás, a halgazdálkodás, a rekreáció és a természetvédelem céljait
- A megye legnagyobb részére a további elvándorlás valószínűsíthető – Debrecen és szomszédsága (beleértve Hajdúszoboszlót is) jelenthet ez alól kivételt.
- A gazdaságfejlesztés kérdéséhez szorosabban kapcsolódik a közlekedési és kommunikációs infrastruktúra fejlesztése.
- Hajdú-Bihar megye turizmusának egyik legfőbb kitörési pontja az egészségturizmus, ezen belül a gyógyturizmus, de emellett az ágazat joggal alapozhat a termé-

szeti adottságok (pl. vízfolyások, erdők) illetve kulturális örökségek hasznosítására. A megye számos műemlékkel rendelkezik, melyek a történeti értékük mellett fontos részei a térség turisztikai vonzerejének.

- A jövőre vonatkozóan fontos feladat lehet a csökkenő népességű településeken a megfelelő színvonalú lakások fenntartása.
- **Infrastruktúra fejlesztése:** A fejlesztési prioritások megvalósulásának fontos külső feltétele a megye közlekedési infrastruktúrájának fejlesztése, a külső megközelíthetőség növelése, a járási központok elérhetőségének javítása, hiszen ezen közlekedési fejlesztések elmaradása lassítja a gazdasági fejlődést is. Fontos cél a meglévő kapcsolati hiányok és szűk keresztmetszetek felszámolása, s a közösségi közlekedés hatékonyabbá és elérhetőbbé tétele, részben a közigazgatási átszervezéshez is igazodva (pl. a Hajdúnánási és a Nyíradonyi járás esetében).

- **Határon átnyúló és határmenti együttműködés**

A határon átnyúló együttműködés olyan terület a megye számára, aminek a lehetőségeit még nem sikerült olyan mértékben kiaknázni, mint amennyi potenciál rejlik benne. Az együttműködés már megkezdődött, a partnerek is folyamatos egyeztetéseket folytatnak, de a gazdasági aktivitás messze alulmarad a lehetőségekhez képest. Ezt olyan programokkal lehetne fejleszteni, mint például vásárok szervezése, helyi termékek megismerését szolgáló piacok létrehozása.

határmenti együttműködés erősítését szolgálhatja újabb EGTC létrehozása, működtetése is. Továbbra is cél az EU-bővítés során létrejött új gazdasági tér és a határmentiség adta előnyökre épülő térségileg integrált, komplex fejlesztési programok előtérbe helyezése, a szerkezetváltás elősegítése, a szakképzésnek a fejlesztésekhez, illetve a gazdasági kereslethez igazodó orientációja és fejlesztése.

- **A gazdaság megújulását akadályozó infrastrukturális hátrányok felszámolása**

A gazdasági tevékenységek közlekedési elérhetőségének javítására kül- és belterületi utak, autópálya és kerékpárutak, vasútvonalak fejlesztése, tömegközlekedés menetrendjének az igényeknek megfelelő racionalizálása

A gazdasági tevékenységek erősítését szolgáló közmű és informatikai fejlesztések támogatása

- **Helyi termékek előállításának és kereskedelmének fejlesztése a fenntartható és klímabarát gazdaság ösztönzése érdekében. Mezőgazdasági fejlesztések támogatása a megye versenyképes élelmiszeriparának erősítésére**

A helyi/térségi termelésre alapozott feldolgozóipari vállalkozások letelepedésének elősegítése, fejlesztése. A hajdú-bihari termékek piacra jutását segítő szervezetrendszer támogatása: ellátási láncok, szövetkezetek fejlesztésén, a helyi gazdaság erősítésére és helyi marketing támogatása. A generációs megújulás támogatása a mezőgazdaságban

A táj specifikus mezőgazdaság feltételeinek javítása

A minőségi mezőgazdasági termékfeldolgozás és csomagolás kapacitásainak bővítése

A megye élelmiszeripari termékeinek piacra jutását segítő marketing tevékenységek, akciók támogatása (belföld és külföld), összehangolt külpiaci agrármarketing program kialakítása

Tudástranszfer és innováció előmozdítása, személyre szabott (kedvezményes vagy ingyenes) innovációs tanácsadási tevékenység erősítése a mezőgazdaságban és az élelmiszeriparban

Kutatás-fejlesztési kezdeményezések támogatása vállalati és kutatási együttműködések mentén

A generációs megújulás támogatása a mezőgazdaságban

A helyi termelői piacok infrastruktúrájának fejlesztése

▪ **Helyi jelentőségű turisztikai fejlesztések az épített és természeti környezet megőrzésével**

- Vallásturizmushoz kapcsolódóan templomok felújítása, a megye határain is túlnyúló zárandokutak kialakítása, horgász-vadász turizmus, ökoturizmus feltételrend- szerének fejlesztése,
- Szálláshelyek minőségi fejlesztése, szolgáltatásaik bővítése
- A helyi kis-és középvállalkozások aktív bevonásával a piaci igényekhez igazodó, a térség és a háttér települések adottságaira alapozott, egymás hatását erősítő komplex, helyi és térségi vonzerővel bíró turisztikai termékcsomagok összeállítása, turisztikai attrakciók fejlesztése, a turisztikai szezon területi és időbeli kiterjesztése
- A kulturális és természeti örökség védelmét és a helyi identitás erősítését szolgáló fejlesztések támogatása
- Keskeny nyomtávú vagy erdei vasutak fejlesztése

▪ **Intézményi feltételek biztosítása a megye oktatási intézményeiben**

- Tanulói kompetenciákat fejlesztő tartalmak és tanulási módszerek kiterjesztése
- Az alapfokú oktatás színvonalát javító és épületenergetikai fejlesztések támogatása
- Oktatási intézmények épületének energia-hatékony felújítása, informatikai hálózatok fejlesztése
- Oktatási-nevelési, az egészségtudatos életmódra való nevelés feladataihoz szükséges feltételek biztosítása az intézményekben
- A testnevelési-, sportszervezési, a gyermek- és ifjúsági jogok érvényesítésével kapcsolatos feladatok teljesítéséhez szükséges feltételek biztosítása

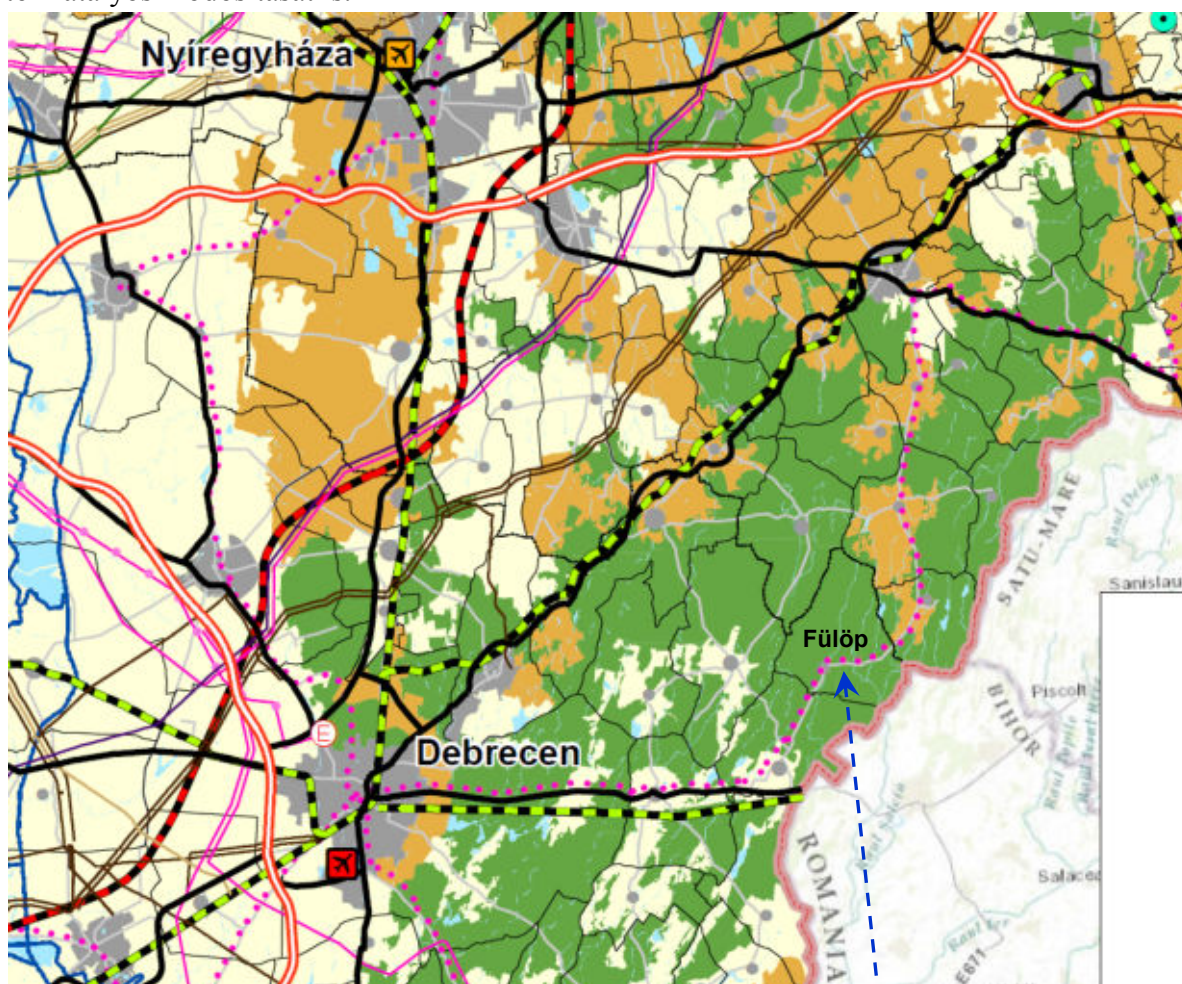
▪ **Szemléletformálás**

- Az innovációra való nyitottság és az innovatív gondolkodás képességének kialakítása a jövő generációk körében, valamint innovációs tematikájú közösségi programok indítása és a fejlesztésükhöz szükséges eszközrendszer, továbbá az intézményi koordináció fejlesztése az általános oktatási intézményekben
- A természettudományos ismereteket fejlesztő, népszerűsítő kiállítások, bemutatók, a tudomány és a társadalom párbeszédét előmozdító rendezvények támogatása
- Önkéntes programok és kezdeményezések támogatása
- Környezettudatosság erősítése

1.3. A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata

A.) AZ ORSZÁGOS TERÜLETRENDEZÉSI TERV POLGÁRRÁ VONATKOZÓ ELHATÁROZÁSAI:

A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálatakor a hatályos megyei Területrendezési terven kívül meg kell vizsgálni az Országos területrendezési terv (OTrT) 2014. 02. 01.-től hatályos módosítását is.

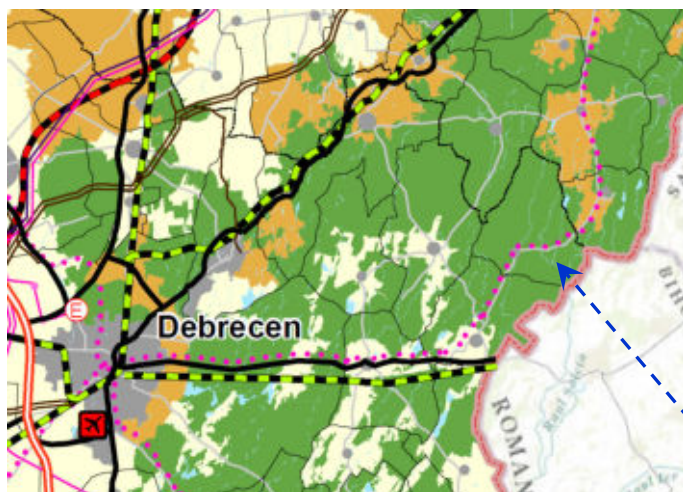
1. ábra: OTrT: Az ország szerkezeti terve (részlet)

Fülöp község közigazgatási területét érintően tervezett változásai, az Országos területrendezési tervben (OTrT-ben)

Fülöp község jelenleg hatályos Településszerkezeti tervét 2015. évben fogadta el az önkormányzat képviselő-testülete. A terv készítésekor, és elfogadásakor a felsőbb szintű területrendezési tervek közül csak az OTrT-vel (Országos területrendezési tervvel) való egyezőség vizsgálata volt követelmény, ugyanis Hajdú-Bihar megye Területrendezési tervét 2010. szeptember hónapban fogadta el a megyei közgyűlés. A településrendezési terv meghatározott területekre irányuló módosítása vonatkozásában az érintett területegységek magasabb szintű tervekkel való összhangját kellett megvizsgálni. Az egyezőség vizsgálata a tervezett módosítások által érintett déli területegység vonatkozásában történt meg.

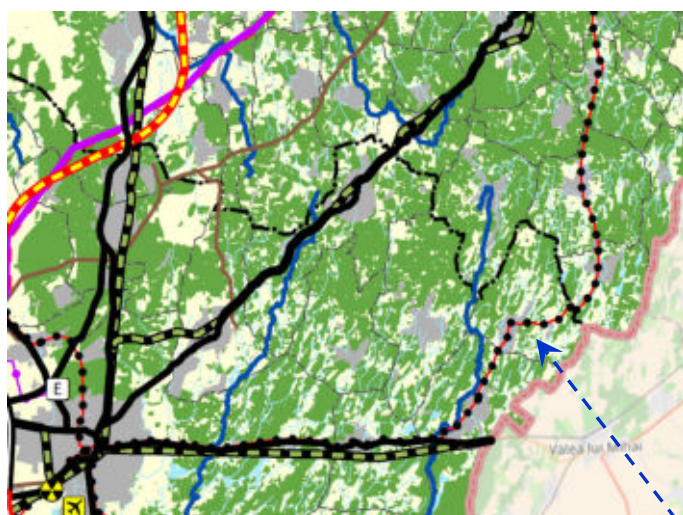
- Az Országos Területrendezési terv szerkezeti tervlapjainak Fülöp községre és környezetére vonatkozó részlete.

2. ábra: OTrT: 2014. évtől (jelenleg is) hatályos

Az OTrT jelenleg hatályos szerkezeti terve Fülöp község teljes igazgatási területét erdőgazdálkodási térségbe sorolja, mely alól csak a település belterülete, mint települési térség és a Konyári-Kálló vízfolyás, mint vízgazdálkodási térség kivétel.

Országos jelentőségű közlekedési hálózat részét képezi, a belterületen is keresztül vezető kerékpárút.

3. ábra: OTrT: tervezett (még nem jóváhagyott) módosítása

Az OTrT egyeztetés utáni, de az országgyűlés által még nem jóváhagyott módosítása, az erdőgazdálkodási térséget, a meglévő erdőterületekhez igazította hozzá, így Fülöp község vonatkozásában is, a közigazgatási terület korábbi 100%-os „fedettsége” mintegy 70%-ra csökkent. Amennyiben a megyei TrT is „leköveti” a változást, a közigazgatási terület közel 30%-a mezőgazdasági térségbe sorolódik, ami a településszerkezeti tervi terület-felhasználásban, és ezzel együtt a külterület szabályozási tervének övezeti tervében is érvényesíthető.

OTrT 9.§. Az országos műszaki infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények elhelyezésére vonatkozó szabályok:

(5) A kiemelt térségek és a megyék területrendezési terveinek készítése során

a) az országos jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatok és az egyedi építmények helyét a törvényben meghatározott térbeli rend figyelembevételével kell meghatározni,

b) az országos jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatoknak a tervezési területre vetített hossza legfeljebb $\pm 10\%$ -kal térhet el az ország szerkezeti tervében megállapított nyomvonalváltozattól, kivéve, ha a területi (környezeti, társadalmi és gazdasági) hatásvizsgálat alapján lefolytatott területrendezési hatósági eljárás szerint nagyobb eltérés indokolt.

(6) A településrendezési eszközök készítése során

a) az országos és térségi jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatok és az egyedi építmények helyét a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben meghatározott térbeli rend figyelembevételével kell meghatározni,

b) az országos és térségi jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatoknak a település közigazgatási területére vetített hossza legfeljebb $\pm 5\%$ -kal térhet el a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervek szerkezeti tervében megállapított nyomvonalváltozattól, kivéve, ha a területi (környezeti, társadalmi és gazdasági) hatásvizsgálat alapján lefolytatott területrendezési hatósági eljárás szerint nagyobb eltérés indokolt.

(7) Az országos és térségi jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatok nyomvonalának meghatározásánál biztosítani kell a szomszédos megyék és települések határán a folyamatos kapcsolódás lehetőségét.

B.) AZ MEGYEI TERÜLETRENDEZÉSI TERV FÜLÖP KÖZSÉGRE VONATKOZÓ ELHATÁROZÁSAI:

2010. szeptember hónapban a megye közgyűlése elfogadta Hajdú- Bihar megye területrendezési tervét. A megyei területrendezési terv figyelembe vette a települések hatályos település-szerkezeti terveit is, melyek tartalmazták a meghatározó, távlati fejlesztési elhatározásokat is. A megyei Területrendezési terv kidolgozásakor lehetőség volt a hatályos rendezési tervhez képest figyelembe vetetni az éppen aktuális, elindított módosítási fejlesztési elképzeléseket is, ha azok az országos területrendezési tervvel, és a térség érdekeivel összehangoltan készültek, illetve azok elhatározásaival nem álltak ellentétben.

Az OTrT (Országos Területrendezési Terv) 2014. február 1.-től hatályba lépett módosításait a megyei területrendezési terv még nem építette be saját térségi terület-felhasználásába, térségi övezeti előírásaiba és ajánlásaiba.

Erre feltehetően 2018 év végéig fog sor kerülni. Fontos azonban megjegyezni, hogy az országos infrastruktúra hálózatok és az országos övezetek vonatkozásában a megyei TrT-től függetlenül, az OTrT-t szükséges a településrendezési tervek készítésénél figyelembe venni.

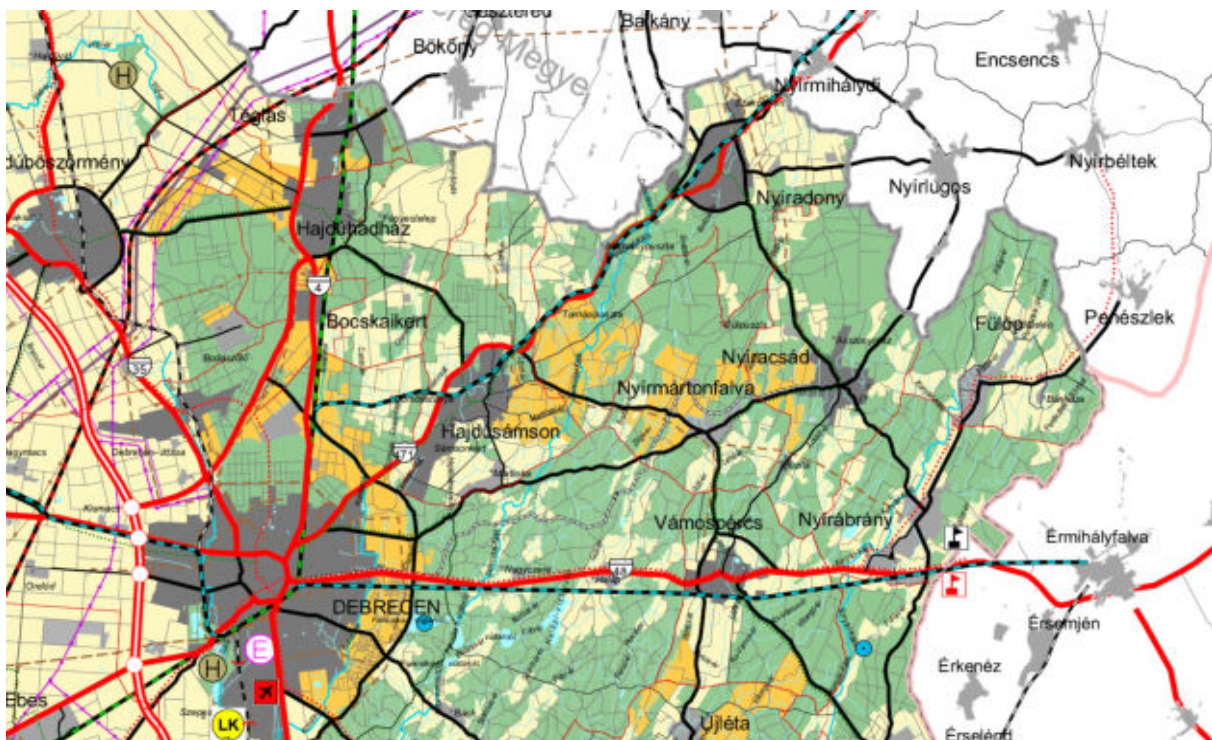
Az OTrT módosítása által megszüntetett övezetek és a rájuk vonatkozó szabályok, ajánlások már nem hatályosak.

Az eltelt időszakban sor került ugyan a településszerkezeti terv és helyi építési szabályzat módosítására, azonban a módosítások csak részlegesen érintették a település településrendezési eszközeit, teljes körű felülvizsgálatra, így a Településrendezési terv Megyei területrendezési Tervvel való összhangjának megteremtésére sem került teljes egészében sor.

A közigazgatási terület felhasználása:

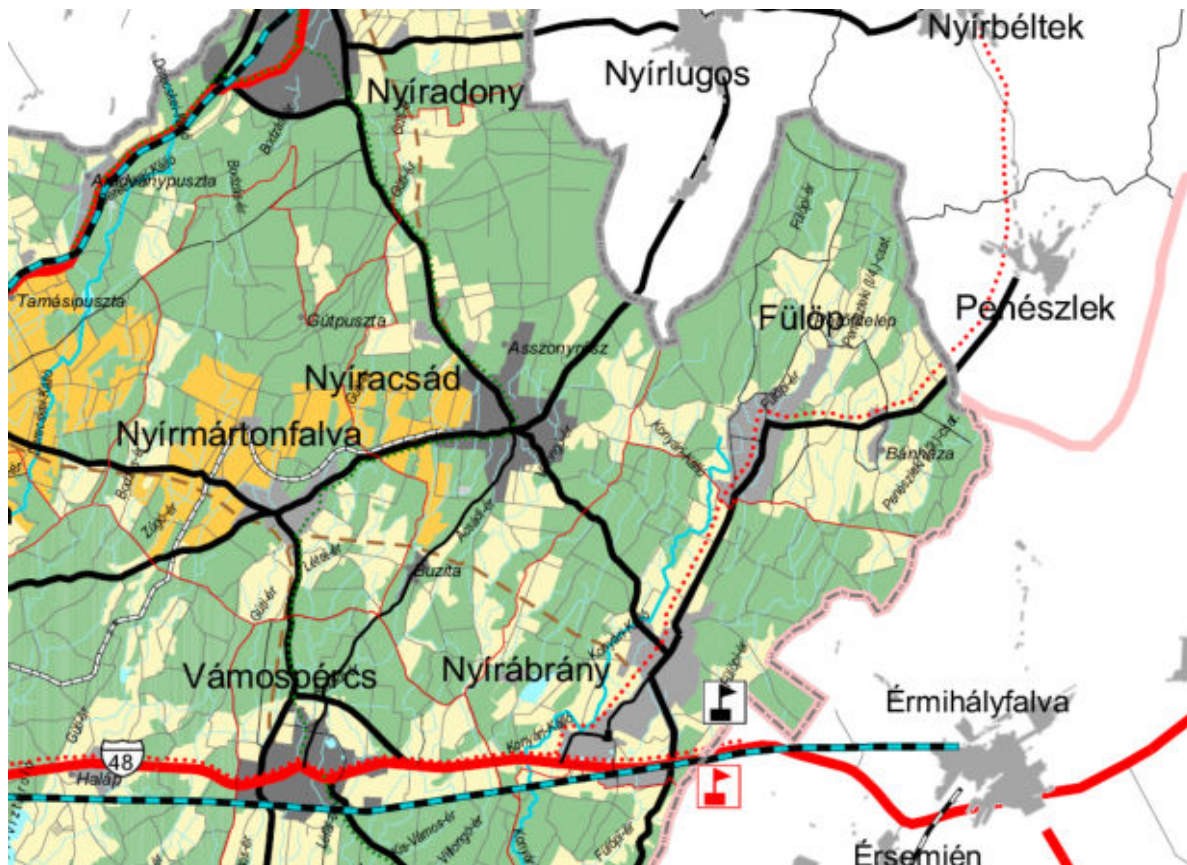
A Megyei TrT a 2003.-tól 2010-ig hatályos OTrT „ország szerkezeti terve” alapján határozta meg Fülöp község közigazgatási területének felhasználását. A megyei TrT, a rendelkezésére álló lehetőségeket kihasználva, „reálisabban” határozta meg Fülöp közigazgatási területének felhasználását, így már a jelenleg hatályos térségi terv is, a OTrT tervezett módosításával azonosan, az igazgatási terület nem erdősült részeit, mezőgazdasági térségbe sorolja.

A határ mentén tervezett országos kerékpárút nyomvonalát a megyei TrT az OTrT-vel azonos nyomvonalon tartalmazza. Térségi jelentőségű mellékút a 4906 sz. Nyirábrány- Fülöp- Fülöp-Bánháza- Penészlek (Szabolcs-Szatmár- Bereg megye) országos mellékút.

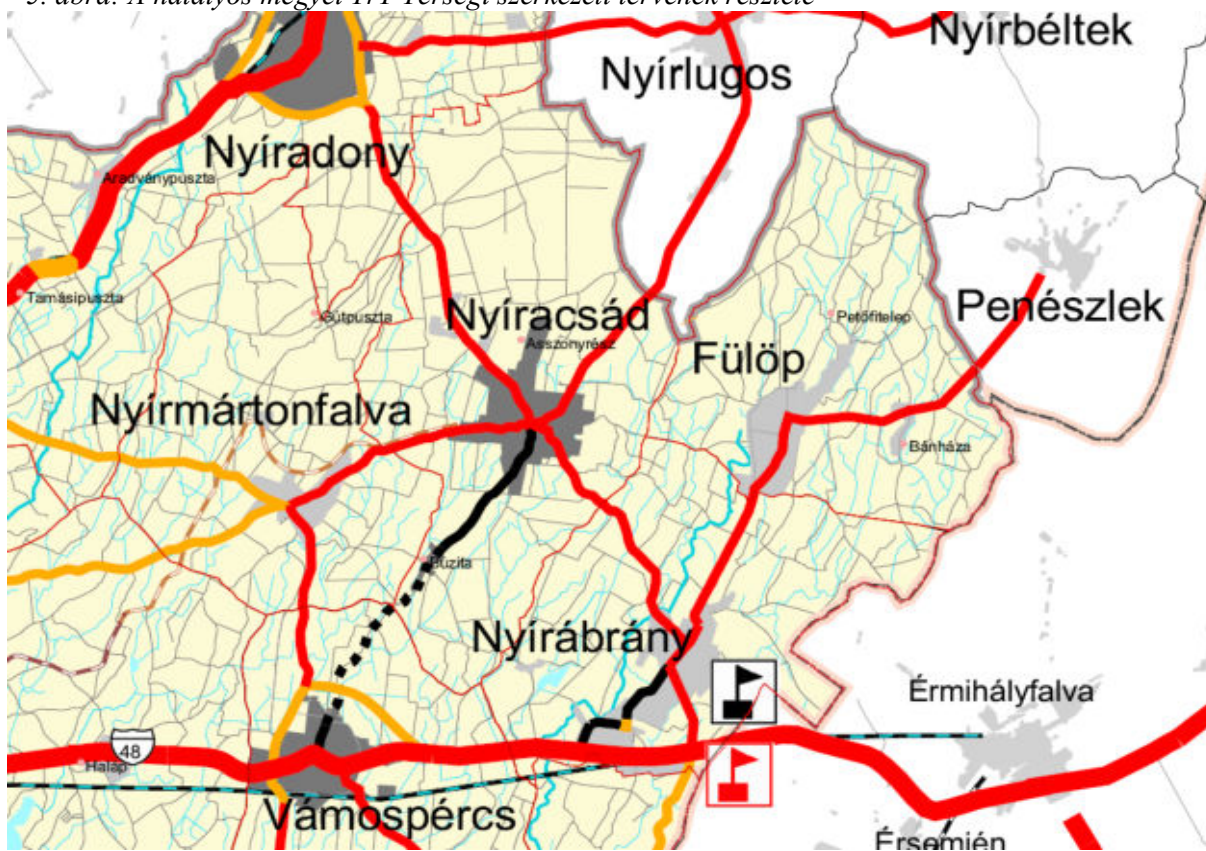

4. ábra: A hatályos megyei TrT Térségi szerkezeti tervének részlete

5. ábra: A hatályos megyei TrT Térségi szerkezeti tervének részlete

6. ábra: A hatályos megyei TrT „Közlekedési hálózatok és építmények” 5/1. sz. függelék részlete

Az országos- és térségi övezetekkel való összhang vizsgálata:

A megyei Területrendezési terv Térségi szerkezeti tervével való összefüggések vizsgálata mellett, a térségi övezetekkel és azok szabályaival való összefüggéseket is elemezni szükséges. Fontos továbbá az ebből adódó kötelezettségek, feladatok meghatározása is.

Fülöp Község igazgatási területét az aláhúzással megjelölt országos és térségi övezetek érintik.

Az országos- és megyei területrendezési tervben meghatározott övezetekre vonatkozó általános előírásokat az OTrT, az ajánlásokat a megyei TrT tartalmazza.

Országos övezetekkel való érintettség:

- országos ökológiai hálózat
- kiváló termőhelyi adottságú szántóterület
- jó termőhelyi adottságú szántóterület
- kiváló termőhelyi adottságú erdőterület
- tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület
- világörökség és világörökség várományos terület
- országos vízminőségvédelmi terület
- nagyvízi meder és a vásárhelyi terv továbbfejlesztése keretében megvalósuló vízkár – elhárítási célú szükségtározó területe
- kiemelt fontosságú honvédelmi terület

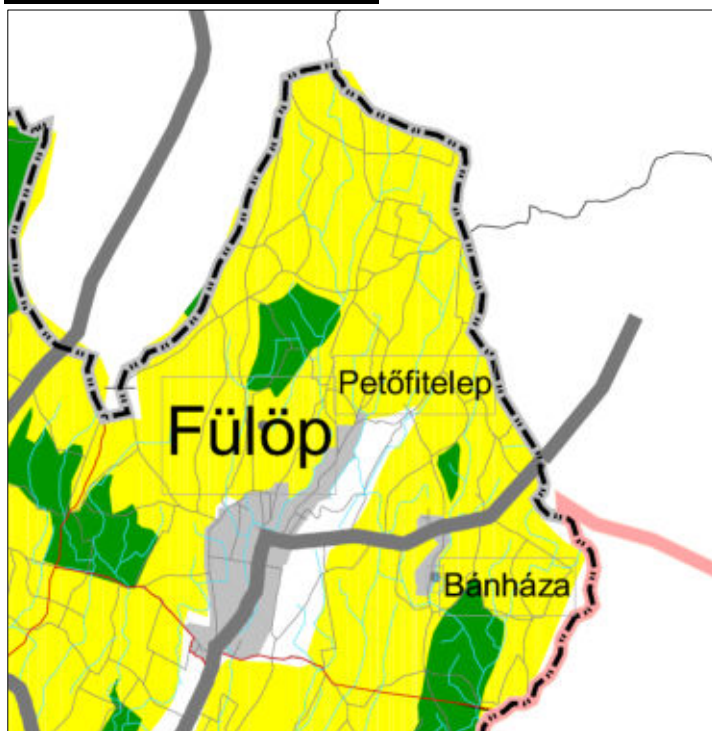
Magyei övezetekkel való érintettség:

- magterület
- ökológiai folyosó
- pufferterület
- erdőtelepítésre javasolt terület
- ásványi nyersanyagvagyon terület
- rendszeresen belvízjárta terület
- földtani veszélyforrás területe
- honvédelmi terület

Ajánlott megyei övezetekkel való érintettség:

- tájrehabilitációt igénylő terület övezete

Országos ökológiai hálózat:

„Országos területrendezési tervben megállapított övezet, amelybe az országos jelentőségi természetes, illetve természetközeli területek és az azok között kapcsolatot teremtő ökológiai folyosók egységes, összefüggő rendszere tartozik, és amelynek részei a magterületek, az ökológiai folyosók és a puffer területek.” (OTrT)

7. ábra: Megyei TrT „ökológiai hálózat térségi övezetei” c. tervlapjának részlete

A Magterület övezetének előírásai (OTrT)

- Az övezetben beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, kivéve, ha: a) a települési területet a magterület vagy a magterület és az ökológiai folyosó körülzárja, és b) a kijelölést más jogszabály nem tiltja.
- Az előbb említett kivételek együttes fennállása esetén a beépítésre szánt terület a külön jogszabály szerinti területrendezési hatósági eljárás alapján jelölhető ki. Az eljárás során vizsgálni kell, hogy biztosított-e a magterület, a magterület és az ökológiai folyosó természetes és természet közeli élőhelyeinek fennmaradása, valamint az ökológiai kapcsolatok zavartalan működése.
- Az övezetben közművezetéseket és járulékos közműépítményeket tájba illesztett módon, a természetvédelmi célok megvalósulását nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával – beleértve a felszín alatti vonalvezetést is – kell elhelyezni.
- Az övezetben a közlekedési infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala a magterület természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával helyezhető el.
- Az övezetbe tartozó település helyi építési szabályzatában és szabályozási tervében elő kell írni a tájszerkezetbe illeszkedő beépítési mód, a tájra jellemző építészeti hagyományok és építmények megőrzését és ezek követelményeit.
- Az övezetben új külszíni művelésű bányatelek nem létesíthető, meglévő külszíni művelési bányatelek nem bővíthető.

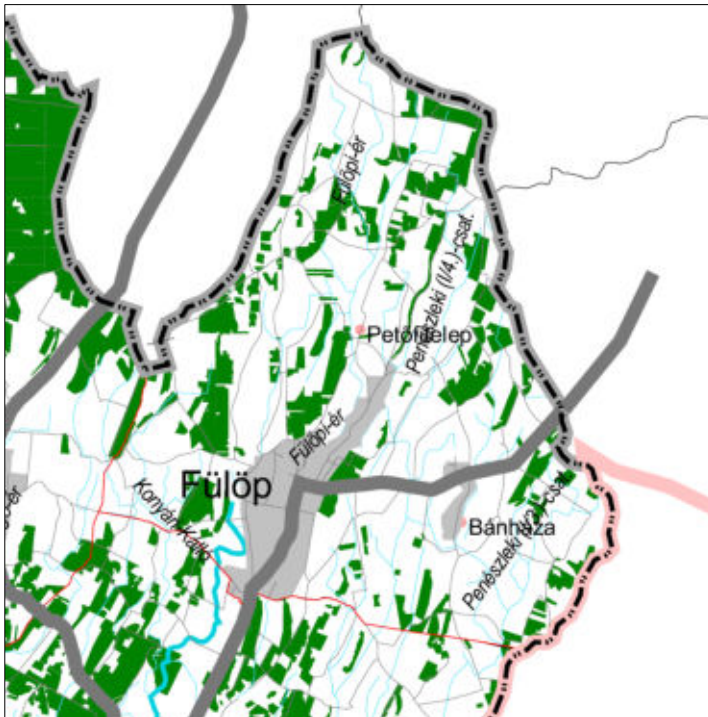
Pufferterület övezete (OTrT törvény)

Pufferterületen a településszerkezeti terv beépítésre szánt területet csak abban az esetben jelölhet ki, ha az a szomszédos magterület vagy ökológiai folyosó természeti értékeit, biológiai sokféleségét, valamint táji értékeit nem veszélyezteti.

Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület:

„országos területrendezési tervben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben alkalmazott övezet, amelybe az őshonos fafajokból álló erdőtársulások fenntartására leginkább alkalmas és az erdő hármaskörű funkcióját - környezetvédelmi, gazdasági, társadalmi - egymással összhangban a legmagasabb szinten biztosítani képes erdőterületek tartoznak”

Az övezetbe tartozik néhány kisebb terület, melyek közül a legtöbbet erdő területfelhasználásba, övezetbe sorol a rendezési terv.

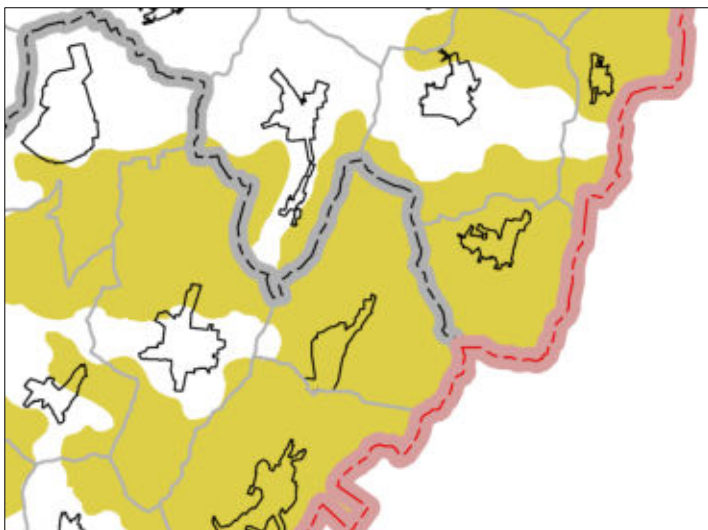
Az OTrT övezetre vonatkozó kötelező előírásai:

„- Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezetében beépítésre szánt terület csak kivételesen, egyéb lehetőség hiányában, a külön jogszabályban meghatározott területrendezési hatósági eljárás alapján jelölhető ki.

- Az övezetben külszíni bányatelek megállapítása, illetve bányászati tevékenység engedélyezése a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehetséges.”

8. ábra: Megyei TrT „Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület” övezeti tervlapjának részlete

Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete:

„országos területrendezési tervben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben alkalmazott övezet, amelybe a természeti adottságok, rendszerek, valamint az emberi tevékenység kölcsönhatása, változása következtében kialakult olyan területek tartoznak, amelyek a táj látványa szempontjából sajátos és megkülönböztetett fontosságú, megőrzésre érdemes esztétikai jellemzőkkel bírnak.”

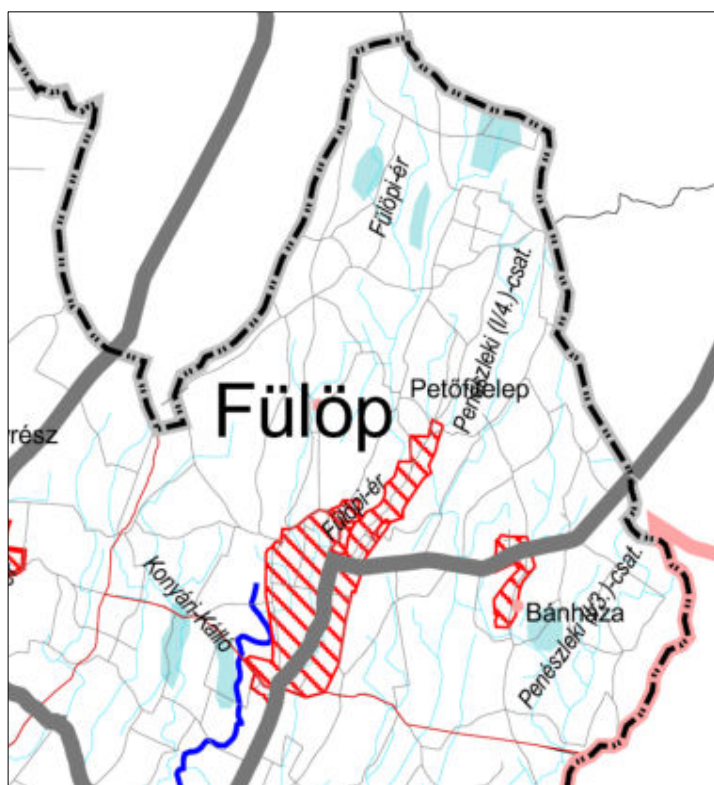
9. ábra: OTrT „Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület” övezeti tervlapjának részlete

Az OTrT övezetre vonatkozó kötelező előírásai:

14/A. §

- (1) A tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete területét a kiemelt térségi és megyei területrendezési terv és annak alapján a településszerkezeti terv pontosítja.
- (2) Az övezet (1) bekezdés szerint pontosított lehatárolása által érintett területre a területi tervben, valamint a településrendezési eszköz alátámasztó javaslata keretében meg kell határozni a tájjelleg megőrzendő elemeit, elemegyütteseit, valamint a tájképi egység és a természeti adottságokhoz igazodó hagyományos tájhasználat helyi jellemzőit.
- (3) Az övezet (1) bekezdés szerint pontosított lehatárolása által érintett területre a tájképi egység és a hagyományos tájhasználat fennmaradása érdekében a helyi építési szabályzatnak meg kell határozni a területhasználatra és az építmények tájba illeszkedésére vonatkozó szabályokat.
- (4) A helyi építési szabályzat az építmények tájba illeszkedésének bemutatására látványterv készítését írhatja elő és a készítésre vonatkozó követelményeket határozhatja meg.
- (5) Az övezetben bányászati tevékenységet a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet folytatni.
- (6) Az övezetben a közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatokat, erőműveket és kiserőműveket a tájképi egység megőrzését és a hagyományos tájhasználat fennmaradását nem veszélyeztető műszaki megoldások alkalmazásával kell elhelyezni.

Rendszeres belvízjárta terület térségi övezete:

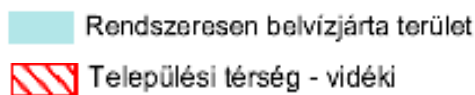

„Kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított övezet, amelybe a sík vidéki sík vagy enyhe lejtésviszonyokkal rendelkező területek azon mélyebb, lefolyástalan részei tartoznak, ahol a helyi csapadék egy része átmeneti vízfelesleg formájában, nagyobb mennyiségben és gyakorisággal összegyűlik.”

Az OTrT övezetre vonatkozó kötelező előírásai:

„A rendszeresen belvíz járta terület övezete által érintett települések településrendezési eszközeinek készítése során, a vízügyi hatóság adatszolgáltatása alapján belvízrendezési munkarészt is készíteni kell. Az övezet területén beépítésre szánt terület csak kivételesen, a belvízrendezési munkarészben meghatározott feltételek teljesülése esetén jelölhető ki. „

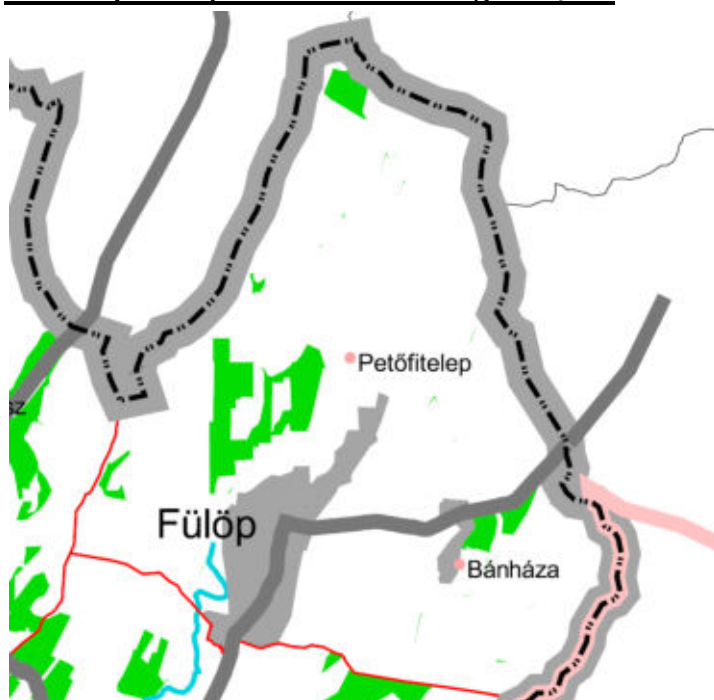
10. ábra: Megyei TrT „Rendszeresen belvízjárta terület” övezeti tervlapjának részlete

A Megyei TrT övezetre vonatkozó irányelvei (ajánlásai):

- Belterületeken a rendszeresen belvízjárta területek területhasználatát belvízkárok elkerülése érdekében szabályozni kell. Meg kell határozni a beépítési feltételeket –előzetes vízrendezés, szennyvízcsatornázás – valamint a még gazdaságosan beépíthető, vagy gazdaságtalan feltételekkel beépíthető építési területeket,
- A mély fekvésű, belvíz által gyakran veszélyeztetett területeket fokozatosan javasolt kivonni a szántóföldi művelésből és más célokra hasznosítani (pl. erdősítés). A művelési ág váltást komplex kategóriaként indokolt kezelni, ahol figyelembe kell venni a domborzati, talajtani, vízgazdálkodási, illetve mezőgazdasági, természetvédelmi és környezetvédelmi szempontokat.
- A belvízzel veszélyeztetett és mély fekvésű, rossz termőképességű területek vízrendszerét és használatát célszerű az adottságokhoz igazodva állandó vagy időszakos vízfelületként, vízvisszatartási területként, halastóként, nedves élőhelyként, gyeperdő művelési ágban hasznosítani, illetve az újszerű ártéri tájgazdálkodás célterületeként tervezni.
- A megyében az új területhasznosítási elképzelések, a földhasználat és birtokkoncentráció kialakítása során figyelembe kell venni a terület melioráltságát, annak állapotát.
- A bel- és külterületi vízrendezést komplexen javasolt kezelni.
- Az övezetben a természetvédelmi törvény alapján javasolt kijelölni a természetközeli területeket és vizes élőhelyeket (ökológiai vízellátás megoldása céljából).
- A többcélú hasznosítás összehangolása javasolt a természet- és környezetvédelmi érdekekkel (vizes területek ill. élőhelyek növelése). Elő kell segíteni, hogy a gazdák csatlakozzanak az agrár-környezetgazdálkodási célrendszerekhez.
- A természetvédelmi értékeket jelentő vizes élőhelyeket és nedves réteket érintő csatornák üzemeltetését az alapvető funkció biztosításának figyelembevételével, a természetvédelmi szempontokat figyelembe véve szabályozni javasolt.

Erdőtelepítésre javasolt terület térségi övezete:

„Kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított övezet, amelybe azok

a többnyire gyenge termőképességű mezőgazdasági területek tartoznak, amelyeknél gazdasági, vidékfejlesztési vagy

környezetvédelmi szempontok indokolják az erdők létesítését, és azt természetvédelmi vagy termőhelyi okok nem zárják ki.”

Az OTrT övezetre vonatkozó kötelező előírásai:

A településrendezési eszközökben az erdőtelepítésre javasolt terület övezetét az erdőterület területfelhasználási egység kijelölésénél figyelembe kell venni.

11. ábra: Megyei TrT: Erdőtelepítésre javasolt terület térségi övezete. (részlet)

1.4. A Szomszéd települések hatályos településszerkezeti tervei- nek fejlesztést befolyásoló - vonatkozó megállapításai

Fülöp község közigazgatási területével határos települések.

Nyíracsád (Hajdú-Bihar megye)

Nyírábrány

Nyírlugos Szabolcs-Szatmár-Bereg megye)

Nyírbétek

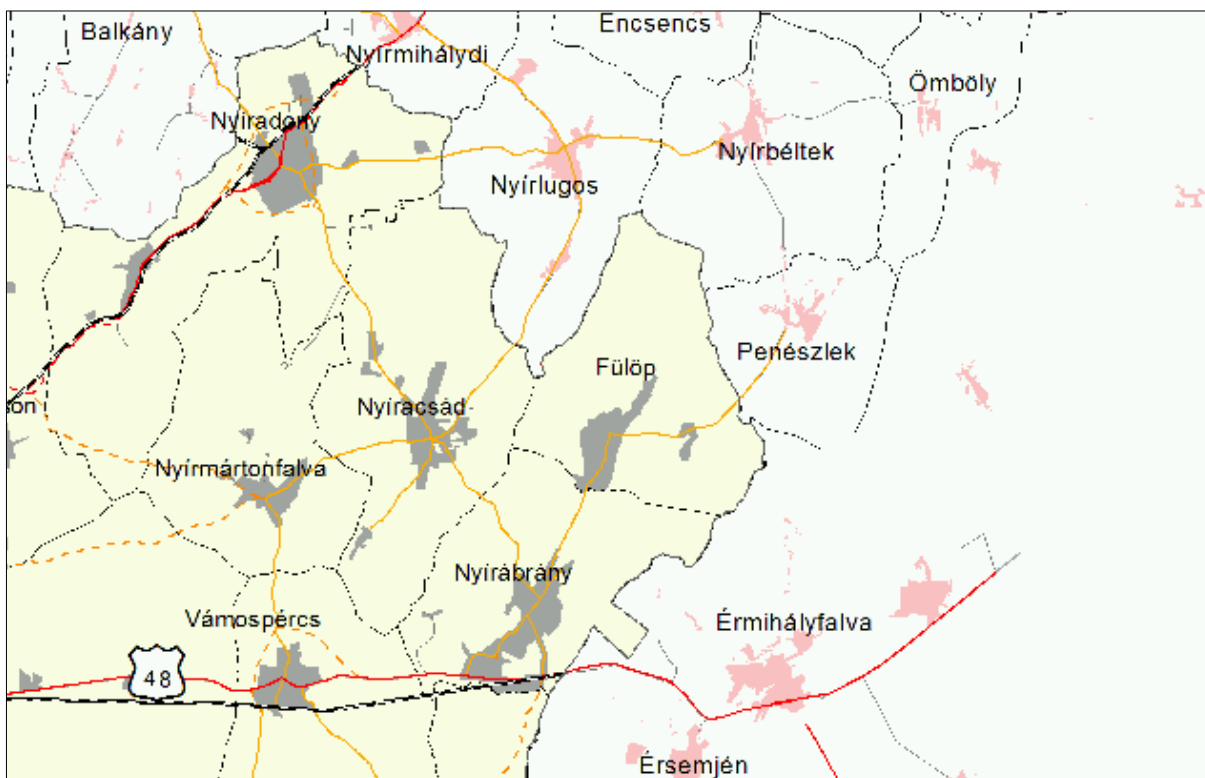
Penészlek

Érmihályfalva (Románia)

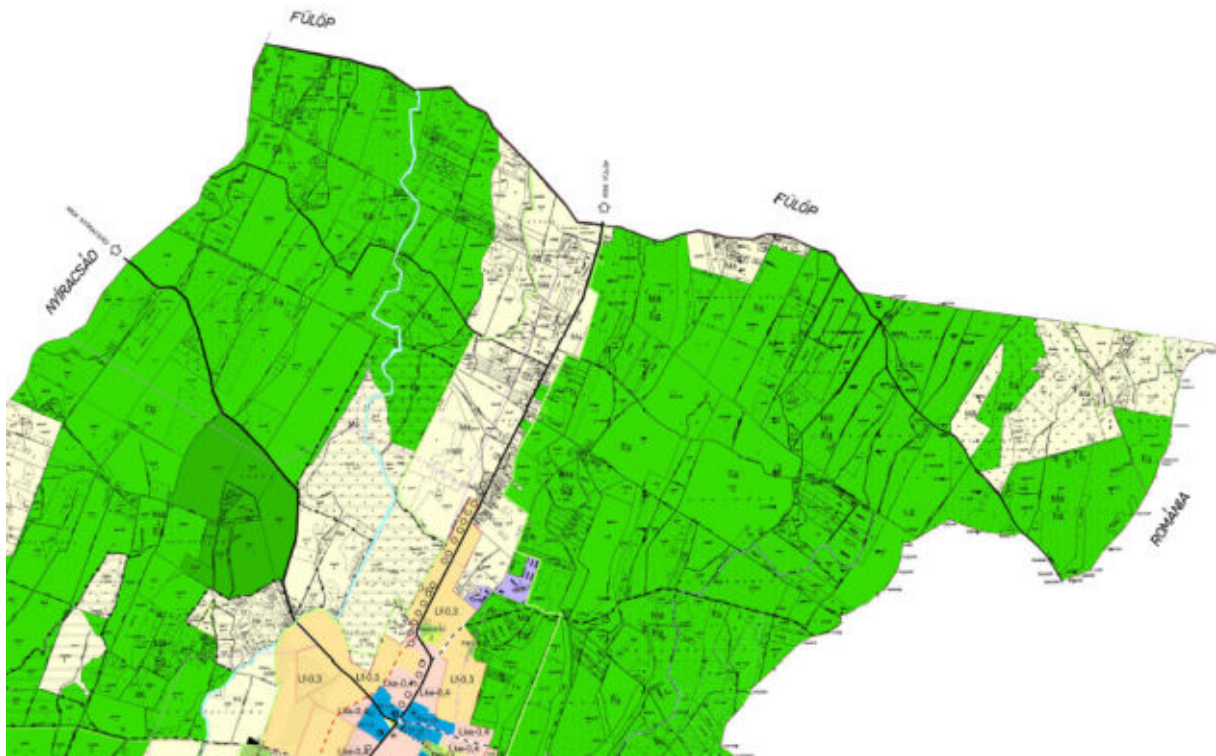
E települések hatályos településszerkezeti terveinek Fülöp községre hatást jelentő elhatárolásait vizsgálja meg ez a fejezet.

Szükséges megvizsgálni, hogy a területrendezési tervekben szereplő, Fülöp igazgatási területén is figyelembe veendő, országos és térségi infrastruktúra elemeket a szomszédos települések településszerkezeti tervei tartalmazzák-e, és hogy ezek Fülöp község közigazgatási területén csatlakoztathatóak-e?

Vizsgálandó a fentiekén kívül, hogy szomszédos települések meglévő és tervezett terület-felhasználása, a településszerkezeti terv elhatárolásai Fülöp igazgatási területére hatással vannak, illetve lesznek-e?

Nyírábrány településszerkezeti tervének vonatkozó megállapításai:

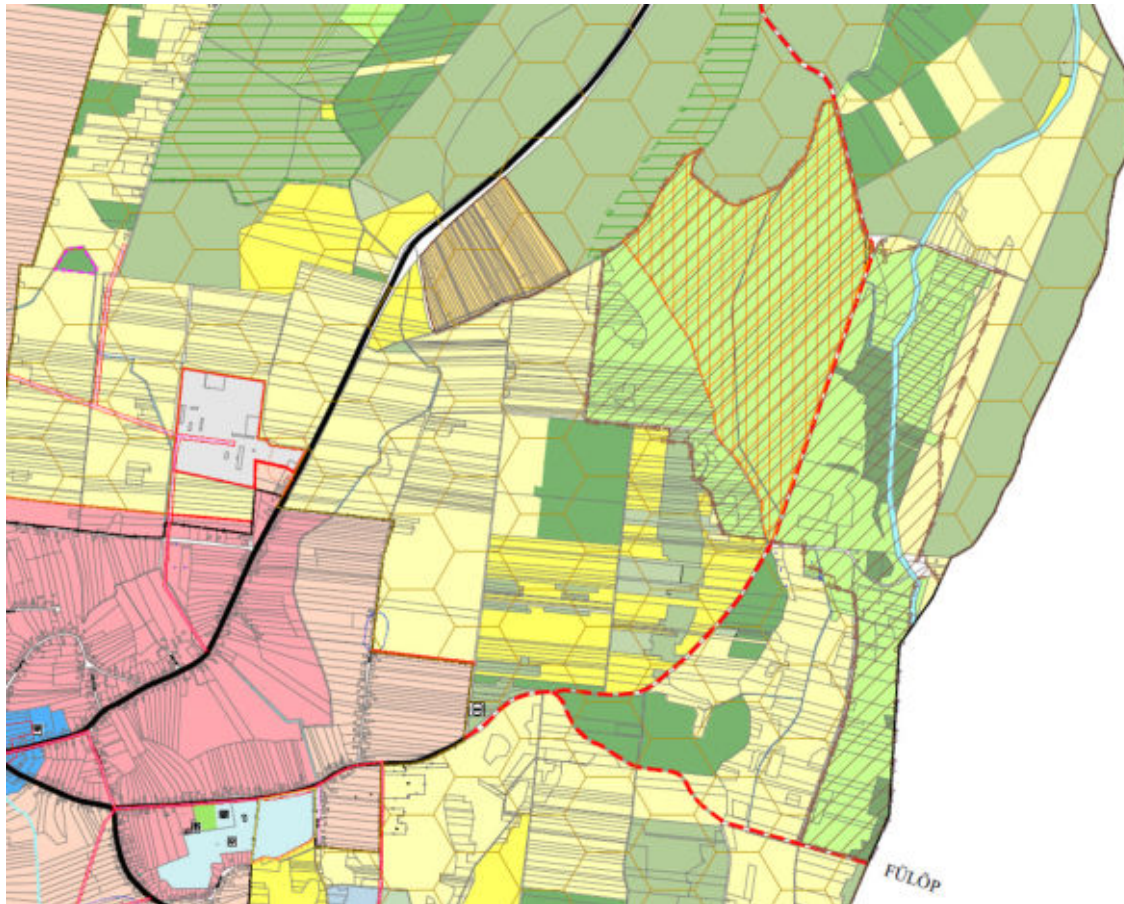
12. ábra: Nyírábrány Településszerkezeti tervének részlete (Forrás: Nyírábrány önkormányzata)

A két település szerkezeti terve, a közigazgatási határok csatlakozásánál összhangban van. A vonalas infrastruktúra hálózat meglévő eleme a két település belterületét is összekötő 4905 sz. térségi jelentőségű mellékút. Mindkét terven szerepel, az út mellett tervezett országos kerékpárút nyomvonal.

Fülöp közigazgatási területének déli-délnyugati szélén, a Nyírábránnyal közös határ mentén elhelyezkedő mezőgazdasági út Fülöp számára, Nyíracsád felé való közúti kapcsolódás lehetőségét hordozza, ami Nyírábrány számára nem bír jelentőséggel, de az út fejlesztését nélküle nem lehet erőirányozni. Vizsgálni szükséges a fejlesztés jövőbeli realitását, és a két településre gyakorolt szabályozási vonzatait.

Nyírábrány a közös közigazgatási határ mentén fejlesztési területet nem jelölt ki.

Nyíracsád településszerkezeti tervének vonatkozó megállapításai:

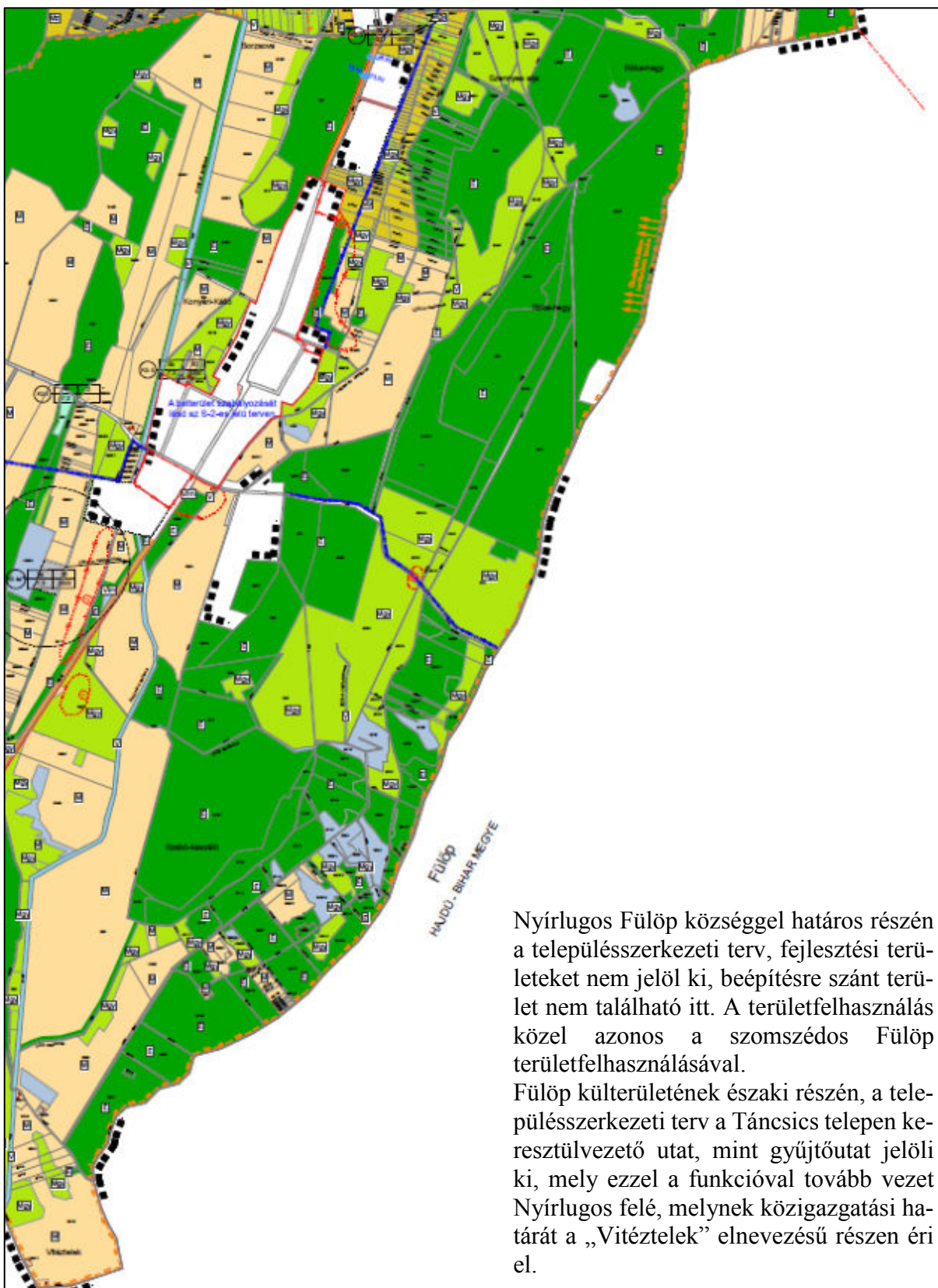

13. ábra: Nyíracsád Településszerkezeti tervének részlete (Forrás: Nyíracsád önkormányzata)

Nyíracsád településszerkezeti terve tartalmazza a Fülöp felé vezető külterületi utat, mint „fontosabb külterületi mezőgazdasági utat.

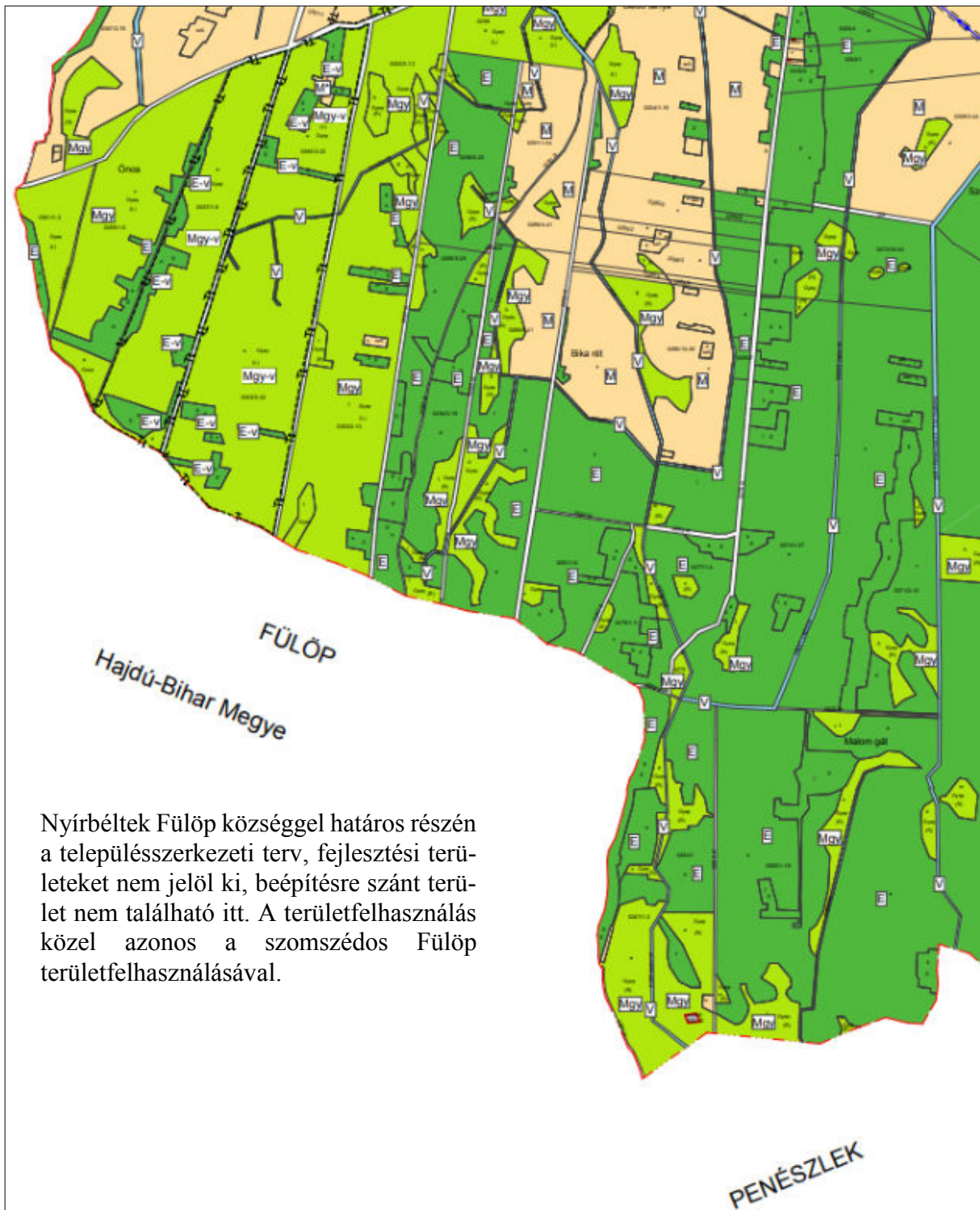
A Fülöp közigazgatási területéhez csatlakozó részen fejlesztési terület nem lett kijelölve. Részben erdőterület, részben különleges természetmegőrző terület található itt.

Nyírlugos településszerkezeti tervének vonatkozó megállapításai:

14. ábra: Nyírlugos Településszerkezeti tervének részlete (Forrás: Nyíraczád önkormányzat-tervező: Art Vital Kft.)

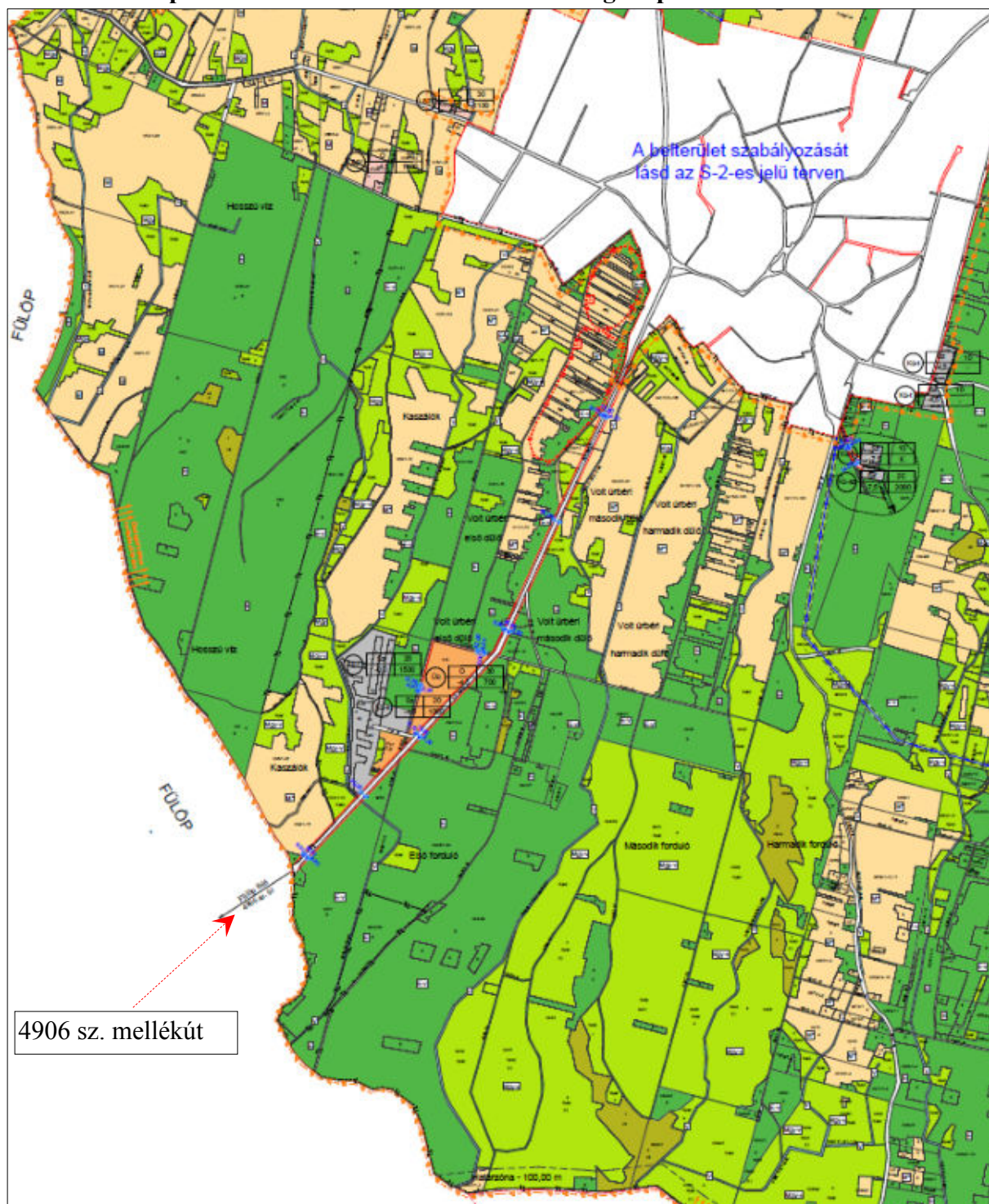
Nyírbétek településszerkezeti tervének vonatkozó megállapításai:

Nyírbétek Fülöp községgel határos részén a településszerkezeti terv, fejlesztési területeket nem jelöl ki, beépítésre szánt terület nem található itt. A területfelhasználás közel azonos a szomszédos Fülöp területfelhasználásával.

15. ábra: Nyírbétek Településszerkezeti tervének részlete (Forrás: Nyírbátor város honlapja-tervező: Art Vital Kft.)

Penészlek településszerkezeti tervének vonatkozó megállapításai:

16. ábra: Penészlek Településszerkezeti tervének részlete (Forrás: Nyírbátor város honlapja-tervező: Art Vital Kft.)

A 4906 sz. Nyírábrány- Fülöp- Penészlek országos mellékút szabályozási szélességét Penészlek szabályozási terve 30 méterre szélesíti ki, ami Fülöp közigazgatási határánál a meglévő szélességhez csatlakozik. A csatlakozó közigazgatási határ mentén beépítésre szánt terület, fejlesztési terület nem lett a településszerkezeti terven kijelölve. Az OTRT-ben meghatározott országos kerékpárút nyomvonalát a terv nem tartalmazza.

1.5. A hatályos Településfejlesztési döntések bemutatása

- Fülöp község korábbi településfejlesztési koncepciója 2005. évben készült el és került elfogadásra.

(A településfejlesztési koncepcióra alapozva elkészült a jelenleg is hatályos 51/2006.(IX.18.) önkormányzati határozattal elfogadott Településszerkezeti terv és a 13/2006.(IX.18.) sz. Önkormányzati rendelettel jóváhagyott Helyi építési szabályzat és annak mellékletét képező szabályozási terv.)

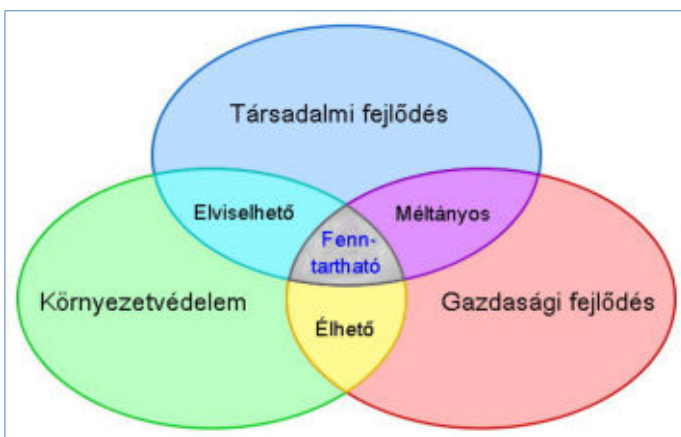
- Local agenda 21 fenntartható fejlődés helyi programja 2015 június 11.-én került elfogadásra, 52/2015.(VI.11.) KT. határozattal. (Készítette Fülöp község önkormányzatának megbízásából az OPUS TEAM Kft.

Local Agenda 21 lényege:

A nyolcvanas évek elején jelent meg a "fenntarthatóság" vagy a "fenntartható fejlődés" kifejezés a nemzetközi szakirodalomban.

1983-ban az ENSZ Közgyűlés határozata alapján megkezdte munkáját az ENSZ Környezet és Fejlődés Világbizottsága, amelyet Gro Harlem Brundtland norvég miniszterelnök nő vezetett.

A Bizottság 1987-ben „Közös jövőnk” címmel kiadott jelentésében a gazdasági növekedés olyan új korszakának lehetőségét vázolta fel, amely a fenntartható fejlődés globális megvalósítására épít, megőrzi a természeti erőforrásokat, s amely megoldás lehetne a fejlődő országok nagy részében elhatalmasodó szegénység leküzdésére is.

A jelentés nagyon röviden és tömören határozta meg a fenntartható fejlődés fogalmát: "a fenntartható fejlődés olyan fejlődés, amely kielégíti a jelen szükségleteit, anélkül, hogy veszélyeztetné a jövő nemzedékek esélyét arra, hogy ők is kielégíthessék szükségleteiket".

17. ábra: A Fenntartható Fejlődés alappillérei

(Forrás: www.wikipedia.hu enciklopédia)

A fenntartható fejlődés három alappilléren nyugszik: a szociális (társadalmi), a gazdasági és a környezeti pillérek és mindhárom együttesen, kölcsönhatásaik figyelembevételével mérlegelni kell a különböző fejlesztési stratégiák, programok kidolgozása során, illetve a konkrét intézkedésekben, cselekvésekben. A fenntartható fejlődés, mint általános stratégiai cél "bevonult" a nemzetközi konferenciák, szervezetek dokumentumaiba és a nemzeti kormányok cselekvési programjaiba.

▪ Fülöp Község Gazdasági programja 2015-2019

A gazdasági program elkészítésére, Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-ban meghatározottak alapján kerül sor. A gazdasági program, a képviselő-testület megbízatásának időtartamára, vagy azt meghaladó időszakra szólhat. A gazdasági program elkészítésének célja, hogy az önkormányzat Képviselő-testülete egységes, előre meghatározott célrendszer szerint működjön és a lehetőségek figyelembe vétele mellett fejlődjön is.

A gazdasági program az önkormányzat részére, helyi szinten határozza meg mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok figyelembevételével – a megyei térségi koncepciókhoz illeszkedve – az önkormányzat által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják.

A Képviselő-testület a jelen gazdasági programban meghatározottakat figyelembe veszi minden gazdasági jellegű, a gazdálkodásra, a település működtetésére, fejlesztésére vonatkozó döntésnél, különös tekintettel az éves költségvetési rendeletek elkészítése és összeállítása során.

A kormány fejlesztési irányai:

A kormány a fejlesztési elképzeléseit a fejlesztő állam, a fejlődő magyar vállalkozások, az innováció és tudomány, az új energiapolitika, a fejlődő vidék, a területfejlesztés, a növekvő foglalkoztatás témakörében határozta meg, melyek kihatnak az Önkormányzat fejlesztési elképzeléseire is.

A kormányprogram szerint, a fejlődés húzóágazatai a modern ipar, az innovatív ágazatok, az üzleti és kereskedelmi szolgáltatás és az idegenforgalom.

A közlekedési infrastruktúra fejlesztése során cél az ország egységének megteremtése, az életformában létező csoportok elszigeteltségének csökkentése, ezért bővíteni kell a közúthálózatot, korszerűsíteni kell a vasútközlekedést.

A kormány fejleszteni kívánja az építőipart, és meg kívánja teremteni a tisztább és egészségesebb környezetet.

Az önkormányzat Fejlesztési elképzelései:

- *Fontos feladatunk az Önkormányzati ingatlanokon további energetikai korszerűsítések (sport öltözőnél nyílászáró csere, homlokzati hőszigetelés és napelemes rendszer telepítése), az Önkormányzat épületén napelemes rendszer építése. Fontos a jelenleg működő közvilágítási rendszerünk felülvizsgálata, hiszen több külterületi részen már nem laknak, a közvilágítás viszont még üzemel. Ezek leszerelésével és a Fülöp és Bánháza közötti jelenleg közvilágítással nem rendelkező szakaszára való áthelyezésével hatékonyabbá tehető.*
- *Járdaépítés, felújítás: az Arany János és Kossuth utcákon*
- *Megfontolandó a jelenlegi Önkormányzat épületének lebontásával egy központi szolgáltató ház kialakítása, építése, amely magába foglalná a Polgármesteri Hivatalt, Gyógyszertárat, Falugazdászt, Ügyvédi irodát, Pénzintézeti kirendeltséget.*
- *A csapadékvíz elvezető hálózat megvalósítása a veszélyeztetett, lapos helyeken megtörtént, a karbantartás az elkövetkező időben kiemelt feladatunk különösen az Arany János, Deák Ferenc és Híd utcákon.*
- *A gazdasági programban fontos feladat a még szilárd burkolattal nem rendelkező belterületi utakon (Zrínyi u., Darvasalja) legalább útalap, lehetőség szerint aszfalt burkolat építése*

- *Rendszeresen gondoskodunk a helyi autóbuszvárók tisztántartásáról, festésről, felújításáról.*
- *A község belterületén biztosítani kell az árkok, átereszek és az utak tisztántartását. A lakosság figyelmét e kötelezettségekre szükség szerint felhívjuk.*
- *Ivóvíz ellátásunk, kutjaink vize közegészségügyi szempontból kifogástalan, közvetlen beavatkozást nem igényel. A vízvezeték karbantartása a szolgáltató feladata. Hosszabb távon, akár ezen gazdasági cikluson belül is szükséges a régi azbeszt cement csőrendszer cserélése.*
- *A telefon és internet szolgáltatás igény szerint biztosítva van, de a szolgáltatás minősége nem megfelelő. Feladatunk keresni a lehetőséget a megfelelő minőségű internet szolgáltatás megteremtésére.*
- *Községünkben a temetői feladatokat az Önkormányzattal kötött megállapodás alapján a helyi Görög katolikus egyházközség látja el. A temetőben található ravatalozó épülete az Önkormányzat tulajdonában van, fenntartásáról az Önkormányzat gondoskodik. A lakossági igényekre való tekintettel megfontolandó a ravatalozónál urna fal kialakítása*
- *Anyagi lehetőségeink függvényében önként vállalt feladatként, továbbra is erkölcsi és anyagi támogatásban szeretnénk részesíteni:*
 - *a Polgárőr Egyesületet,*
 - *a Nyugdíjas Klubot,*
 - *a CSFSE*
 - *Piros Mályva Népdalkör*
 - *Búzavirág Néptáncsoport*
 - *Önkéntes Tűzoltó Egyesület*
 - *Hagyományőrző Lovas Egyesület*
 - *Helyi Egyházi közösségek*
 - *és a fiatalokat /szervezett keretek között/*

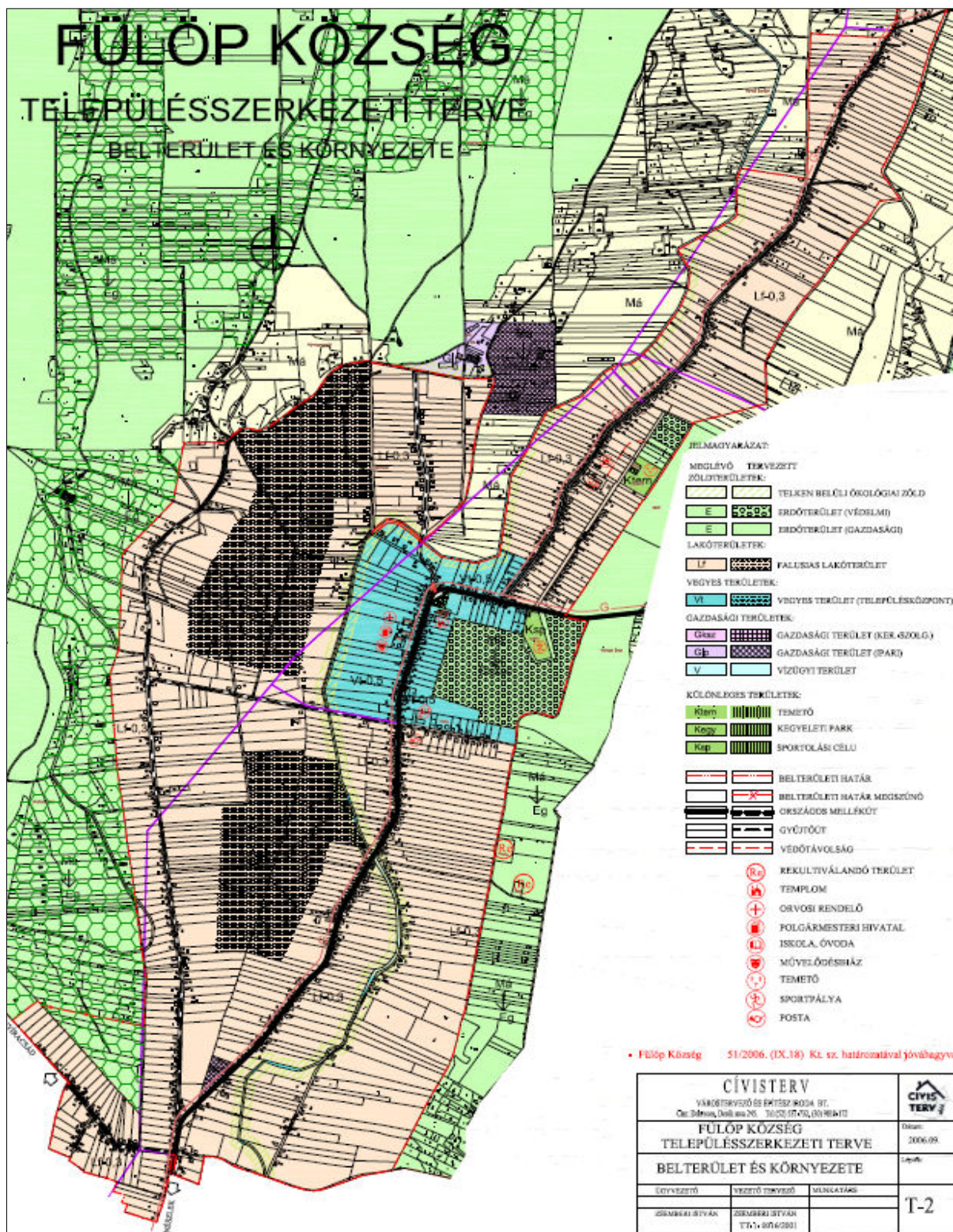
„Igényt tartunk a községi szintű rendezvényeken való közreműködésükre (Majális, Falunap, Községi Karácsonyi ünnepség, Fogathajtó verseny, stb.)

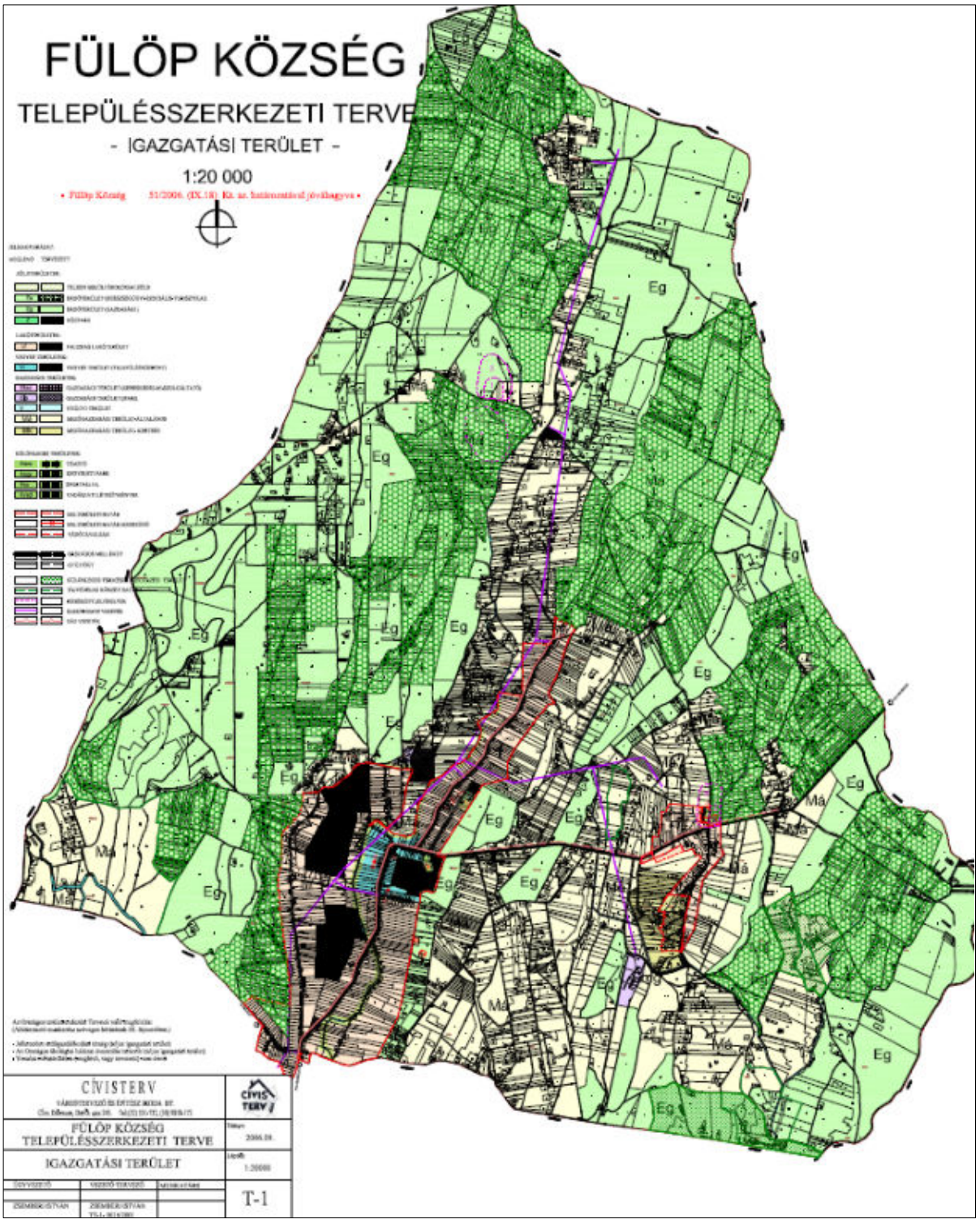
Bízunk benne, hogy az új EU-s pályázatokon sikeresek tudunk lenni. Ezért minden lehetőséget megpályázunk.”

Forrás: Fülöp Község gazdasági programja

1.6. Fülöp településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata

Fülöp jelenleg hatályos településrendezési tervét a Cívisterv Várostervező és Építész Iroda készítette. (A településszerkezeti terv alapidokumentumát 51/2006.(IX.18.) határozatával fogadta el a képviselő-testület.)

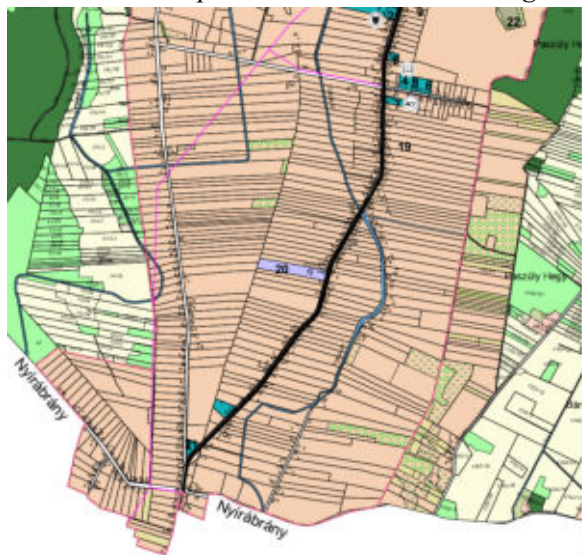

18. ábra: Fülöp község településszerkezeti terve Teljes igazgatási terület (Forrás: Cívisterv Bt.)

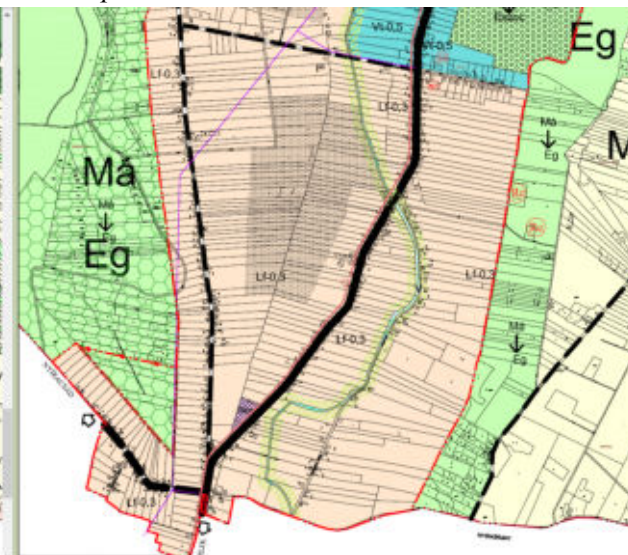
A HATÁLYOS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERV MEGÁLLAPÍTÁSAI, MEGVALÓSULT ELEMEI

„A” Déli településrész

19. ábra: A Településszerkezeti terv és a megvalósult állapot összehasonlítása

Településrendezési vizsgálatok (részlet)

Hatályos településszerkezeti terv részlete

„A” Déli településrész

A déli településrész a Nyírábrány- Fülöp- Penészlek irányú, 4906 sz. országos mellékútra szerveződik. A településszerkezeti terv az ugyancsak észak-déli nyomvonal vezetésű Deák Ferenc utcát települési szintű gyűjtő utcaként jelöli, de ebből a funkcióból adódóan, a közlekedési terület szélesítésére nincs szükség. Meghatározó eleme a településrésznek, a Fülöp-ér, mely a terepadottságokhoz igazodva, kanyarokat leírva halad, többnyire telek végeken, de a Munkácsi Mihály utca melletti szakasz keleti oldalán a lakótelkek beépített részei helyezkednek el.

A településszerkezeti terv új lakóterületet nem jelöl ki, ezen a településrészen.

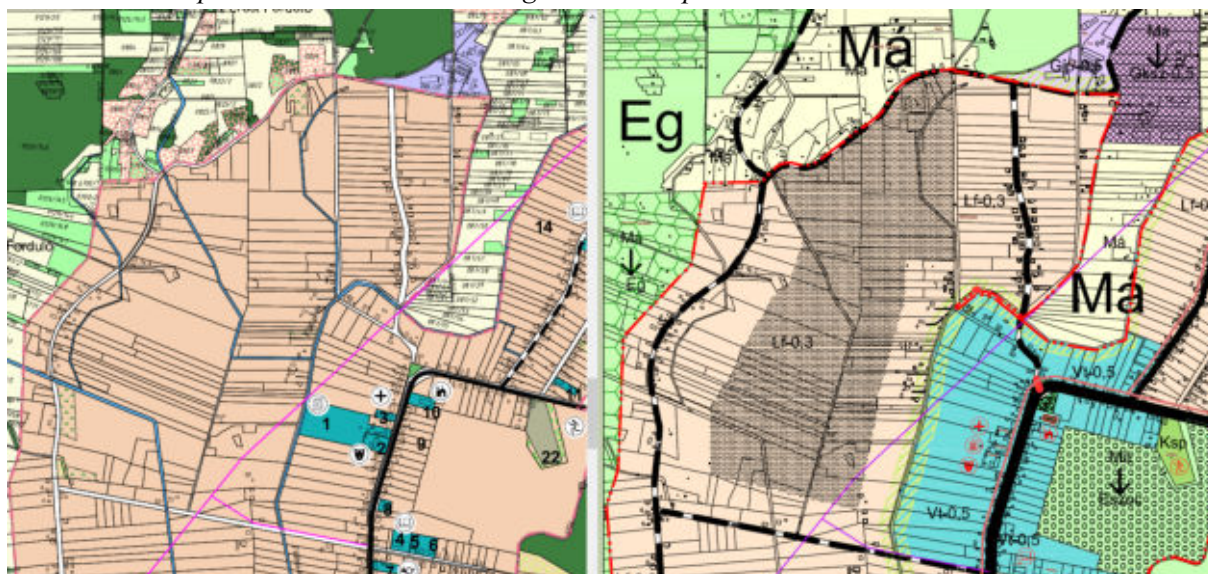
A keleti oldalon vegyes művelésű kertek helyezkednek el, melyek egy része erő, más része gyeper, szőlő, gyümölcsös művelési ágba van nyilvántartva. A településszerkezeti terv a teljes keleti oldalon lévő területsávot, gazdasági erdő felhasználásba sorolja át. A területsáv erdősítése még csak részben valósult meg, de adottságait tekintve, az előírt erdősítés reálisnak mondható.

A településrész nyugati szélén, a Deák Ferenc utcai lakóingatlanokhoz csatlakozó külterületi földek mezőgazdasági szántó és kisebb részben mezőgazdasági gyeper művelési ágú területek. E földterületeket a hatályos településszerkezeti terv, a szomszédos erdőterület bővítéseként, gazdasági erdő felhasználásba sorolja át. A terület rész erdősítésére még nem került sor. Vizsgálat tárgyát kell, hogy képezze, az új rendezési terv készítésekor, hogy a tervezett erdősítés, továbbra is a fejlesztési elhatározások része maradjon-e?

Az Arany János utca- Deák Ferenc utca találkozásánál kereskedelmi szolgáltató gazdasági területet és annak kisebb bővítési területét jelöli ki a településszerkezeti terv. A tervezett bővítés, még nem valósult meg.

„B” Észak-nyugati településrész

20. ábra: A Településszerkezeti terv és a megvalósult állapot összehasonlítása

Településrendezési vizsgálatok (részlet)

Hatályos településszerkezeti terv részlete

„B” Észak-nyugati településrész

A belterület északnyugati részét falusias lakóterületek alkotják. A településközponthoz sorolt területektől a Fülöpi-ér választja el. Új fejlesztési célú terület a területegység észak-keleti szélén lett csak kijelölve, a belterülethez közvetlenül csatlakozó külterületi ingatlanokon.

A Zrínyi Miklós utca déli részének irányába valósult meg a Fabox Kft. által működtetett nyomda, mely azóta meg is szűnt, és melynek épületei-telephelye jelenleg üresen áll. A gazdasági vállalkozás, a településszerkezeti terven falusias lakóterületként kijelölt tömb északi szélén.

Tekintettel arra, hogy a településnek ezen a részén több vállalkozás telephelye is található, és hogy a településszerkezeti terv jelentős kiterjedésű kereskedelmi szolgáltató gazdasági fejlesztési területet is kijelölt itt, a környezeti adottságokra tekintettel át kell gondolni, a gazdasági területek és fejlesztési területeinek kijelölését.

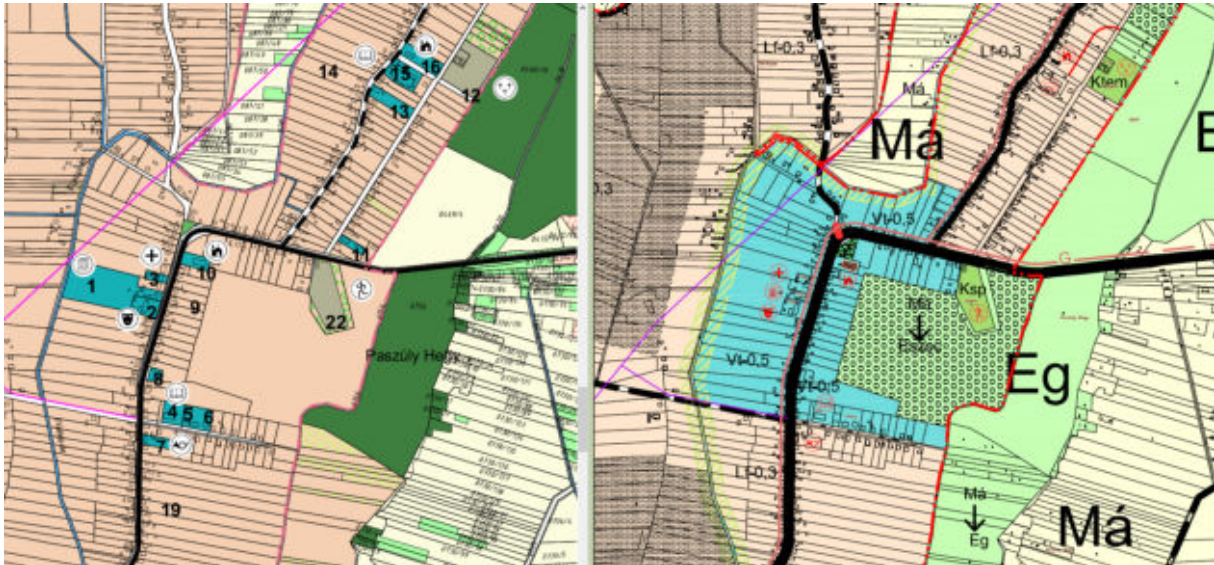
A belterülethez észak-nyugati szélén csatlakozó területek egy részén gazdasági erdő létesítését jelöli a hatályos szerkezeti terv, az itt található erdők melletti gyepes, vagy szántó művelésű területeken. Ezek jelentős része még nem valósult meg, tehát lehetőség van a területfelhasználás változását ismételten átgondolni. (Ez nem jelenti természetesen a tervezett erdők elhagyását.)

A belterülethez csatlakozva tanyák is kialakultak, melyek sorsát érdemes felülvizsgálni. (Az út mentén kialakult közművek miatt megfontolandó ezen ingatlanok belterülethez csatolása is.

E településrészt is a rendkívül hosszú telkek, a telekvégeken kanyargó csatornák (vízelvezető árkok) jellemzik.

„C” Településközpont

21. ábra: A Településszerkezeti terv és a megvalósult állapot összehasonlítása

Településrendezési vizsgálatok (részlet)

Hatályos településszerkezeti terv részlete

„C” Településközpont

A rendkívül hosszú belterület felső harmadában alakult ki a település központja, ahol a legfontosabb intézmények is elhelyezkednek.

A településnek nincs igazi főtere, bár a tervezett piactér és a művelődési ház előtt adódna ennek kialakítására lehetőség.

A hatályos településszerkezeti terv településközpont vegyes felhasználású területként jelöli ki, az Óvoda utca- Híd utca- Fülöpi-ér által határolt terület, ami kiegészül a Penészleki út menti ingatlanokkal. E területegységtől északi irányban, a Kossuth Lajos utca mentén is található települési szintű intézmények, de a hatályos településszerkezeti terv a településközpont vegyes területet nem terjeszti ki ebbe az irányba.

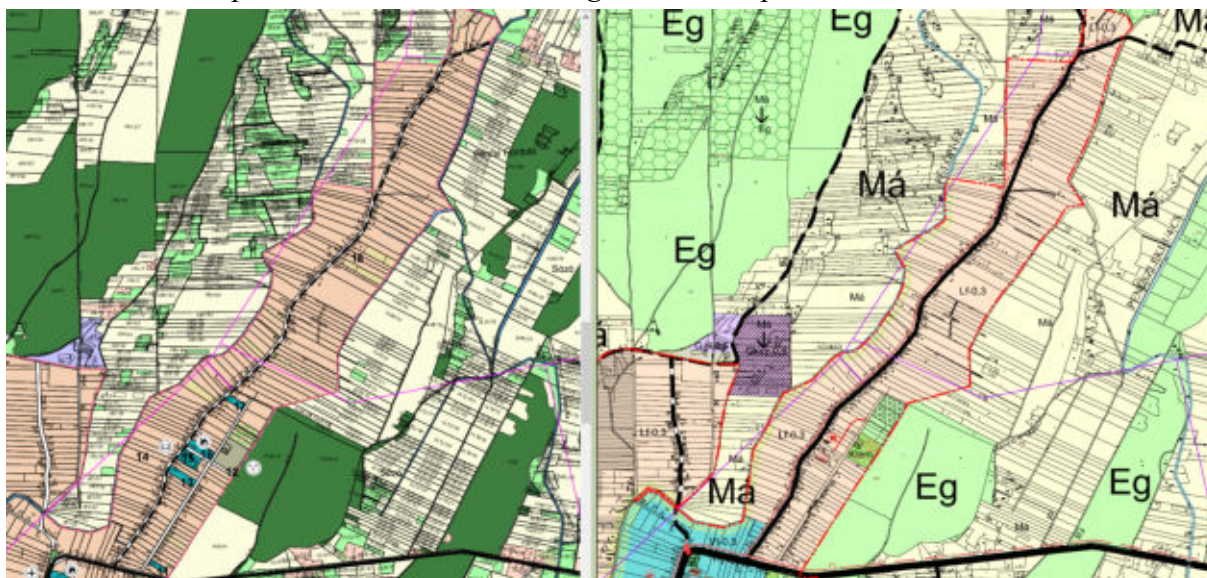
Vizsgálendő, a rugalmasabb fejlesztési- építési lehetőségeket biztosító központi területfelhasználás ebbe az irányba történő kibővítésének lehetősége.

A Penészleki út mellett található a települési szintű sportolási terület. A sportterülethez csatlakozó „Paszulyhegy” elnevezésű erdő és a tömbbelsőben elhelyezkedő, településszerkezeti tervben közjóléti erdő felhasználásra tervezett gyepes – részben fásított terület kiváló fejlesztési lehetőség, rekreációs, pihenési- turisztikai fejlesztés megvalósítására.

Fülöp egyközpontú település. A központi, illetve lakó funkciókat befogadó területe alig változott az utóbbi évtizedekben. A lakóterületeken a helyi lakosság kiszolgálását szolgáló épületek (italboltok, élelmiszerüzletek, stb.) lakóépületek átalakításával jöttek létre. A lakóépületek átépítése bővítése és felújítása az elmúlt évtizedekben folyamatos volt, és mai időszakban is ez a fő irány. Az 1900-as évek első felében épült hagyományos vályog szerkezetű épületek az 1970-es években sáttortetős téglafalazatú lakóépületek váltották fel. Emellett több egyéb típusú lakóépület is megvalósult. 1980-as évek közepétől napjainkig egyedi tervezésű igényes lakóépületek jelentették az átépülési folyamatkövetkező lépését. Az átépülés mellett felújítások (bővítések) is formálják a településképet. Jelenleg a kertvárosias telekhasználat jelei fedezhetők fel a lakó funkciójú területrész telkein.

„D” Északi településrész

22. ábra: A Településszerkezeti terv és a megvalósult állapot összehasonlítása

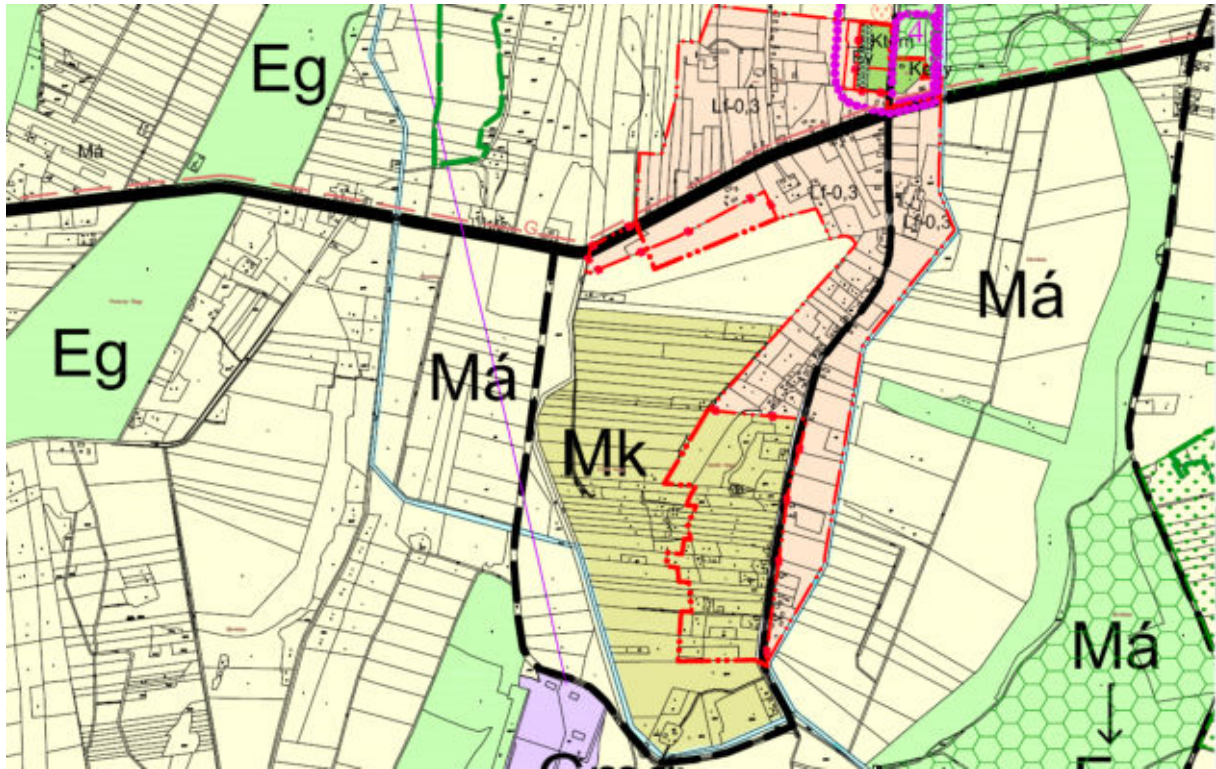
Településrendezési vizsgálatok (részlet)

Hatályos településszerkezeti terv részlete

„E” Fülöp- Bánháza településrész:

23. ábra: A településszerkezeti terv és a megvalósult állapot összehasonlítása

Hatályos településszerkezeti terv részlete

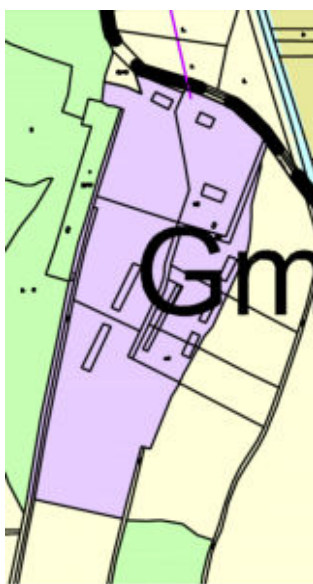
„E” Fülöp- Bánháza településrész:

24. ábra: A településszerkezeti terv és a megvalósult állapot összehasonlítása

A hatályos településszerkezeti terv Fülöp- Bánháza csaknem teljes belterületét falusias lakóterület felhasználásba sorolja. Kivételt a településrész északkeleti sarkában elhelyezkedő temető és a mellette lévő kegyeleti park képezi.

A településrész délnyugati része, a Dózsasor telep utca nyugati oldalán lévő lakóterület jelenleg a kertéségi területek részét képezi, de a településszerkezeti terv a területrész belterületbe vonását irányozza elő.

A településrész délnyugati szomszédságában elhelyezkedő mezőgazdasági üzemi területet a településszerkezeti terv mezőgazdasági-gazdasági felhasználásba sorolja, de a mellékelt légifotó tanulsága szerint, a délkeleti részen, már bővítésre került a major területe, emiatt az új településrendezési tervben ezt szükséges figyelembe venni.

1.7. A település társadalma

1946-ban több mint két és félezer lakosával Fülöp viszonylag jelentős nagyságrendű falusi településnek számított Három év múltán, az 1949. évi népszámlálás idején 2.736 fő, 1960-ban 2.876 fő, 1970-ben 2.773 fő, 1980-ban 2.073 fő, 1990-ban már csupán 1.796 fő, 1999-ben pedig 1.922 fő élt Fülöpön. Alig több mint fél évszázad során a lélekszám-növekedés csúcspontját az 1960-as esztendő jelentette. Ettől kezdve – főként a különböző gazdasági kényszerek hatására megindult elvándorlási folyamat eredményeként – előbb lassú, majd pedig az 1970-es évtizedben rendkívül intenzív ütemű népességfogyás következett be. A mélypontot az 1980-1990-es évtized fordulója jelentette. A szülőképes korba lépett, korábban népes korosztályok nagyobb össz termékenysége, valamint az elvándorlás ütemének valamelyest mérséklődése révén az 1990-es évek végére a tényleges népességfogyás megállt, sőt a megelőző népszámláláshoz képest némi többlet keletkezett. A települést jellemző tartós foglalkoztatási válság következtében a munkanélküliség hosszú ideje súlyos gond. A legnagyobb foglalkoztató Fülöpön az önkormányzat.

Az utóbbi években jelentősen fogyatkozó a népességszám, melynek oka az országosan is jellemző negatív demográfiai folyamatokban keresendő: a házasságkötések és születések számának csökkenése, miközben a halálozások száma magasabb, mint a születések száma.

Évszám	Népességszám
1946	2500 fő
1949	2736 fő
1960	2876 fő
1970	2773 fő
1980	2073 fő
1990	1796 fő
1999	1922 fő
2015	1748 fő
2016	1783 fő
2017	1748 fő

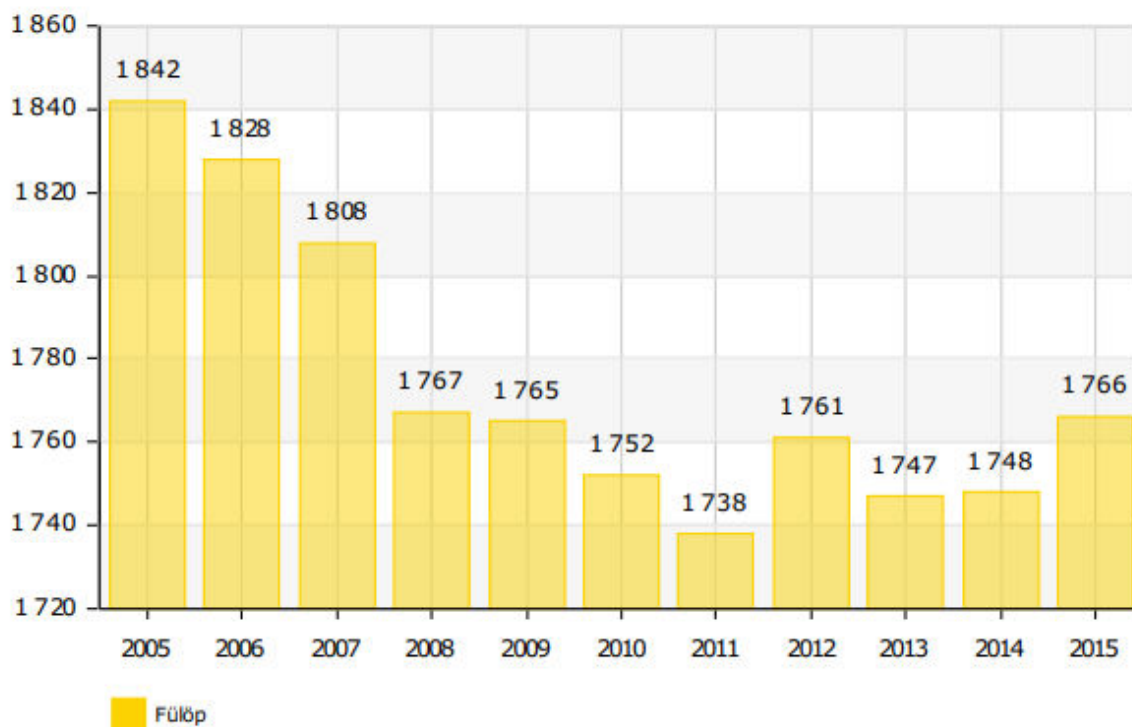
Lélekszámát tekintve Fülöp kistelepülés. Az utóbbi 50 év népességi adatait vizsgálva megállapítható, hogy a népesség 1960 óta folyamatosan csökken.

A falu népességének természetes fogyása évi 5 fő, vándorlási különbözete már jóval nagyobb: évente 43 lakos hagyja el végleg a települést.

A fiatalok megtartása a település jövőjének és fejlődésének fontos eleme.

A település legfontosabb feladata a népességmegtartó képesség erősítése, az elvándorlás megakadályozása, mely alapot teremthet a jövőbeni fejlesztéseknek. A település népességmegtartó erejét meghatározó módon a munkahelyteremtés, a foglalkoztatás bővítése tudja növelni. A település lakhatósága, a lakosok identitásérzetének nélkülözhetetlen eleme a közbiztonság és a társadalmi stabilitás.

Fülöp község lakónépességének változása:

Forrás: Lechner Nonprofit Kft. www.teir.hu

A településen a népesség korcsoport szerinti megoszlása:

A demográfiai adatokat jelentősen befolyásolja az elvándorlás, hiszen a kevés számú munkahely nem ösztönzi maradásra a fiatalokat.

Demográfiai szempontból a célcsoport 3 homogén csoportra bontható:

- **Fiatalok:** Hozzávetőlegesen a 3 és 18 év közötti korosztályt értjük a fiatalok alatt (281 fő 2016. január 1-jén). Ez az a korosztály, amely már rendelkezik valamilyen helytörténeti ismerettel, és az oktatási intézményekben a közösség aktív tagja. Főként az élménykeresés, aktív tevékenységek iránti igény, az újdonság iránti vágy jellemzi ezt a csoportot.

A célcsoport számára a gyermekrendezvények, szabadidő eltöltési lehetőségek, ifjúsági programok a meghatározó vonzerő.

- **Aktív korúak:** A célcsoport szegmentáció meghatározása során az aktív korúak kategóriáját a 19-60 év közöttiek alkotják (1053 fő 2016. január 1-jén). Ez a korosztály már tudatosabban, saját és családja igényei szerint törekszik szervezni az életét, választja lakó- és munkahelyét.

Elsősorban az egzisztenciális biztonságra törekvés, az igényeiknek megfelelő munkahely és lakókörnyezet – beleértve a községi és közszolgáltatásokat is -, illetve a szabadidő tartalmas eltöltésére való törekvés, jellemző az életvitel meghatározásában. Az aktív korúak igénylik a kulturális, gasztronómiai, sportolási, szórakozási és egyediséggel rendelkező programokat, eseményeket.

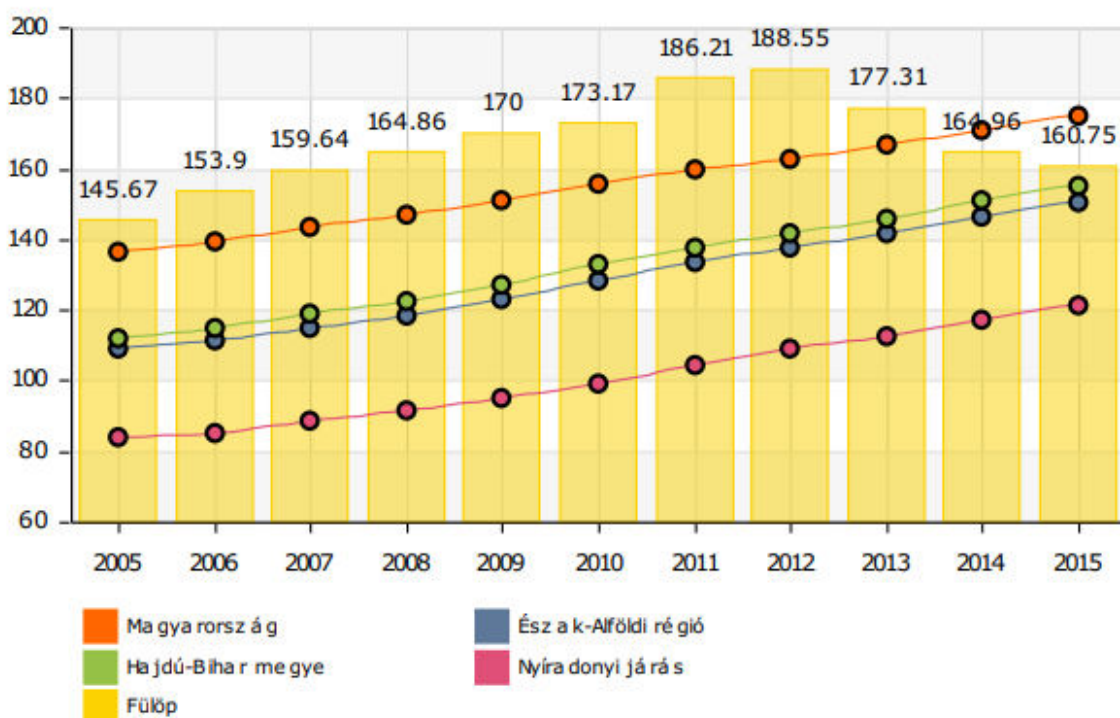
- **Idősek:** Az idősek csoportjába jelen esetben a nyugdíjas korúakat, illetve a nyugdíjas korhoz közeli önálló háztartásban élőket soroljuk (60 év feletti, 392 fő 2016. január 1-jén). Őket elsősorban a tervezhető, biztonságos, a hagyományokat és jellemzően a vallást tisztelő életvitel jellemzi. Az időskorúak számára fontos a rekreáció, a nyugodt környezetben való tevékenységek végzése, így számukra főleg a kulturális és gasztronómiai programok hatásosak.

Az állandó népesség **korcsoportok szerinti megoszlását** tekintve elmondható, hogy az országos trendnek megfelelően a társadalom elöregedésére utaló folyamatok rajzolódni kezdtek. A születésszám országosan jellemző csökkenése megmutatkozik a gyerekek számának erőteljes fogyásában, az öregedést pedig a 60 év feletti lakosság számának és arányának jelentős növekedése jelzi.

Öregedési mutató

Állandó népességből a 100 0-14 évesre jutó 60-x évesek száma

(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-re.

Forrás: Lechner Nonprofit Kft. www.teir.hu

A lakosság nemek szerinti megoszlása megfelel a hazai tendenciáknak: a gyermek és fiatal korban jellemző férfiféltés az 50-59 közötti korosztályban fordul át, innentől a nők száma lényegesen magasabb a férfiakéhoz képest.

Munkahelyek, foglalkoztatás:

A község legnagyobb foglalkoztatói:

- Fülöp Község Önkormányzata
- Sütő-Malom 2000 Kft. (kb. 30 fő)

A lakosság közel 60 %-a nyugdíjas, 10 % ingázik (ebből 2-3 % külföldön dolgozik). A külterületen kb. 300-an élnek, kb. 20 tanyán folyik gazdálkodás.

1.8. A település humán infrastruktúrája

Oktatási, nevelési létesítmények:

A településen az 50 férőhelyes napközi otthonos Fülöpi Óvoda az Óvoda u. 1.sz. alatt, és a 7 tantermes általános iskola a Kossuth u. 30. sz alatt működik. A tanulók egyötöde részben napközis ellátásban.

A településen egy házi orvos működik, az anya- és gyermekvédelem feladataival, pedig egy védőnő foglalkozik.

A településen egyetlen közoktatási intézmény működik, a Néri Szent Fülöp Katolikus Általános Iskola. Szétszórt település révén nagy távolságról járnak be naponta a gyerekek busszal, kerékpárral vagy gyalog. Az intézmény fenntartója és működtetője 2013. január 1-től a Klebersberg Intézményfenntartó Központ Nyíradonyi Tankerülete. Évfolyamonként egy osztálynyi tanuló jár az iskolába, a tanulók létszáma sajnos csökkenő tendenciát mutat.

Egy település esetében a tradíciók meghatározása azokon az értékeken alapul, amivel az adott település rendelkezik. Ezek lehetnek kulturális, történelmi, szakmai, természeti, művészeti, stb. értékek, illetve egyéb a település különlegességére utaló jegyek.

A helyi lakóközösség összetartozását, ápolását minden évben több, meghatározó esemény alakítja. A Művelődési Ház (Arany J. u. 21.) egész évben várja a látogatókat.

A helyi identitás ápolása szempontjából a legjelentősebb rendezvények:

-
-

A lakosok becsben tartják épített és természeti kincseiket, hagyományőrzésük évről évre erősödik, ami azt tükrözi, hogy az értékek nagyban hozzájárulnak a polgárok identitástudatának és lokálpatrióta érzésének a kiterjesztésében.

Egészségügy:

Az önkormányzat az egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése érdekében közszolgáltatásokat biztosít, illetve az alábbi intézkedéseket teszi a szolgáltatás színvonalának emelése érdekében:

- Az Önkormányzati hivatal és az egészségügyi, szociális ellátást végző intézmények, személyek folyamatosan együttműködnek egymással az egészséges életmód feltételeinek javítása érdekében.
- Támogatja azokat a kezdeményezéseket, melyek az egészséges életmóddal, az egészségmegőrzéssel, az időskorúak problémájával, a hátrányos szociális helyzetbe került személyekkel kapcsolatos felvilágosító, tájékoztató, segítő tevékenységre irányulnak.
- Az egészséges életmód feltételeinek biztosítása érdekében ellátja a helyi sporttevékenységgel kapcsolatos feladatokat, így biztosítja a mozgáshoz való helyet.
- A kulturális rendezvények sorába beépíti azokat a programokat is, melyek a dohányzás, és drogfogyasztás megszüntetésére, az alkohol fogyasztás csökkentésére irányulnak.

Szociális helyzet:

Az Önkormányzat Képviselő-testülete fontosnak tartja a szociális alapellátások biztosítását, olyan szociális háló megteremtését, mely biztonságot nyújt a település lakosságának.

A szociális ellátások területén az Önkormányzat a következő feladatokat látja el:

- segíti az egyedülálló, idős lakosságot szociális étkeztetés biztosításával, házi szociális gondozói hálózattal. A segélyezéseket, a támogatások különböző formáit a szociális ellátásokról szóló rendelet alapján állapítja meg a Képviselő-testület.
- A Képviselő-testület évente legalább egy alkalommal – illetve központi jogszabályváltozások miatt szükség szerint – felülvizsgálja a helyi szociális ellátások rendszerét meghatározó rendeletét.

Vallás:

Fülöp mélyen vallásos lakossága három történelmi egyház között oszlik meg. A vallási hovatartozást vizsgáló népszámlálás szerint a község 58 %-a vallotta magát görög katolikusnak, 29,8 %-a római katolikusnak és 12,2 % református vallásúnak. A település sokszínű vallási életének bizonyítéka, hogy a falu három templommal büszkélkedhet. Az emberek hitükhöz való őszinte ragaszkodását bizonyítja az is, hogy mindhárom felekezet temploma az elmúlt 50 évben épült.

1.9. A település gazdasága

Fülöp gazdasági élete csak lokális jelentőséggel bír, magán viseli a periférikus fekvésből és a kedvezőtlen természetföldrajzi adottságokból eredő halmozottan hátrányos helyzet legfőbb jellemzőit. A lakosság foglalkoztatásában hosszú ideig fontos szerepet töltött be a rendszer-váltás után megszűnt mezőgazdasági szövetkezet. Az általában rossz minőségű, 10 aranykorona érték alatti homoktalajokon jellemzően málna- és dohánytermesztés folyik, ám a zöldségfélék is fontos termékfélések. Az erdőgazdálkodás ugyancsak jelentős szerepre tett szert. Az egyéni gazdálkodás újraéledő hagyományai, a korábbi „háztáji” gazdálkodás a termőtalajokat és a termelési kedvet a környező településekhez képest viszonylag jó kondícióban tartotta, s így módon a megtermelt termékek egy hektárra eső mennyiségi mutatói igen jók. A nagyobb gond a termékek felvásárlása, értékesítése, vagy éppen elsődleges feldolgozása. Formálódóban van a település feldolgozóipara is. A raklap- és ládagyártásra szakosodott faipari üzem, illetőleg a malom- és tésztaüzem, valamint az ezeket kiszolgáló egységek a foglalkoztatás szempontjából máris a falu meghatározó tényezőivé nőttek ki magukat.

Fülöp község adottságaira, lehetőségeire és hagyományaira alapozó mezőgazdasági település, amely kihasználja jó termőhelyi adottságait. Gazdaságának meghatározó pillére a mezőgazdaság, a szántóföldi művelés és állattartás.

Elmaradott térségeinkben a népesség jelentős tényleges fogyása elsőrendűen a szűkös gazdasági eltartó képesség eredményeként következett be. A megye településhálózatának „alsó szintjén” ma is döntő a mezőgazdaság szerepe. A Tiszamentén, Biharban, a Dél-Nyírségben is az elmaradott térségek alapvetően a kedvezőtlen természetföldrajzi (elsősorban a rossz talajadottságú) körzetekkel esnek egybe. Itt a kedvezőtlen ökológiai adottságok igen szűk térre korlátozzák a mezőgazdaság lehetőségeit.

A település infrastrukturális ellátottsága átlagosnak mondható. A községben teljesen kiépült az elektromos hálózat. A közüzemi vízhálózat hossza 1 km, amely a háztartások 60 %-át látja el ivóvízzel. A közelmúlt fejlesztéseinek köszönhetően vezetékes gázzal a lakások egyharmada ellátott.

A hulladékgyűjtést az önkormányzat végzi. A szilárd hulladék tárolása egy 1000 m²-es, újjáépítésre szoruló hulladéktárolóban történik. A burkolt (portalanított) utak aránya 30 %.

A lakosság foglalkoztatásában hosszú ideig fontos szerepet töltött be a mezőgazdasági termelőszövetkezet, amelynek megszűnése után a faluhoz tartozó földeket kistermelők, mezőgazdasági vállalkozók művelik meg. Az általában nem jó minőségű homoktalajokon málnatermesztés folyik, a dohánytermesztés már a múlté.

Fülöpön a kereskedelmi ellátottság elfogadhatónak minősíthető: az alapvető fogyasztási cikkek helyben beszerezhetők.

A település infrastrukturális ellátottsága átlagosnak mondható.

Gazdálkodó szervezetek (2015. év végi ksh adatok)

Kft: 17 db

Regisztrált önálló vállalkozás: 467 db

Regisztrált betéti társaság: 5 db

Jelentősebb gazdasági vállalkozás:

Sütő-Malom 2000 Kft.

Üdülés és idegenforgalom:

A szervezett turizmus és idegenforgalom infrastrukturális feltételei Fülöpön még hiányoznak, jóllehet néhány egyéni vállalkozás már szálláshely-szolgáltatással is foglalkozik. Fiatal településről lévén szó, eleve kevés a műemléki értékeket hordozó épített látványosság. A község keleti peremén lévő településrészben, Bánházán áll a több mint 200 éve, 1796-ban épült, helyi védelem alatt álló temetőkápolna. Érdeemes megtekinteni a falu szépen karbantartott három templomát. A római katolikus templom mellett pedig egy ódon fa harangláb is látható. Fülöp természeti környezete, értékes flórája és faunája, vadban gazdag területei vonzóak lehetnek a természet iránt érdeklődők számára, s ez jó alapul szolgálhat a falusi, öko- és vadászturizmus meghonosításához. Fülöp ad otthont évente a hagyományörző csoportok területi találkozóinak.

1.10. Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere

Az Önkormányzat vagyona az elmúlt négy évben növekedést mutat, melynek oka az Önkormányzat sikeres vagyongazdálkodási politikája:

- saját erőből, önkormányzati forrásokból fejlesztéseket tudott megvalósítani,
- sikeres pályázaton vett részt, és annak eredményeképpen nőtt a vagyon.

A kormányzat gazdaságpolitikája egyértelműen a gazdaságfejlesztés folyamatos fejlesztése illetve a munkahelyteremtés irányába mutat. A helyi és a térségi sajátosságokat kihasználva, minél több pályázaton kíván az önkormányzat indulni, szem előtt tartva, hogy a megnyert fejlesztések rövid időn belül önfenntartóak legyenek azért, hogy a település saját bevételeiből ezek fenntartására ne – vagy csak minimális mértékben – kelljen költeni.

Az önkormányzat szem előtt tartja, hogy a központi állami támogatás évről évre folyamatosan csökken, csökken a település lakosság száma, melyhez a támogatásokat mérik.

Ezen pénzügyi politikának az alappillérei a következők:

- Takarékosabb gazdálkodás és a működési költségek optimalizálása. Az energiagazdálkodás teljes körű áttekintése és optimalizálása önkormányzati szinten úgy, hogy sokkal áttekinthetőbb legyen, hogy hol szükséges változtatni.
- A pályázati lehetőségek jobb kihasználása olyan területen is, ahol önkormányzati támogatást lehet ezzel kiváltani.
- Megfontolandó a középületek fűtésének, világításának, elektromos ellátásának korszerűsítése a kiadások csökkentése érdekében.
- A közfoglalkoztatás keretében tovább csökkenteni az önkormányzat kiadásait, újabb munkahelyeket teremteni.
- Elsősorban olyan pályázatokon indulni, ahol a későbbi fenntartás nem jelent újabb működési költségnövekedést.
- Szükséges áttekinteni a meglévő vagyontárgyakat, és megtalálni a jelenleg kihasználatlan ingatlanok funkcióját. Értéknövelő beruházásokkal, telekalakításokkal, egyes vagyontárgyak értékesítésével további források nyerhetők.

A településfejlesztés során azok az igények kielégítését szükséges előtérbe helyezni:

- melyek olyan probléma megoldására, igény kielégítésére irányulnak, melyek alapvető településüzemeltetési és közszolgáltatási feladatokhoz kapcsolódnak, vagy
- melyek több településfejlesztési, üzemeltetési cél megvalósítását is segítik,
- melyek a település fejlesztése szempontjából felállított rangsorban előbbre vannak.

A településfejlesztés átgondoltságát segíti a jelen gazdasági program, valamint az éves költségvetési tervek, melyek sorrendbe állítják a célokat, illetve részcélokat valósítanak meg a ciklus évei alatt.

A településfejlesztés során – az alapvető településüzemeltetési és közszolgáltatási célú fejlesztések kivételével – figyelembe kell venni a következőket:

- azokat a fejlesztéseket, programokat kell előtérbe helyezni, melyekhez kapcsolódva gazdasági számítások igazolják azt, hogy a fejlesztés eredményeként az Önkormányzat tartósan (legalább 4 éven keresztül) a korábbi éveknél magasabb bevétellel, illetve alacsonyabb kiadással számolhat, és/vagy melyek hosszú távon a népességszám emelkedését idézik elő, melyek munkahelyet teremtenek,
- háttérbe kell helyezni azokat a fejlesztéseket, melyek a lakosság, vagy a vállalkozók nagyon szűk körét érintik, és mely fejlesztésekkel megvalósuló beruházás aránytalan nagy működtetési kiadásokkal jár, során létrejött beruházás üzemeltetése aránytalanul nagy terhet ró az Önkormányzatra, és adott közszolgáltatás más módon, kedvezőbb anyagi feltételekkel biztosítható.

Államigazgatás:

Az Önkormányzat közigazgatási feladatait az Fülöp Község Önkormányzati Hivatala látja el. A korábban önkormányzati hatáskörébe tartozó szakigazgatási szervek jelentős része a **Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Nyíradony Járási Hivatalának illetékességi körébe tartozik:**

- Gyámhivatal,
- Munkaügyi Kirendeltség,
- Népegészségügyi Intézet,
- Építésügyi Hivatal,
- Földhivatal,
- Okmányiroda.

1.11. Településüzemelési szolgáltatások

Közzolgáltatások biztosítása:

A Községi Önkormányzat a gazdasági elképzelései között fontosnak tartja az egyes közzolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó intézkedéseket.

Az Önkormányzat Képviselő-testülete az önkormányzati és egyéb közigazgatási feladatait az Önkormányzati Hivatal látja el.

Az Önkormányzati törvényben meghatározott közzolgáltatások:

- településfejlesztés, településrendezés;
- településüzemeltetés (a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása);
- a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése;
- egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítségét célzó szolgáltatások;
- környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcsálóirtás);
- óvodai ellátás;
- kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása;
- gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások;
- szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatásokat állapít meg;
- lakás- és helyiséggazdálkodás;
- helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás;
- honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás;
- helyi adóval, gazdaság szervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok;
- a kistermelők, őstermelők számára - jogszabályban meghatározott termékeik - értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétfégi árusítás lehetőségét is;
- sport, ifjúsági ügyek;
- nemzetiségi ügyek;
- közreműködés a település közbiztonságának biztosításában;
- helyi közösségi közlekedés biztosítása;
- hulladékgazdálkodás.

Az Önkormányzat feladata az egészséges ivóvízellátás biztosítása.

Az ivóvíz hálózat bővítése nem indokolt, szükséges azonban az ivóvíz minőségét javító intézkedések megtétele.

Csapadékvíz-elvezető rendszer kiépítése, illetve a meglévők felújítása szükséges az egész településen.

A helyi közutak fenntartásával kapcsolatban a közúthálózat olyan kialakítása szükséges, ami megfelel a település igényeinek.

- Szükséges a belterületi utak folyamatos karbantartása, felújítása.
- Járdaépítés, felújítás.
- Külterületi földutak rendbetartatása.

A közterület fenntartási feladatokat az önkormányzat látja el.

A köztisztaság és településtisztaság fenntartása:

A köztisztaság és településtisztaság fenntartási közszolgáltatás biztosítása érdekében az Önkormányzat gondoskodik a kommunális hulladék elszállításáról és ártalmatlanításáról.

A lakossági hulladékok mennyiségének alakulásában nagy jelentősége van „házi” szelekciónak. Ugyanis a keletkező hulladékok közül a lakosság csak a helyben nem hasznosítható hulladékfélét helyezi ki a közszolgálati gyűjtőedényekbe. Ennek van pozitív, gazdaságos, és hatékony hasznosítást mutató oldala, ugyanakkor van negatív oldala is (pl. a vegyes éghető hulladék elégetése következtében). Összességében azonban a józan, ösztönös és spontán szelekció nem ítélné el.

1.12. A Természeti-táji adottságok vizsgálata

FÜLÖP község tájrendezési vizsgálata az önkormányzat által megrendelt új településrendezési eszköz kidolgozása miatt válik szükségessé.

A rendezési terv belterületet, és külterületet érint.

Természeti adottságok

Fülöp község környezete

Fülöp környékén a Nyírség jellegzetes tája az uralkodó. Fülöp Hajdú-Bihar megye északkeleti csücskében helyezkedik el, 35 km-re Debrecentől, a Debrecen-Vámospércs-Nyírábrány főútvonalától 12 km-re. Tipikus szabolcsi település, mert a lakóházak az értéktelenebb dombos részekre épültek, az "egy utca két sor ház" település alakzata szerint, mint az a térképen látható. A község határai É-on Nyírlugos, K-en Penészlek, DNy-on Nyírábrány, ÉNy-on Nyíracsad és D-DNy-on Románia határvonala. Régészeti leletek.

Nyírség kistáj

A Nyírség 20-30, helyenként 50 m magasan emelkedik ki a környező ártéri síkságokból. Ez Magyarország második legnagyobb hordalékkúp-síkja, amit a Kárpátokból érkező ösfolyók építettek fel a pleisztocén idején egymást követő eljegesedések, glaciálisok idején. A hordalékkúpok anyagát nagyrészt a futóhomok alkotja, ennek vastagsága néhány dm-től 32 m-ig terjed. A futóhomokban az aprószemű (0,1-0,2 mm átmérőjű) homok az uralkodó. A futóhomok helyben, a hordalékkúp folyami homokjából képződött az északi, északkeleti szelek hatására. A homok sokféle lösszel keveredik. Nyírség északi részén gyakori a löszös homok, az

északnyugati területeken a homokos lösz. Az úgynevezett típusos lösz csak a Balsa és Rákamaz közötti területeken fordul elő (5 méteres maximális vastagságban).

A szél által kivájt, deflációs mélyedésekben gyakori a barna föld, az ősi folyóvölgyekben és a laposok területén az öntéstalajok jellemzők.

A Nyírség domborzatilag a legváltozatosabb alföldi táj, a szélbarázdák, a maradékgerincek, a nagyobb homok felhalmozódások, garmadák, deflációs mélyedések és a folyóvölgymaradványok váltakozása révén. Ilyen homokmezőn épült fel a Nyírség legmagasabb pontja, a 182 m-es Hoportyó. Az ősi folyóvölgyekben a homok által elgátolt területeken tavak képződtek, mint a nyíregyházi Sóstó. A legtöbb nyírségi homokbuckában 1-5 cm vastag, 15-20 cm-es távolságban ismétlődő kemény, barna rétegek, úgynevezett kovárványsávok találhatók. Ezeket a dús növényzetű földtörténeti periódusokban az erdei talajból mélybe szivárgó vasas oldatok hozták létre. Az agyagos-vasas kovárványok csökkentik a párolgást, tartalékolják a nedvességet.

A Nyírségben a löszös-homok és homokos-lösz felszíneken mezőségi talajok alakultak ki. A táj északi részét kovárványos barna erdőtalaj, déli területeit laza futóhomok, jellegtelen váz-talaj fedi.^[5] A már művelés alá vett futóhomokon a humuszosodás jelei mutatkoznak. A Nyírség ősi folyóvizeinek medreiben, tápanyagokban viszonylag gazdag réti talajok alakultak ki. A humuszos réteg alatt mészkiválások, mészkőpadok fordulnak elő, továbbá gyepvasérces réti talajok is találhatóak itt, amint az Bátorliget mellett is megfigyelhető.

Éghajlatában a Magyarországot jellemző három fő klimatikus hatás, a kontinentális, az óceáni és a mediterrán közül leginkább a kontinentális érvényesül. Északi fekvése miatt itt általában hűvösebb van, mint a dél-alföldi, belső-alföldi tájakon, A nyarak mérsékelten melegek (20-23°C júliusi átlaghőmérséklettel), mérsékelten szárazak, a telek hidegek, -3 és -3,9°C közötti januári középhőmérséklettel. A zord telek kialakulásában az északkeleti szeleknek nagy szerepe van. A havas napok száma (30-35) az Alföldön itt a legmagasabb, a hótakaró segít a kemény téli fagyok kártételének megakadályozásában. Évi középhőmérséklete 9-10,5°C között ingadozik.^[9]

A napsütéses órák száma a Nyírségben 2000-2050, a megyei átlag 2000 óra körül mozog (országosan 1700-2100 között van). Az évi besugárzás összege 105-107 kcal/cm². A sok napfény kedvező a hő- és fényigényes mezőgazdasági kultúrák (gyümölcs, szőlő, dohány, napraforgó, paradicsom) számára. A tavaszi fagyok azonban gyakran ismétlődnek és jelentős károkat okozhatnak.

Az évi közepes hőmérséklet-ingadozás 23-24°C, az abszolút hőmérséklet-ingadozás 67-68°C.

A éves csapadék mennyisége a Nyírségben 550-600 mm/év. A Nyírségben az éves vízhiány 75-125 mm, és a csapadék időbeli megoszlása ráadásul gyakran nem kedvez a mezőgazdaságnak. Gyakori a belvíz és az időszakos aszály okozta kár egyaránt, ezért fontos a csatornázás és az öntözés.

A Nyírség a nagy folyószabályozások előtt jórészt lefolyástalan terület volt. Az terület deflációs mélyedéseiben, valamint az ősi folyóvölgyekben tavak, mocsarak és lápok alakultak ki.

Ezek vízfeleslegét a terület szélein a helyileg „nyírvíz-patakoknak” nevezett vízfolyások vezették le a Rétköz és az Ecsedi-láp felé. A Nyírség sekély vizű tavainak (többek között a Nagy-Vadas-tó, Szelkó-tó, Fehér-szik-tó, Sóstó, Nyírteleki-tó, kállósemjéni Mohos-tó) kiterjedése az időjárás függvényében széles határok között változott. Ezt a vadvízi világot szüntette meg az 1806-ban az első nagy vízlevezető árok, az úgynevezett „vármegyei árok” kimélyítésével indult vízszabályozó és talajjavító munka.

A Nyírség eredetileg erdős sztyeppe volt, kiterjedt lápokkal és mocsarakkal. A 18. századi kéziratok térképei azt bizonyítják, hogy 200 éve még a terület egyharmadát erdők borították. A nyírségi tölgy és pusztai erdők földrajzi megoszlása – a gyakori erdőirtások miatt – már akkor is egyenetlen volt. A táj nyugati fele (pl. a nyíri Mezőség) homokpuszta és kultúrtáj volt.

A Nyírség homokfelszínét tagoló ösfolyóvölgyek és a deflációs mélyedések ("nyírvíz-laposok") a lecsapolás előtt lápos, mocsaras, pangóvízes térségek voltak gazdag élővilággal. A sekély tavakban hínártársulások alakultak ki, amelynek maradványait a kállósemjéni Mohos-tó őrzi.

A növényvilág következő lépcsőit a nádasok, a magassás-társulások, a zombékosok, a fűz- és nyírlápok, majd a tölgyzil ligetek alkották. A lánpnövényzet a leggazdagabban Bátorligeten maradt fenn, melyet a kállósemjéni Mohos-tó úszólapjával együtt természetvédelem alá helyeztek. Szórványosan a kőris-szil ligeterdők is megtalálhatók (Bátorliget, Fényi-erdő). Ezek a 19. században végrehajtott lecsapolási munkálatok következtében (vagyis a talajvíz leszállása miatt) sokfelé átalakultak gyöngyvirágos tölgyessé (Sóstói-erdő, Baktalórántháza, Fényi-erdő). A gyöngyvirágos tölgyesekben a főszereplő kocsányos tölgy mellett gyakori a mezei szil, a mezei juhar és a rezgő nyár (Bátorliget), de ritkábban előfordul a nyír is (Tornyospálca). A nyírfaállomány rohamos csökkenése is a csatornázásra, a talaj szárazabbá válására vezethető vissza. A Nyírség magasabb homokfelszíneit pusztai tölgyesek és homokpuszta-társulások (pl. csenkesz, ezüstperje) borították.

Az ősi homokpusztarétek és a pusztai tölgyesek degradációja a homoki legelők kialakulásához vezetett (Dél-Nyírség). A szikes tavak (Sóstó, Fehér-szik-tó, Szelkó-tó stb.) környékén kotus és meszes-szódás talajon sótűrő és sókedvelő növénytársulások élnek.

A növényvilág következő lépcsőit a nádasok, a magassás-társulások, a zombékosok, a fűz- és nyírlápok, majd a tölgyzil ligetek alkották. A lánpnövényzet a leggazdagabban Bátorligeten maradt fenn, melyet a kállósemjéni Mohos-tó úszólapjával együtt természetvédelem alá helyeztek. Szórványosan a kőris-szil ligeterdők is megtalálhatók (Bátorliget, Fényi-erdő). Ezek a 19. században végrehajtott lecsapolási munkálatok következtében (vagyis a talajvíz leszállása miatt) sokfelé átalakultak gyöngyvirágos tölgyessé (Sóstói-erdő, Baktalórántháza, Fényi-erdő). A gyöngyvirágos tölgyesekben a főszereplő kocsányos tölgy mellett gyakori a mezei szil, a mezei juhar és a rezgő nyár (Bátorliget), de ritkábban előfordul a nyír is (Tornyospálca).

A nyírfaállomány rohamos csökkenése is a csatornázásra, a talaj szárazabbá válására vezethető vissza. A Nyírség magasabb homokfelszíneit pusztai tölgyesek és homokpuszta-társulások (pl. csenkesz, ezüstperje) borították.

Az ősi homokpusztarétek és a pusztai tölgyesek degradációja a homoki legelők kialakulásához vezetett (Dél-Nyírség). A szikes tavak (Sóstó, Fehér-szik-tó, Szelkó-tó stb.) környékén kotus és meszes-szódás talajon sótűrő és sókedvelő növénytársulások élnek.

Az aktív emberi környezetalakítás előtti állatvilágra a legrégebbi adatok csak a 18-19. századból maradtak fenn (Bél Mátyás, Szirmay Antal munkái). Eszerint a leggyakoribb a dámvad, továbbá az őz és a nyúl volt, de előfordult a szarvas, vaddisznó és medve is. Feljegyezték a farkasfalkák kártevéseit, a vízimadarak sokaságát és a folyóvizek, tavak halbőségét is.

Az élővilág ma Bátorliget térségében a leggazdagabb, ahol a múlt század 80-as éveiben a kutatók 4672 állatfajt figyeltek meg. A megyében a 20. század folyamán intenzív vadgazdálkodás indult meg. A Felső-Tisza-vidék és a Nyírség erdősegeinek jelentős vadászati értéke a gímszarvas és az őz, amelyek törzsállománya 100-as illetve 1000-es nagyságrendű. A vaddisznó sokféle

A Dél-Nyírség természeti adottságai jórészt kedvezőtlenek. A térség döntően a homokbuckákkal borított Nyírséghez tartozik, melynek északi, nagyobb darabja a szomszédos Szabolcs-Szatmár-Bereg megye része.

A vizsgált terület északi részén Fülöp, Nyíracsad, Nyírábrány térségében az ország leggyengébb termőképességű futóhomokjai fordulnak elő. A buckák oldalán és közén már termékenyebb humuszos homoktalajok találhatóak. A DNy-nak futó nyírvízlaposokat jórészt lecsapolták, csatornázták a múlt század második felében, s az itt található lápi és réti talajokat szántóföldi művelésbe fogták. A térség déli részén termékenyebb homokos vályogtalajok, réti csernozjomok is előfordulnak.

Éghajlatában az Alföld és az Erdélyi Szigethegység közötti átmeneti jelleg tükröződik. Az évi hőmérsékletingás kisebb, a csapadék több mint más Alföldi részeken. A napsütés júliusban a legtöbb, amikor napi 9 óra is lehet, de télen csupán másfél óra a napsütéses órák száma. Évi középhőmérséklete 10-11 °C.

Fülöp a Nyírség déli részén található, vadregényes parabola-buckás vidéken. A szél a homokot több ezer évvel ezelőtt buckákba hordta, azóta csak ritkán, emberi hatásra indult be a homokmozgás. A parabola-buckák 15-18 m magasak, némelyikük akár 2 km hosszú is lehet. Az egykori folyóölgyek közötti magaslaton épült a település, így nagyobb vízfolyása nincs, csupán a Fülöp-ér folyik rajta keresztül. A vízrendezések előtt lápokkal tarkított tölgyesek borították a területet. Azóta a lápok többségét lecsapolták, s helyükön most legelők, kaszálók vannak.

A táj jellegzetességeit jelentik az észak - déli irányba kanyarogva futó vízfolyások, mely közül a Fülöpi ér a belterületen is keresztülhalad. A Fülöpi ér belterületi szakasza mellett övezeten belüli ökológiai zöldterület biztosítását, kialakítását irányozza el ő a terv.

A külterületen jellegzetes növénytakasulások védelme érdekében védett területek találhatóak, melyek tájvédelmi körzet részét alkotják.

1.12.2. Tájhasználat, tájszerkezet

1.12.2.1. Táj történeti vizsgálat

A Nyírségnek a honfoglaló magyarok által itt talált utolsó természetes képe a síklápokkal, mocsarakkal, pusztagyepekkel tarkított erdőssztyepp lehetett, melynek uralkodó fafaja a tölgy volt. Ebből alakult ki a középkorban az a mozaikos táj, ahol kis falvak sokasága húzódott meg, melyek lakói az erdős-lapos-buckás területen rét és legelőgazdálkodást, kis parcellákon szántóföldi művelést folytattak, s élvezték azt a terített asztalt, amit a gazdag természet nyújtott: az erdők gyümölcseit, a tocsogós laposok bőséges hal és vadtermését. A törökidőszak következtében a kis falvak többsége elnéptelenedett. A táj a XVIII., de főleg a XIX. századtól kezdett újra benépesedni, újjáépültek a falvak. A XIX. század második felétől kezdve felgyorsult a természet átalakítása, melynek nyomán kezdett kialakulni a táj ma ismert képe. A legnagyobb beavatkozás a térség vizeinek lecsapolása volt. Az ún. nyírvízmentesítő társulatok 1892-től

kezdve csatornákkal hálózták be a területet, s a korábban lefolyástalan nyírvízlaposok vizét összegyűjtötték.

A vízrendezésnél jóval korábban, már a XVI-XVII. század török világa alatt megkezdődött az erdőterületek csökkenése, melyek helyét szántók, gyümölcsösök, rétek, homoki legelők foglalták el. Ezt tetézte a megmaradt erdők faállományának átalakítása, amikor a tölgyet a gyorsan növény, a szárazságot jobban tűrő akáccal váltották fel. Ez a folyamat, bár a XIX. században elindult, az I. világháború után gyorsult fel, amikor a 20-as évek fakonjunktúrájának idején az értékes, idős tölgyeseket fakereskedők vásárolták fel. Az 50-es évektől az akác mellett egyre gyakoribbá vált a szintén tájidegen erdei és fekete fenyő, valamint a nemesnyár használata nemcsak az őshonos erdők felújítására, de a néhai homoki tölgyesek helyén létrejött silány szántók újra fásítására is. Az akác és a többi tájidegen fafaj a térség élővilágát, tájképét elszegényítette. Ráadásul az erdők tarvágás utáni kituskózása és mélyszántása nyomán eltűnt az erdei aljnövényzet és az erdőssztyepp jellegű növényzet túlnyomó része. Ez a folyamat pusztította ki a térségből a hóvirágot, a tarka nőszirmot, de igen súlyos csapást mért az egykor igen gyakori egyhajúvirág, tarka sáfrány és magyar nőszirm állományaira is.

A természetes táj pusztulásának folyamatára a „koronát” a természettel még viszonylag összhangban élő kisparaszti életformát felváltó nagyüzemi gazdálkodás erőltetett és átgondolatlan meliorációi, gyepegabonaváltó programjai, kemizálása tették fel. Ennek nyomán sok vízállás, homoki rét, és legelő tűnt el örökre.

Bár a táj a változások ellenére sokat megőrzött ősi képéből, az erdők, legelők, rétek és szántók változatos hangulatából, az eredeti természet – a homokpuszták, láprétek, fűzlápok, keményfás ligetek, pusztai és gyöngyvirágos tölgyesek – a fent leírt folyamatok hatására szigetszerű maradványfoltokra húzódott vissza. Ennek következménye a tájvédelmi körzet szétszórt, mozaikos jellege. Az utóbbi évtizedben újabb veszélyek öltöttek aggasztó méretet. A természetes élővilág megmaradt apró szigeteit a többnyire amerikai származású özönnövények fokozódó inváziója szorongatja. A gyepek rohamos pusztulását okozza, hogy az állattartás feltételei igen rosszak, ezért egyre kevesebb legelőre és kaszálóra van szükség.

A kistáj éghajlata mérsékelt meleg, száraz. Az évi napfénytartam 2000-2050 óra körül van, nyáron 810, télen 185 óra az átlag. Az évi középhőmérséklet 10-10,2 C. A legmelegebb hőmérséklet 34,2, a leghidegebb -17,5 C. A csapadék évi összege 530-570mm, DNY-on kevesebb. A csapadék napi maximuma 89 mm. Átlagosan 35 hótakarós nap van, a hótakaró 17 cm vastag. A kistáj ariditási indexe 1,23-1,33. Az uralkodó szélirány ÉK-i és D-i, sebessége 2,5-3 m/s. Kevés és szeszélyes eloszlású a csapadék, főként a szárazságtűrő fajoknak kedvez az éghajlat.

Műholdfelvétel

1.12.2.2. Tájhasználat értékelése

A település rendezési terv települési-táji környezetre gyakorolt hatása nem minősül jelentősnek. A környezeti hatások a módosítások után szinten tartó, vagy az átminősítéseknek köszönhetően kedvezőbb környezeti állapotot eredményeznek. A módosítások nem eredményeznek az eredeti állapottól kedvezőtlenebb környezeti, tájképi változást.

A változtatások lokálisan az eredeti települési, táji környezetben a tájkép lényeges megváltoztatása nélkül valósítható meg és tartható fenn.

A tájrendezési vizsgálatot, illetve értékelést a jelenlegi szerkezeti terv terület felhasználási és szabályozási elemeiben bekövetkező változtatási igény tette indokoltá.

A külterület 70%-án erdőgazdálkodás folyik. A szántóföldi gazdálkodás rendkívül kis arányú – a 20%-ot sem éri el, melynek oka a termőföldek nagyon alacsony termékenysége. A fennmaradó terület elsősorban legelő-kaszáló gyepek gazdálkodással hasznosított.

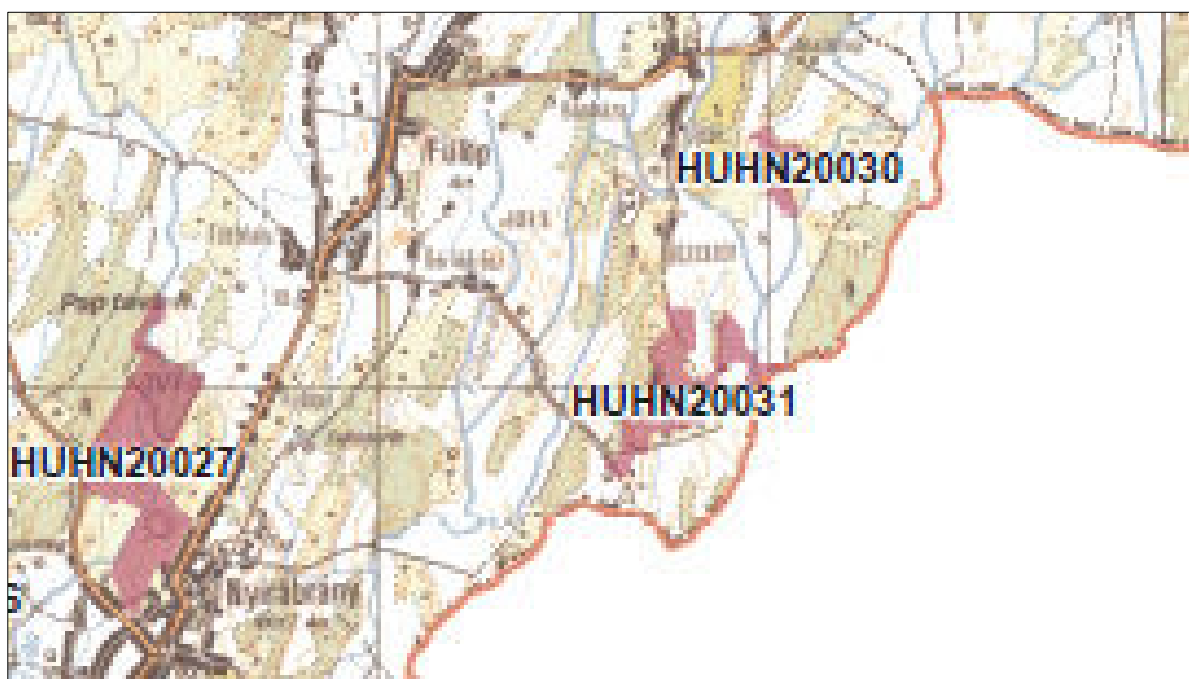
1.12.3. Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek

Kistáj-kataszteri besorolás szerint Fülöp a Nyírség kistáj területén helyezkedik el, így az épített és természeti környezetét egyaránt a kistáj geoökológiai sajátosságai határozzák meg.

A Natura-2000 besorolás alapján, a közigazgatási területen két kiemelt jelentőségű különleges természet-megőrzési területet találunk: a külterület K-i részén (HUHN20030), ill. DK-i részén (HUHN20031)

Balkány és térsége védett területei:

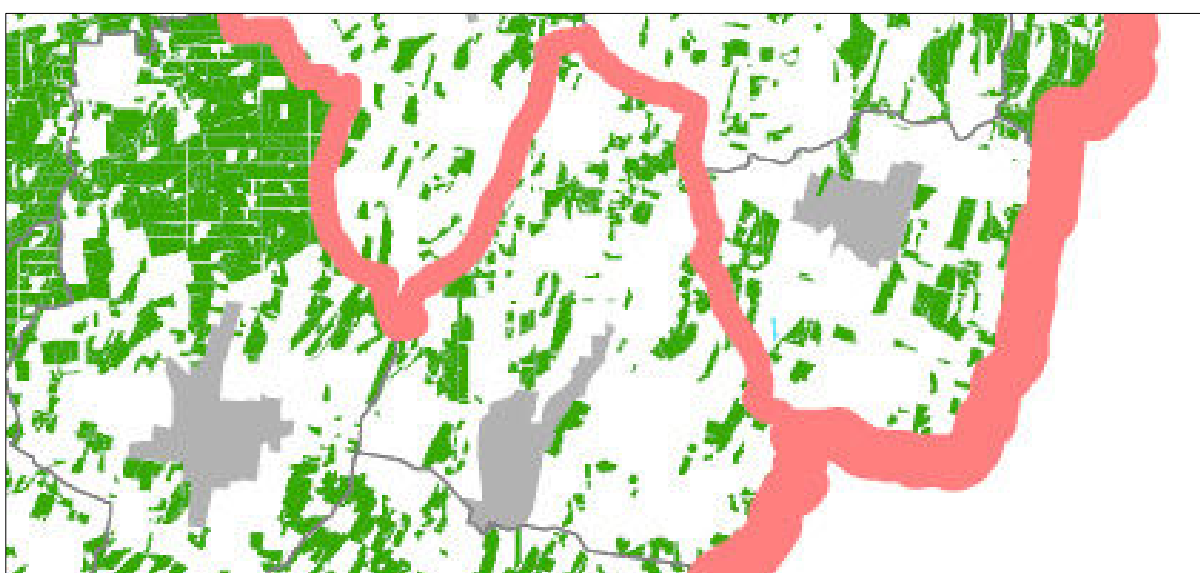
- Országosan védett ex-lege természeti területek nincsenek
- NATURA 2000 Hálózat területei között különleges természetmegőrzési területek találhatók:
 - HUN20030
 - HUN20031

- Helyi védelemre javasolt természeti értékek
- A közigazgatási terület egésze az Országos jelentőségű tájképvédelmi területekhez tartozik
- A belterület és közvetlen környezete kivételével a közigazgatási terület az Ökológiai hálózat része

- Kiváló termőhelyi adottságú erdő területek

Kiemelten fontos érzékeny természeti területtel, illetve különleges madárvédelmi területekkel Fülöp nem rendelkezik.

1.12.3.1. Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

A természetes erdőtársulások jelentős része ma már általában csak töredékében van jelen. A település erdősültsége a közigazgatási terület méretéhez képest kifejezetten magas – 70%, ráadásul a szomszédos Nyíracсад Ny-i részének egy részén fekszik a Natura 2000 területek közé tartozó Guti erdő K-i nyúlványa. Az országosan igen alacsony erdősültségek közepette óriási érték, ha valahol nagy felületű erdő gazdálkodás folyik, hisz az erdőknek - és a legelőknek is – rendkívüli hatásuk van az élővilágra.

1.12.3.2. nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék

A község jelenlegi és jövőbeni életét nem befolyásolja döntően az OTTr szerinti Ökológiai hálózati övezet.

NATURA 2000 VÉDELEM (forrás: Natura 2000 információs portál)

Magyarország az Európai Unióhoz való csatlakozás pillanatától Magyarországra is érvényes a két uniós direktíva, a Madárvédelmi- és az Élőhelyvédelmi Irányelv.

Ezek értelmében hazánk köteles volt közösségi jelentőségű természetes élőhelyei, valamint állat- és növényfajai védelmében területeket kijelölni, amelyek így az EU ökológiai hálózatának, a Natura 2000 hálózatnak a részeivé váltak. A hálózat eszméjére nevéből is következtethetünk: értékes természeti területek, élőhelyek többé-kevésbé összefüggő láncolata, amelyek az eredeti európai élővilágot őrzik.

A kijelöléssel hazánk területének közel 21%-a lett Natura 2000 terület. Az eredeti védett területeink csaknem mindegyike bekerült a hálózatba, de ezeken kívül további körülbelül 1.2 millió hektár kap uniós védettséget. Nem csoda hát, hogy ezek között igen nagy százalékban vannak mezőgazdasági területek, gyeppek, tavak, folyók, erdők, ahol évszázadok óta gazdálkodás folyik.

Európában a szó szoros értelmében vett "vadon" elvétve található, a táj képét oly régóta formálja az ember, hogy még a természetesnek tartott élőhelyek túlnyomó többsége is így vagy úgy őrzi annak keze nyomát. Európában ezért különösen igaz, hogy a biológiai sokféleségnek meghatározó eleme az a bonyolult kapcsolatrendszer is, amely összeköti az embert a természettel: a háziásított állatok és nemesített növények sokfélesége, a különböző földhasználati praktikák.

A Natura 2000 területek védelmében tehát különösen hangsúlyos a gazdálkodók, a fenntartó, hagyományos gazdálkodási módok szerepe. Általánosságban elmondhatjuk, hogy a Natura 2000 hálózattal a rezervátum-szerű védelem helyett a társadalmi, kulturális, gazdasági és természetvédelmi érdekek összehangolására alapozó megóvás kerülhet előtérbe:

kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület

(HUN 20030; 20031),

A Natura 2000 területek helyrajzi számos listája az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészelekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet alapján a következő.

NATURA 2000 terület (www.natura2000.eea.europa.eu)

6.9.1. Fülöp

Fülöpi láprétek (HUHN20030)

0577/17, 0577/20, 0577/21, 0577/24, 0577/25, 0577/27, 0577/28, 0577/29, 0577/32, 0577/33, 0577/44, 0577/45, 0577/79, 0577/50b, 0577/76a, 0577/76b, 0579, 0580, 0581, 0582/5, 0582/6, 0582/8, 0582/9, 0582/10, 0582/12, 0582/13, 0582/14, 0582/15, 0582/21, 0582/22, 0582/25, 0582/26, 0583, 0584/4, 0584/5, 0584/9, 0584/10, 0584/12b, 0584/13, 0584/14, 0584/15, 0584/16, 0584/17, 0584/18

6.11. Fülöp

Hanalek (HUHN20031)

0577/17, 0577/20, 0577/21, 0577/24, 0577/25, 0577/27, 0577/28, 0577/29, 0577/32, 0577/33, 0577/44, 0577/45, 0577/79, 0577/50b, 0577/76a, 0577/76b, 0579, 0580, 0581, 0582/5,

0582/6, 0582/8, 0582/9, 0582/10, 0582/12, 0582/13, 0582/14, 0582/15, 0582/21, 0582/22, 0582/25, 0582/26, 0583, 0584/4, 0584/5, 0584/9, 0584/10, 0584/12b, 0584/13, 0584/14, 0584/15, 0584/16, 0584/17, 0584/18

A Fülöp környéki láprétek természetvédelmi prioritásai és célkitűzései:

A Natura 2000 terület természetvédelmi célkitűzése az azon található, a kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, lehetőség szerinti fejlesztése, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve a fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

A Hanek természetvédelmi prioritásai és célkitűzései:

A Natura 2000 terület természetvédelmi célkitűzése az azon található, a kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, lehetőség szerinti fejlesztése, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve a fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

A jelölő élőhelyek megőrzésével egyidejű célkitűzés, hogy azok maradjanak olyan állapotban, hogy a közösségi jelentőségű fajok számára alkalmas élőhelyül szolgáljanak hosszútávon is. A megjelölt prioritások szerinti célállapot megvalósításakor arra kell törekedni, hogy a terület egyéb természetes, közösségi jelentőségű (de nem jelölő) élőhelyek kiterjedésének, karakterének, természetes biológiai sokféleségének, egységes táji megjelenésének fennmaradása is biztosítható legyen, különös tekintettel az ott előforduló, jelentős értéket képviselő védett fajok igényeire

▪ Célkitűzések:

- A terület lápi jellegű élőhelyeinek, illetve a mocsári teknős és vöröshasú unka populáció fenntartásához elsődlegesen azok megfelelő vízigényeinek kielégítése.
- A kaszált rétek esetében cél a kíméletes, kaszálatlan mozaikokat meghagyó kaszálás alkalmazása, a nádasok és az inváziós fajok gyepek rovására történő terjedésének megakadályozása.
- A terület ürge populációjának megerősítésének érdekében az alkalmas, több esetben kaszálóként használt száraz gyepi élőhelyeken a legelőgazdálkodás megfelelő kialakítása szükséges.
- A terület egységének, természetes élőhelyi sokféleségének megőrzése: szükséges a kaszáló- és mocsárrétek, fás és fátlan lápi, lápréti élőhelyek megőrzése, azok megóvása beszántással, erdősítéssel, fásítással, beépítéssel, vonalas létesítmények kialakításával szemben.
- Szükséges megelőzni az inváziós növényfajoknak a természeti értéket veszélyeztető terjedését, ezért a területen megjelenő inváziós és tájidegen fa- cserje- és lágyszárú fajok folyamatos visszaszorításáról gondoskodni.
- A területen belüli és szomszédos szántókon, valamint energiacélú fásszárú ültetvényeken kíméletes gazdálkodás kialakításával, lehetőség szerint azok gyepezítésével vagy erdősítésével indokolt gondoskodni a természetes élőhelyeket érintő esetleges káros hatások megelőzéséről.

▪ Védett élőhelyek és fajok:

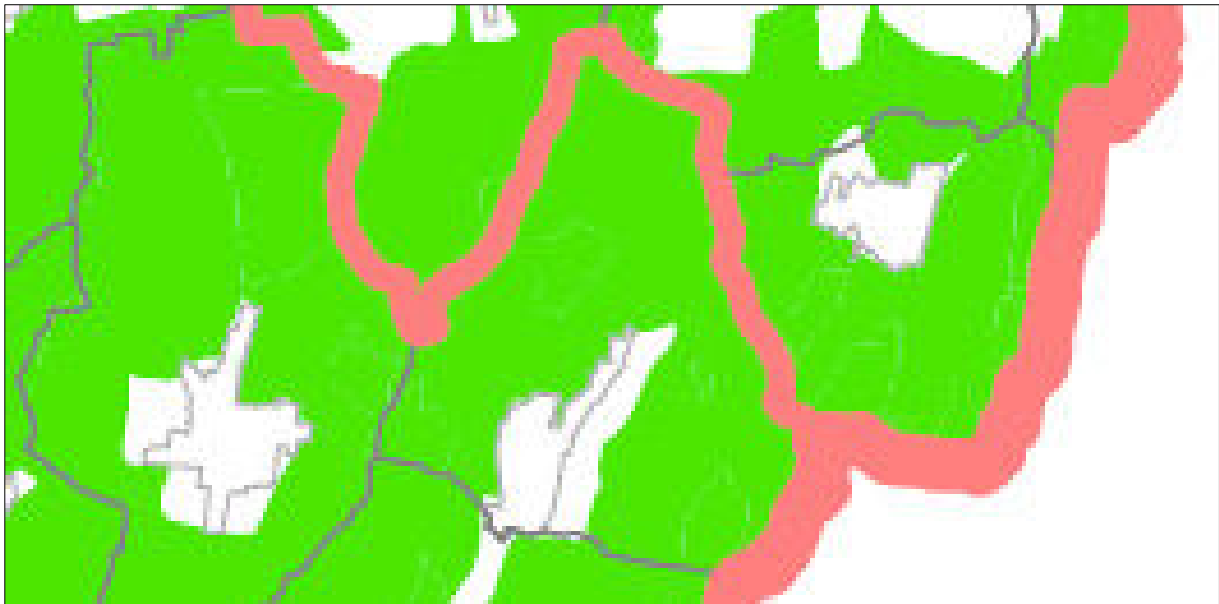
- Sík- és dombvidéki kaszálórétek
- Mészkedvelő (meszes talajú) üde láp- és sásrétek

- ürge
- mocsári teknős
- vöröshasú unka

1.12.3.3. ökológiai hálózat

A kiemelt természetvédelmi oltalom alatt nem álló (sem törvény erejénél fogva, sem egyedi jogszabállyal nem védett) természetes és természetközeli élőhelyek fennmaradását, megőrzését a Nemzeti Ökológiai Hálózat biztosítja. Az ökológiai hálózat funkcionális elemeinek, a kiemelten védendő magterületek, az ezeket összekötő ökológiai folyosók, valamint a pufferterületek, rehabilitációs területek hálózatának kiemelkedő jelentőségű szerepük van az élőhelyek folytonosságának biztosításában, mely a flóra és fauna elemeinek megfelelő életteret biztosítanak.

Fülöp község területén, a Nemzeti Ökológiai Hálózat részét képező területek közé tartozik a külterület nagy része. A NATURA 2000 hálózathoz tartozó természeti terület átfedésben van az Országos Ökológiai Hálózat területével.

Forrás: Ökológiai hálózat a település alaptérképén (forrás: <http://geo.kvvm.hu/>)

1.12.4. Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése

Általános tájvédelem:

A tájrendezés feladatai kiemelt szerepet kapnak Fülöp község településrendezési tervének készítésekor. A térséget táji, természeti adottságai miatt az OTrT az Országos ökológiai hálózat terület övezetébe sorolja.

Az övezet a táj természeti elemei és az azon kialakult, azzal szoros kapcsolatban maradt ember alkotta értékek összességének védelmét szolgálja.

A tájképi elemek megtartását és védelmét úgy biztosítjuk, hogy az egyes területeket a tájvédelmet leginkább garantáló terület-felhasználási egységbe soroltuk. A település területén nincs zavaró táji elem.

Átjárhatóság

A községben nincsenek olyan nagy kiterjedésű területek melyeket hosszú szakaszokon kerítés, vagy más, az átjárhatóságot akadályozó építmény határolna. A terv távlatában is gondoskodni kell az átjárhatóság fenntartásáról. Különösen a tanyák, mezőgazdasági üzemek (majorok) és a gazdasági területek tekintetében kell ügyelni arra, hogy az egyes bekerített nagy telkek (melynek egyik oldala hosszabb, mint 200 m) között az átjárhatóságot biztosító min. 3 m széles folyosók létesüljenek.

Szegélyhatás

Az erdőszélek, vízpartok értékes, nagy energiájú, faj- és alakgazdag zónák. Nagyon fontos a szegélyek épségének megőrzése, a szegélyek jótékony hatásának kiaknázása.

Tájrendezéssel kapcsolatban javasolt intézkedések

Az őshonos fafajták telepítése és még megtalálható társulásaik megőrzésére tett javaslat nem maradhat meg csak terv szinten. Lehetőség szerint mielőbbi telepítésük, a meglévő társulások megőrzése elengedhetetlen feladat. A belterületi zöldfelületek rehabilitációját, parkosítását, a készülő településrendezési terven való szereplését hosszú távú intézkedések között szerepeltetni kell.

A településrendezési terv települési táji környezetre gyakorolt hatása nem minősül jelentős hatásnak. A környezeti hatások a módosítások után szinten tartó, vagy az átminősítéseknek köszönhetően kedvezőbb környezeti állapotot eredményeznek. A módosítások nem eredményeznek az eredeti állapottól kedvezőtlenebb környezeti, tájképi változást.

A változtatások lokálisan az eredeti települési, táji környezetben a tájkép lényeges megváltoztatása nélkül valósítható meg és tartható fenn.

A tájrendezési vizsgálatot, illetve értékelést a jelenlegi településszerkezeti terv terület felhasználási és szabályozási elemeiben bekövetkező változtatási igény tette indokolttá.

A tájrendezési vizsgálat azzal, hogy feltárta a tervezett terület felhasználások, illetve beépítések által várható környezeti hatások mértékét, megalapozta a tervmódosítás megvalósításának jogszabályi és környezetvédelmi lehetőségét.

A vizsgálat várható hatások tekintetében megoldhatatlan ellentmondásokat nem talált.

A terv összességében biztosítja a fenntartható fejlődés gazdasági, infrastrukturális, települési és társadalmi feltételeit. Megfogalmazza a környezeti és természeti, ökológiai értékekkel való hatékony gazdálkodás eszközeit, céljait.

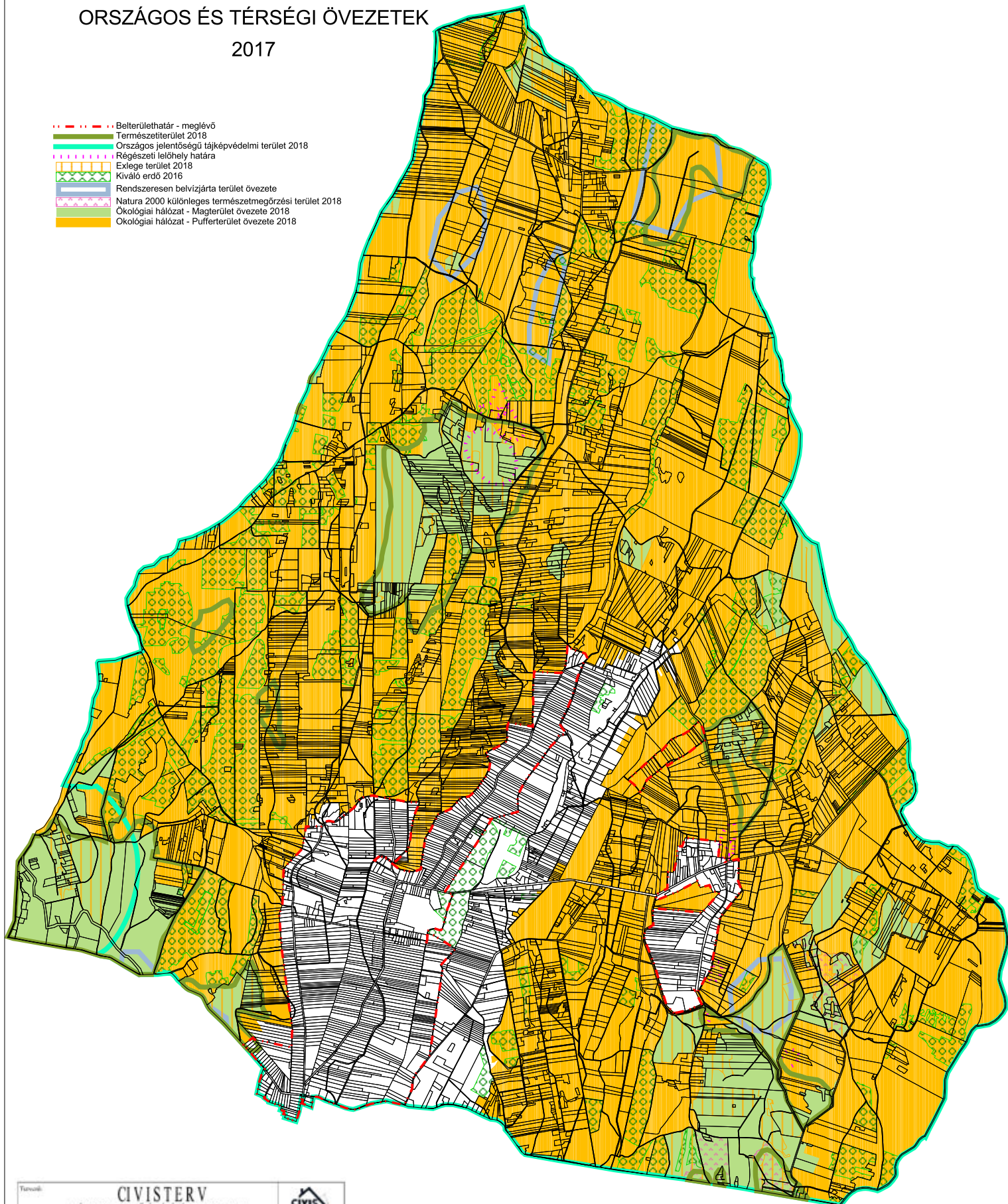
FÜLÖP KÖZSÉG

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERV

ORSZÁGOS ÉS TÉRSÉGI ÖVEZETEK

2017

- Belterülethatár - meglévő
- Természetterület 2018
- Országos jelentőségű tájképvédelmi terület 2018
- Régészeti lelőhely határa
- Ex lege terület 2018
- Kiváló erdő 2016
- Rendszeresen belvizjárta terület övezete
- Natura 2000 különleges természetmegőrzési terület 2018
- Ökológiai hálózat - Magterület övezete 2018
- Ökológiai hálózat - Pufferterület övezete 2018

Tervező: CIVISTERV VÁROSTERVEZŐ ÉS ÉPÍTÉSZ IRODA BT. <small>Csík Zoltán, Székely László</small>		
Munka: FÜLÖP KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE - 2017 -		
Munkatípus: ORSZÁGOS ÉS TÉRSÉGI ÖVEZETEK		Dátum: Lásd:
KÉPVISELŐ	ENYEDERI ISTVÁN	ÜGYVEZETŐ

1.13. 1.13. Zöldfelületi rendszer vizsgálata

1.13.1 A települési zöldfelületi rendszer elemei

A települési zöldfelületeket a használhatóságuk szempontjából három típusba soroljuk:

- a korlátlanul látogatható (árokpart, út menti zóldsáv, parkok),
- a korlátozottan látogatható (temető, sportpálya),
- a magánterület.

A különböző típusú zöldfelületek együttesen illeszkednek bele a térségi, tágabb ökológiai hálózatba.

1.13.1.1. Szerkezeti-, kondicionáló szempontból lényeges valamint a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek

A zöldfelületi rendszereket egy településen elsősorban a funkcionális, esztétikai, vizuális szempontok szerint kell kialakítani. Fülöp zöldfelület gazdálkodása nem túl kedvező, de mivel laza szerkezetű beépítéssel bír, így a közterületi és magántulajdonú zöldfelületek együttesen a települési belterület nagy részét adják.

1.13.1.2. Zöldfelületi ellátottság értékelése

A város beépítettségéből fakadóan az összesített zöldfelületi ellátottság elegendő, de a rekreációs célú zöldfelületek növelése a későbbiekben célszerű. A zöldfelületekre az igényesség jellemző.

A község lakossága 1 748 fő, a belterület 55,95 km² nagyságú.

Utcafásítások:

A legjelentősebbek a fenyőfélék, vérszilváafák, nyírfák, hársfák, nyárfák, melyek az intézményterületen, utcafásításban, előkertekben jelennek meg.

A település utcái gyakorlatilag fásítatlanok, ez alól kivétel az Arany János utca É.-i része, melyen néhány csoportban, közterületi fákat találunk, és a vérszilva fák kivételével nagyobb részük nem áll össze fasorként kezelhető állománnyá.

A lakótelkek kertjei:

A terület növényzetének jelentős részét a telkek növényzete jelenti. A telkek növényzete a tulajdonos egyéniségétől függ, így az előkertekben örökzöldek, fenyők, évelők, rózsák és egy-nyáriak növények találhatóak.

A díszkertekben rózsafajták, loncok, fagyalok, borbolya, borostyánok kerültek telepítésre. A telkeket három részre osztják a kapukkal ellátott belső kerítések: első, középső és hátsó udvar. A hátsó udvar mögött kezdődik a kert, újabb kapuval és kerítéssel leválasztva. A háztáji kert jelentős részét gyümölcsösök, zóldséges kertek foglalják el. Az egész közigazgatási területen gondozott kertek a jellemzőek, a növényállomány széles skálája megtalálható.

Közparkok:

A település központi részén, a Görög Katolikus templom mellett fekszik egy igényesen kialakított, sétányokkal és padokkal is ellátott park, a Margit Park, az út túloldalán pedig egy kis emlékmű és a körülvevő park található.

Intézmény kertek:

Jelentősnek mondható a Görög Katolikus templom kertje, mely mind méretében, mind kialakításában és növényzetének életkorában és állapotában meghatározó.

A település lakossága számára fontos még a Penészlek felőli külterületi határhoz közel fekvő Dózer horgásztó és a kapcsolódó strandfürdő, bár a belterületi zöldfelületi rendszernek nem képezi részét.

1.13.2. A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái

A település belterületén lévő, illetve a belterülethez kapcsolódó, a község térszerkezetét, arculatát, klimatikus viszonyait befolyásoló zöldfelületi rendszer elemeit illetően elmondható, hogy a meglévő, közhasznú, közcélú zöldfelületek gondozottak, a település magja értékes növényállománnyal rendelkezik.

Az utcákat kísérő zóldsávok állapota vegyes képet mutat. A település morfológiájából adódóan jellemzően átlagos szélességű, kanyargós utcák fás növényállománnyal történő ellátása, egységes utcafásítás kialakítása nehezen megoldható. Mindezt tovább nehezíti a település közterületeit behálózó, az utcákat követő légvezetékek, közműoszlopok rendszere is.

A meglévő közterek, az utcákat kísérő zóldsávok fejlesztése, a növényanyag lehetőség szerinti bővítése, a település arculatát, az utcaképeket negatívan befolyásoló, rontó elemek felszámolása javasolt.

Debrecen, 2018. 04. 16.

Zsila László
Okl. táj- és kertépítész mérnök
Tk-09-0583/21

1.14. Az épített környezet vizsgálata

1.14.1. Területfelhasználás vizsgálata

A belterület területfelhasználásának jellegzetességét az adja, hogy a jelenlegi központi belterület szétszórt magángazdaságok, tanyacsoportok összevonásával alakult ki. Ebből adódóan rendkívül hosszú méretes lakótelkek találhatóak. Az egész település néhány utcára szerveződik. E viszonylag szétszórt településszerkezet összefogása és egy kedvezőbb közlekedéshálózat kialakítása volt a célja annak a körgyűrű kiépítésének, melyet a Deák Ferenc – Zrínyi Miklós – és annak folytatásában tervezett út, valamint a Darvaskert út alkot.

A település adottságait figyelembe véve csak egyfajta falusias lakóövezet kialakítása és hozzákapcsolódó építési előírások bevezetése volt indokolt.

A település közvetlen központjában az Arany János út és Penészleki út találkozásánál településközpont vegyes területfelhasználás és építési övezet meghatározása volt indokolt. E településközpont vegyes területen belül emeletes épület elhelyezését is lehetővé teszi az elkészített szabályozás. A település falusias lakóterületén csak földszintes épületek elhelyezését tartjuk indokoltnak, ezért itt 4,5 m legnagyobb építménymagasság lett meghatározva.

A belterület másik szerkezeti jellegzetessége a Fülöpi ér észak – déli irányú kanyargós nyomvonala. Ez a nyomvonal többnyire kertek végében halad, bár van olyan szakasza is, ahol csak az egyik oldalhoz csatlakoznak kertvégek, a másik partja beépített.

A rendezési terv a belterület közepén, a Fülöpi ér mindkét oldalán, míg a belterület északi részén az ér lakótelkek felőli oldalán ökológiai zöldterület biztosítását irányozza elő. Ez a jelzett zöldterület valójában az érintett ingatlanok lakóterületi vagy településközpont vegyes terület-felhasználásán belül értendők, azaz kiegészítő szabályozással szükséges létét illetve kialakulását biztosítani.

Ez az ingatlanok meghatározott vízparti részének korlátozottabb használatát jelenti, ahol a víz állapotát veszélyeztető tevékenységet (állattartást) folytatni nem szabad, egy gondozottabb növényzettel fedettebb felületet szükséges kialakítani.

A település gazdaságát az itt lévők megélhetését a családi gazdaságok mező- és erdőgazdálkodás jelenti illetve többen találnak megélhetést biztosító munkát közeli kisvárosokban és főként a megyeszékhelyen Debrecenben. Gazdasági területek kijelölésével a helybeli vagy ide befektetni szándékozó vállalkozóknak kíván a terv szabályozott építési területet, illetve lehetőséget teremteni. Ipari gazdasági területi besorolást kapott a belterület északi szélén lévő gazdasági vállalkozás és környezete. Az ezzel szemközi a település nagyságát tekintve jelentősebb méretű területen kereskedelmi szolgáltató gazdasági övezetet jelöl ki a rendezési terv. Viszonylag jelentősebb mezőgazdasági tevékenységekhez kapcsolódó ipari tevékenységnek helyet biztosító terület található Fülöp – Bánháza déli részének közelében.

A belterülethez keleti irányban közel egy kilométerre található Fülöp – Bánháza is falusias lakóövezet.

A település zöldfelületi jellegzetességét a települést körülvevő erdőkhöz való csatlakozás, a belterület környezetének erdős, ligetes hangulat jelenti. Jellegzetes továbbá a nagyméretű telkekből illetve az ott folyó gazdálkodásból adódó településkép is. A zöldfelületi rendszer meg-

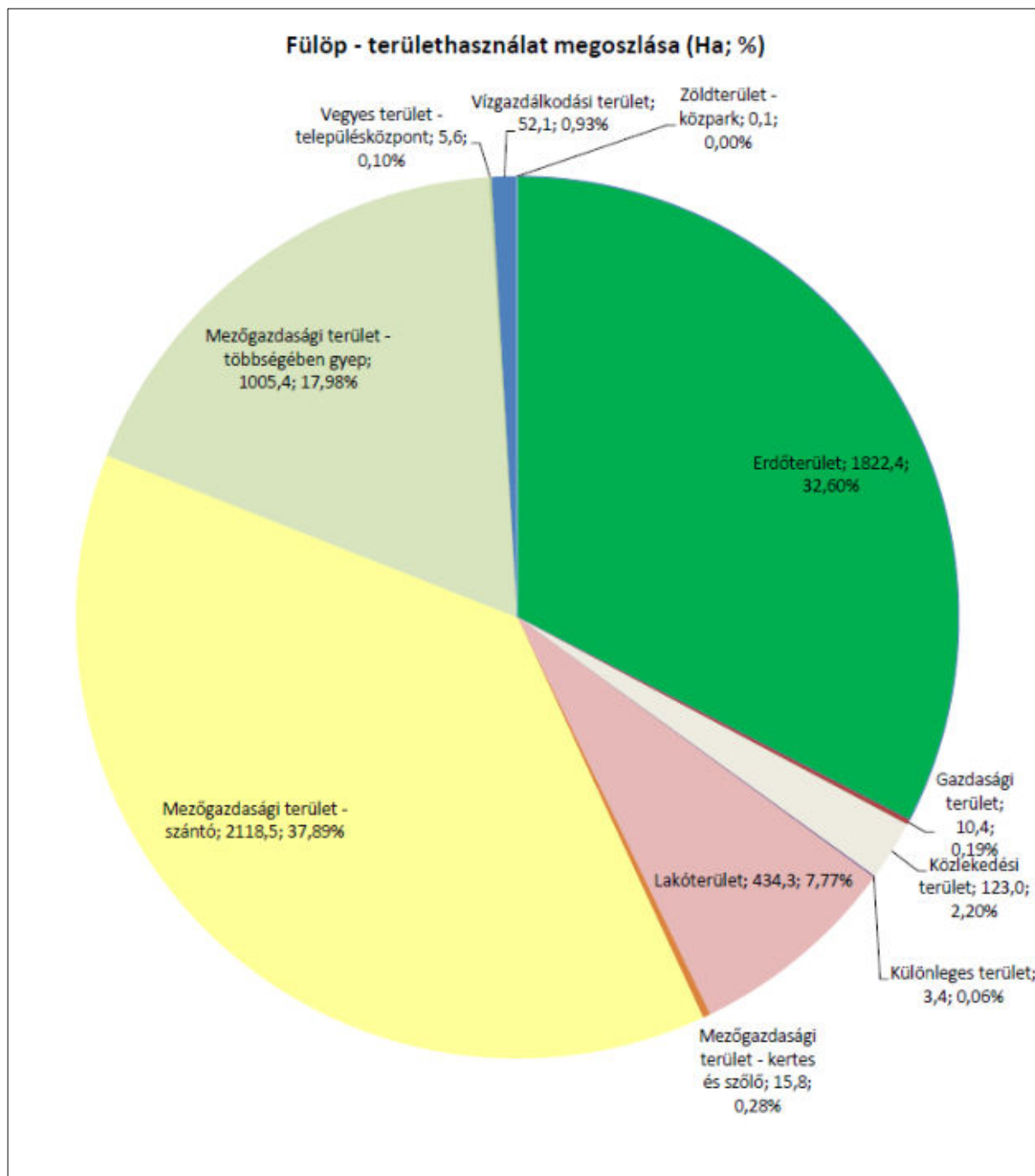
határozó eleme a Fülöpi ér, melynek környezetében gondozottabb, dúsabb növényzet kialakulását ösztönzi a rendezési terv azáltal, hogy a csatlakozó kertekben ökológiai zöldfelület kialakítását írja elő. A települési szintű sporttevékenységnek helyt adó sportpálya a Penészleki út déli oldalán, a Petőfi utcával szemközt található. A sportpálya környezetében a meglévő erdős területet felhasználva, egy egészségügyi – szociális – turisztikai ligeterdő kialakítását irányozza elő a terv. E ligeterdőhöz kapcsolódó erdőterület déli irányú folytatását határozza el a település szerkezeti terve azáltal, hogy a belterülethez keleti oldalon csatlakozó jelenlegi kertgazdálkodási területet erdőtelepítésre jelöli.

Új közpark - települési főtér kialakítása szerepel fejlesztési javaslatként a település központjában, az Arany János út, Penészleki út találkozásának déli oldalán, a katolikus templom szomszédságában.

A település köztemetője a belterület északi harmadában, a Petőfi utca keleti oldalán található. A temető körül 50 m szélességben védőzónát jelöl a rendezési terv. Az ezen belül eső telek-részekén környezetvédelmi és építési korlátozás van.

A temetőhöz északi irányban csatlakozó beépítetlen területen hiányzik, az egyébként szükséges erdőtelepítés, fásítás.

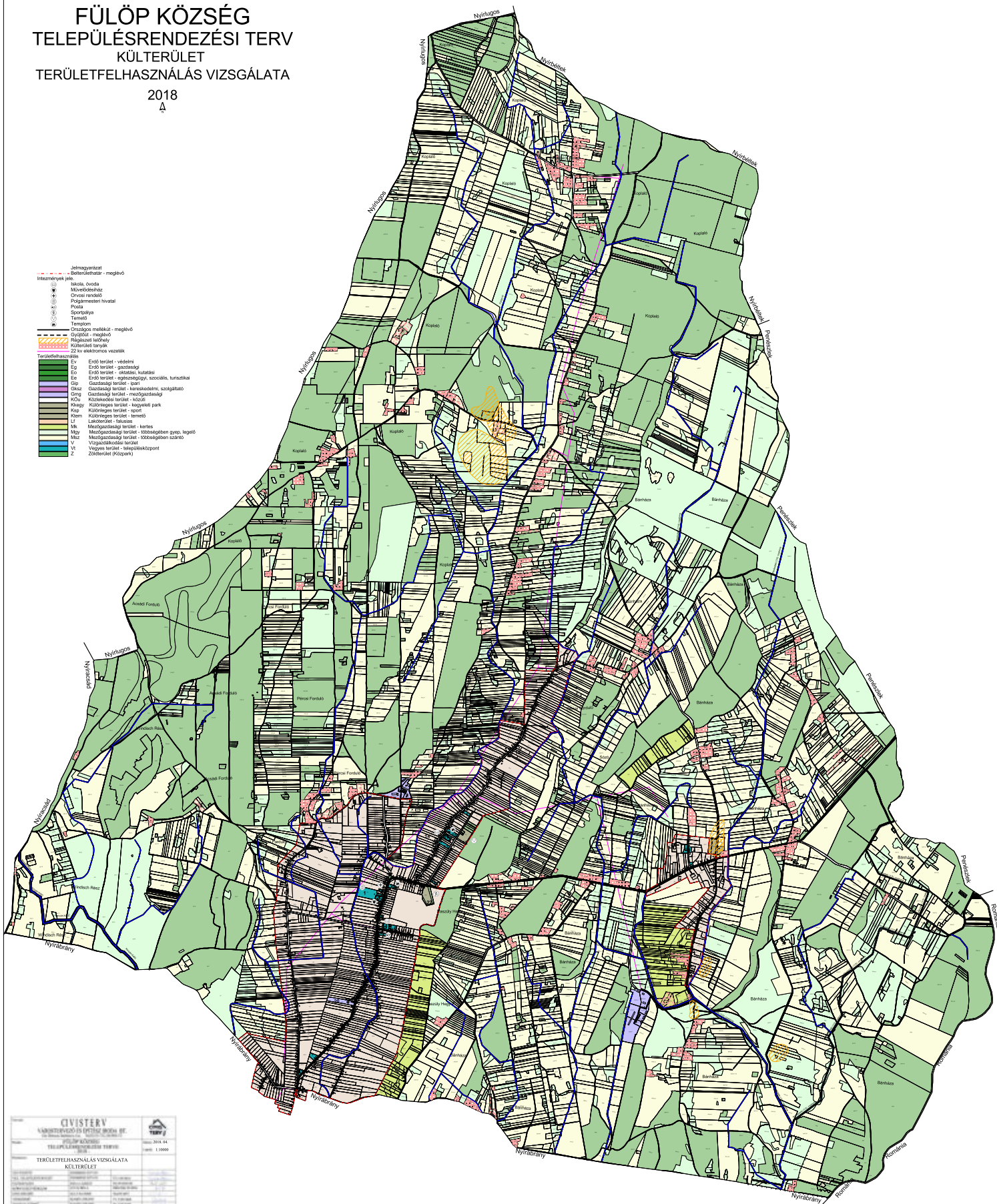
25. ábra: Fülöp község igazgatási területének területfelhasználás szerinti megoszlása
(Forrás: szerkesztői feldolgozás)

FÜLÖP KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDÉZÉSI TERV KÜLTERÜLET TERÜLETFELHASZNÁLÁS VIZSGÁLATA

2018
A

- Jelmagyarázat**
- - - - - Határterület - meglévő
 - - - - - Határterület - megújuló
 - - - - - Intézmények jelölése
 - Iskola, óvoda
 - Művelődési ház
 - Cirkuszi ringterület
 - Pályaszomszédias terület
 - Pálya
 - Sportpálya
 - Terasz
 - Tempom
 - Országos művelődési központ
 - Színház - meglévő
 - Rádióállomás
 - Közlekedési csomópont
 - 22 kv. elektronikus vezeték
- Térletfelhasználás**
- Erv Erdő terület - védelem
 - Eg Erdő terület - gazdaság
 - Eo Erdő terület - oktatás, kutatás
 - Eo Erdő terület - egészségügyi, szociális, kulturális
 - Glp Gazdasági terület - ipari
 - Glz Gazdasági terület - kereskedelmi, szolgáltatás
 - Gmp Gazdasági terület - mezőgazdaság
 - KÖV Könyvtári terület - könyvtár
 - Kpgy Különleges terület - sport
 - Kp Különleges terület - sport
 - Kpm Különleges terület - temető
 - L Lakóterület - lakóház
 - Mk Mezőgazdasági terület - kertés
 - Mz Mezőgazdasági terület - öntözésigényes gyep, legelő
 - Mz Mezőgazdasági terület - öntözésigényes szarvas
 - V Vízgazdálkodási terület
 - Vt Víznyelési terület - településközpont
 - Z Zöldterület (közpark)

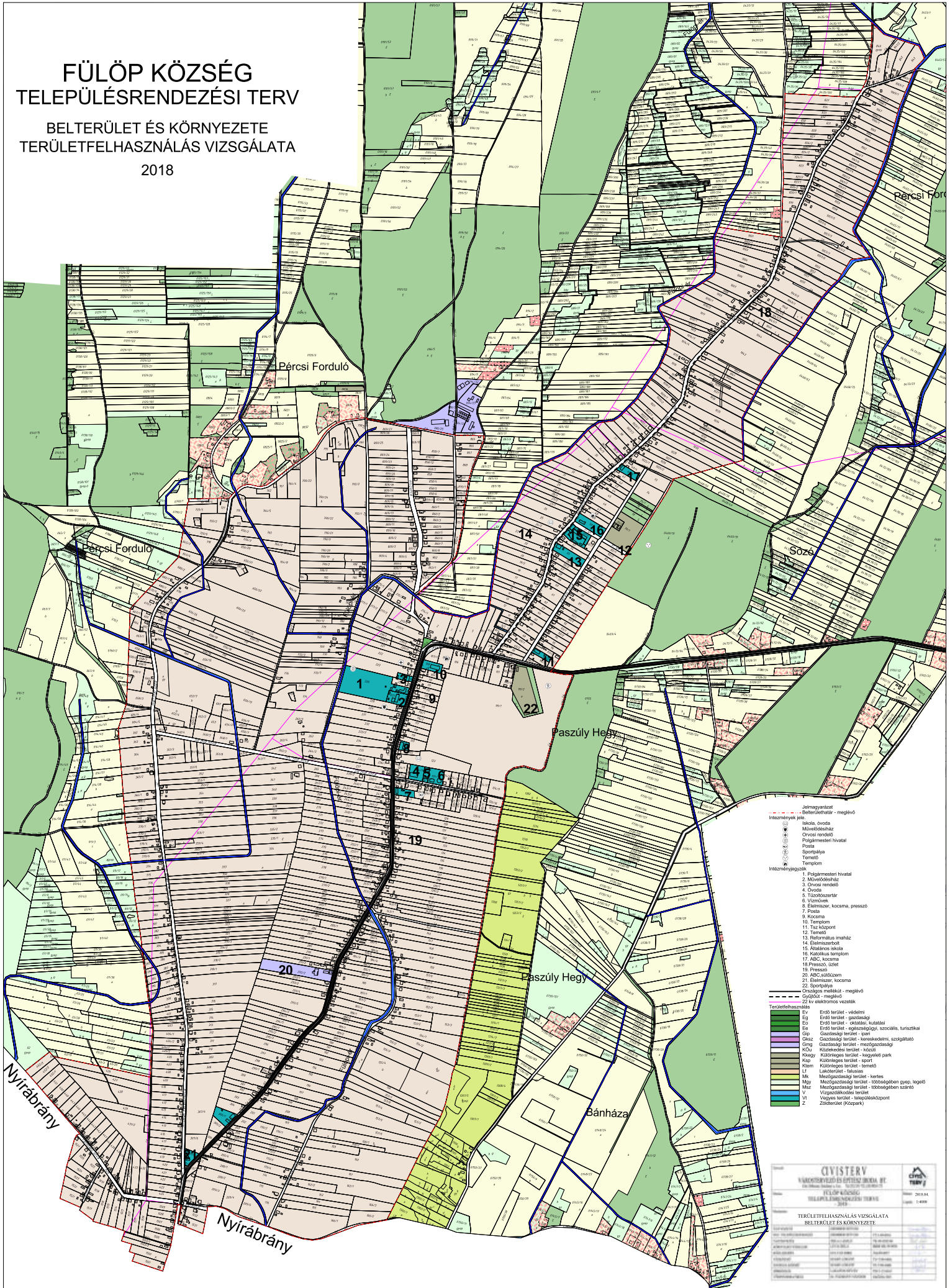

CIVISTERY HATÁRTERÜLETI ÉS ÜZEMELTETÉSI TERV TERÜLETFELHASZNÁLÁS VIZSGÁLATA KÜLTERÜLET		
Készítette: 2018.04.	Dátum: 2018.04.	Munka szám: 1/0000

FÜLÖP KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERV

BELTERÜLET ÉS KÖRNYEZETE
TERÜLETFELHASZNÁLÁS VIZSGÁLATA

2018

- Intézmények jelölése**
- Iskola, óvoda
 - Művelődésház
 - Orvosi rendelő
 - Polgármesteri hivatal
 - Posta
 - Sportpálya
 - Templom
 - Tereplátó
- Intézménycsoportok**
- 1. Polgármesteri hivatal
 - 2. Művelődésház
 - 3. Orvosi rendelő
 - 4. Óvoda
 - 5. Tanácskocsi
 - 6. Víznyelők
 - 7. Posta
 - 8. Kocsmák
 - 9. Templom
 - 10. Tűz központ
 - 11. Tereplátó
 - 12. Templom
 - 13. Református imaház
 - 14. Elemiiskola
 - 15. Általános iskola
 - 16. Katolikus templom
 - 17. ABC, kocsmák
 - 18. Precízó iskola
 - 19. Precízó
 - 20. ABC-salközpont
 - 21. Elemiiskola, kocsmák
 - 22. Sportpálya
- Intézménycsoportok - meglévő**
- 1. Országos melléklet - meglévő
 - 2. Gyűjtő - meglévő
 - 3. IV elektronikus vezetékek
- Területhasználat**
- Eg Erdő terület - védett
 - Eg Erdő terület - gazdasági
 - Ec Erdő terület - rekreációs, kultúrális
 - Er Erdő terület - egészségügyi, szociális, turisztikai
 - Gp Gazdasági terület - mezőgazdasági
 - Gkz Gazdasági terület - kereskedelmi, szolgáltató
 - Öng Önkormányzati terület - közfoglalkoztatás
 - KÖU Közütem terület - közúti
 - Kp Külterület terület - közfoglalkoztatás
 - Ksp Külterület terület - sport
 - Km Külterület terület - mezőgazdasági
 - Lf Lakóterület - falusias
 - Mf Mezőgazdasági terület - kertészet
 - Mgy Mezőgazdasági terület - többévesben szep. legelő
 - Msz Mezőgazdasági terület - többévesben szep. legelő
 - V Vízgazdálkodási terület
 - Vt Végves terület - településközpont
 - Z Zöldterület (közpark)

QVISTERY
VÁROSKÖZVETÉSI ÉS ÉPÍTÉSI IRODA BT.
FÜLÖP KÖZSÉG
TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERV

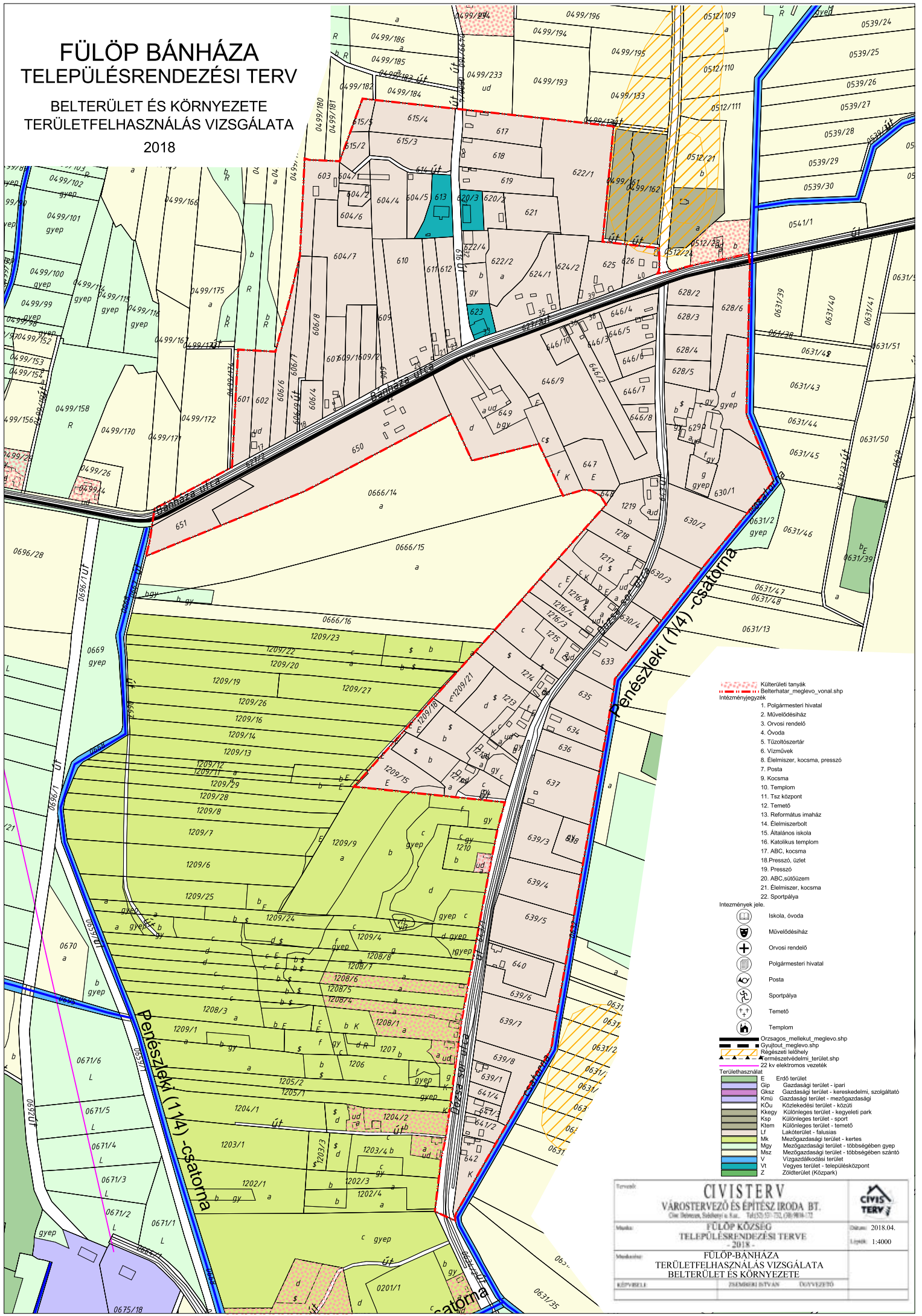
TERÜLETFELHASZNÁLÁS VIZSGÁLATA
BELTERÜLET ÉS KÖRNYEZETE

2018.04.01. 1:4000

FÜLÖP BÁNHÁZA TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERV

BELTERÜLET ÉS KÖRNYEZETE TERÜLETFELHASZNÁLÁS VIZSGÁLATA

2018

--- Küllőterületi tanfűk
--- Belterületi_meglevo_vonal.shp
--- Intézményjelzők

1. Polgármesteri hivatal
2. Művelődésház
3. Orvosi rendelő
4. Óvoda
5. Tűzoltószertár
6. Vízművek
7. Élelmiszer, kocsmá, presszó
8. Posta
9. Kocsmá
10. Templom
11. Tsz központ
12. Temető
13. Református imaház
14. Élelmiszerbolt
15. Általános iskola
16. Katolikus templom
17. ABC, kocsmá
18. Presszó, üzlet
19. Presszó
20. ABC, sültüzem
21. Élelmiszer, kocsmá
22. Sportpálya

Intézmények jele.

- Iskola, óvoda
- Művelődésház
- Orvosi rendelő
- Polgármesteri hivatal
- Posta
- Sportpálya
- Temető
- Templom

--- Országos_mellekut_meglevo.shp
--- Gyujto_ut_meglevo.shp
--- Régészeti lelőhely
--- Természeti védelmi terület.shp
--- 22 kv elektromos vezeték

Területhasználat

- E Erdő terület
- Gp Gazdasági terület - ipari
- Gkz Gazdasági terület - kereskedelmi, szolgáltató
- Kmü Gazdasági terület - mezőgazdasági
- KÖu Közlekedési terület - közúti
- Kkyg Különleges terület - kiegészítő park
- Ksp Különleges terület - sport
- Ktér Különleges terület - temető
- Lf Lakóterület - falusias
- Mk Mezőgazdasági terület - kertés
- Mgy Mezőgazdasági terület - többségében gyep
- Mez Mezőgazdasági terület - többségében szántó
- V Vizsgázközpont terület
- Vt Vegyes terület - településközpont
- Z Zöldterület (Közpark)

CIVISTERV VÁROSTERVEZŐ ÉS ÉPÍTÉSZ IRODA BT. Cím: Debrecen, Sósábrányi u. 3. Tel: 52-151-731, 52-98-98-11		 Dátum: 2018.04. Lépték: 1:4000
FÜLÖP KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE - 2018 - FÜLÖP-BANHÁZA TERÜLETFELHASZNÁLÁS VIZSGÁLATA BELTERÜLET ÉS KÖRNYEZETE		
KÉPVISELŐ:	ZSEMKRI INTVÁN	DÖVVEZETŐ

1.14.2. Telekstruktúra, épületállomány és építmények vizsgálata, önkormányzati ingatlankataszter

A természeti tényezők: domborzat, vízrendszerek, szél, napfény, csapadék, melyek közül az első kettő befolyásolja legerőteljesebben a települések szerkezetét.

A településszerkezet kialakulását a katonai felmérések térképlapjainak másolata szemlélteti.

A települések jellemzően útifaluk, vagy halmazos településszerkezetűek voltak. Az útifaluk jellemzője az orsószerűen kiszélesedő főutca, melynek „orsó” részében a templom állt. A kiszélesedett utca két oldalán szalagtelkek álltak. Tehát ez a telkek olyan csoportosulása volt, ahol nem volt előre tervezett utca. A térbeli elrendeződést, a terepviszonyok, a belvízrendszer, a klíma, az építőanyagok, továbbá a központi funkciók telepítése határozta meg.

A Nyírábrány-Nyírbéltek összekötő út mentén lévő szalagtelkek ma is hűen őrzik a történelmi telekszerkezetet. Az úttól távolabb lévő szabályos telektömbök már tervezettek, a mérnöki munka eredményei.

Mai formában több utcás, szabálytalan, de organikus, majd tervezetten fejlődő alaprajzú településszerkezet, az utcák csatlakozásánál kialakult kisebb teresedésekkel.

A belterület viszonylag homogénen beépített. Telekszerkezete ma is jó arányú, jellemző beépítési mód az oldalhatáron álló beépítés. A településszerkezetben tehát a kialakult hagyományörző utcahálózat, a köz és vasút valamint az öntöző és belvízelvezető csatornák rendszere a meghatározó infrastrukturális tényező. Szerkezeti sajátosságot jelent még a külterületbe ékelődő Bánháza lakott településrész. Itt Bánházához délnyugatra csatlakozóan kertség (zártkert) található. A másik települési kertség a külterület délkeleti részén található. A kertési területek kerthasználata megfelel a zártkerti jellegnek, így azok zöldterület – kiegészítő jellegűek. A település meghatározó zöldterületei adottságként főleg a településközponton vannak jelen. Fülöp, mint nagy határú település telekszerkezete fokozatosan alakult ki. A nem mindig szabályos nagyméretű telkek a helyi mezőgazdasági műveléssel vannak összefüggésben. A nagybirtok rendszer ugyanis külterületen a kisparaszti művelésnek alig adott teret. A keskenyebb szalagtelkek vélhetően a korábbi tömbtelkek osztódásával jöttek létre. Az előkeretes, oldalhatáron álló beépítést egysoros udvari – ritkábban kétsoros – épület elrendezés jellemezte.

FÜLÖP KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERV

ÉPÍTMÉNYEK VIZSGÁLATA

2018

- Belterülethatár meglévő
- Építmények jellemző tetőformái
- utcára merőleges tetőgerinc
 - utcára merőleges kontyolt tetőgerinc
 - összetett tetőidom
 - sáortető
 - utcával párhuzamos kontyolt tetőgerinc
 - utcával párhuzamos tetőgerinc
 - lapostető
 - egyéb

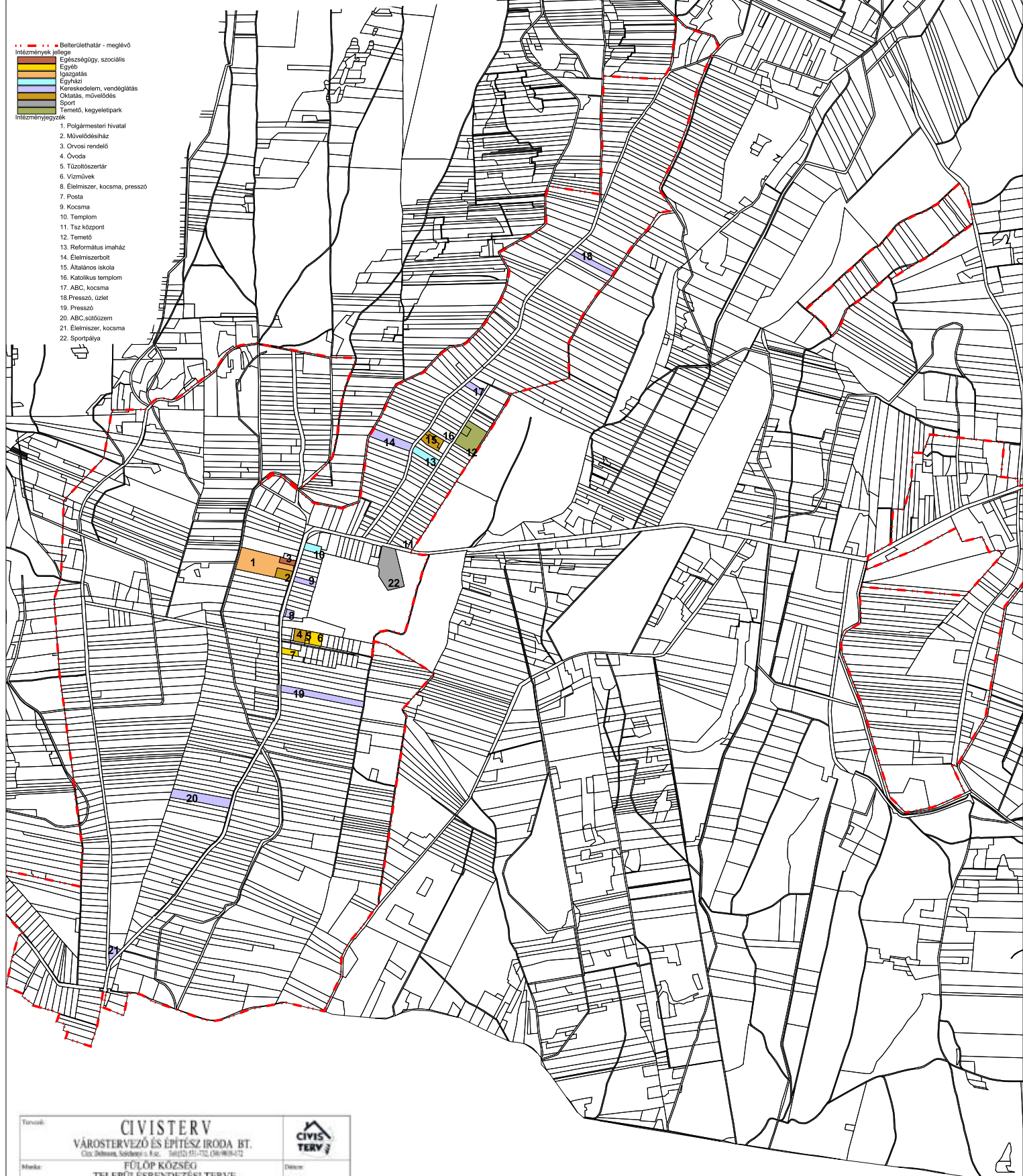
FÜLÖP KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERV

INTÉZMÉNYEK VIZSGÁLATA

2017

- Belterület-határ - meglévő
--- Intézmények jelölése
 Egészségügy, szociális
 Egyéb
 Igazgatás
 Egyházi
 Kereskedelem, vendéglátás
 Oktatás, művelődés
 Sport
 Temető, kegyeletipark

- Intézményjegyzék
1. Polgármesteri hivatal
 2. Művelődésház
 3. Orvosi rendelő
 4. Óvoda
 5. Tűzoltószertár
 6. Vízmozgók
 8. Élelmiszer, kocsmá, presszó
 7. Posta
 9. Kocsmá
 10. Templom
 11. Tsz. központ
 12. Temető
 13. Református imaház
 14. Élelmiszerbolt
 15. Általános iskola
 16. Katolikus templom
 17. ABC, kocsmá
 18. Presszó, üzlet
 19. Presszó
 20. ABC, sütőüzem
 21. Élelmiszer, kocsmá
 22. Sportpálya

Tervező: CIVISTERV VÁROSTERVEZŐ ÉS ÉPÍTÉSZ IRODA BT. <small>Csók Zoltán, Székelyi L. F. az. 3602/21-112, 06-90/90-472</small>		
Munka: FÜLÖP KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE - 2017 -	Dátum: Lapok:	
Munkatípus: INTÉZMÉNYEK VIZSGÁLATA		
KÉPVISELŐ	ELMÉRŐBÍVÁN	DÖRVEZŐ

1.14.3. Az épített környezet értékei

A.) Településtörténeti összefoglalás

A XIII. században fordul elő először az írásokban Fülöp neve. Ekkor kapta ugyanis az 5400 hektár nagyságú területet a Zóvárd családhoz tartozó Fülöp vitéz harci cselekményei jutalmául.

A XIV. század elején épült templomának alapmaradványait Brumi-tanya lelőhelyen 1952-ben tárta fel Nagy Emese és Kádár Zoltán. Papját a pápai tizedjegyzékekben (1332-37) nem találjuk. A felsőfülöpi iskolától ÉNy-ra 1965-ben újabb templomalapot találtak. Helyszíneltte Mesterházy Károly. 1353-ban a nagysemjéni nemesek eltiltják szomszédaikat Fülöp birtokuk használatától. 1393-ban itteni részeit Semjéni István elzálogosítja 300 arany forintért Meggyesi Miklósnak. A XV. században újból a Balogsemjén nembeli Kállayak birtoka. Egyházát 1483-ban említik. 1511-ben a Parlagiak is birtokoltak részeket. 1549-ben Kállai Lőkös Jánosnak 4, Károlyi Zsigmondnak 8, Kenderesi Péternek 2 jobbágyportája volt. A falu egy része Szatmár megyéhez tartozott, ott a Drághy családnak 7 jobbágytelke volt.

Az egykori középkori falut már 1554-ben, a töröknek hódolt helyek között említik, akárcsak a mai fülöpi határban fekvő, egykor szintén önálló falut, Bánházát is.

A szolnoki szandzsák debreceni náhie 1572. évi adóösszeírásában 13 házat (családfőt), 1 templomot találunk.

26. ábra: Fülöp község környezete a II. katonai felmérésen

A valamikori középkori falu valószínűen a tizenöt éves háború folyamán végzetesen elpusztult, s határát évszázadokon keresztül Vámospércs hajdúváros és az Eördögh család birtokolta. A vámospércsi hajdúk már 1637-ben szereztek itt négy házhelyet Fülöpi Nagy Györgytől 225 forintért, 1639-ben ismét zálogjogot nyertek 300 forint értékben, 1653-ban ismét 230 forint értékben, de még 1753-ban is váltottak maguknak zálogbirtokot. Mint pusztabirtok sajátos módon épült be a hajdúváros gazdálkodásába és határhaználatába. Pusztabirtokként már a XVIII. század folyamán lakott hely.

Fülöp határa a kiegyezés után az Eördögh familia révén jórészt Nyírábrányhoz került, s 1946-ban vált önálló községgé és lett önálló település Nagyfülöppusztára ideiglenes elnevezéssel. A mindjárt nagyközség státuszt elnyert falu az 1946-ban Szabolcs vármegyéből Hajdúhoz csatolt Nyírábrány nagyközség Nagyfülöppusztára (részei: Alsó-nagyfülöp, Felső-nagyfülöp), Bernátpusztára (egy része), Bánházpusztára (részei: Bánházatelep, Terdiktanya, Kisbánháza, Középbánháza, Nagybánháza, Nemestag és Szabó-tanyák) és Vindispusztára nevű külterületi lakott helyeiből jött létre.

Az 1948-tól már Fülöp névalakban szereplő település az 1950. évi közigazgatási átszervezés és területrendezés után immár Hajdú-Bihar megyéhez tartozó önálló tanácsú község közös tanácsú társközségi jogállást kapott, és közigazgatásilag ismét Nyírábrány székhely község irányítása alá került. Függetlenségét hosszas huzavona után 1988-ban kapta vissza, sőt 1989-ben Nyírábránytól Fülöphöz került a Tóthfalu nevű külterületi lakott hely is.

Az 1949-es népszámlálás során a község 2736 fős lakosságából a többség vallotta magát görög katolikusnak. Őket a római katolikusok, majd a református vallásúak követték. A település sokszínű vallási életének bizonyítéka, hogy a falu három templommal is büszkélkedhet: egy új római katolikus, egy görög katolikus és egy református templommal.

B.) A település címere

Kék alapszínű csücsköstalpú pajzs. A pajzs jobb oldalán lebegő arany dohánylevél. A bal oldalon hegyével felfelé álló, élével balra néző ezüst kard. A pajzsra illeszkedik egy három levelű arany korona, három gyönggyel. A pajzsot zöld színű málnaleveles ág-kartus övezi, melynek felső harmadában, a pajzs közepének magasságában jobb és bal oldalon egy-egy piros málna termés látható.

C.) Az épített környezet értékei:

Fülöp község különböző korokban jelentős összetartás fejlődött ki. Az itt élők szülöttek mindig is büszkék voltak településükre. Ez az összetartás őrzi azt az identitást, mely a mindenkori fejlesztési lehetőségeken keresztül épületekben, terekben is megjelenik. Az örökség lakó, gazdasági, kereskedelmi és egyházi funkciókban is fellelhető. A településen országosan védett építészeti emlék – műemlék nem található. Ebből adódóan is a helyi építészeti értékek a települési örökség fontos elemei. Ezek egy része a helyi vallási, igazgatási, kulturális élet színterei, a múlt lenyomatainak őrzői, egyben a települési összetartozás kifejezői.

A település sokszínű vallási életének bizonyítéka, hogy a falu három templommal is büszkélkedhet: egy új római katolikus, egy görög katolikus és egy református templommal.

A római katolikus templom mellett régi harangláb látható, a reformátusoké tulajdonképpen imaház, egyszerű haranglábbal, 1976-ban avatták fel.

Bánházán a falu keleti peremén áll a műemlék jellegű 200 éves kápolna.

Római katolikus kápolna, Bánháza
Tulajdonosa a Fülöpi Római Katolikus Egyházközség.

Római katolikus kápolna

a bánházai kápolna ólomberakásos ablaka

Szűz Mária tiszteletére szentelt kápolnáját gróf Keglevichné építtette 1796-ban. Állítólag a rác templom romjaiból készült, helyben égetett téglából.

A Bánháza melletti temetőkápolna 17. századi eredetű. Tömege, belső tere és berendezési eredetinek tűnik, ezért a kápolna műemléki megkutatása és annak alapján az esetleges védelem alá helyezés érdekében szükséges intézkedések meghozatala szükséges.

Fülöpön műemléki védettségű épület nem található, védett, illetve védelemre javasolt területek, utcarészek nincsenek.

A nagyrészt mai keletű új házak között mégis található olyan lakóépületek, amik a tájjal együtt a település karakterét, egyedi értékét jelentik. Ezen értékek összegyűjtését, megjelölését tartalmazza a helyi értékvédelmi vizsgálat.

Régészetileg érdekes lehet a Felső Fülöpi templom és telekmaradvány kutatása. A sűrű bozótban építőanyag maradványok találhatóak.

Érdekesség, hogy a belterületen lévő görög katolikus és római katolikus templomok tömege rokonítható a temetőkápolnáéval.

Fülöp-Bánháza - Bory-kúria

Bánháza, vagy másnéven Pusztabánháza a középkorban önálló helység volt, a török idők alatt azonban elnéptelenedett. A XIX. században a puszta Szentgyörgyábrányhoz tartozott közigazgatásilag. A XVIII. század második felében dormándházi báró Sággy Mihály volt Bánháza földesura, majd a Sággyak kihalása után Sággy Magda bárónővel kötött házassága révén buzini gróf Keglevich Károly tulajdonába került a puszta. A Keglevichek egy kápolnát is építettek Bánházán, amely napjainkban is áll.

Az államosítás után általános iskolát alakítottak ki a kúriában, majd szociális lakások voltak falai között. Napjainkban üresen áll az épület, a park viszont teljesen megsemmisült. A helyi hagyomány szerint alagút húzódik a kúria és a ma is meglévő, domboldalban épült kápolna között.

Helyi értékvédelmi kataszter

Helyi védettségű épületek:

1/A. Római katolikus kápolna, Bánháza /Műemlék jellegű
Tulajdonosa a Fülöpi Római Katolikus Egyházközség.

(Szűz Mária tiszteletére szentelt kápolnáját gróf Keglevichné építtette 1796-ban. Állítólag a rác templom romjaiból készült, helyben égetett téglából.)

1. Katolikus templom
2. Görög katolikus templom
- 2/A. Görög katolikus harangláb

Helyi értéket képviselő, de védelemre nem javasolt épületek:

4. Kossuth u. 29.
5. Kossuth u. 52/A
6. Kossuth u. 46.
7. Kossuth u. 47.
8. Kossuth u. 57.
9. Kossuth u. 63.
10. Kossuth u. 65.
11. Kossuth u. 69.
12. Arany János u. 21.
13. Arany János u. 92.
14. Arany János u. 117.
15. Arany J. u. hrsz: 1508
16. Tóthfalusi u. 9.

Római katolikus templom

Az első templom 1949-50-ben épült, a jelenlegi 1981-82-ben.

Tervezője és az építkezés vezetője Vaskó Pál építész mérnök, az Egri Érseki Egyházmegye építési szaktanácsadója volt.

A munkálatokat Nyíri János kőműves és társai végezték.

A templom felszentelését 1982. augusztus 20-án, Kovács Endre püspök végezte. Szembetűnő látványosság a templomban, a szentélyben található falra festett művészi oltárkép, mely Szent István királyt ábrázolja. A templomban digitális orgona működik, ezáltal hangversenyek szervezhetők. A templom kertjében található Szent István király ember nagyságú mészkö szobra.

Védőszent: Szent István király

Református Imaház

A fülöpi református egyház 1956-ban vásárolta meg a templomtelket az egyháztagek adományából.

Erre 1975-ben épült az imaház, több mint felerészben a hívek, a többi részben a Rajnai-Pfalzi egyház, az egyházmegye és a görög katolikus hívek adományából, Cs. Nagy Dániel lelkipásztor és Nagy Antal gondnoksága idejében.

Az épület kelet-nyugati fekvésű, 5 x 8 méteres belső termében, templomi padokban 50 ülőhely van.

A ház nyugati bejárata előtt áll az egyszerű kis harangláb, amelyen függ az a felirat nélküli 25 kg-os harang, amelyet a bárándi gyülekezettől kaptak ajándékba.

Görög katolikus templom

Fülöp-Bánháza, Görögkatolikus templom:

A templom 1960-ban épült, fehér mészkő téglából. A 40 x 20 m-es alapterületű templomot támpillérek díszítik.

Faliképeit Benke László festőművész festette. A falakon az ünnepek ábrázolását láthatjuk. Az ikonosztázion képeit festette Pikó László festőművész, faragta Dávid Pál ffaragó. Faragása az ősi hagyományokra épülő rusztikus stílust követi, szőlő és kalász motívumokkal.

Értékes a ritkaságszámba menő galambdúcos haranglábja. Két harangja közül az egyik nagy Magyarország térképe látható. Mindkettő Trianonra utal.

Az egyik felirata " Nem, nem soha! ", a másiké " Magyarország Védőasszonya könyörögj megcsonkított hazánkért! ".

A templom titulusa: Krisztus Király

A görög katolikus templom ikonosztázionja

Helyi értéket képviselő épületek:

Kossuth u. 29.

Kossuth u. 52./A.

Kossuth u. 46.

Kossuth u. 47.

Kossuth u. 57.

Kossuth u. 63.

Kossuth u. 65.

Kossuth u. 69.

Arany János u. 92.

Arany János 117.

Arany János hrsz: 1508

Tóthfalusi u. 9.

1.15. Közlekedés vizsgálat

A település tranzit forgalma jelentéktelen, illetve ez a forgalom is a település központján keresztül fut a 4096. számú Nyírbátor-Nyírábrány közötti főúton. A községet közúton lehet csak megközelíteni, a legközelebbi vasútállomás 10 km-re, Nyíradonyban található.

A belterület közlekedéshálózatának meghatározó eleme a 4906 sz. országos mellékút, amely a település központjaitól észak – déli irányban, majd onnan keleti irányba fordulva halad tovább. Ezt a nyomvonalat az Arany János utca és a Penészleki út adja.

Gyűjtőút funkciót tölt be a Kossuth Lajos és a Deák Ferenc utca.

Gyűjtőút funkciót lát el a belterületen a Híd utca is. Gyűjtőútként tervezi a rendezési terv kiépíteni a Deák Ferenc – Zrínyi utca folytatásaként azt a meglévő, jelenleg keskeny utcát, amely a külterület északi részét feltáró fő dűlőúthoz is kapcsolódik. Ugyanezen nyomvonalhoz kapcsolódva gyűjtőútként szükséges kiépíteni a Darvaskert utcát is.

A település közúti kapcsolata a 4906-os Nyírábrányt-Nyírbeltekkkel összekötő úttal biztosított.

Az Arany János és a Penészleki út – mely a 4906-os út belterületi szakasza – átlagos napi forgalma két irányba 414 E/nap a 2002-es forgalomszámlálási adatok alapján. A településen szilárd burkolattal a Deák Ferenc, Kossuth, Petőfi és a Bánházai bekötő utca kiépített.

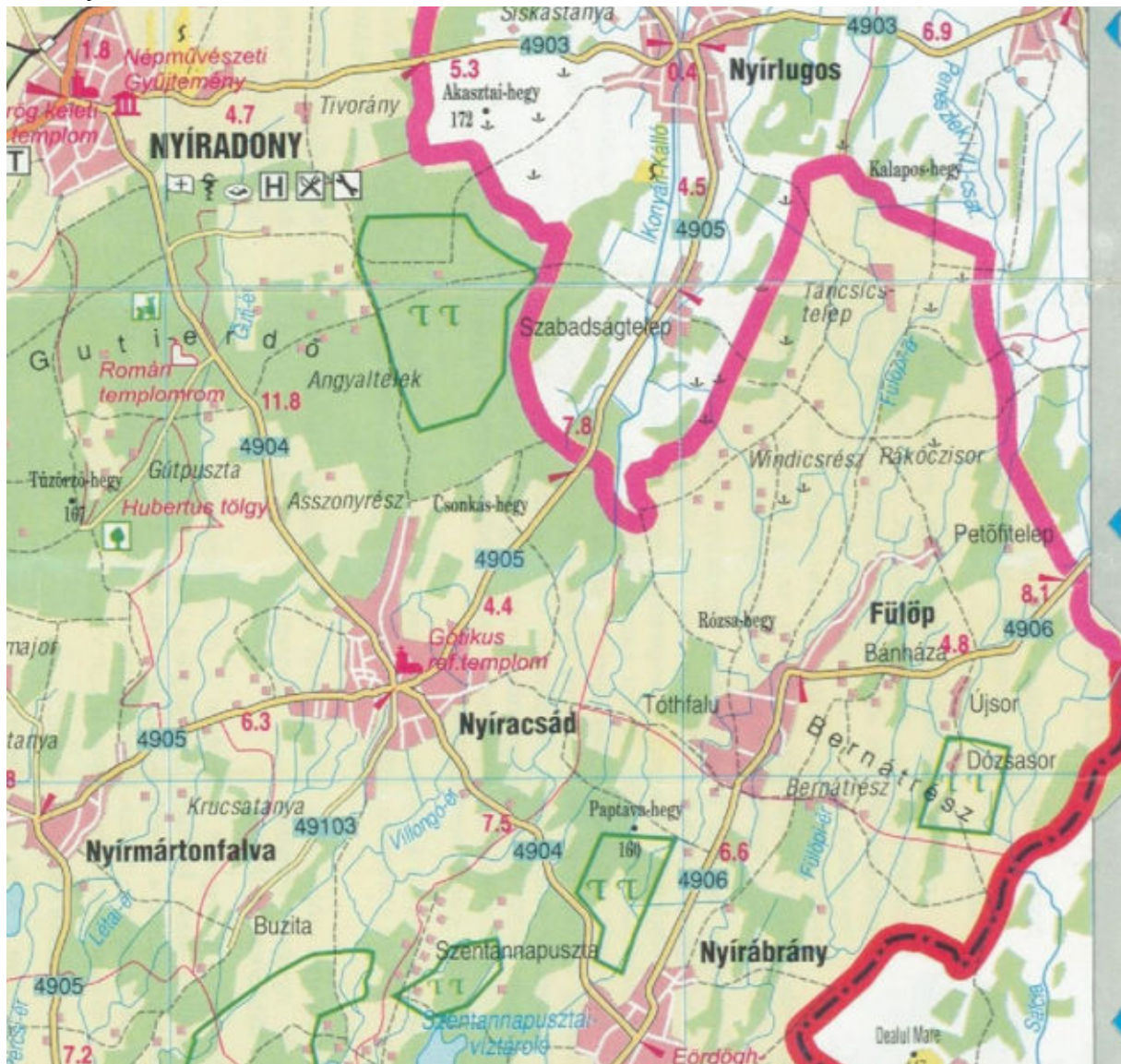
A közlekedési lehetőség autóbusszokkal megoldott annyira, hogy jelenleg 27 autóbuszjárat pár közlekedik a Debrecen- Nyírábrány- Fülöp-Penészlek útvonalon. Autóbusz megállóhelyek a Jekk háznál, az Arany János utcán, a szövetkezeti boltnál, a Penészleki utca 6. számánál, a Bánházai út 4. számánál, Bánházán és az autóbusz fordulónál vannak.

Forrás: hiszi-map.hu

Kiépített közterületi parkolóhelyek a településen nincsenek.

A várható forgalom a 4906-os úton 540 Ej/nap. A térségben állami közutak építése nem várható. A település szerkezetéből adódóan a Deák Ferenc- Zrínyi utcák, a Kossuth utca és a Bánházai bekötőtűt gyűjtőtűtként működik, de kapcsolatot biztosítanak a mezőgazdasági területek felé, is mint külterületi fő dűlőutak. Ezek fejlesztése szükséges. Javasolható továbbá az Ady Endre utca átépítése, településeket összekötő úttá, mellyel közvetlen kapcsolat biztosítható Nyíraczáddal. Ez az út az állami közúthálózat része lehetne, mint mellékút.

Fülöp külterületének jellegzetessége, a szétszórtan illetve „bokrokban elhelyezkedő tanyák. A településtől távolabb kialakult tanyabokrok gyenge minőségű utakon közelíthetők meg, de ezek az utak magukban hordják a lehetőséget, a szomszédos településekhez való közúti kapcsolódásra. Pl. Tánicsics telep – Nyírlugos, Rákóczi sor- 4905 sz. út (Nyírlugos, Nyíraczá). Ezen utak kiépítettségének javítása, mint külterületi kiemelt jelentőségű út megvizsgálendő, illetve javasolható.

Az országos területrendezési terv (OTrT) és ezzel összhangban a megyei TrT a határmenti településeket összekötő kerékpárút hálózatot jelölt ki, amely Nyírábrány- Fülöp- Penészlek nyomvonalon haladna, így Fülöp igazgatási területén / belterületén is keresztül vezet majd.

Tömegközlekedésben csak az autóbusz közlekedés áll a lakosok rendelkezésére.

Már elment járatok									
kifejt	indulási hely	indul	érkezési hely	érkezik	késés	Összidő	járatszám	egyéb info	térkép
01.	Debrecen, vasútállomás	05:48	Fülöp, megyehatár	06:52		01:04	4414/433		
	helyközi busz								
	munkanapokon								
02.	Debrecen, vasútállomás	10:33	Fülöp, megyehatár	11:42		01:09	4414/17		
	helyközi busz								
	munkanapokon								
03.	Debrecen, vasútállomás	13:33	Fülöp, megyehatár	14:42		01:09	4414/3		
	helyközi busz								
	munkanapokon								
04.	Debrecen, vasútállomás	14:33	Fülöp, autóbusz-forduló	15:40		01:07	4414/467		
	helyközi busz								
	naponta								
05.	Debrecen, vasútállomás	15:33	Fülöp, autóbusz-forduló	16:40		01:07	4414/137		
	helyközi busz								
	munkanapokon								
06.	Debrecen, vasútállomás	16:43	Fülöp, autóbusz-forduló	17:50		01:07	4414/5		
	helyközi busz - úton								
Még induló járatok									
kifejt	indulási hely	indul	érkezési hely	érkezik	késés	Összidő	járatszám	egyéb info	térkép
07.	Debrecen, vasútállomás	17:23	Fülöp, megyehatár	18:32		01:09	4414/687		
	helyközi busz								
	naponta								
08.	Debrecen, vasútállomás	19:33	Fülöp, megyehatár	20:42		01:09	4414/49		
	helyközi busz								
	iskolai előadási napokon								
09.	Debrecen, vasútállomás	22:42	Fülöp, autóbusz-forduló	23:40		00:58	4414/41		
	helyközi busz								
	naponta								

1.16. Közművesítés

1.16.1. Vízgazdálkodás vizsgálata

A.) Ivóvízellátás

A településen közüzemi vízmű és vízhalózat üzemel. A szükséges ivóvizet 2 db mélyfúrású kút biztosítja. A kutak vízminősége nem tesz szükségessé vízkezelést, csak hypos fertőtlenítést alkalmaznak.

Víztermelési technológia: az I. sz. kút vizét búvárszivattyúval a 100 m³-es térszíni tárolóba nyomják. Innen a hálózati szivattyúk nyomják a hálózatba. A szükséges nyomást hidroförtartályok biztosítják. Az I. sz. kút szivattyúját a tárolómedencébe telepített kapcsolók, a hálózati szivattyúkat nyomáskapcsolók, a II. sz. vízműkutat HR-2 automatika vezérli.

A II. sz. kút közvetlenül a hálózatra dolgozik. A vízmű üzemeltetési engedély száma: Ht 223-2/5/1977.

Vízikönyv száma: Kálló VII/649.

Kapacitás adatok:

- Kutak víztermelése

I. sz. kút

Kitermelhető vízmennyiség: 475 m³/22 h

Kút szivattyú: 356 m³/22 h

II. sz. kút

Kitermelhető vízmennyiség: 669 m³/22 h

Kút szivattyú: 660 m³/22 h

Kutakból kitermelhető vízmennyiség összesen: 1201 m³/22 h

Kútszivattyúk kapacitása összesen: 1058 m³/22 h

- Hálózati szivattyúk:

3 db TTA-42/IV (ebből 1 db tartalék) 2 x 1109 m³/22 h

- Tározók

1 db térszíni tározó 100 m³/db

2 db hidroför 6300 l/db

- Vízmű mértékadó kapacitása: 1058 m³/d

(üzemeltetési engedély szerint)

Vízfogyasztás:

Napi átlagos vízfogyasztás	229 m ³ /d
Napi legnagyobb vízfogyasztás	439 m ³ /d
Napi legkisebb vízfogyasztás	95 m ³ /d

A településen körvezetékes kialakítású hálózat üzemel DN 80 jellemző mérettel, NA 100 méretű gerincvezetékekkel. A hálózat hossza 24,2 km, a bekötések száma 582 db, ebből lakossági 555 db.

A hálózaton ivóvíz vételezésére közkutak, a tűzoltáshoz szükséges víz biztosítására altalaj, valamint talaj feletti tűzcsapok vannak felszerelve, amelyekkel a hálózat mosatása is elvégezhető, tekintettel a zsákvezetékekre a település szétszórtsága miatt.

Szerelvények:

- Közkút 16 db
- Altalaj tűzcsap 75 db
- Szakaszoló tolózár 22 db

A vízmű a jelenlegi vízigényeket kielégíti.

Vízigény számítás

Lakosság: 2000 fő

Fajlagos vízmennyiség: 150 dm³/fő,d

Évszakos egyenetlenségi tényező: $\beta = 1,5$

- Napi átlagos vízmennyiség:

$$Q_{\text{dát1}} = 2000 \text{ fő} \times 150 \text{ dm}^3/\text{fő,d} = 300 \text{ m}^3/\text{d}$$

- Napi legnagyobb vízmennyiség:

$$Q_{\text{dmax}} = \beta \times Q_{\text{dát1}} = 1,5 \times 300 \text{ m}^3/\text{d} = 450 \text{ m}^3/\text{d}$$

- Legnagyobb órai vízigény:

$$Q_{\text{hmax}} = 0,08 \times Q_{\text{dmax}} =$$

36 m³/h
0,6 m³/min
10 dm³/s

Szükséges tározótérfogat

Napi vízszükséglet 20 %-a

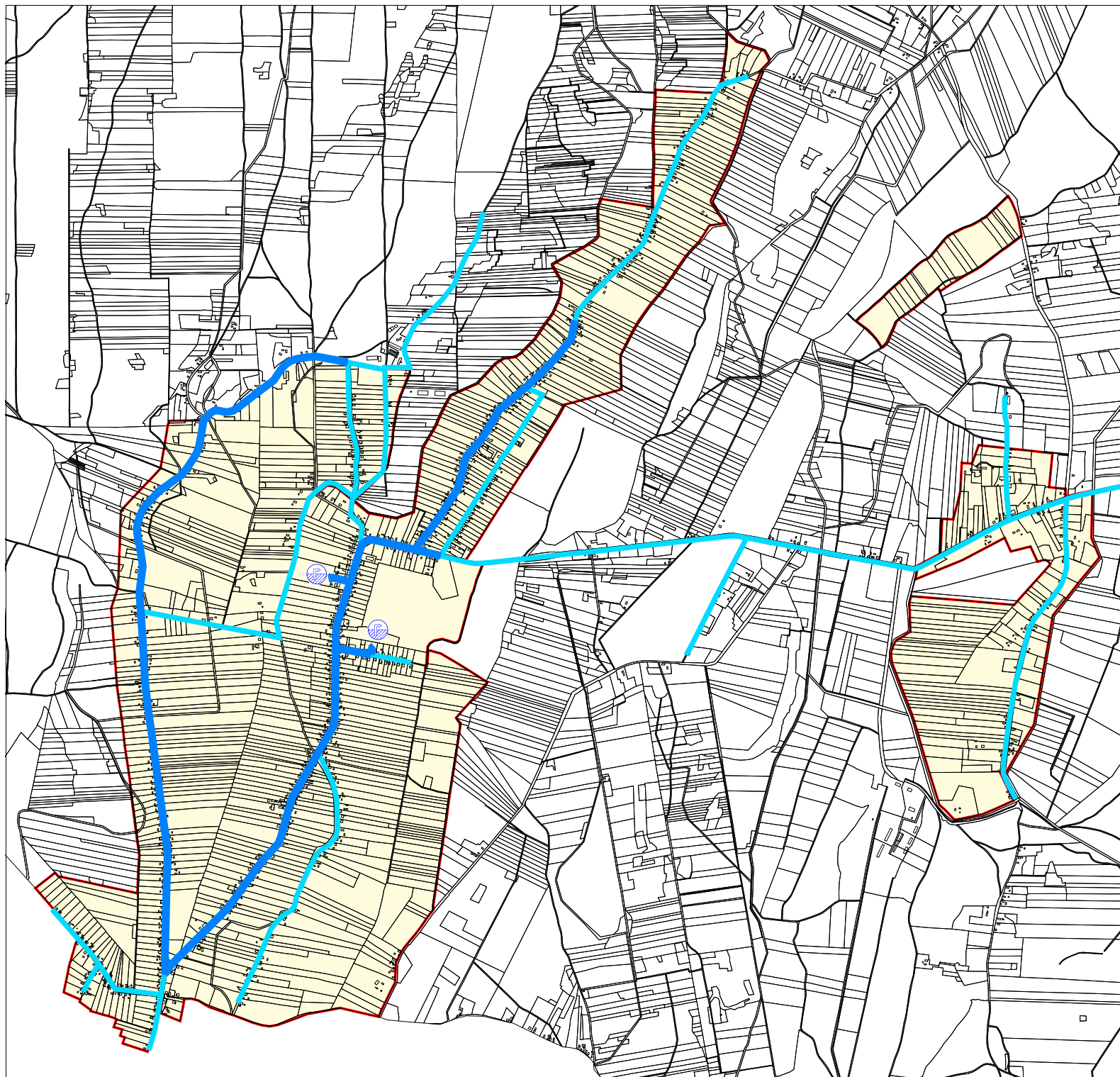
$$Q_t = 300 \times 0,2 = 60 \text{ m}^3$$

A vízbázis meghatározásához 10 % hálózati veszteséggel is számolni kell.

A vízigény számítás alapján megállapítható, hogy a vízmű a jelenlegi igényeket ki tudja elégíteni.

FÜLÖP KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERV

BELTERÜLET ÉS KÖRNYEZETE
IVÓVÍZELLÁTÁS
2018

- Ivóvíz gerincvezeték NA 100 - meglévő
- Ivóvíz elosztóvezeték NA 80- meglévő
- Víztorony
- Belterületi határ

Tervező: CIVISTERV VÁROSTERVEZŐ ÉS ÉPÍTÉSZ IRODA BT. <small>Civ. Széchenyi, Széchenyi t. 10. Tel: 51-32.00/018-173</small>		
Műve: FÜLÖP KÖZSÉGI TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE - 2018 -	Hely: Lipicz	
Munkatípus: IVÓVÍZELLÁTÁS BELTERÜLET ÉS KÖRNYEZETE		
KÉPESÍTÉS: VIZIKÖZMŰ	ZSOMBORI SÓLYMÁN	ÉRTVEZETŐ: SZABÓ LÓRÁNT
		TV-109-0408

B.) Felszíni vízelvezetés

Vízrendezési szempontból a közigazgatási terület a 47. sz. Kálló-Alsónyírvízi belvízrendszer területére esik. A terület talajára a homok, homokos kavics jellemző, domborzata a Nyírségi tájnak megfelelő, a dombok között vízállásos völgyeletek helyezkednek el.

A belterület nagyobb részéről a csapadékvíz a Fülöp-ér és mellékcsatornái vezetik el. A település mérsékelt belvízveszélyes kategóriába tartozik. A belterületen a főgyűjtők a társulati, illetve önkormányzati kezelésű külterületi csatornába torkollnak, és vezetik el a belterületről a csapadékvíz.

A főgyűjtő csatornák vízszállító képességének biztosításáról rendszeres mederkotrással gondoskodni kell. A főbb útvonalak mentén földmedrű, és kisebb részben burkolt kivitelben csapadékvíz elvezető árkok létesültek részben szikkasztó jelleggel, részben a főgyűjtőkhöz csatlakozva.

A mellékági csatornák vagy nem készültek el, vagy nem üzemképesek, mert az átereszek fe-nékmélysége nem megfelelő.

Ugyancsak csapadékvíz elvezető rendszert kell kiépíteni az új utcákban is csatlakozva a meglévő rendszerhez.

Fülöp közigazgatási területén az üzemelő felszíni vízelvezető csatornák közül:

Társulati kezelésű:	Nagy-ér mellékcsatornái
	Fülöp-ér néhány mellékcsatornája

TIVIZG kezelésű:	Nagy-ér
	Penészleki-I

A többi, belterületet is, külterületet is érintő csatorna önkormányzati kezelésű.

A csapadékvíz elvezető csatornák rendszeresen tisztítása feltétlenül szükséges, a megfelelő vízszállító képesség biztosítása miatt.

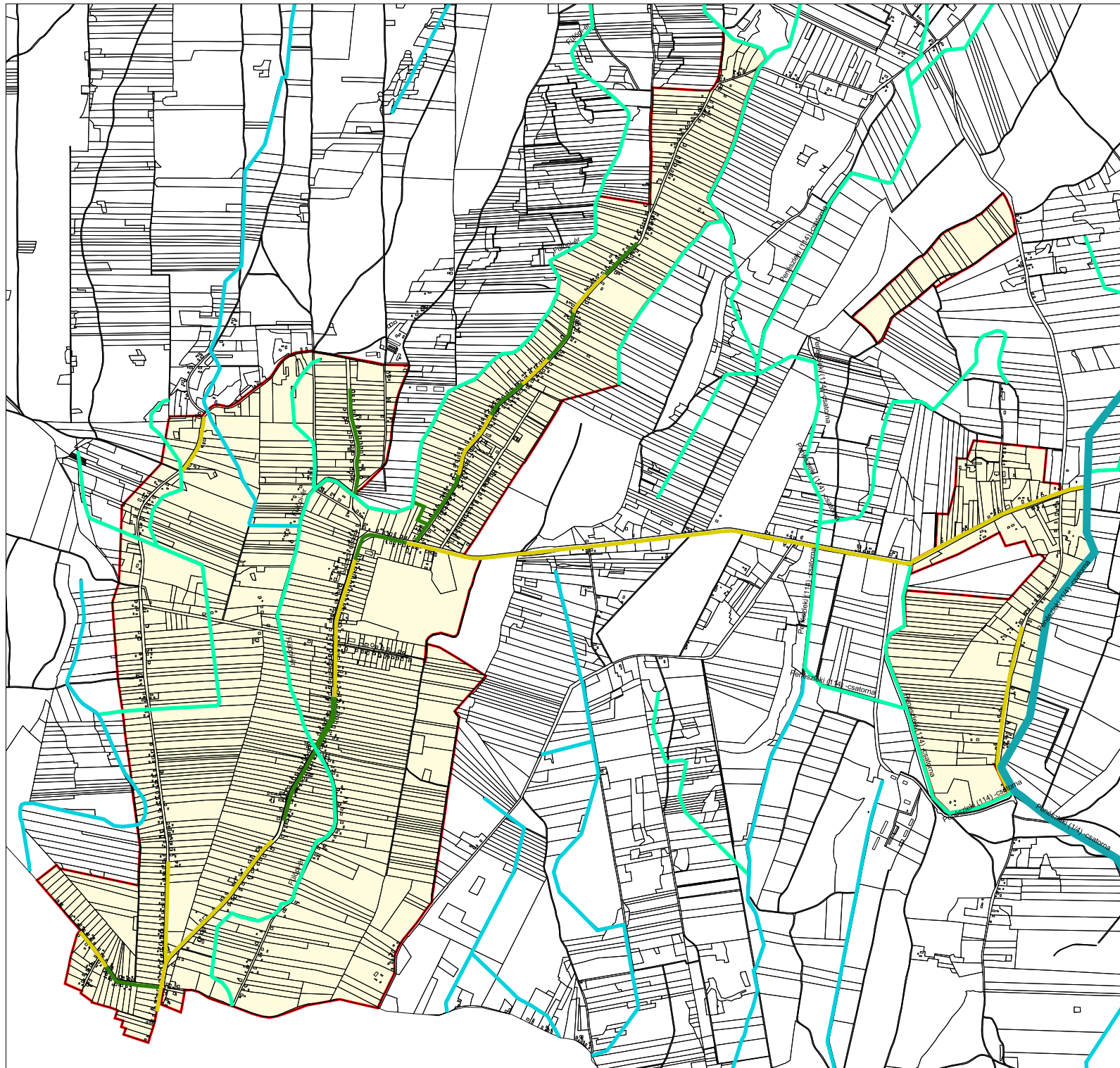
FÜLÖP KÖZSÉG

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERV

BELTERÜLET ÉS KÖRNYEZETE

FELSZINI VÍZELVEZETÉS - BELTERÜLET

2018

- TIVIZIG kezelésű csatorna
- Társulati kezelésű csatorna
- Önkormányzati kezelésű csatorna
- Földmedrű csatorna meglévő
- Burkolt csatorna meglévő
- Belterületi határ

Dátum: CIVIS TERV VÁROSTERVEZŐ ÉS ÉPÍTÉSZ IRODA BT. <small>Cso. 50/2000. Számú és Kkt. ... TÁRSASÁG (51/2000/17)</small>		
Munka: FÜLÖP KÖZSÉGI TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE - 2018 -		
Munkatípus: FELSZÍNVÍZELVEZETÉS BELTERÜLET ÉS KÖRNYEZETE		Előzetes: Lajcsi:
KÉPVISELŐ: VIZIKÖZMÜ	ZSOMBERI BIVAN SZABÓ LORÁNT	ÖTVEGEZTŐ: TV-109-0408

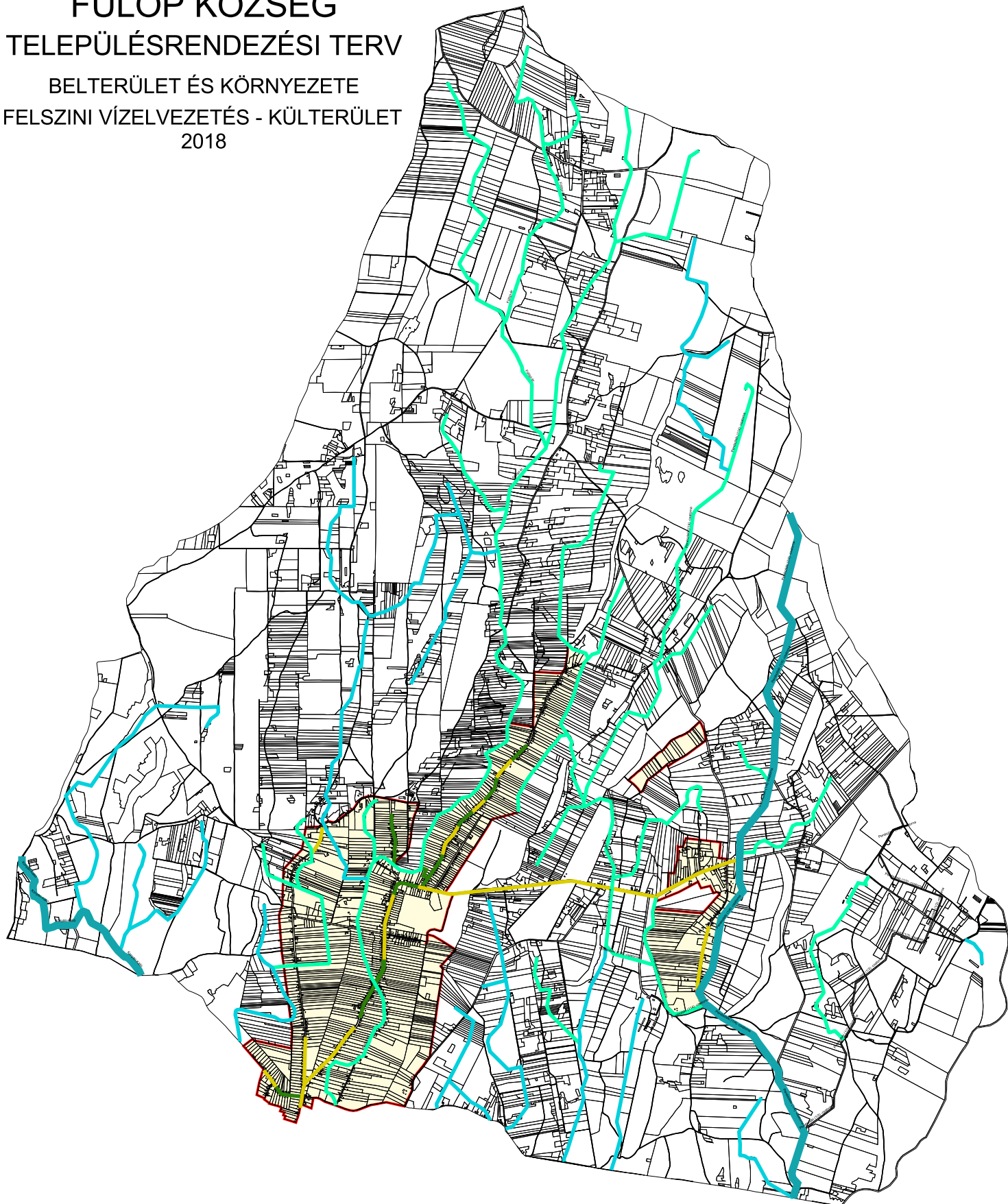
FÜLÖP KÖZSÉG

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERV

BELTERÜLET ÉS KÖRNYEZETE

FELSZINI VÍZELVEZETÉS - KÜLTERÜLET

2018

- TIVIZIG kezelésű csatorna
- Társulati kezelésű csatorna
- Önkormányzati kezelésű csatorna
- Földmedrű csatorna meglévő
- Burkolt csatorna meglévő
- Belterületi határ

Tervező: CIVISTERV VÁROSTERVEZŐ ÉS ÉPÍTÉSZ IRODA BT. <small>Cím: Óbuda, Szabóky u. 4. sz. Telefon: 06-1-257-712 Fax: 06-1-909-172</small>		
Munka: FÜLÖP KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE - 2018	Dátum: Építés:	
Munkatípus: FELSZINI VÍZELVEZETÉS BELTERÜLET ÉS KÖRNYEZETE		
KÉPVISELŐ: VIZIKOZMÓ	ZSEMBERG ISTVÁN SZABÓ LORÁNT	ŐRVEZETŐ: TV-T09-0488

C.) Szennyvízelvezetés

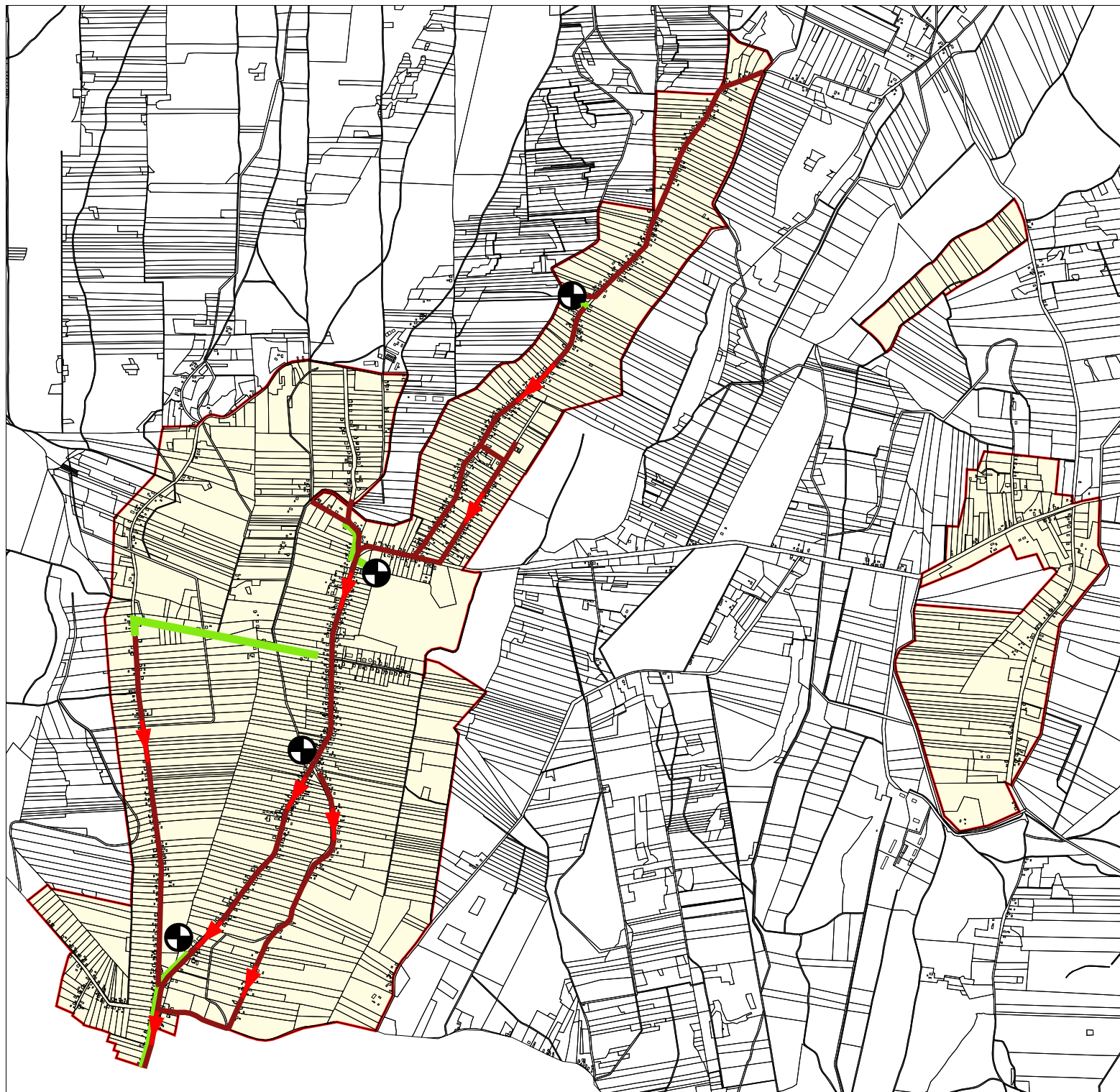
A településen gravitációs és nyomott rendszerű szennyvízelvezető rendszer valósult meg közbenső és egyedi átemelőkkal. A korábban elhatározott fejlesztéseknek megfelelően szennyvízcsatorna épült a Deák Ferenc, Munkácsy Mihály, Híd, és Petőfi Sándor utcán is.

A szennyvízcsatorna hálózat és tisztító telep 2003-ban és 2004-ben valósult meg Nyírábrányban. A tisztító fogadja Fülöp község keletkező szennyvizét is, amely nyomó-vezetéken érkezik a nyírábrányi rendszerbe. A telep kapacitása $360 \text{ m}^3/\text{d}$ plusz $40 \text{ m}^3/\text{d}$ folyékony hulladék, összesen $400 \text{ m}^3/\text{d}$. A tisztítási technológia OMS rendszerű totáloxidációs eleveniszapos eljárás, amely iszapstabilizációval, nitrifikációval, denitrifikációval, valamint részleges biológiai foszforeltávolítással működik. A tisztított szennyvíz befogadója a Berettyó Vízgazdálkodási Társulat által üzemeltetett 7/1. jelű csatorna (Fülöpér 1. csatorna).

FÜLÖP KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERV

BELTERÜLET ÉS KÖRNYEZETE
SZENNYVÍZELVEZETÉS

2018

- Szennyvízcsatorna lejtés
- Gravitációs szennyvízcsatorna - meglévő
- Nyomott szennyvízcsatorna - meglévő
- Szennyvíztisztító - meglévő
- Belterületi határ

Tervező: CIVISTERV VÁROSTERVEZŐ ÉS ÉPÍTÉSZ IRODA BT. <small>Civ. Székhely: Székelye térség, TÁJOSI 150-151 TEL. 06-70/919-172</small>		
Munka: FÜLÖP KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE - 2018 -	Díjazás: Lapok:	
Munkatípus: SZENNYVÍZELVEZETÉS BELTERÜLET ÉS KÖRNYEZETE		
KÉPZŐKÖZSÉG: VIZIKÖZMŰ	ZSOMBORI SÓLYM	SÓLYMVEZETŐ
	SZABÓ LORÁNT	TV-109-0408

1.16.2. Energia ellátás vizsgálata

D.) Földgázellátás

Fülöp földgázellátása a Bököny térségében haladó Összefogás gázvezetékéről van biztosítva 64 bar nyomású vezeték kiépítésével a Hajdúsámson Szatmári u végén telepített 10000 m³/h kapacitású gázátadó állomásig. A gázátadó állomás szekunder oldalán kétirányú csatlakozás épült ki, egyik csatlakozás látja el a gázátadó állomás mellé épített gázfogadón keresztül Hajdúsámson, a másik csatlakozás tovább épült Nyírmártonfalva irányába, és ellátja Nyírmártonfalva, Vámospércs, Nyírábrány és Fülöp településeket. Nyírábrány gázfogadó állomása a település Ny-i szélén épült meg 4,7/3 bar nyomással, 3135 Nm³/h kapacitással. Erről a fogadóról van ellátva földgázzal Fülöp is.

A településen belül középnyomású hálózat épült ki egyedi nyomásszabályozással.

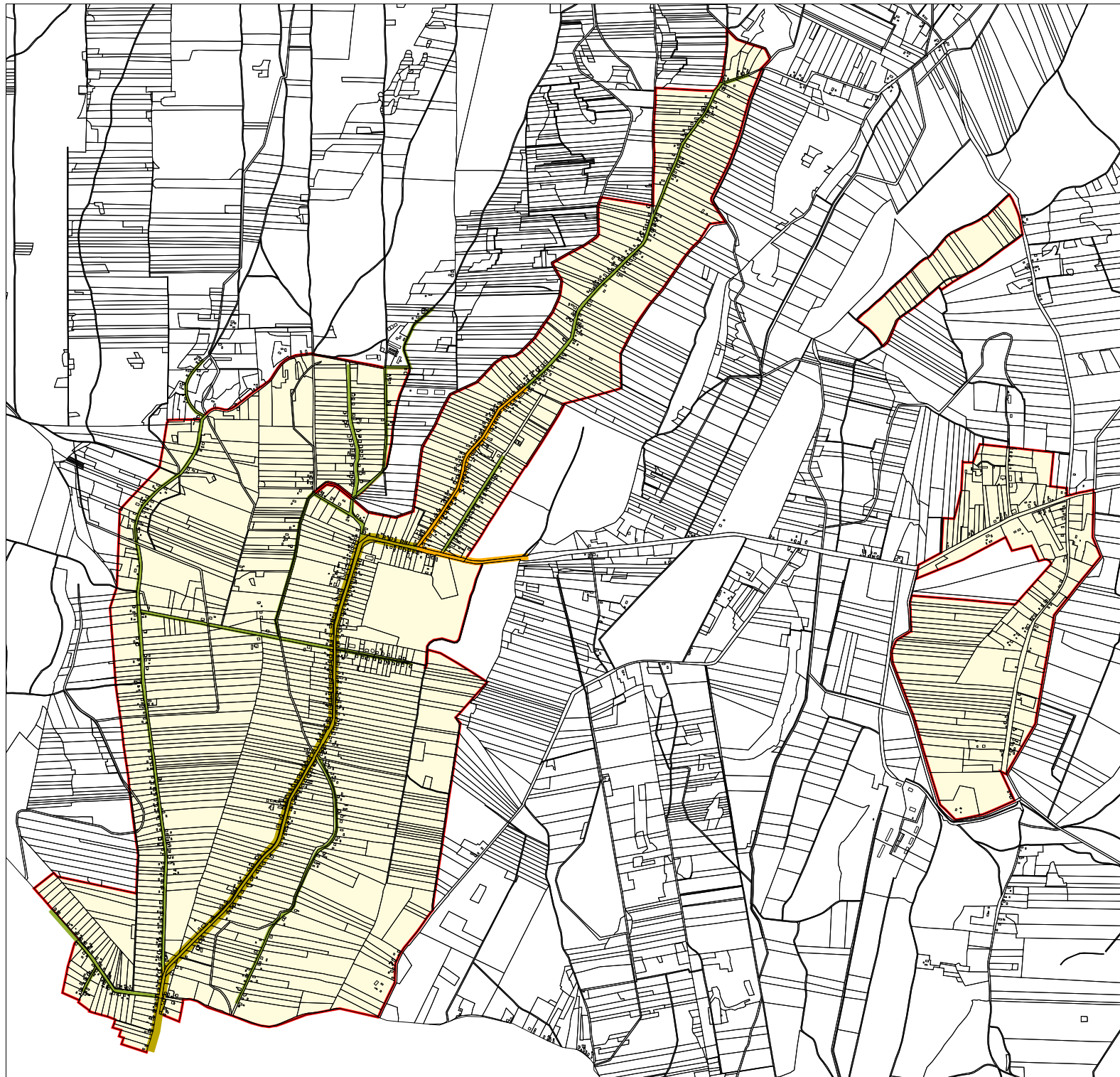
A gázfogadó állomás, és a hálózat az igényeket kielégíti, a hálózat bővítésével további gázigények is kielégíthetők. A hálózat bővítse a gázigények jelentkezésének függvényében végezhető el. A gerincvezeték Ø 110 méretű, a fő utcán, Ø 90 méretű vezeték épült meg Bánháza irányában néhány 100 métert, a többi utcában Ø 63 méretű a gázelosztó vezeték.

Bánháza földgázellátása is megoldható az Ø 90 méretű gázvezeték továbbépítésével.

E.) Hőenergia ellátás

A földgázelosztó hálózattal nem rendelkező utcákban, vagy a gázbekötéssel nem rendelkező ingatlanok hőenergia ellátása szilárd tüzelőanyaggal van megoldva, a konyhai energiahordozó Pb gáz. A szilárd tüzelőanyag a településen működő TŰZÉP telepen szerezhető be, a palackos Pb gáz a helyi gázcseretelepen. A cseretelep 1. kategóriájú, 94 db 11,5 kg-os, és 3 db 23 kg-os palack tárolható.

FÜLÖP KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERV BELTERÜLET ÉS KÖRNYEZETE GÁZELLÁTÁS 2018

- Középnomású földgázvezeték (110) - meglévő
- Középnomású földgázvezeték (90) - meglévő
- Középnomású földgázvezeték (63) - meglévő
- Belterületi határ

Tervező:	CIVISTERV VÁROSTERVEZŐ ÉS ÉPÍTÉSZ IRODA BT. Cik: Debrecen, Széchenyi u. 34. Tel: (52) 511-311, (06) 90/4 472	
Munka:	FÜLÖP KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE - 2018 -	Érték: Lépték:
Munkatípus:	GÁZELLÁTÁS BELTERÜLET ÉS KÖRNYEZETE	
KÉPTEL:	ZSÓDERI BUVÁN	ÖRVEGÉNY
ENERGIAKÖZMŰ:	SZABÓ LÓRÁNT	TE-109-0408

F.) Elektromos ellátás

a.) Táppont

Fülöp és térségének villamos energia ellátása üzemi és tartalék szinten Létavértes és Debrecen OVIT. 132/22 kV-os állomásokról induló szabadvezeteki hálózatról üzemelő 22/0,4 kV-os transzformátor állomásokon keresztül van biztosítva.

b.) Energiaigény, transzformátor állomások

A meglévő népességszámból 300 fő Bánházán, 200 fő elszórtan tanyabokrokban él. Az ÖNKO és jelen szerkezeti terv célkitűzése a népességszám lehetőség szerinti megtartása.

A meglévő lakások száma: 770 db, melynek növekedésével nem számol a település. Az üres telkek beépítése és az elavult házak átépítése jelentheti a fejlődést. Külterületen a kedvezőtlen talajtani adottságok miatt a terület hasznosítására továbbra is az erdősítés növelése várható. A fentiekből adódóan elektromos energia szempontjából számottevő fejlesztés illetve növekedés nem várható.

A belterület É-i szélén ipari és kereskedelmi szolgáltató területet jelölt ki a szerkezeti terv a befektetni szándékozó vállalkozások kielégítésére. Ezen a területen állattartó telep üzemel, melyet a 4014 sz. TR. állomás lát el energiával.

A szolgáltató terület becsült energia igénye: 100 kW. A bel és külterületen 8-8 db TR. állomás üzemel, összesen: 16 db. A kijelölt szolgáltató terület és a természetes fejlődést biztosító többlet energiaigényt a meglévő TR. állomások gépkapacitásának növelésével ki lehet elégíteni.

c.) 0,4 kV-os hálózat

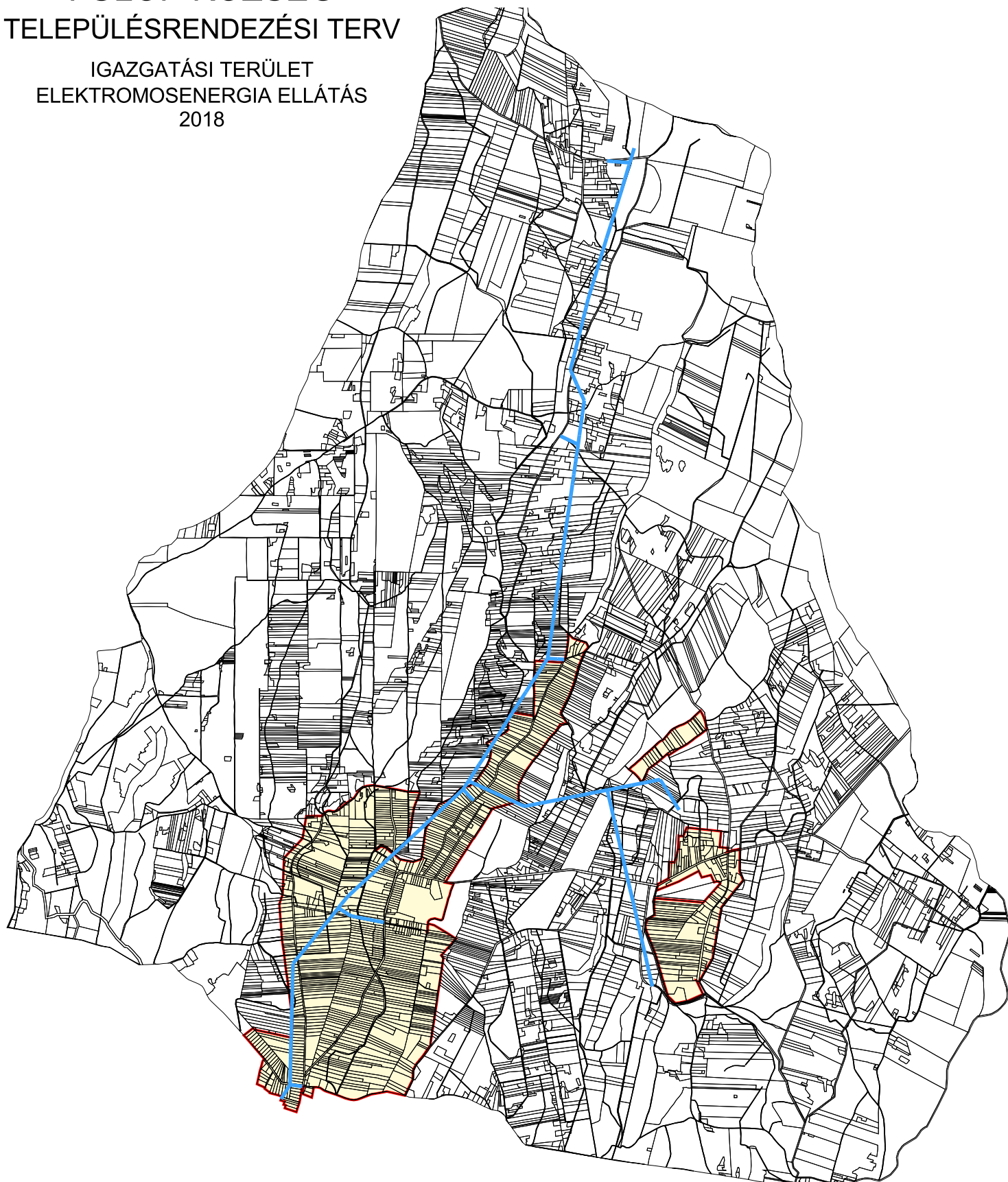
A meglévő kisfeszültségű hálózat szabadvezetékes illetve kötegelt légekábeles kiépítésű. Hálózat rekonstrukciós munkák esetén AXKA kötegelt szigetelt vezetékkel kell alkalmazni 50-95 mm² keresztmetszettel.

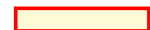
d.) Közvilágítási hálózat

A hálózat 2002 évben lett korszerűsítve, melynek során energiatakarékos kompakt csöves lámpatestek felszerelésére került sor. Az új utcanyitásoknál is hasonló hálózatot kell kiépíteni. A település központjában létesítendő új közpark építésekor javasoljuk a díszvilágítás kialakítását is.

FÜLÖP KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERV

IGAZGATÁSI TERÜLET
ELEKTROMOSENERGIA ELLÁTÁS
2018

 22 KV elektromos szabadvezeték
 Belterületi határ

Tervező:	CIVISTERV VÁROSTERVEZŐ ÉS ÉPÍTÉSZ IRODA BT. <small>Civ. Széchenyi, Károlyi u. kőút. - TÁRSASÁG TIT. (06-90) 172</small>	
Munka:	FÜLÖP KÖZSÉGI TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE - 2018 -	Díjazás: Lapok:
Munkatípus:	ELEKTROMOSENERGIA ELLÁTÁS IGAZGATÁSI TERÜLET	
KÉPVISELŐ: ENERGIAKÖZMŰ	ZSOMBERI RÓTVÁN SZABÓ LORÁNT	ÖTVEZEZŐ TE-109-0408

1.17. Környezetvédelem (és településüzemeltetés)

Előzmények

Fülöp település az érvényben lévő településrendezési terv felülvizsgálatát, ezzel együtt módosítását határozta el. A vizsgálat, a koncepció és a program (terv) részét képezi a környezetvédelmi munkarész is.

A településrendezési terv e tekintetben meghatároz/hat/ja azokat a fő irányokat, szabályozási elemeket, amelyekre építeni lehet a távlati fejlesztési, beruházási és cselekvési programokat.

A településrendezési terv a Településfejlesztési koncepció és Települési Környezetvédelmi Programmal, valamint több más gazdasági programmal kívánja ezeket elérni.

1. Település ellátottsága, besorolása

A település az elmúlt években folyamatos infrastrukturális fejlődésen ment át. Ezek között is legnagyobb jelentőséggel a közművesítés és a szervezett hulladékgyűjtés/elhelyezés bírt.

A település területe 55,95 km². A település lakosainak száma 1748 fő, a lakásszám 719, Fülöp-Bánháza lakosszáma 109 fő, lakások száma 49. A lakosság stagnál az utóbbi években.

Közüzemi ivóvízvezeték hálózat hossza 24,213 km, bekapcsolt lakások száma 631 db, az ellátottság Bánházáig kiépített, összes vízfogyasztás 53,36 ezer m³, ebből háztartási 38,66 em³
Közüzemi szennyvízcsatorna hálózat hossza 15,382 km, összes elvezetett szennyvíz 30,29 em³

Gázhálózat kiépítettsége 90 % feletti, a fogyasztói arány ennél kevesebb, az összes fogyasztás 431 ezer m³, ebből háztartási fogyasztás 203 em³.

Villamos energia ellátás 100 %-os, a háztartási villamos energia fogyasztás 1736 MWh.

Elszállított települési szilárd hulladék 371 tonna.

A településen nyilvántartott személygépjármű állomány 422 db.

A burkolt utak aránya közelíti a 85 %-ot.

A külterületi dűlőutak állapota és adottságai továbbra sem kedvezőek.

A település területét több vízfolyás tagolja, melyek a belterületek vízelvezetői is.

A különböző gazdasági és turisztikai jegyek alapján a település besorolása:

Mezőgazdasági tájkörzet szerinti besorolása:

- Nyírség-Erdőpuszták mezőgazdasági tájkörzet;

Borvidéki besorolása:

- A település nem tartozik borvidékbe;

Vállalkozási övezet szerinti besorolása:

- A település nem tartozik vállalkozási övezetbe;

Üdülőkörzet szerinti besorolása:

- Egyéb, üdülőkörzetbe nem tartozó települések;

Gyógyturizmusi besorolása:

- Nincs gyógyturizmus;

Agglomeráció szerinti besorolása:

- Településegüttesbe nem tartozó település;

Nemzeti park szerinti besorolása:

- Nem tartozik nemzeti parkhoz;

Világörökségi helyszín szerinti besorolása:

- Nem világörökségi helyszín;

A településüzemeltetéssel összefüggő önkormányzati szabályozás eszközei:

- Fülöp Község Környezetvédelmi Programja, elfogadva: 7/2005. (I. 20.) KT. sz. határozattal
 - Fülöp Község Önkormányzatának LOCAL AGENDA 21 Fenntartható fejlődés helyi programja elfogadva: 52/2015. (VI.11.) KT. sz. határozattal
 - 7/2016. (IV.29.) önkormányzati rendelet Az avar és kerti hulladék égetés, valamint a szabadtéri tűzgyújtás helyi szabályairól
 - 1/2014. (III. 04.) KT. sz. rendelet A települési szilárd hulladékkal kapcsolatos hulladékkezelési helyi közszolgáltatásról
 - 3/2002. (III.26.) KT. sz. rendelet a temetők és a temetkezés helyi szabályozásáról
- Állattartási rendelet nincs.

2. Települési környezet

Fülöp Hajdú-Bihar megye legkeletibb csücskén lévő települése. Területe Romániával és Szabolcs-Szatmár-bereg megyével határos. Debrecentől 35 km-re van, Nyírábrányon keresztül. Földrajzilag a dél-Nyírség-Érmellék-Hajdúság térségében, a Ligetalja kistájegység területén fekszik. A táj karakterében a nyírségi dombos, valamint az erdőspusztai erdős-ligetes jelleg dominál.

Ezt erősíti, hogy tipikus szabolcsi település, mert a lakóházak az értéktelenebb dombos részekre épültek, az "egy utca két sor ház" település alakzata szerint. A község határai É-on Nyírlugos, ÉK-en Penészlek, DNy-on Nyírábrány, ÉNy-on Nyíracsad és D-DK-en Románia határvonala.

Térségi kapcsolatrendszere meglehetősen kedvezőtlen, hiszen fontosabb országos közúthoz csak Nyírábrányon keresztül a 4906-os számú, Nyírábrány-Vámospércs-Debrecen 48-as számú főút révén kapcsolódik. Más közúti kapcsolata is csak Nyírábrány érintésével adott Nyíracsad felé a 4904-es út a 471-es főútig.

Vasútvonal nem érinti a települést, vasúti ellátásban ugyancsak Nyírábrány 8-10 km-re lévő 105-ös vasúti megállóhelye áll rendelkezésre.

A településszerkezet sajátos, szinte egyutcás jellegű, amelyre felfűződve helyezkednek el a külterületi lakott területek és tanyás térségek (mint Bánháza, Darvaskert, Jókai-telep, Újsor, Dózsa sor, Bernátrész, Petőfitelep, Rákóczi-sor, Táncsics-telep, Tóthfalu stb.). Ez a települési forma a gazdasági és közlekedési nehézségek ellenére ma is aktív, élőknek tekinthető.

Alapjában véve ez a településszerkezet a közigazgatási terület egészére vonatkozóan egy pozitív, hagyományörző értékkel bíró táji-, és történeti jelleg, amelyet inkább meg kellene őrizni, mint csorbítani.

A szétterülő településrészek között jelentős beépítetlen, mezőgazdasági területek helyezkednek el. A nagy belterületi telkek és a külterületi elszórt tanyák gazdálkodása ma is jellemző.

A tanyás struktúra következtében nem alakult ki önálló zártkerti övezet, azonban a külterületen jelentős számban megmaradtak ezek a gazdálkodással foglalkozó tanya telepek.

A település viszonylag távol van környezetvédelmi szempontból nagyobb terheltségű régiótól, várostól, így kedvezőnek ítélni a környezeti állapotát jó földrajzi elhelyezkedése és viszonylag gazdag erdőszűcség is segíti.

A települést átszelő 4906-os út a kis forgalom alapján nem számottevő környezet-befolyásoló tényező.

A települési funkciók kialakulásának megfelelően a településszerkezet az utóbbi évtizedekben nem változott sem vizuálisan, sem geometriailag. A jelen vizsgálat lehetőséget teremt arra, hogy a korábbi tervidőszakra elhatározott fejlesztések esetleges elhagyására, illetve átfogalmazásra kerüljenek.

A távlati célkitűzéseket nagymértékben behatárolják a település gazdasági adottságai, amelyek továbbra is elsősorban a mezőgazdaságra alapozhatnak.

Mindezek mellett a település meghatározó egysége a 4906-os út menti településrész. A szerkezeti és geometriai terjeszkedés csak a szétnyíló utcaszerkezet által közrezárt területeken lenne elképzelhető, azonban ennek realitása nem mutatkozik. Ezt igazolja az e területeket érintő lakóövezet fejlesztési igény elmaradása is. Mindezeket túl ezek a szerkezeti lehetőségek továbbra is magukban hordozzák egy esetleges fejlesztés potenciálját, mert a terület ehhez mindig adott lesz. Környezetvédelmi vonatkozásban a jelenlegi, tényleges állapot elvileg kedvezőbbnek ítélni, mint egy esetlegesen nagyobb intenzitású beépítettség kialakulása és az azzal járó környezeti hatások relatív megnövekedése.

Ugyanakkor a település megtartóképeségének javítása, erősítése szükségessé tesz elsősorban gazdasági fejlesztéseket: pl. a feldolgozóipar, erdő-, és vadgazdálkodás és akár még az idegenforgalom és kézműipar területén is. Ha ez bekövetkezne, ennek hatása valószínűleg ösztönözné a lakosság számának, ezzel a lakóövezetek területének növekedését is. Ezt a távlati tervekben célszerű lehet figyelembe venni.

A bel-, és külterület használatban a jelenlegi térbeli elhelyezkedés és intenzitások alapján nincs konfliktushelyzet.

Összefüggés magasabb szintű környezet-, és természetvédelmi programokkal

Mivel a vizsgálat kül-, és belterületet érinti, indokoltnak tartjuk az Országos Területrendezési Tervről (OTrT) szóló törvény főbb elemei alapján bemutatni a település érintettségét.

A területet nem érinti:

- kiváló és jó termőhelyi adottságú szántóterület övezete
- országos vízminőség-védelmi terület övezete
- felszíni vizek vízminőségvédelmi vízgyűjtő terület övezete
- komplex táj-rehabilitációt igénylő terület övezete
- kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőségvédelmi terület övezete
- „kiemelten fontos érzékeny természeti terület övezete”
- kiemelt fontosságú honvédelmi terület övezete
- világörökségi és világörökségi várományos terület övezete

Érinti:

- az országos ökológiai hálózat övezete
- kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete
- országos jelentőségű tájképvédelmi terület
- a felszín alatti vizek állapota szempontjából érzékeny terület
- az európai szintű Natura 2000 hálózat területei
- szélsőséges időjárási körülmények között belvíz kialakulhat

A Natura 2000 hálózat területei Fülöpön:

Fülöpi láprétek

(HUHN20030)

0577/17, 0577/18, 0577/20, 0577/21, 0577/24, 0577/25, 0577/27, 0577/28, 0577/29, 0577/32, 0577/33, 0577/44, 0577/45, 0577/50, 0577/51, 0577/53, 0577/70, 0577/71, 0577/72, 0577/73, 0577/74, 0577/75, 0577/76, 0577/77, 0577/78, 0577/79, 0577/80, 0580, 0581, 0582/10, 0582/12, 0582/13, 0582/14, 0582/15, 0582/21, 0582/22, 0582/25, 0582/26, 0582/5, 0582/6, 0582/8, 0582/9, 0583, 0584/10, 0584/13, 0584/14, 0584/15, 0584/16, 0584/17, 0584/18, 0584/19, 0584/4, 0584/5, 0584/9, 0616/19

Hanelek

(HUHN20031)

0603/16, 0603/17, 0603/18, 0642/7, 0642/9, 0642/10, 0642/11, 0642/12, 0643, 0644/5, 0644/6, 0644/7, 0644/12, 0644/13, 0644/22, 0654/5

Ex lege védett lápok területe

0138/127-128, 0236/a-b, 0512/44-45-48-51-53-55-56-57, 0603/16-17b, 0622/2a, 0640/20a-20b-20c-20f-20g, 0642/7a-7b-7g-7f-9-10-11a-11b-12, 0644/6-7a-12-13.

3. Talajvédelem

A település fekvésére, morfológiájára alapvetően a nyírségi, domborzatos jelleg, a talaj-összetételre döntően a homoktalaj-típus jellemző. A területen belül meghatározó szint-különbségek vannak.

A talajadottságok minősége a múltban és a jövőben is meghatározó a művelési ágak alakulásában.

A legfontosabb területhasználatok külterületen:

- szántó művelés 2450 ha
- gyeperdő, rét legelő: 500 ha
- gyümölcsös (kert): 50 ha
- erdő: 2000 ha

A magasabb szintű területeken alacsony humusztartalom a jellemző. Ezeket elsősorban erdők foglalják el. A mélyebb területi sávok a jobb minőségű talajok, ahol a növénytermesztés (zöldség, gyümölcs) alakulhatott ki, valamint a gyeperdő területeken a legeltetési állattartás van. Reálisan az erdő-, és vadgazdálkodásnak van és lesz távlatban is tere a településen. A tanyás gazdasági struktúra megmaradt.

A tanyagazdaságokban folytatott tevékenységek nem jelentős kapacitásúak és jelentősebb állattartó telep sincs a településen.

A zöldség-gyümölcs termesztés az utóbbi évtizedekben mérséklődött. Ugyancsak stagnálás mutatkozik a legeltetéses állattartásban, amely összefügg az állatlétszám csökkenésével is.

A korábban potenciálisan talajszennyezési kockázatot jelentő tevékenységet (mint szippantott szennyvízürítés és kommunális hulladék elhelyezés) időközben megszüntek. A bekövetkező infrastrukturális fejlesztéseknek, korszerűsítéseknek köszönhetően a környezetre veszélyt már nem jelentő hulladékgazdálkodás és szennyvízelhelyezés valósult meg. Az ürítő, illetve lerakóhely rekultivációja a 1358 és 1341 hrsz.-ú területeken megtörtént.

A település területén nincs legális ásványi anyagnyerő hely.

A település külterületének viszonylag jó növényborítottsága, erdősültsége csökkenti a deflációs hajlamot a talajok esetében.

A talajok hatékonyabb hasznosításának a lehetőségét korábbi célkitűzések is abban jelölték meg, hogy a gyenge terméshozamú földeket erdősíteni kell. Ennek kedvező hatása nem csupán gazdasági, gazdaságossági kérdés, hanem font klímastratégia is lehet.

4. Vízvédelem

A település területe a 47. jelű Kálló-Alsónyírvíz belvízrendszer Nagy-éri öblözetéhez, illetve az 57. jelű Ér belvízrendszerhez tartozik.

A terep általános lejtése D-i irányú. A vízgyűjtők a Fülöpi-ér és mellékágai

A talajszerkezet miatt a település területén a talajvíz váltakozó magasságokban van, a mélyebb területrészekben magasabb, 2 m körüli talajvízhelyzet a jellemző.

A település közigazgatási területe felszíni vizekben aránylag jól ellátott. A település területén jelentősebb vízfolyás, vagy állóvíz nincs. Kisebb jelentőségű a vízfolyások, csatornák: a Konyári-Kálló, Fülöpi-ér, Penészleki (I/3) és Penészleki (I/4) csatorna.

A belterületet is érinti a Fülöpi-ér vízfolyás.

A vízfolyások védőövezetét, kezelői sávját a törvényi előírások alapján kell biztosítani.

A település területe felszín alatti víz szempontjából a 7/2005. (III.1.) KvVM r. szerint érzékeny kategóriába tartozik.

Ivóvízellátás

A település önálló vízellátó rendszerrel rendelkezik. A vízellátást 2 db (1. és 2. számú) víztermelő

kút biztosítja. A településtől mintegy 3 km távolságra található Fülöp-Bánháza településrész, mely terület ivóvízellátása távvezetéken keresztül történik Fülöp településről.

A kitermelt nyersvíz kezelésre szorul. A kezelés vas-mangántalanítás és arzénmentesítés.

A 2. sz. kút közvetlenül a hálózatra dolgozhat, nincs bekapcsolva a technológiába, ezért tartalékként üzemel. A megfelelő vízminőség biztosíthatósága érdekében lehetőség van fertőtlenítőszer /hypo/ adagolására.

A vízműves kutak csak belső védőidommal rendelkeznek

Ezt figyelembe véve a talaj-, a földtani közeg, a felszíni és felszín alatti vizek védelmét a többször módosított 123/1997. (VII.18.) Korm. r., a mód. 220/2004. (VII.21.) Korm. és 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendeletek, a 6/2009. (IV. 14.) KvVM-EüM-FVM e.r. és a 28/2004. (XII.25.) KvVM rendeletekben megadott minőségi és eljárási követelmények szerint kell biztosítani a település területén.

Szennyvízelhelyezés

A víz-, és talajvédelemmel kapcsolatban az utóbbi időszak legjelentősebb fejlesztését a települési szennyvízhálózat fejlesztése jelentette.

Fülöp településen a gravitációs és nyomott rendszerű szennyvízhálózaton összegyűjtött szennyvíz nyomóvezetéken keresztül a nyirábrányi szennyvíztisztító telepre kerül.

A nyirábrányi szennyvíztisztító telepen OMS rendszerű tisztítási technológiával történik a beérkezett szennyvizek tisztítása. Mértékadó kapacitás: 400 m³/d.

A közüzemi szennyvízhálózat bővítésével és a szennyvíztisztító telepen való elhelyezéssel gyakorlatilag jelentősen csökkent a talajvíz évtizedes közvetlen terhelése nem csupán a településtest alatt, hanem az addig használt szennyvíztisztító hely környezetében is.

A talaj és talajvíz regenerálódása hosszú évekig eltarthat, azonban az utánpótlódás megszűnésével ez gyorsabb lesz.

A település belterületi csapadékvíz-elvezető rendszere működik, belvízproblémás terület belterületen nincs. A nagyobb vízhozamok biztonságos elhelyezését szolgálja az un. Penészleki XXIII. jelű tartalék belvíztározó.

A bel- és külterületen több ásott és házi fúrott kút üzemel. Ezek száma, műszaki állapota, vízhozama jelenleg sem ismert.

5. Hulladékgazdálkodás

A település területén a hulladékgazdálkodási feladatokat a 2012. évi CLXXXV. tv. a hulladékról és végrehajtási kormányrendeletei szerint kell megvalósítani.

A hulladékgazdálkodási feladatokat ellátó Debreceni Hulladék Közszolgáltatási Nonprofit Kft. heti egy gyűjtőjáráttal biztosítja a keletkező települési szilárd hulladékok gyűjtését és elhelyezését. A kommunális hulladékok gyűjtése műanyag kukákban történik. A hulladékgyűjtésbe bekapcsolt lakások száma közel 100 %.

A lakossági hulladék-elhelyezés segítségét évi egy lomtalanítással és a szelektív gyűjtéssel biztosítja az önkormányzat.

A lakossági hulladékok mennyiségének alakulásában nagy jelentősége van „házi” szelekciónak. Ugyanis a keletkező hulladékok közül a lakosság csak a helyben nem hasznosítható hulladékfélét helyezi ki a közszolgálati gyűjtőedényekbe. Ennek van pozitív, gazdaságos, és hatékony hasznosítást mutató oldala, ugyanakkor van negatív oldala is (pl. a vegyes éghető hulladék elégetése következtében).

A szervezett gyűjtés érinti a külterületi településrészeket is.

A településen nincs kijelölt inert hulladéklerakó. Az esetenként keletkező ilyen típusú hulladék elhelyezését az érintettek saját hatáskörben, esetenként az önkormányzat bevonásával oldják meg.

Az állati hullák, hulladékok begyűjtése a lakossági részéről szintén egyedileg megoldott, az önkormányzat és az ATEV közötti szerződés alapján.

A köztéri hulladékgazdálkodást az önkormányzat szervezi.

6. Levegőtisztaság-védelme

Alaphelyzet

A település levegőminőségi állapotát alapvetően a lokális emissziók és a háttérszennyezés határozzák meg az éghajlati és meteorológiai állapotok alakulásától függően. A település levegőkörnyezeti szempontból kedvező helyzetűnek mondható azért, hogy a lokális légszennyezés nem jelentősebb a háttérszennyezésnél.

A táj éghajlata a peremhelyzetből adódóan átmenetet képez a meleg, mérsékelt száraz, mérsékelt forró nyarú dél-nyírségi és a melegebb, szárazabb közép-Tiszavidéki éghajlat között. Jellemző a hideg tél, melyet általában viszonylag késői kitavaszkodás követ. A tavaszi időszakban nagy a fagyveszély.

Az évi csapadékösszeg a K-i területeken kevéssel a 600 mm-t is meghaladja; vegetációs időszakban 370 mm körüli. Az ariditási index 1,15 körüli.

A területen az uralkodó szélirány ÉK-DNY, a szélesebbség átlaga meghaladja a 2,85 m/s-ot.

Területi besorolás, határértékek

A település területe a többszörösen módosított 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet alapján az ország többi területe, 10. levegőterheltségi zónához tartozik.

légszennyező anyag	zónacsoport jele
kén-dioxid (SO ₂)	F
nitrogén-dioxid (NO ₂)	F
szén-monoxid (CO)	F
szilárd (PM ₁₀)	E
benzol (B)	F
talajközeli ózon (O ₃)	O-I
arzén (As)*	F
kadmium (Cd)*	F
nikkel (Ni)*	F
ólom (Pb)*	F
benz(a)-pirén (BaP)*	D

E csoport: azon terület, ahol a levegőterheltség egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van. F csoport: azon terület, ahol a levegőterheltség az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg. O-I csoport: azon terület, ahol a talaj-közeli ózon koncentrációja meghaladja a cél értéket. *: PM₁₀ légszennyező anyagban.

A zónák típusait a 4/2011. (I. 14.) VM rendelet 5. melléklete azonosítja.

A levegőterheltség egészségügyi határértékeit a 4/2011. (I. 14.) VM rendelet 1. számú melléklete; az alsó és felső vizsgálati küszöbértékek a 6/2011. (I. 14.) VM rendelet 9. számú melléklete tartalmazza.

Az egészségügyi levegőterheltségi határértékek ($\mu\text{g}/\text{m}^3$):

$\mu\text{g}/\text{m}^3$	órás	24 órás	éves
SO ₂	250 (24)	125 (3)	50
CO	10000	5000*	3000
NO ₂	100 (18)	85	40
PM ₁₀	--	50 (35)	40

(): túllépés db/év; *: napi 8 órás mozgó átlag. Zárójelben a túllépések megengedhető száma.

A sokévi átlagos meteorológiai jellemzők:

Paraméter	egység	téli félév	nyári félév
évi napsütéses órák:	óra	561	1484
borultság:	%	65.5	52.8
ködös napok aránya:	%	15.6	1.1
légnyomás:	mbar	998.7	996.2
évi középhőmérséklet:	K	275.8	290.2
csapadék évi összege:	mm	252	341
párolgás:	mm	255	333
globálsugárzás:	kJ/cm^2	107.9	330.6
relatív légnedvesség:	%	81.0	69.2
szélsebesség:	m/s	2.85	3.05

Mindegyik jellemzőnek napi, évszakos ciklusa van. Fűtési hőfokhíd 293/285 K-nál ~3000 h.

Az éghajlati jellemzők közül a széladatok döntően befolyásolják a kibocsátott légszennyező anyagok terjedését és felhígulását.

A levegőterhelés terjedése szempontjából meghatározóak a széljellemzők (Debrecen):

Θ	G	w	S	p	p*
N	9,5	3,9	5,19	0,326	0,305
NNE	9,7	4,0	5,00	0,339	0,312
NE	10,7	2,8	4,77	0,352	0,320
ENE	5,8	2,6	4,75	0,354	0,321
E	8,7	2,3	4,54	0,366	0,328
ESE	3,8	2,2	4,46	0,370	0,330
SE	9,3	4,2	4,44	0,371	0,331
SSE	5,3	2,7	4,34	0,376	0,334
S	13,4	3,7	4,56	0,364	0,327
SSW	5,5	3,6	4,98	0,340	0,312
SW	6,1	3,5	5,29	0,320	0,301
WSW	3,7	3,6	5,53	0,304	0,292
W	4,6	3,5	5,65	0,295	0,287
WNW	2,1	3,0	5,42	0,312	0,296
NW	3,6	2,6	5,37	0,314	0,298
NNW	2,5	3,4	5,42	0,311	0,296

, ahol Θ : szélirány; u: szélsébség; G: gyakoriság (%); S: stabilitás (Szepesi); p: stabilitási szélkivevő; p*: szélexponens. A leggyakoribb meteorológiai viszonyokat kékítve jelöltük.

Az érdességi paraméter z0.

Fajlagos (tüzeléstechnikai, közlekedési) terhelések alapján számított átlagos belterületi ALT: alap-levegőterheltség ($\mu\text{g}/\text{m}^3$):

LA	ALT	HÉ1	T (%)
SO ₂ :	2,8	250	98,9
CO:	181	10000	98,2
NO ₂ :	5,8	100	94,2
NO _x :	8,6	200	95,7
PM ₁₀ :	10,1	50	79,7
CH:	4,2	--	--

HÉ1: egészségügyi óras levegőterheltségi határérték ($\mu\text{g}/\text{m}^3$); T: terhelhetőség (%).

A fenti táblázat szerint a környezeti levegő igen jelentős terhelhetőségi tartalékkal rendelkezik

Az elmúlt évek értékelése alapján megállapítható, hogy levegőtisztaság-védelmi szempontból jelentősebb levegőterhelő technológia, kibocsátó nincs a településen.

A belterület levegőminőségének alakulásában nagy jelentőséggel bírt a vezetékes gázellátó hálózat kiépülése és a gázhasználat. A hálózati ellátottság ellenére a fogyasztói arány mérséklődött. Ez pénzügyi okokra vezethető vissza, hiszen a lakosság nagy része tért vissza a hagyományos tüzelési módhoz.

Ennek elsősorban a fűtési idény levegőterhelésének az alakulásában van jelentősége.

A legkedvezőtlenebb levegőminőségi állapot jellemzően fűtési szezonban, vagy mezőgazdasági idénymunkák (talajelőkészítés, betakarítás, trágyázás) idején, főleg szélcsendes, vagy nyárvégi hőségnapokon alakul ki.

Mivel a lakóövezeti kibocsátások meglehetősen tág környezetben jutnak érvényre, az emissziók messze az egészségügyi határértékek alatt maradnak.

Belterületen a tüzeléstechnikai emissziók mellett a közlekedési légszennyezés még a meghatározó. Ez elsősorban a főbb számozott út, a 4906-os út Fülöpi – Arany J. u. – Penészleki úti nyomvonal) környezetében jelenik meg. A közlekedési levegőterhelés gyakorlatilag csak az érintett utcák környezetében (hatásterületén) jelennek meg, hiszen az utcák egymástól való távolsága eredményeként nem tudnak összegződni. Tehát a közlekedési légszennyezés (mint ahogyan a tüzeléstechnikai is) nagy területen oszlok meg, kedvező hígulási feltételek között, így nem veszélyezteti a megengedett határértékeket.

Külterületen gyakorlatilag a mezőgazdaság a meghatározó levegőkörnyezet alakító, azonban a jelentős erdőszűrés eredményeként a környezeti levegő jó minőségét ez nem veszélyezteti. A szálló por és pollen terhelés szezonális.

Az állattartás szag-, és bűzhatása sem kül-, sem belterületen nem zavaró. Részben a viszonylag kevés állatlétszám, részben a hígulási környezet (megfelelő távolságok, jelentős lombos növényzet) miatt.

Levegővédelmi övezet igénye

A külterületi állattartó telepek körül az érvényben lévő tervben megadott levegővédelmi védőtávolságok a tényleges állatlétszám és egyéb emissziók alapján felülvizsgálandó.

A volt szeméttelep/szennyvíztisztító/dőgkonténer 0246hrs. területe körüli védősáv a tevékenységek felszámolása miatt elhagyandó.

7. Zaj-, és rezgésterhelés

Zajvédelmi vonatkozásban a település területének zajvédelmi besorolását a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet (a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról) alapján lehet meghatározni, illetve a rendezési terv zajvédelmi megalapozásában a 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet alkalmazandó.

Üzemi és szabadidős létesítményektől származó zaj terhelési határértékei a zajtól védendő területeken a 27/2008. (XII. 3.) KöM-EüM együttes rendelet 1. számú melléklet:

Zajtól védendő terület	Határérték (L _{TH}) az L _{AM} megítélési szintre (dB)	
	N	É
1.	45	35
2.	50	40
3.	55	45
4.	60	50

1. Üdülőterület, egészségügyi terület; 2. Lakóterület (Lke); 3. Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes terület; 4. Gazdasági terület ; N: nappal 6-22 óra; É: éjjel 22-6 óra.

Építőipari kivitelezési tevékenységtől származó zaj terhelési határértékei zajtól védendő területeken a 27/2008. (XII. 3.) KöM-EüM együttes rendelet 2. számú melléklet:

Határérték (L _{TH}) az L _{AM} megítélési szintre (dB)						
építés időtartama	≤1 hónap		>1 hó		>1 év	
	N	É	N	É	N	É
Zajtól védendő terület						
1	60	45	55	40	50	35
2	65	50	60	45	55	40
3	70	55	65	50	60	45
4	70	55	70	55	65	50

A közlekedésből származó zaj terhelési határértékei zajtól védendő területeken:

Zajtól védendő terület	Határérték (L _{TH}) az L _{AM} megítélési szintre (dB)					
	A		B		C	
	N	É	N	É	N	É
	50	40	55	45	60	50
2.	55	45	60	50	65	55
3.	60	50	65	55	65	55
4.	65	55	65	55	65	55

A: kiszolgáló út, lakóút; B: mellékutak, gyűjtőutak, belterületi közutak stb.; C: gyorsforgalmi utak, főutak stb.

A zaj terhelési határértékeit az épületek zajtól védendő helyiségeiben a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet 4. melléklete ill. az emberre ható rezgés vizsgálati küszöbértékeit és terhelési határértékeit az épületekben az 5. melléklete tartalmazza.

Üzemi zajterhelés helyzete

A bel-, és külterületen a gazdasági (kereskedelem, szolgáltatás, vagy mezőgazdasági munkák) tevékenységhez kapcsolódó üzemi zajok fordulnak elő. A belterületen nincs termelő üzem, vagy tevékenység, a kereskedelmi, szolgáltató létesítmények jelentenek zajterhelést. Zajvédelmi célzatú panasz, bejelentés jelenleg sem ismert, így feltételezhető, hogy valamennyi kibocsátó a megengedett határértékek alatt zajterheléssel működik.

Külterületen a mezőgazdasági tevékenység a fő kibocsátó a művelés alatt álló területeken, a gazdasági telepeken és a tanyákon. Azonban –mivel a környezetben általában nincs védendő létesítmény- ezek a zajkibocsátások nem okoznak zajproblémát.

Gazdasági övezet kijelölése is megoldható lehetne úgy, hogy megfelelő távolságra legyen a lakott területektől, így az övezet zajvédelmi igényei biztosíthatók.

Közlekedési zaj

A település belső közlekedési hálózatában az átmenő forgalom mellett a belső forgalom által okozott közlekedési zajterhelés elhanyagolhatóan kevés.

Az átmenő forgalom a 4906-os országos mellékúton bonyolódik. A település gazdasági, településgazdálkodási és lakossági forgalma is ezen a nyomvonalon jelenik meg.

A számozott út forgalmát és zajterhelését Magyar Közút Nonprofit Zrt. országos közúti forgalomszámlálás 2016. évi adataiból vettük figyelembe.

Figyelembe véve a számozott út 12 évvel ez előtt a 2015. évre prognosztizált 720 ÁNF-át, a becslés 10 % alatti eltéréssel realizálódott, mert az ÁNF 790 jármű lett. Megállapítható, hogy valamennyi járműkategóriában volt növekedés, de legjobban a személygépjármű (Q1 járműkategória) forgalom aránya növekedett.

A lakóutcákra ilyen adat nem áll rendelkezésre.

A figyelembe vett 4906-os közúti forgalom- és zajterhelése (50 km/h sebességnél)

Út száma	2016. évi forgalom és zaj				2026. évi forgalom és zaj			
	ÁNF j/nap	L _{Aeq7,5} nappal dB	L _{Aeq7,5} éjjel dB	Korrekció dB	ÁNF j/nap dB	L _{Aeq7,5} nappal dB	L _{Aeq7,5} éjjel dB	Határérték dB
4906-os út (belterületi szakasz)	790	60,33	52,74	-2	926	60,97	53,37	65/55

A vizsgált zajterhelések alapján megállapítható, hogy a 4906-os út átmenő és belső forgalmának közlekedési zajterhelése mind a nappali, mind az éjszakai időszakban a határértékek alatti. Távolabban, amennyiben a forgalmat érintő beruházások valósulnának meg, az út terhelhetősége a határértékeken belül még rendelkezik tartalékokkal.

A parkolási lehetőségek a településen alapvetően kielégítik az igényeket mind a kereskedelmi-szolgáltató létesítmények, mind a lakosság vonatkozásában.

A településen nincs kiépített, vagy kijelölt kerékpárút hálózat. Pedig az elég távoli utcák, településrészek, illetve a szomszédos települések kerékpáros eléréseinek igényét a viszonylag nagy kerékpáros forgalom jelzi. Ennek igénye lehet vizsgálat tárgya.

8. Sugárvédelem

A település területére vonatkozó sugárterhelési adatokat az Országos Környezeti Sugárvédelmi Ellenőrző Rendszer (OKSER) évi jelentése alapján lehet összegezni.

A település beilleszthető abba a sávba, amelyet a tágabb térségben működő háttérsugárzást mérő állomások lefednek.

A Magyarországon működő három nagy hatósági rendszerben, az egészségügyi, a földművelésügyi és a környezetvédelmi ágazatok rendszereiben mért mérési eredmények összesítésére jött létre – az Országos Atomenergia Hivatal koordinálása mellett – a Hatósági Környezeti Sugárvédelmi Ellenőrző Rendszer (HAKSER), amelynek mérési eredményei – értékelésükkel együtt – 1984 óta folyamatosan, éves jelentésekben olvashatóak.

A szakértők szerint kevesebb, mint 100 millisievertnyi sugárzás hatására semmilyen közvetlen károsodásra nem kell számítani.

A dózisteljesítmény mértékegysége a nanosievert/óra (nSv/h). A természetes háttérsugárzás mértéke Magyarországon 50-180 nSv/óra körül ingadozik. A figyelmeztető szint 250 nSv/óra. Ez a szint a valós veszélyt jelentő szint töredéke.

A lakosság mesterséges forrásokból származó sugárterhelése – az orvosi célú alkalmazásokon kívül – hazánkban az utóbbi években 3-6 μ Sv közöttire becsülhető, míg a természetes eredetű sugárterhelés ennél közel három nagyságrenddel nagyobb.

Az engedélyhez kötött tevékenységeknek a környezetre illetve lakosságra gyakorolt hatása elhanyagolható, a radioaktív izotópok koncentráció értékei több mintafajtánál is túlnyomórészt kimutatási határ alatt maradnak.

A levegőbe került, aeroszol formájú radionuklidok egy része kihullik, kiülepedik, illetve a csapadékkal kimosódik a talajra és növényzetre. Ez a folyamat jelenti a táplálékláncba való bekerülésük kiindulási pontját, emiatt a kihullás meghatározása a lakosság sugárterhelésének becslése, előrejelzése szempontjából nagy fontosságú.

Kihullás éves maximumainak országos eloszlása 2013-ban

(EüÁ, mBq/m²/nap, "-" jelzi, hogy a mérésekből az adott megyében nem volt kimutatási határ feletti eredmény)

Talajterhelés

A talaj ^{137}Cs aktivitáskoncentrációinak országos, éves átlaga 10 Bq/kg, a ^{90}Sr -é ennél kisebb, 1,7 Bq/kg, a döntően természetes eredetű összes béta-aktivitása pedig 520 Bq/kg volt 2013-ban. (Ezek az eredmények nem térnek el lényegesen, a 2012. éviéktől). Talaj mérési eredmények éves maximumainak országos eloszlása jelzi, hogy a mérésből az adott megyében nem volt kimutatási határ feletti eredmény)

Takarmány

Ebben a kategóriában mindazon mintákra vonatkozó eredmények tartoznak, amelyeket közvetlenül a növényzetből – fű, takarmány, zöldség, gyümölcs – vettek, vagy az utóbbiak feldolgozott, emberi fogyasztásra kész formájából (pl. gabona, liszt).

A takarmánynövények ^{137}Cs aktivitáskoncentrációinak országos, éves átlaga 0,43 Bq/kg, döntően természetes eredetű összes béta-aktivitása pedig 640 Bq/kg volt 2013-ban.

Növényi eredetű, nyers élelmiszer

A növényi eredetű, nyers élelmiszerben a ^{137}Cs aktivitáskoncentrációk nagyrészt kimutatási határ alattiak (kivéve a vadon termő gombákat). A nyers növényi élelmiszerek ^{137}Cs aktivitáskoncentrációinak országos, éves átlaga 0,093 Bq/kg, a döntően természetes eredetű összes béta-aktivitása pedig 75 Bq/kg volt 2013-ban.

Állati eredetű termékek

Az állati eredetű élelmiszerek gyűjtőcsoportja a tej- és tejtermékeket, hús- és hústermékeket foglalja magában, azaz együttesen igen fontos táplálékcsoportot képvisel. A tej- és tejtermék-mintákra vonatkozó mérési eredmények jellemzői: a ^{137}Cs 0,13 Bq/kg és ^{90}Sr 0,15 Bq/kg aktivitáskoncentrációk nagyobb részt kimutatási határ alattiak. A döntően természetes eredetű összes béta-aktivitása 39 Bq/kg volt 2013-ban. (Meggjegyezzük, hogy a magasabb koncentrációk tejből származnak, amely mintegy tizedrészére hígul a felhasználás során.)

Ivóvíz

Az ivóvíz $^{3\text{H}}$ aktivitáskoncentrációinak országos, éves átlaga 0,78 Bq/l, a legnagyobb érték (4,7 Bq/l) is jóval kisebb mint az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 201/2001. (X.25.) Korm. rendeletben európai uniós ajánlás alapján megadott indikátor paraméter (100 Bq/l). A ^{90}Sr koncentrációi 0,0066-0,020 Bq/l között vannak, az összes béta-aktivitások átlaga 0,098 Bq/l, a ^{137}Cs koncentrációi javarészt kimutatási határ alattiak, az átlaguk 0,0091 Bq/l.

Összefoglalva: Fülöp község területén és térségében az emberi egészséget veszélyeztető mértékű sugárzást okozó tevékenység, területhasználat, vagy élelmiszer nincs!

Összefoglalásul megállapíthatjuk, hogy mind az országos, mind a létesítményi környezet-ellenőrzés során kapott eredmények szerint az engedélyhez kötött tevékenységeknek a környezetre illetve lakosságra gyakorolt hatása elhanyagolható, a radioaktív izotópok koncentráció értékei több mintafajtánál is túlnyomórészt kimutatási határ alatt maradnak.

9. Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák, igények

A fennálló környezeti konfliktusokat, problémákat, igényeket a vizsgálat egyes fejezeteiben érintettük. Rövid összefoglalás keretében összegezzük azokat az alábbiakban:

- A belterület továbbra is az átmenő forgalom övezete lesz. Jelenleg ez még nem okoz a megengedettnél nagyobb környezetterheléseket.
- A település egyoldalú agrogazdasági beállítottsága részben beszűkíti a fejlesztési lehetőségeket, másrészt kevés ráhatást enged a település vezetése számára a települési érdekek okszerű érvényesítéséhez.
- Az ipar-jellegű gazdasági fejlesztési potenciál és területi lehetőségek adottak lehetnek. A fejleszthetőség ösztönzése, a helyi szükségletekre alapozott termékkínálat és feldolgozóipar bővítése gazdasági, településrendezési és infrastrukturális eszközökkel lehetséges.
- A gazdaságilag és termőképességben is alacsony értékű földterületeken az erdősítést célszerű előtérbe helyezni. Ennek a gazdasági törekvéseken túl klímapolitikai hozadéka is lehetnek.

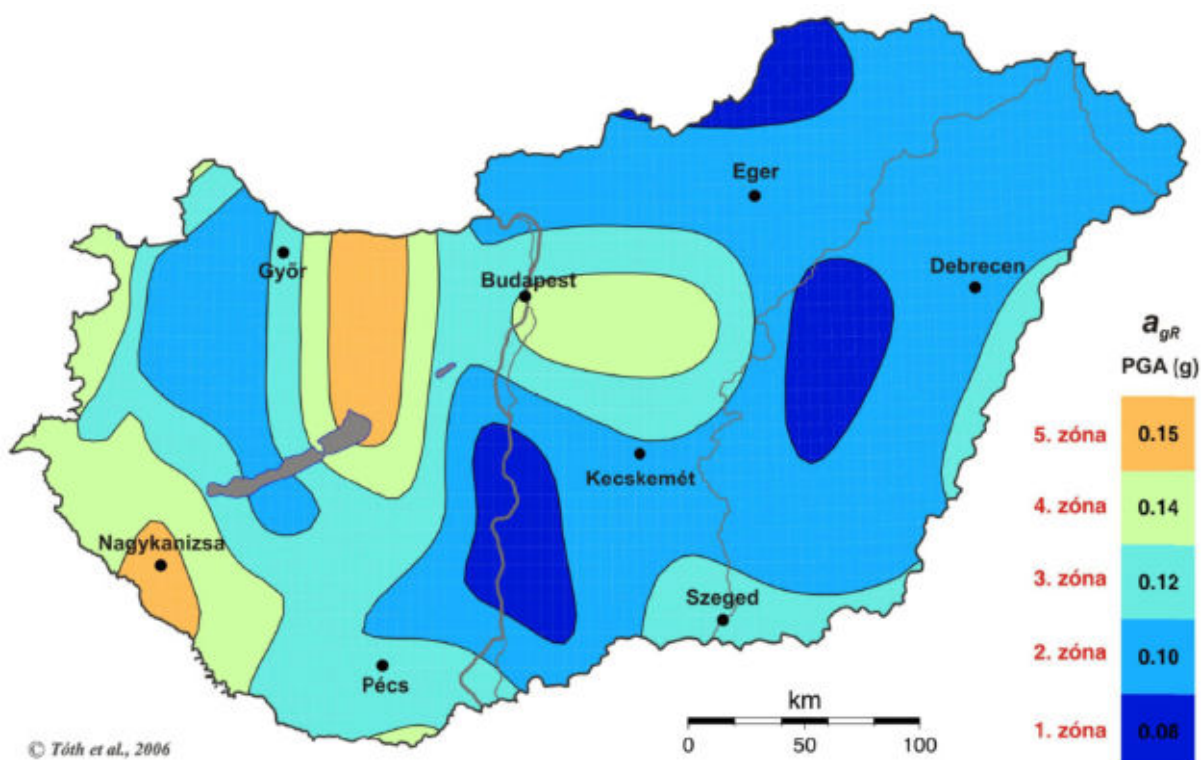
Debrecen, 2018. 04. 12.

Lévai Béla környezetvédelmi szakértő

1.18. KATASZTRÓFAVÉDELEM

Építésföldtani korlátok:

Az EU tagországaként Magyarországon is érvényben van az Unió egységes földrengés szabványa az Eurocode-8 (MSZ EN 1998-1). Ez a szabvány egységes tervezési metodikát ír elő az Unió egész területén. Röviden úgy lehetne a követelményeket összefoglalni, hogy minden építményt úgy kell tervezni, hogy az élettartama (általában 50 év) alatt 10% valószínűséggel előforduló földrengést komolyabb szerkezeti károsodás, összeomlás nélkül kibírjon. Az egyes országok eltérő földrengés viszonyai miatt minden ország saját Nemzeti Mellékletében adja meg a helyi szeizmikus zónákat, a tervezéshez szükséges alapadatokat.

27. ábra: Magyarország szeizmikus zónatérképe (Forrás: www.foldrenges.hu)

Magyarország szeizmikus zónatérképe [8]. Földrengések következtében 50 év alatt, 10%-os meghaladási valószínűséggel, az alapkőzeten várható vízszintes gyorsulás g (gravitációs gyorsulás) egységben. Forrás: www.foldrenges.hu

Vízrajzi veszélyeztetettség:

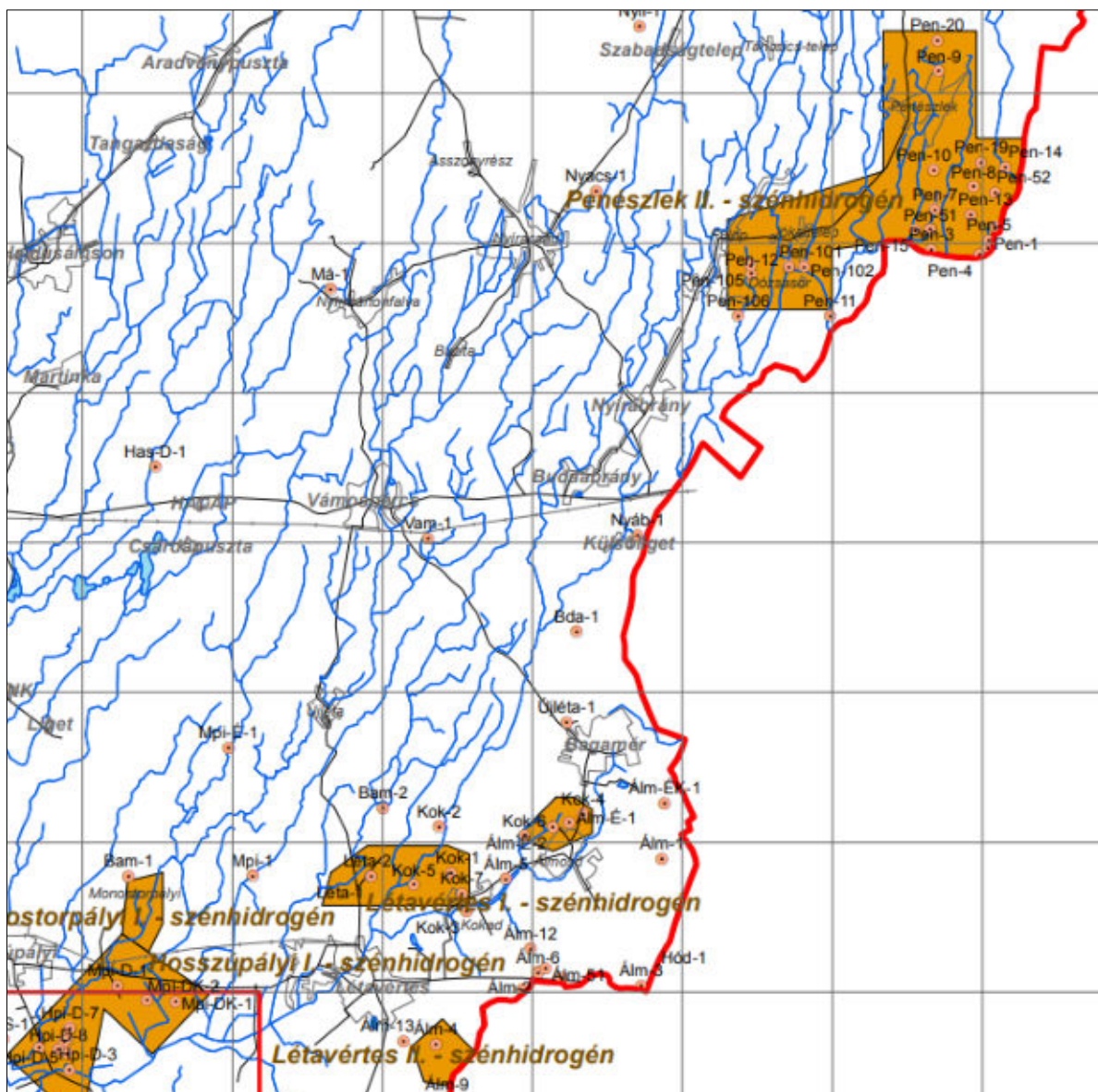
Fülöp község igazgatási területének legnagyobb (meghatározó) része, belvízzel alig, vagy mérsékelten veszélyeztetett. Bánházától délkeletre és a külterület északi szélén fordul elő, kisebb, belvízzel közepesen veszélyeztetett terület.

28. ábra: Részlet a megyei TrT. „Belvív veszélyeztetettség c. tervlapjából.

1.19. Ásványi nyersanyag lelőhely

Fülöp község közigazgatási területét ásványi nyersanyag lelőhely csak szénhidrogén vonatkozásában érinti. A bemutatott térképen nyilvántartott „Penészlek II. szénhidrogén” elnevezésű hatályos bányatelek azonosítható.

Szénhidrogén-kutatási felmérés:

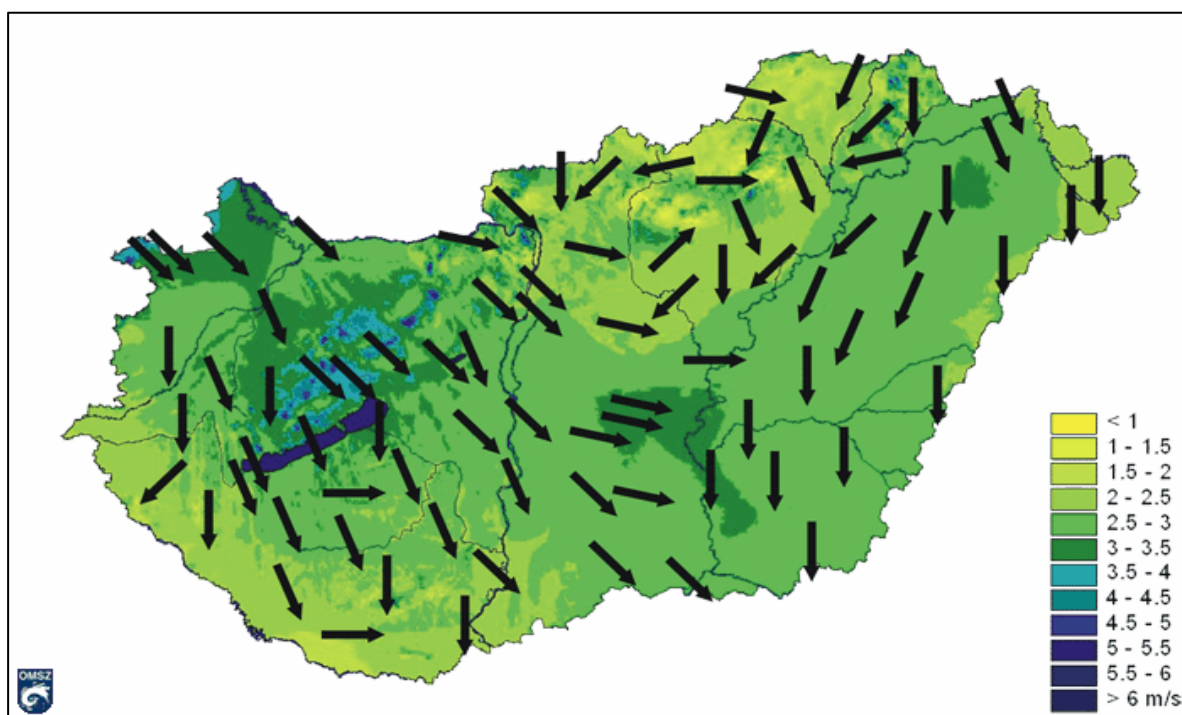
Forrás: Komplex érzékenységi és terhelhetőségi vizsgálati tanulmány (MFGI-MBFH együttműködés 2012.)

- vizsgálati terület
- Püspökladány koncesszióra javasolt terület
- Berettyóújfalu koncesszióra javasolt terület
- hatályos bányatelek
- hatályos kutatási terület
- bányateleken kívüli szénhidrogén-kutató fúrás indikációval / teleppel
- szénhidrogén-kutató fúrás

1.20. Települési klíma

A település klímájának jellemzése céljából a tágabb földrajzi tulajdonságokat célszerű vizsgálni. az ország szárazabb régiójába tartozik. Az évi átlagos csapadékmennyiség 500–600 mm között alakul. Az évi középhőmérséklet $10\text{ }^{\circ}\text{C}$ fok felett van, A legmelegebb hónap a július, ekkor az átlagos középhőmérséklet megközelíti a $22\text{ }^{\circ}\text{C}$ fokot. Ezzel szemben a leghidegebb hónap január átlagos középhőmérséklete $-1\text{ }^{\circ}\text{C}$ fok alatt alakul. A városra és időjárására jellemző, hogy napfényben igen gazdag. A napsütéses órák száma meghaladja a 2100 órát is. A térségre jellemző szélirány északnyugati és olykor elérheti a $2,9\text{ m/s}$ sebességet is.

A növénytermesztés szempontjából az utolsó tavaszi fagyok ideje április közepére esik, szemben az ország északi részével, ahol akár még májusban is fagyhat. Az éghajlatváltozás ezt a területet is érinti. Az elmúlt 30 évben közel $3\text{ }^{\circ}\text{C}$ fokkal nőttek a nyári maximumhőmérsékletek értékei, és az előrejelzések szerint a nyári átlaghőmérséklet a jövőben akár $5\text{ }^{\circ}\text{C}$ fokkal is emelkedhet.

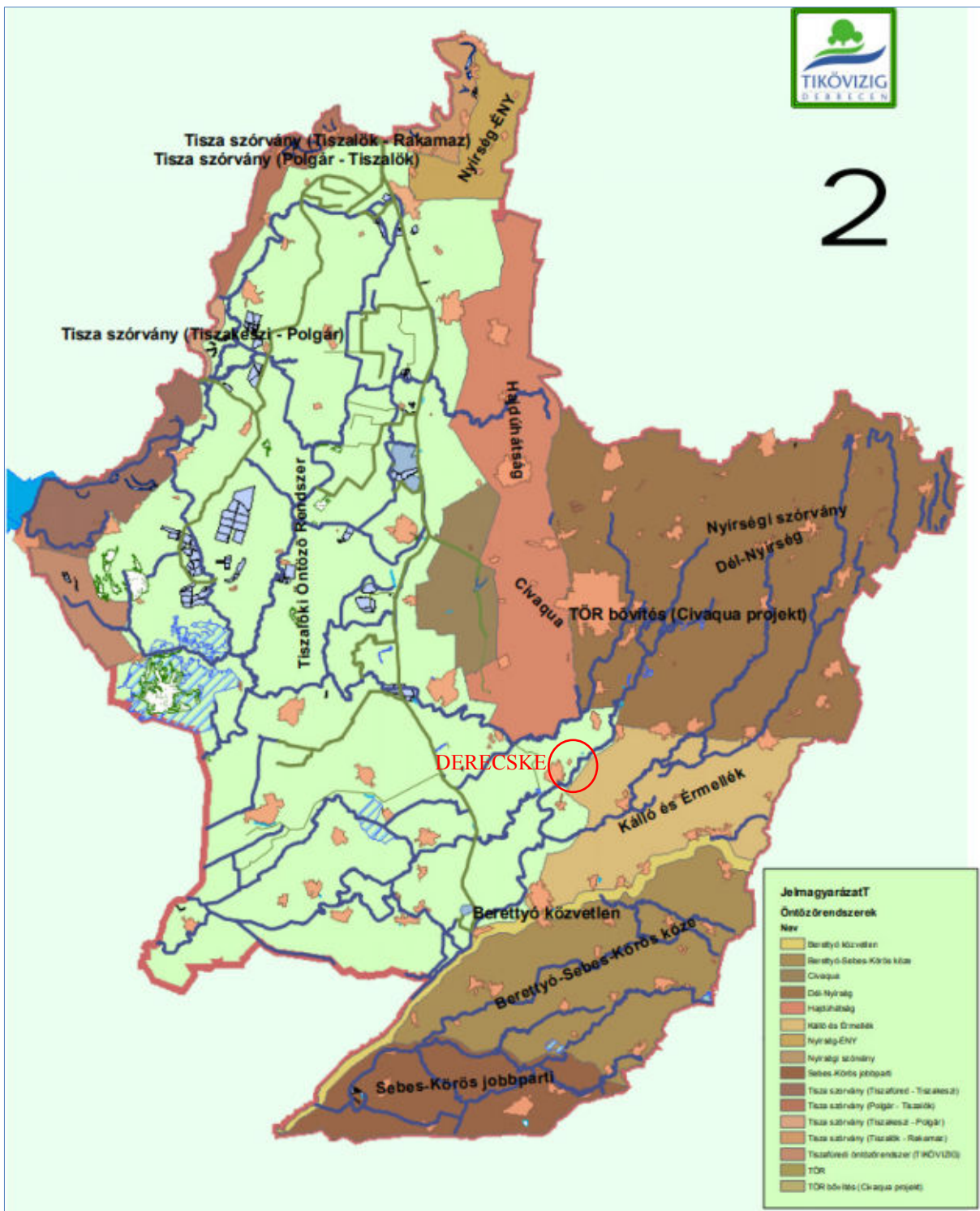

28. ábra: Az évi átlagos szélességek [m/s] és az uralkodó szélirányok Magyarországon (2000-2009) Forrás: www.met.hu

A Hortobágyi Tisza-mentéhez tartozó területet elhagyott folyómedrek, morotvák hálózák be.

A vízhálózat meghatározó eleme a Keleti-főcsatornából kiágazó, 25 köbméter/másodperces vízhozamú Nyugati-főcsatorna vízrendszere. Az Alsó-selypes-Hataj-Völgyes-Árkuséri-főcsatorna (89 km, 630 km) tiszai átvezetésekkel erősen befolyásolt vízhozama kihat az összes vízfolyás vízjárására.

Az aszályos időszakok kiküszöbölésére a TIVIZIG öntözőrendszereket telepített, melyek területi lefedettségét az alábbi ábra mutatja Hajdú-Bihar megyében:

29. ábra: Tivizig öntözőrendszerek Hajdú-Bihar megyében

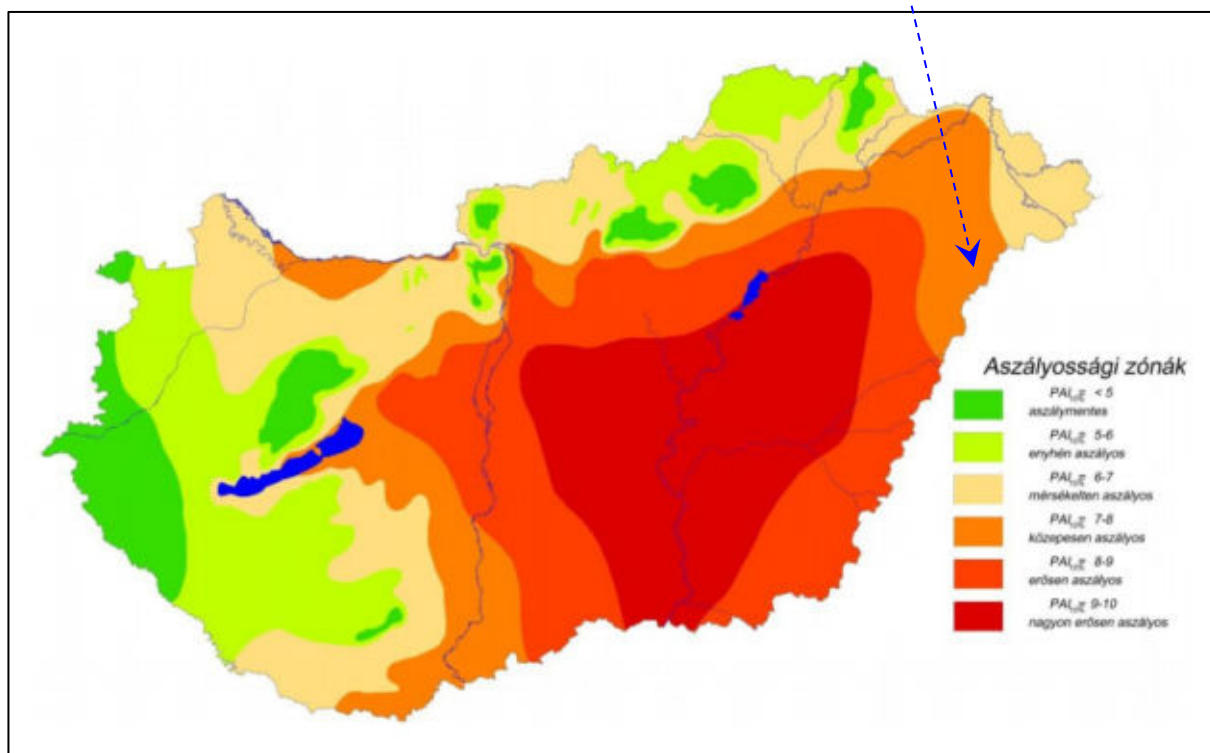
Forrás: www.tivizig.hu

A csapadék szempontjából Hajdú-Bihar megye az Alföld egyik legszárazabb vidéke, a Hortobágy déli része pedig az ország egyik legszárazabb területe, ahol a csapadék évi mennyisége nem éri el az 500 mm-t. A Dél-Nyírségben 600 mm-ig emelkedik. Ebből 300-350 mm jut a tenyészidőre. Legcsapadékosabb hónap a június (55-75 mm), legszárazabb a január (25-35 mm). A csapadék az év folyamán egyenlőtlenül oszlik el, tipikus kontinentális jellegre mutat, hogy a legcsapadékosabb hónapban 2,5-szer annyi eső esik, mint a legszárazabbban.

A Belügyminisztérium Konzultációs anyagot dolgoztatott ki, „Az Aszály kezelésének hosszú távú koncepciójáról”

Az Aszálystratégia elkészítésében, gondozásában a Vidékfejlesztési Minisztérium (és jogelődje a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium) folyamatosan kezdeményező szerepet vállalt és vállal. 2001-2003. között öt neves felső oktatási intézmény bevonásával, szakértői munkacsoport dolgozta ki az Aszálystratégia első tervezetét, hangsúlyosan figyelembe véve az EU Víz Keret-irányelvének az aszály kezelésével kapcsolatos ajánlásait.

Az Aszálystratégia konzultációs anyagában szereplő térképen Derecske a közepesen aszályos térséghez tartozik.

30. ábra: Aszályosság zónák Magyarországon: A PAI sokévi átlagának és 10%-os előfordulási valószínűségű értékének eloszlása.

Forrás: Konzultációs anyag Az aszály kezelésének hosszú távú koncepciójáról.

www.2010-2014.kormany.hu

A vízhiány és aszály egyre nagyobb kihívást jelent a vízgazdálkodással foglalkozó szakemberek számára világszerte, így Európában és Magyarországon is. Az éghajlatváltozás következtében a szélsőséges helyzetek (így aszály, árvíz, belvíz) előfordulásának gyakorisága növekszik, ami a problémák súlyosságát fokozza. A legutóbbi időszakban világosan felismerhető, hogy a természetes és a szociális környezetben végbemenő változások ritmusa egyre gyorsabb, ugyanakkor a változások hatásai egyre növekvő mértékben válnak szélesebb körűvé, összetettebbé és állandóvá. Mindezek a folyamatok a korábbi időszakokhoz képest egyre közvetlenebbül befolyásolják a mindennapi és a jövőbeli emberi életet.

Az is egyre nyilvánvalóbb, hogy az aszály hatásai nem csak a mezőgazdaságot és a növénytermesztést érintik, hanem egyidejűleg minden élő szervezetet, beleértve a növények és az állatok domesztikált és vad fajait, de magát az embert is. Ez azt jelenti, hogy a károk nem csupán a művelt területeken keletkeznek, hanem a nem művelt és a természetvédelmi oltalom alatt álló területeken, továbbá az emberi társadalomban is. Következésképpen igény merül föl olyan eszközök és intézkedések kialakítására, amelyek bevethetők az aszály káros hatásai ellen, és amelyek befolyásolhatják az egész társadalom felkészültségét, a politikát, a gazdaságot, az ökológiai környezetet, az igazság-szolgáltatást és az etikát éppúgy, mint az egyéni és a közösségi magatartást, a társadalom fenntartható fejlődése érdekében.

Az országgyűlés 2008 februárjában elfogadta a 2008-2025-re szóló Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiát (NÉS), melynek legfontosabb elemei közé tartozik a nemzetközi kötelezettségek teljesítése, az éghajlatváltozást okozó hatások elleni küzdelem, a kibocsátás-csökkentés és az alkalmazkodás a klímaváltozáshoz.

Az aszály megelőzés lehetőségei:

- **A vízkészleti adottságokhoz illeszkedő tájhasználat megtervezése, ki-alakításának elősegítése**

Országunk kedvező agroökológiai feltételekkel rendelkezik, azonban nem mindenhol az adottságoknak, a környezetérzékenységnek megfelelő a földhasznosítás, a művelés intenzitása. A hagyományos, a táji-természeti adottságokhoz alkalmazkodó gazdálkodási módok fenntartásával a biológiai sokféleség, a táji változatosság (tájhasználat, tájképi adottságok stb.) megőrizhető. A természeti adottságokhoz gyakran nem illeszkedik a terület-használat, amelynek következtében művelési kockázatok és mezőgazdasági károk keletkeznek. A mezőgazdasági művelésre alkalmatlan, vagy gyakran belvíz járat területeken a természetes felszínborítás, azaz a természetes és természetközeli élőhelyek, és ezek kapcsolatainak, valamint biodiverzitásnak a megőrzése egyik eszköze lehet a felszínhasználat kedvezőtlen hatásainak megelőzésének.

A területhasználat tervezése kapcsán kiemelt feladat a táji megfelelés, ill. termelőképességi adottságok meghatározása.

- **Vízvisszatartás belvíz-érzékeny területeken a belvízelvezető-rendszer használata nélkül, művelési mód és művelési ág váltással**

Az érkező víztömeg minél nagyobb hányadát vissza kell tartani, helyben hasznosítani. A táji adottságoknak megfelelő öntözéses gazdálkodást, a halászatot, a halas-tavak rendszerét kell kifejleszteni.

A talajbani vízvisszatartás csökkenti az aszály-érzékenységet, a növényi társulásokra pozitív hatású. A gyenge termőképességű körzetekben kedvezőbb tájszerkezet alakulhat ki.

A földhasználat megváltoztatása révén csökken a befogadók tápanyagterhelése. Az ökoszisztémának a gazdálkodásra gyakorolt hatásán keresztül gazdagabb flóra és fauna alakulhat ki.

Az első lépésben ki kell jelölni a belvív-érzékeny területeket (azon belül az erősen belvív-érzékeny területeket), majd ezeken a kötelező és önkéntesen vállalható előírásokat kell bevezetni.

Az aszály elleni küzdelem az extenzív környezetben:

- Vízvisszatartás során a vizes élőhelyek és a vízjárta területek létrehozása és kezelése a víz minél hosszabb ideig történő megmaradását jelenti. Az ilyen használatok kaszálással, legeltetéssel könnyen végezhetők. A növény vízigényéhez igazodó vízkormányzással a legértékesebb állomány stabilizálása érhető el.
 - Nem termelő jellegű beruházások: sorköz-gyepesítés, védősövény, védőerdősáv a táblák mellett, zöld sávok, táblaszegélyek kialakítása, előnyben részesítése a belvív-érzékeny területeken is,
 - Környezetvédelmi célú gyeptelepítés, extenzív gyepgazdálkodás – a jelenleg működő Agrár Környezet-gazdálkodási (AKG) célprogramoknak megfelelő előírásokkal. A jövőben előnyben kell részesíteni a belvív-érzékeny területeket is.
 - Művelési mód változtatása. A jövőben a belvív-érzékeny területeken vizes élőhelyek ki-alakítását kell előnyben részesíteni a mezőgazdasági művelés helyett.
- A vízfelhasználás hatékonyságának szorgalmazása

2.) HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ

A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése. A vizsgálatok alapján a tényleges állapotok elemzése, egymásra hatásuk összevetése, folyamataik elemzése.

A helyzetfeltáró munkarész kitért mindarra a körülményre, amely fontos ahhoz, hogy a jelenlegi helyzetről átfogó képet kaphassunk. Noha az egyes témakörökre való fókuszálás során egyfajta értelmező tevékenységet sem lehetett nélkülözni, e fejezetben fontos utólagosan is átfogó keretbe helyezni ezeket az egymástól élesen el nem különíthető témákat.

Regionális összefüggések, térszerkezeti helyzet:

Fülöp a megye legkeletibb települése, a román határral szomszédos. Debrecentől keletre 40 km-re fekszik, a 48-as útról közelíthető meg. A Nyírábránytól néhány kilométerre északkeletre fekvő falu zsáktelepülés, ami jelentős korlátot szab fejlődésének.

Debrecen és az országhatár közé szorult dél-nyírségi települések sok hasonlóságot mutatnak a Nyírség elmaradott nagykörzetének településeivel. E nagy térség területének és településeinek többsége ugyanis a szomszédos Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében található. A mi megyénkben e periférikus nagytérség déli települései találhatóak. A megyehatár két oldalán lévő elmaradott térség együttes fejlesztése igencsak kívánatos.

A Dél-Nyírség településeinek közlekedésének fókuszában Vámospércs található. Itt csomóznak ugyanis a Debrecen felé induló útvonalak.

Nyíracsad, Nyírmártonfalva, Fülöp, Nyírábrány és Újléta tipikus nyírségi települések, de sajátos szituációt jelent Debrecen közelsége. A nagyváros ennek ellenére alig gyakorolt pozitív hatást a települések életére, amit a gyors népességvesztés is bizonyít. Néhány falu esetében /Fülöp, Újléta/ a korstruktúra a nagymérvű elvándorlás miatt szinte jövátételtenül deformálódott.

A térségi kapcsolatok területén megoldásra vár az a probléma, hogy a járási központok átszervezésével, járásközponttá váló Nyíracsad felé a közlekedési kapcsolat jelentősen rosszabb, mint a korábbi (természetes vonzasközpont) Vámospércs felé.

Társadalom, humán infrastruktúra:

Átfogó fejlesztési cél: A szegénység és társadalmi kirekesztés csökkentéséhez, valamint a munkaképes korú lakosság piacképes képzettségi szintjének növeléséhez szükséges szolgáltatási, népegészségügyi és közigazgatási funkciók erősítése.

- (A szegénység és társadalmi kirekesztés csökkentéséhez, valamint a munkaképes korú lakosság piacképes képzettségi szintjének növeléséhez szükséges szolgáltatási, népegészségügyi és közigazgatási funkciók erősítése.
- A helyi jelentőségű turisztikai értékek fejlesztése a helyi identitástudat megőrzésében, növelésében is fontos szerepet tölt be.

- Az alapfokú oktatás esetében a természettudományos képzés erősítése, a szakképzés esetében a vállalati kapcsolatokra épített gyakorlat-orientált képzés erősítése szükséges.

Gazdaság:

Átfogó fejlesztési cél: A természeti adottságaira, hagyományaira és kutatási potenciáljára alapozott gazdaságfejlesztés, mely növeli a foglalkoztatást is.

- A gazdaság szempontjából fontos természeti adottságai közül első helyen a termőföld emelendő ki.
- A mezőgazdasági öntözéssel jelentősen mérsékelhetőek a növénytermesztés aszálykárjai. A komplex vízgazdálkodási rendszer kialakítása egyszerre szolgálhatja az öntözés, a belvízmentesítés-tárolás, a halgazdálkodás, a rekreáció és a természetvédelem céljait.
- Az ágazat joggal alapozhat a természeti adottságok (pl. vízfolyások, erdők) illetve kulturális örökségek hasznosítására.
- A település gazdaságában kiemelkedő szerepet tölt be az erdő és mezőgazdaság. A nemzetközileg versenyképes, egészséges élelmiszerek előállításához magas minőségű élelmiszeripari feldolgozóiparnak kell csatlakoznia egy komplex rendszer keretében. A klímabarátt (szállítási útvonalakat lerövidítendő) gazdaság kialakítása érdekében támogatni kell ezen túl a minőségi helyi termékek előállításának és kereskedelmének ösztönzését.
- A vadászat jövedelemtermelő képessége jelentős, ezért a vadgazdálkodás közvetett módon járulhat hozzá a település gazdaságának fejlődéséhez.

Közlekedés:

- A közlekedés fejlesztése részben a regionális és településközi kapcsolatok alakítását- fejlesztését is jelenti.

Közmű infrastruktúra:

A következő évtizedek kulcsterülete lesz a globális energiaválság miatt a megújuló energiák hasznosítása. A megvalósuló programoknál és projekteknél figyelembe kell venni a helyszín táji adottságait is. Az energiatünettség csökkentése megköveteli a fenntartható energiahasználat széles-körű elterjesztését.

Fenntartható vízgazdálkodást kell megvalósítani, amely az aszály, belvíz, árvíz által okozott problémákra ad választ, valamint védi a felszín alatti vizeket (mint ivóvízforrást).

Megoldásra vár a megye vízgazdálkodásának –társégileg integrált– komplex átalakítása annak érdekében, hogy a mezőgazdaságban az időjárás szélőségeket (bel- és árvízveszélyt, illetve az aszályt) hatékonyabban lehessen kezelni.

Természeti adottságok:

A Dél-Nyírség természeti adottságai jórészt kedvezőtlenek. A térség döntően a homokbuckákkal borított Nyírséghez tartozik, melynek északi, nagyobb darabja a szomszédos Szabolcs-Szatmár-Bereg megye része.

A vizsgált terület északi részén Fülöp, Nyíracsad, Nyírábrány térségében az ország leggyengébb termőképességű futóhomokjai fordulnak elő. A buckák oldalán és közén már termékenyebb humuszos homoktalajok találhatóak. A DNy-nak futó nyírvízlaposokat jórészt lecsapolták, csatornázták a múlt század második felében, s az itt található lápi és réti talajokat szántóföldi művelésbe fogták. A térség déli részén termékenyebb homokos vályogtalajok, réti csernozjomok is előfordulnak.

Fülöp a Nyírség déli részén található, vadregényes parabolabuckás vidéken. A szél a homokot több ezer évvel ezelőtt buckákba hordta, azóta csak ritkán, emberi hatásra indult be a homokmozgás. A parabolabuckák 15-18 m magasak, némelyikük akár 2 km hosszú is lehet. Az egykori folyóvölgyek közötti magaslaton épült a település, így nagyobb vízfolyása nincs, csupán a Fülöp-ér folyik rajta keresztül. A vízrendezések előtt lápokkal tarkított tölgyesek borították a területet. Azóta a lápok többségét lecsapolták, s helyükön most legelők, kaszálók vannak.

A Dél-Nyírség természeti adottságai jórészt kedvezőtlenek.

A külterület 70%-án erdőgazdálkodás folyik. A szántóföldi gazdálkodás rendkívül kis arányú – a 20%-ot sem éri el, melynek oka a termőföldek nagyon alacsony termékenysége. A fennmaradó terület elsősorban legelő-kaszáló gyepek gazdálkodással hasznosított.

A természetes erdőtársulások jelentős része ma már általában csak töredékében van jelen. A település erdősültsége a közigazgatási terület méretéhez képest kifejezetten magas – 70%, ráadásul a szomszédos Nyíracsad Ny-i részének egy részén fekszik a Natura 2000 területek közé tartozó Guti erdő K-i nyúlványa. Az országosan igen alacsony erdősültségek közepette óriási érték, ha valahol nagy felületű erdőgazdálkodás folyik, hisz az erdőknek - és a legelőknek is – rendkívüli hatásuk van az élővilágra.

- A jelölő élőhelyek megőrzésével egyidejű célkitűzés, hogy azok maradjanak olyan állapotban, hogy a közösségi jelentőségű fajok számára alkalmas élőhelyül szolgáljanak hosszútávon is. A megjelölt prioritások szerinti célállapot megvalósításakor arra kell törekedni, hogy a terület egyéb természetes, közösségi jelentőségű (de nem jelölő) élőhelyek kiterjedésének, karakterének, természetes biológiai sokféleségének, egységes táji megjelenésének fennmaradása is biztosítható legyen, különös tekintettel az ott előforduló, jelentős értéket képviselő védett fajok igényeire.
- Fülöp község területén, a Nemzeti Ökológiai Hálózat részét képező területek közé tartozik a külterület nagy része. A tájrendezés feladatai kiemelt szerepet kapnak Fülöp község településrendezési tervének készítésekor. A térséget táji, természeti adottságai miatt az OTTrT az Országos ökológiai hálózat terület övezetébe sorolja.
Az övezet a táj természeti elemei és az azon kialakult, azzal szoros kapcsolatban maradt ember alkotta értékek összességének védelmét szolgálja. A tájképi elemek megtartását és védelmét szolgálja, ha az egyes területek a tájvédelmet leginkább garantáló terület-felhasználási egységbe sorolja a településrendezési terv. A település területén zavaró hatású táji elem nem található.

Az épített környezet adottságai:

Fülöp egyközpontú település. A központi, illetve lakó funkciókat befogadó területe alig változott az utóbbi évtizedekben. A lakóterületeken a helyi lakosság kiszolgálását szolgáló épületek (italboltok, élelmiszerüzletek, stb.) lakóépületek átalakításával jöttek létre. A lakóépületek átépítése bővítése és felújítása az elmúlt évtizedekben folyamatos volt, és mai időszakban is ez a fő irány. Az 1900-as évek első felében épült hagyományos vályog szerkezetű épületek az 1970-es években sátozott tégla falazatú lakóépületek váltották fel. Emellett több egyéb típusú lakóépület is megvalósult. 1980-as évek közepétől napjainkig egyedi tervezésű igényes lakóépületek jelentették az átépülési folyamatkövetkező lépését. Az átépülés mellett felújítások (bővítések) is formálják a településképet. Jelenleg a kertvárosias telekhasználat jelei fedezhetők fel a lakó funkciójú terület rész telkein.

- A nagytelkes közintézményeknél a szabadon álló épületelhelyezés a jellemző. Ez esetben az utcaképi megjelenés magastetővel javasolt. A tető gerincvonalát a kialakult beépítéshez igazodjon. Nem lehet egyértelműen állást foglalni az utcával párhuzamos, vagy merőleges tető kialakítása mellett.
- Fontos, hogy megjelenése az utcaképhez igazodva, de ne hivatkozva alakítsa, fejlessze a belső településképet. Az arányos illeszkedés akár eltolt tetősíkok alkalmazásával is elérhető.

A közintézményi és szolgáltató funkciójú épületek esetén az utcával párhuzamos nyereg-tető általában kedvezőbb beépítést tesz lehetővé. Ettől eltérni csak nem túl széles lakó telek esetén indokolt. Gondolni kell még a fő (lakó) funkciót kiegészítő épületek elhelyezésére is. Fontos, hogy ezek a településképbe ne jelenjenek meg közvetlenül, alapvetően a főépület mögé, annak szerves folytatásaként valósuljanak meg. Ez egyben kedvező telekhasználatot is biztosít.

Települési funkciók helyzete:

- A megye kistelepüléseinek, így Fülöp településnek a lemaradása a nagyobb lélekszámú, jobb ellátással jellemezhető városoktól jelentős. A legrosszabb helyzetben – tradicionálisan – az országhatár mellett, illetve a megye déli részén fekvő, alacsony lélekszámú kistelepülések vannak, ahol a közszolgáltatások biztosítása, s a lakosság életkörülményeinek fenntartása kell, hogy meghatározza a fejlesztések irányait.
- A 2020-ig tartó időszakban fel kell készülni az öregedő társadalom kihívásaira, az ezzel kapcsolatos szociális, egészségügyi és társadalmi infrastruktúra-fejlesztés, valamint az egészségüghöz kapcsolódó szolgáltatások, az alapellátás fejlesztésével.
- A kulturális intézmények (könyvtárak, muzeális intézmények, tb.) fontos szerepet töltenek be a helyi társadalmi kohézió erősítésében.
- Fontos cél olyan biztonságos, gazdaságilag életképes és élhető vidéki környezet fenntartása, amely megőrzi a település értékeit. Az önszerveződés és az önfenntartó gazdálkodás segítheti a minőségi életkörülmények kialakítását. Erősíteni kell a településen a vállalkozói, innovációs, környezeti szemlélet terjedését és fejleszteni kell a foglalkoztatást biztosító (elsősorban mezőgazdasághoz kötődő) vállalkozásokat, valamint a generációs megújulást.
- Javítani kell a kapcsolatot a járásközponttal Nyíracádhoz.

3.) HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

3.1. A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis

A.) Derecske város egészére vonatkozó SWOT elemzés

	Erősségek	Gyengeségek
Társadalom	<ul style="list-style-type: none"> ▪ aktív civil szervezetek ▪ együttműködési készség a lakosság részéről ▪ továbbtanulási lehetőségek (Debrecen) ▪ lakosok nagy része elégedett a települési környezettel, saját környezetével ▪ évenként rendszeresen tartott közösségi rendezvények ▪ kialakult térségi szintű együttműködés 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ település „előregedése” ▪ fiatalok elköltözése ▪ alacsony képzettségi szint ▪ szórakozási lehetőségek hiánya ▪ helyben nincs továbbtanulási lehetőség ▪ magas munkanélküliség ▪ szociális problémák jelenléte
Gazdaság	<ul style="list-style-type: none"> ▪ falusi turizmus jelenléte ▪ mezőgazdaság fejlettségi szintje jó a termőföld jó minőségének köszönhetően ▪ családi vegyes gazdaságok megléte ▪ ingázásra hajlandó munkavállalók ▪ vállalkozói kedv növekedése 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kevés magas szakképzettségű munkavállaló ▪ munkahelyek száma kevés ▪ az ipar fejlettsége alacsony ▪ többnyire elavult mezőgazdasági géppark
Környezet	<ul style="list-style-type: none"> ▪ településszerkezet és az utcakép falusias jellege ▪ tanyák jelenléte ▪ települési építészeti értékek jelenléte ▪ az infrastrukturális ellátottság közül a víz, gáz (belterületen), és villamos energiaellátás- megfelelő ▪ környezettudatosság iránti érdeklődés, fogékonyság ▪ jó levegőminőség, termelő és szolgáltató szektor környezetterhelése alacsony ▪ a talajok szennyezettsége csekély 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ főút magas zaj, és környezeti szennyezés ▪ települési környezetvédelmi program rendelkezésre állása, környezetvédelmi szempontú előrelátó tervezés

	Lehetőségek	Veszélyek
Társadalom	<ul style="list-style-type: none"> ▪ civil szervezetek szerepének növekedése ▪ együttműködésben rejlő hatások felismerése ▪ globalizálódó világban a helyi értékek és identitástudat erősödése tendencia ▪ fiatal, képzett szakemberek helyben tartása ▪ lakosság környezettudatosságának növelése ▪ kulturális élet fellendítése ▪ turisztika, vendéglátás fellendítése ▪ rekreáció, szabadidő hasznos eltöltésének igénye, tanyai turizmus fellendülése ▪ bel- és külterületi utak fejlesztése ▪ csapadékvíz elvezető rendszer kiépítése ▪ rendszeres lakossági fórumok tartása, környezetvédelemmel kapcsolatban 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ település népességének csökkenése ▪ lokálpatriotizmus háttérbe szorulása, helyi értékek, hagyományok eltűnése ▪ életszínvonal csökkenés ▪ hosszú távon stabil jogi szabályozás hiánya ▪ az alulfizetett szakemberek elmennek más szektorokba, illetve településekre
Gazdaság	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ökoturizmus, aktív, falusi, turizmus népszerűségének növekedése, politikai támogatottsága ▪ fenntartható fejlődés eszméjének terjedése ▪ rendelkezésre álló uniós és hazai pályázati forráslehetőségek kiaknázása ▪ helyi mezőgazdaságra épülő feldolgozóipar ▪ geotermikus energia hasznosítása ▪ megújuló energiaforrások felhasználásának növelése ▪ infrastrukturális kiépítettség növelése 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ finanszírozási problémák ▪ munkanélküliség növekedése ▪ csökkenő szakképzett helyi munkavállalók ▪ vállalkozások számának csökkenése ▪ pályázati önerőre fordítható források csekély mértéke

	Lehetőségek	Veszélyek
Környezet	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pályázati források bevonásával környezet és természet védelme ▪ környezettudatos gondolkodásmód, természetvédelem általános terjedése ▪ agrár környezetvédelem ▪ egészséges ivóvíz biztosítása ▪ napfényben gazdag éghajlat 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ erőforráskészletek csökkenése ▪ talaj szennyezettségének növekedése ▪ talajok kimerülése tápanyag utánpótlás hiányában ▪ természeti értékek pusztulása

B.) A településfejlesztés és rendezés kapcsolata

A település jelenleg rendelkezik érvényes településfejlesztési koncepcióval, továbbá településfejlesztési eszközökkel (településszerkezeti tervvel, helyi építési szabályzattal és a hozzá tartozó szabályozási tervvel).

Ezen településfejlesztési –rendezési dokumentumok egymással összefüggésben kell állniuk. A koncepció a településszerkezeti tervvel tartalmi összhangban kell legyen, míg a stratégia a koncepcióval összhangban a településszerkezeti terv figyelembevételével kell készüljön.

Végül a helyi építési szabályzat is összhangban kell legyen a településszerkezeti tervvel. Ezen követelményeknek a meglévő településfejlesztési –rendezési eszközök tartalmukban megfelelnek.

Jelen településfejlesztési koncepció felváltja a korábbi koncepciót, mely, mint a 2014-2020-as EU programozási és költségvetési időszakra középtávú településfejlesztési irányokat jelöl ki.

Az időben később készülő településrendezési eszközök azonban az (még) változatlan szabályozási tartalommal maradnak átmeneti ideig. Ez nyilvánvalóan felveti a településrendezési eszközök egyes elemeinek módosítási szükségességét.

A településfejlesztési koncepcióban felvázolt fejlesztési irányok már nem állhatnak teljes mértékben összhangban a jelenleg érvényes szabályozással, illetve a településszerkezeti terv szerinti elhatározásokat is részben módosíthatja. A jogszabályi környezet is változhat még, a tervezett fejlesztések is pontosítást jelenthetnek egyes szabályozási mutatók tekintetében. Ez a fejlesztés és rendezés közötti iterációs elv, módszer eredményeként a településszerkezeti terv (majd HÉSZ) egyes fejlesztésre előirányzott területei esetén a jelenlegitől eltérő módosításokhoz vezethet.

A jogszabályi környezet változása további településrendezési döntésekhez kell vezessen. A jelenleg érvényes szabályozás szerint a településrendezési eszközök már csak 2018. december 31.-éig módosíthatók ill. alkalmazhatók abban az anyagi jogi környezetben, melyben eredetileg is készültek. 2019 jan. 1-től pedig a jogszabály erejénél fogva lejárnak, így nem alapozhatják meg ezt követően az építés helyi rendjét, illetve az erre épülő építésügyi hatósági eljárásokat.

Ezért -többek között az EU fejlesztési források elérése érdekében - az új, 2013-tól érvényes anyagi-jogi szabályozásnak megfelelő településrendezési eszközök készítése fontos és indokolt.

Ezt alapozza meg jelen tervezési folyamat. Ezzel ugyanis a megalapozó vizsgálat teljeskörűen elkészül, és felhasználható lesz a településrendezési eszközök készítésénél!

Az egyes fejlesztések területi korlátai, lehetőségei:

A területi korlátokat természetes és épített korlátok alkotják.

Alapvető *természeti korlátok* a vízfolyások és a dombok, a magaslatok, az ökológiai hálózat elemei, melyeket a természetes állapotukban kell megőrizni, itt beépítésre szánt területeket nem lehet kijelölni.

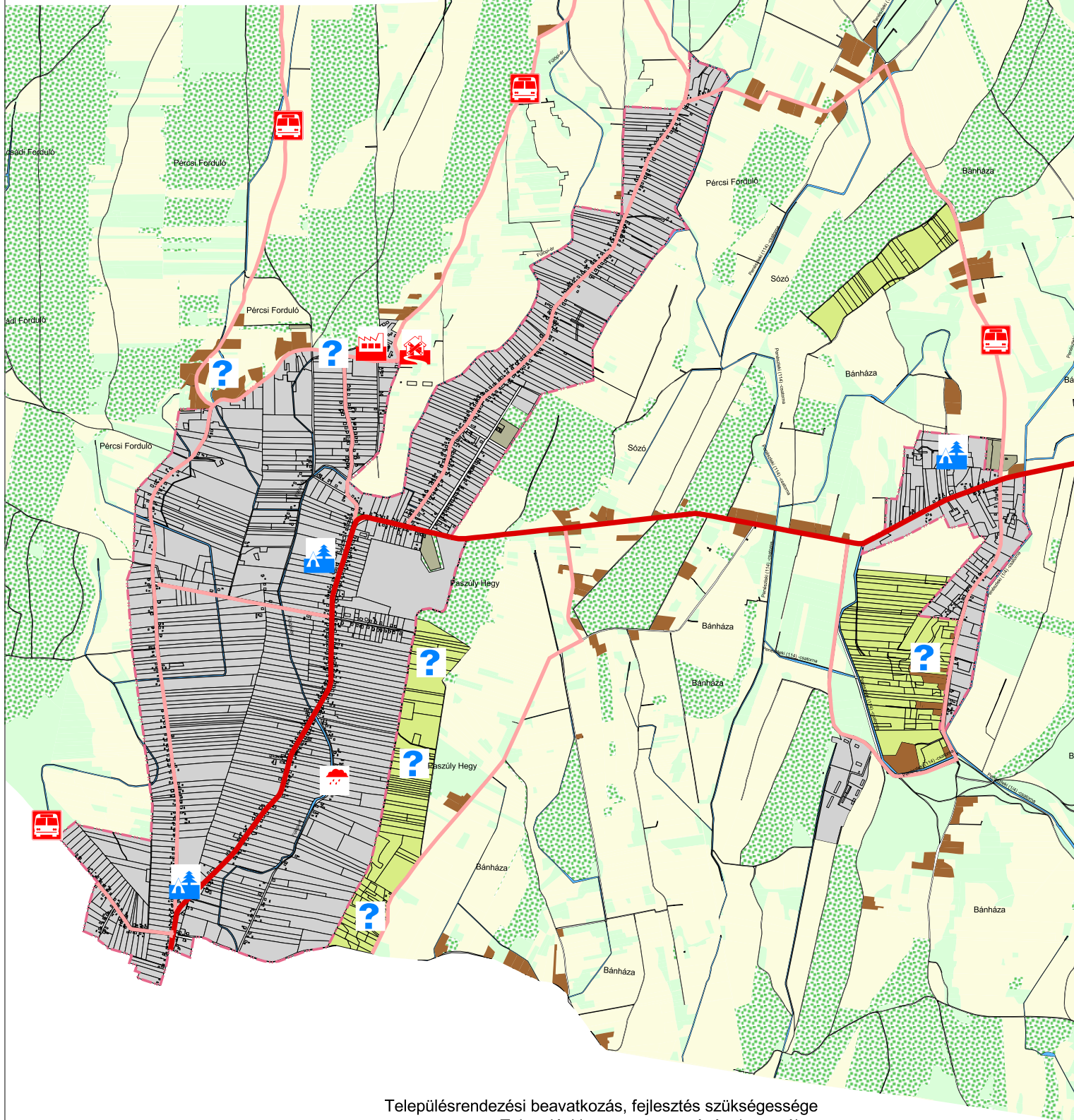
A legkézenfekvőbb *épített korlátok* az infrastrukturális vonalas elemek. Ezek közül a legzavaróbb korlát az átjárhatóságot korlátozó funkciók (főutak, mellékutak). Ennél kisebb a fejlesztéseket érintő korlátozó hatása a helyi védelem alá vont, ill. helyi védelemre javasolható értékeknek, és egyes olyan terület-felhasználásoknak, melyek nem változtathatók meg (pl. temető) További tervezendő korlátozás a település beépítésre szánt területei körül kijelölendő – beépítésre nem szánt területekből álló – zöld gyűrű is. Ezért a területi fejlesztés lehetősége a kijelölendő zöld gyűrűn belül lehetséges.

3.2. Problématérkép, értéktérkép

FÜLÖP KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERV

FEJLESZTÉSEKET BEFOLYÁSOLÓ
PROBLÉMÁK, HIÁNYOSSÁGOK

2018

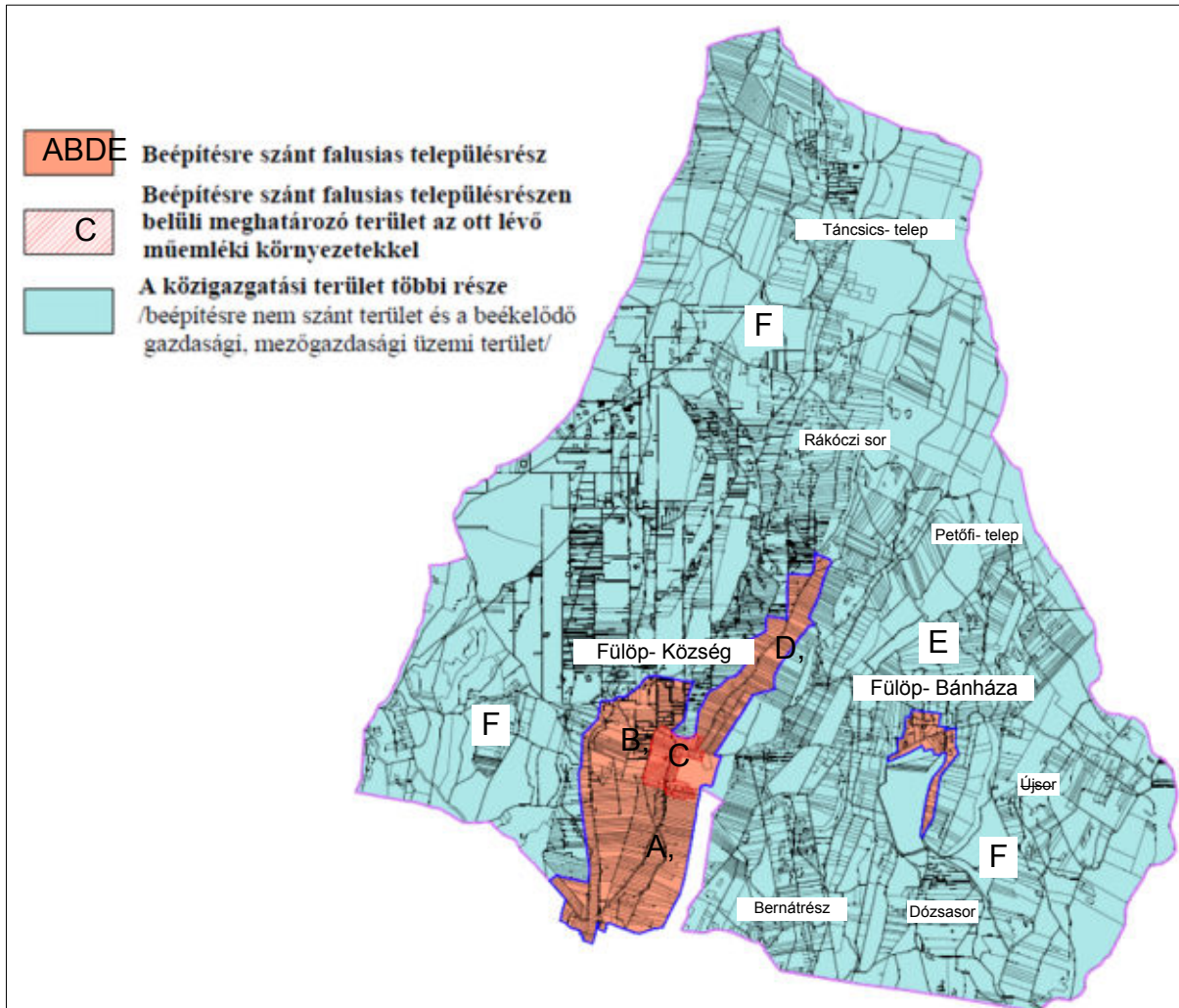
Településrendezési beavatkozás, fejlesztés szükségessége

- Települési környezet zavarásának veszélye
- Vízrendezési és vízutánpótlási probléma
- Épület vagy környezet hasznosítás, fejlesztés szükséges
- Közlekedési probléma- hiányosság kezelése szükséges
- Területhasználati változás, döntés szükséges
- Településkép zavarásának veszélye
- Külterületi tanyák
- Belterhatar_meglevo_vonal.shp

Tervező:	CIVIS TERV VÁROSTERVEZŐ ÉS ÉPÍTÉSZ IRODA BT. Cse. Tévez, Sándor utca 11. sz. 1453-55. TEL: 06-963-72	
Munka:	FÜLÖP KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE - 2018 -	Dátum: Lépték:
Munkatárs:	FEJLESZTÉSEKET BEFOLYÁSOLÓ PROBLÉMÁK, HIÁNYOSSÁGOK	
KÉPVISELŐ:	ZSOMBOR ISTVÁN	DÖRTVEZTŐ

3.3. Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek

3.3.1. Településrészek kijelölése, a lehatárolt településrészek rövid bemutatása

- A: Déli településrész
- B: Észak-nyugati településrész
- C: Településközpont
- D: Északi településrész
- E: Fülöp-Bánháza
- F: Külterület

A,B,D:

Fülöp község központi belterület beépítésre szánt, falusias településrészei:

A település központi belterületét néhány meghatározó utcára felfűzött lakóingatlanok sora alkotja. A többnyire rendkívül hosszú telkek végén vagy keskeny földutak, vagy természetes vízvezető árkok vezetnek, melyek közül meghatározó jelentőségű a Fülöpi-ér. Az enyhe dombok jellemzik a belterület morfológiáját is. A belterület szélén a látóhatárt többnyire erdők, erdősávok zárják.

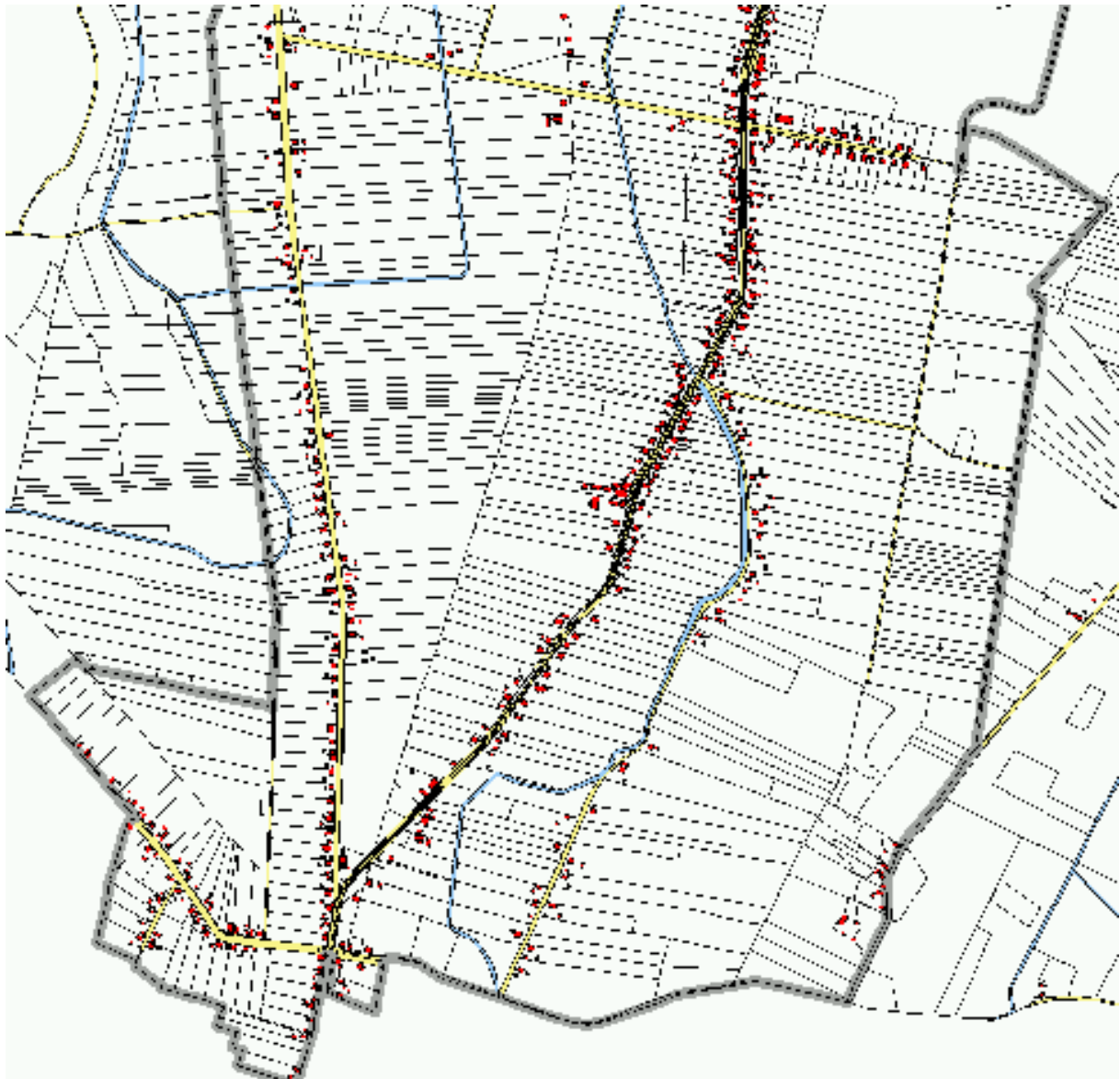
A belterületen elhelyezkedő falusias lakóterületek azonos jellemzőkkel rendelkeznek, csupán elhelyezkedésük alapján lehet lehatárolást tenni.

A lakóépületek átépítése bővítése és felújítása az elmúlt évtizedekben folyamatos volt, és mai időszakban is ez a fő irány. Az 1900-as évek első felében épült hagyományos vályog szerkezetű épületek az 1970-es években sátortetős téglafalazatú lakóépületek váltották fel. Emellett több egyéb típusú lakóépület is megvalósult. 1980-as évek közepétől napjainkig egyedi tervezésű igényes lakóépületek jelentették az átépülési folyamatkövetkező lépését. Az átépülés mellett felújítások (bővítések) is formálják a településképet. Jelenleg a kertvárosias telekhasználat jelei fedezhetők fel a lakó funkciójú területrészelken.

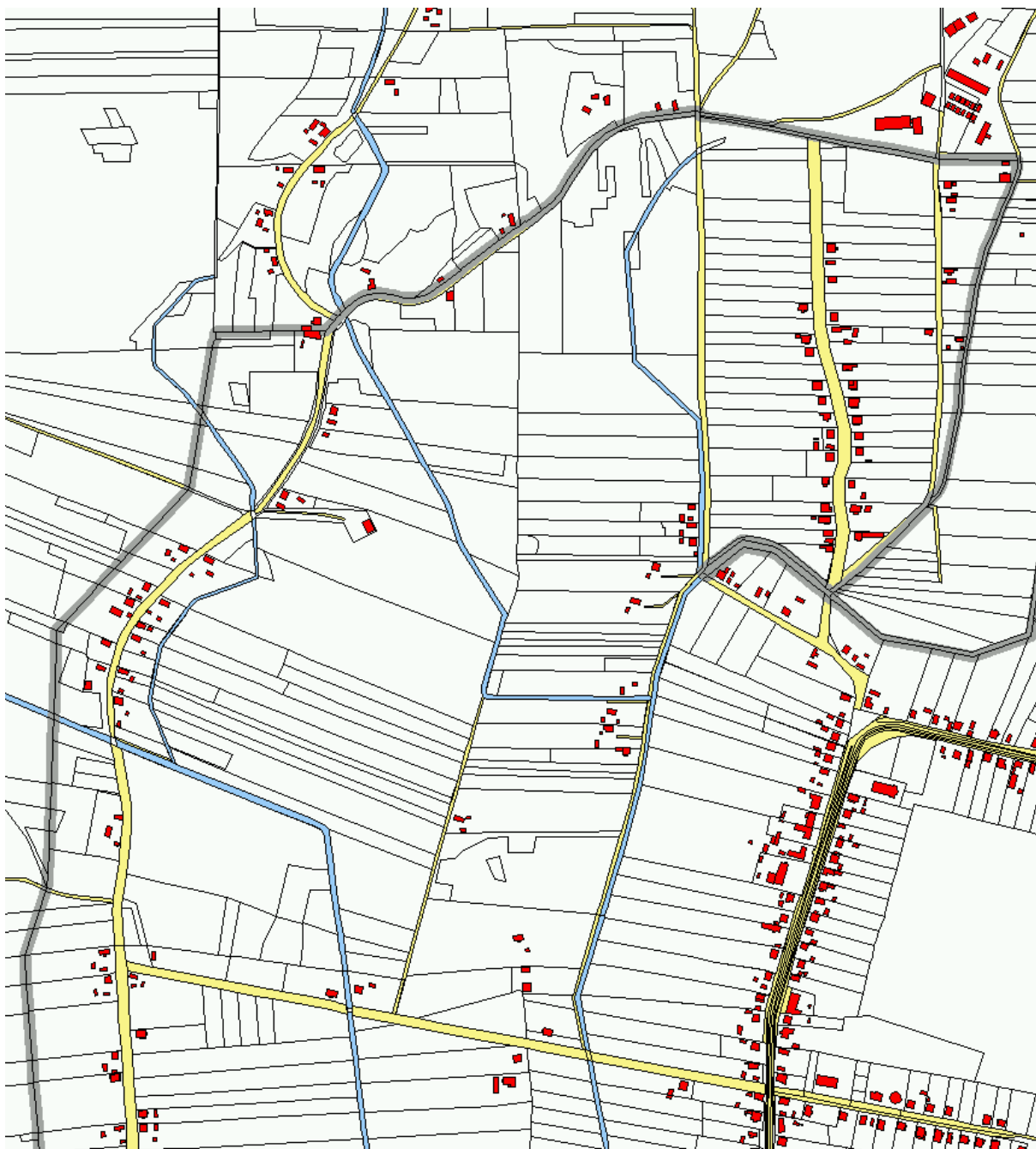

■ Külterületi tanyák
■ Falusias lakóterületek

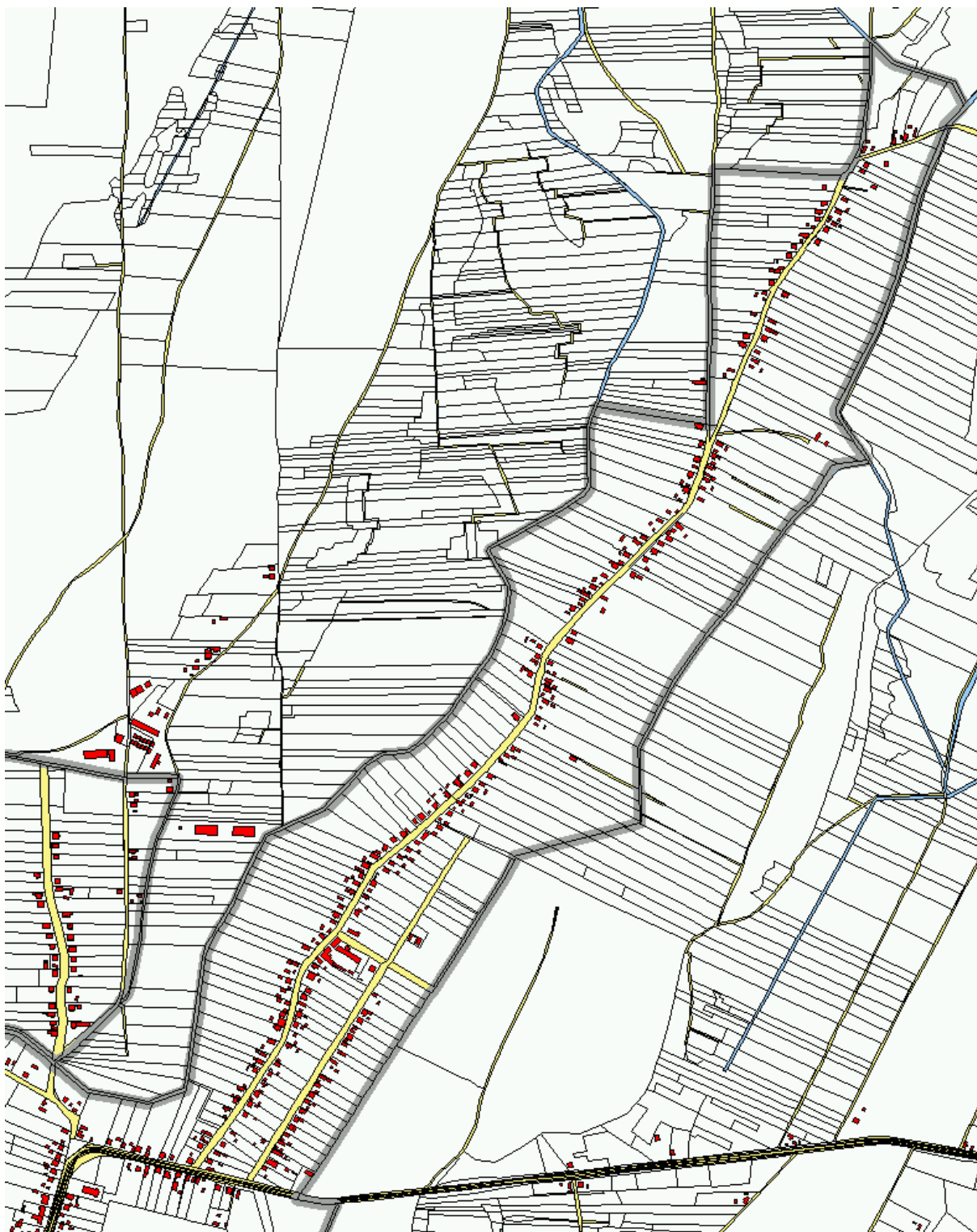
A: Déli településrész

B: Észak-nyugati településrész

D: Északi településrész

C:

Településközpont:

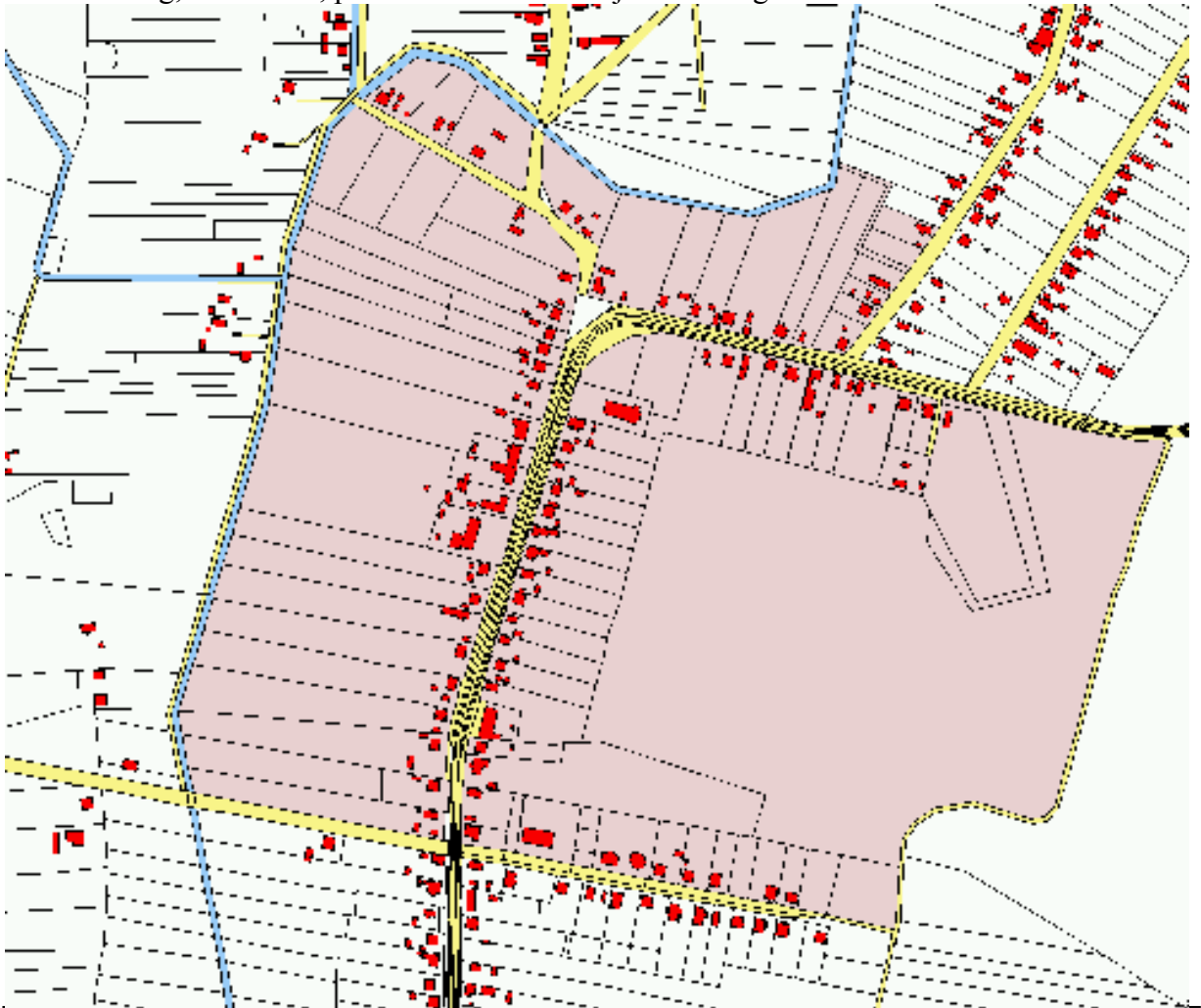
Fülöp egyközpontú település. A központi, illetve lakó funkciókat befogadó területe alig változott az utóbbi évtizedekben. A lakóterületeken a helyi lakosság kiszolgálását szolgáló épületek (italboltok, élelmiszerüzletek, stb.) lakóépületek átalakításával jöttek létre

A rendkívül hosszú belterület felső harmadában alakult ki a település központja, ahol a legfontosabb intézmények is elhelyezkednek.

A településnek nincs igazi főtere, bár a tervezett piactér és a művelődési ház előtt adódna ennek kialakítására lehetőség.

A hatályos településszerkezeti terv településközpont vegyes felhasználású területként jelöli ki, az Óvoda utca- Híd utca- Fülöpi-ér által határolt terület, ami kiegészül a Penészleki út menti ingatlanokkal. E területegységtől északi irányban, a Kossuth Lajos utca mentén is található települési szintű intézmények, de a hatályos településszerkezeti terv a településközpont vegyes területet nem terjeszti ki ebbe az irányba.

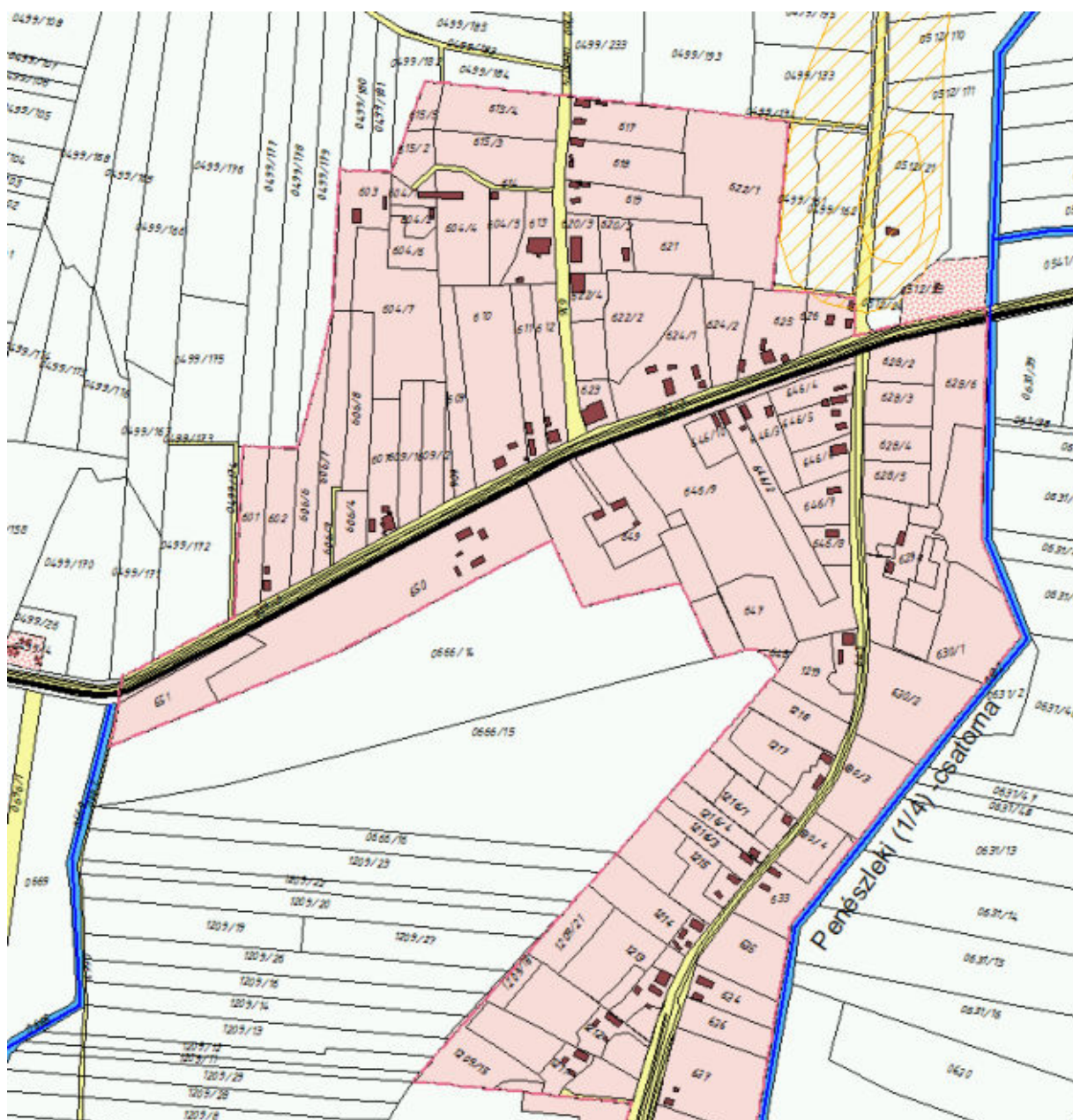
A Penészleki út mellett található a települési szintű sportolási terület. A sportterülethez csatlakozó „Paszulyhegy” elnevezésű erdő és a tömbbelsőben elhelyezkedő, településszerkezeti tervben közjóléti erdő felhasználásra tervezett gyepes – részben fásított terület kiváló fejlesztési lehetőség, rekreációs, pihenési- turisztikai fejlesztés megvalósítására.

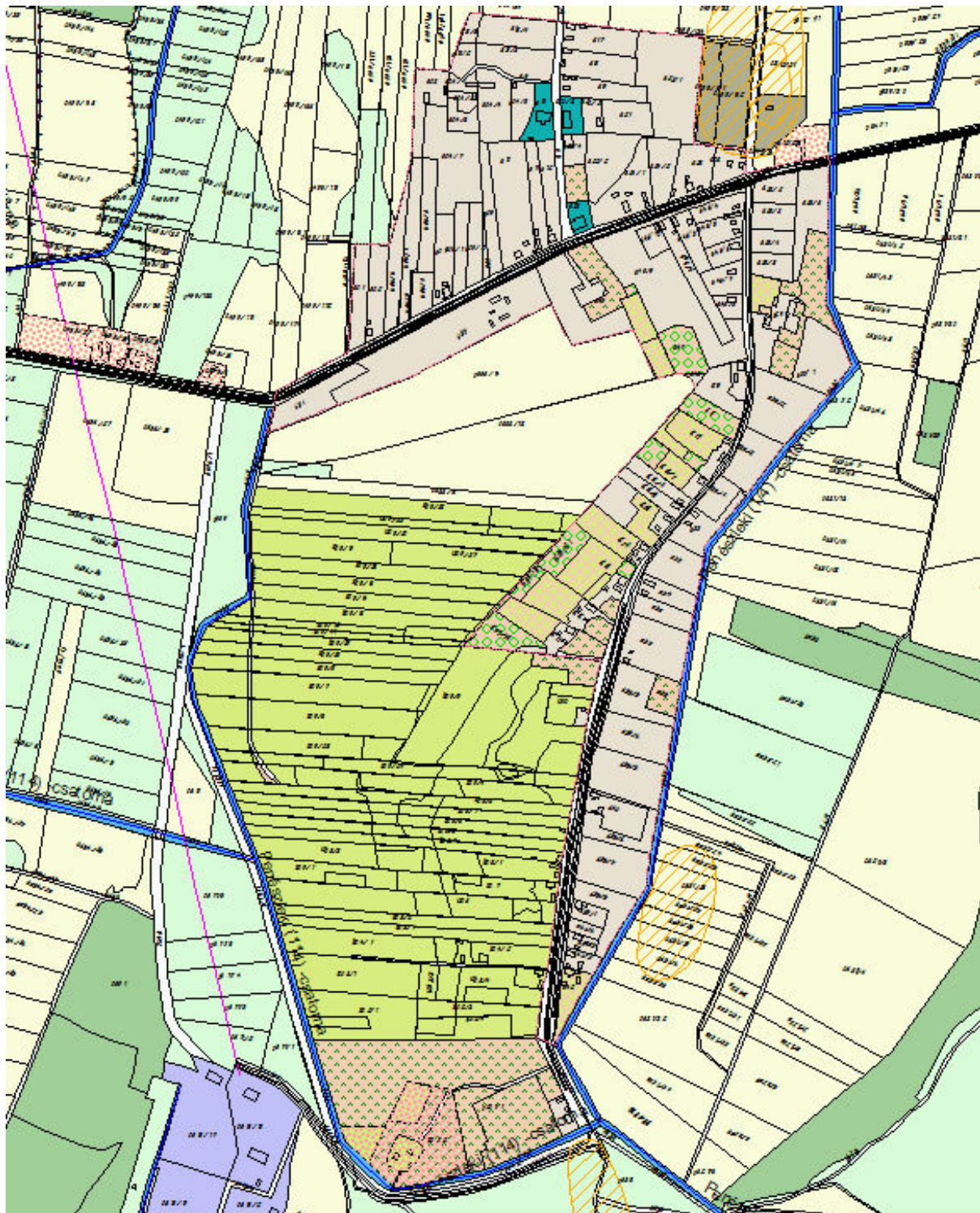

**E:
Fülöp- Bánháza:**

A belterület keleti irányában közel egy kilométerre található Bánháza is falusias telekhasználatú településrész. Az egykori középkori falut már 1554 - ben a török hódolt helyek között említik. A XII. században pusztabirtok volt. Bánháza keleti peremén áll a 200 éves római katolikus kápolna.

Itt az egyszerű tömegű, egymenetes, utcára merőleges tetőgerincű oromfalas lakóépületek a jellemzők. Ezt a karaktert csak néhány helyen bontja meg - nem túl zavaró módon - sátor ill. kontyolt kialakítású épület.

	Itegeszet lelohely
	22 kv. elektromos vezeték
területkiszárolat	
	Fg Erdő terület
	Gsp Gazdasági terület - ipari
	Üksz Gazdasági terület - kereskedelmi, szolgáltató
	Gmg Gazdasági terület - mezőgazdasági
	KÖu Közlekedési terület - közúti
	Kkgy Különleges terület - kiegészítő park
	Ksp Különleges terület - sport
	Ktm Különleges terület - temető
	Lf Lakóterület - felújítás
	Mk Mezőgazdasági terület - kertés
	Mgy Mezőgazdasági terület - többségében gyep
	Msz Mezőgazdasági terület - többségében szántó
	V Vízgazdálkodási terület
	Vt Vegyes terület - településközpont
	Z Zöldterület (közpark)
	Erb Erdő beltéri letlen
	Mkb Kert szűk beltéri letlen
	Mgyb Gyep beltéri letlen

F:
Külterület:

Fülöp a Nyírség déli részén található, vadregényes parabolabuckás vidéken. A szél a homokot több ezer évvel ezelőtt buckákba hordta, azóta csak ritkán, emberi hatásra indult be a homokmozgás. A parabolabuckák 15-18 m magasak, némelyikük akár 2 km hosszú is lehet. Az egykori folyóvölgyek közötti magaslaton épült a település, így nagyobb vízfolyása nincs, csupán a Fülöp-ér folyik rajta keresztül. A vízrendezések előtt lápokkal tarkított tölgyesek borították a területet. Azóta a lápok többségét lecsapolták, s helyükön most legelők, kaszálók vannak.

A külterületet behálózó fő dűlőutak rendszerének kijelölése Fülöp tekintetében azért is rendkívül fontos lenne, mert a családi gazdálkodás miatt meglehetősen nagy számban található a külterületen lakóépületek, tanyák. Az itt élő családok településre való beközlekedése az iskoláskorú gyerekek településen található oktatási létesítményekbe, óvodába való beszállítása is fontos feladat.

A fő dűlőutak kijelölése a külterületi lakott helyek sűrűségét figyelembe véve, valamint a szomszédos települések igazgatási területéhez való kapcsolódást is megvizsgálva szükséges. A település környezetében való elhelyezkedése a rendkívül hosszan elnyúló belterület is azt mutatja, hogy a jelenlegi központi belterület is a szétszórt családi gazdálkodások laza szerkezetének összekapcsolásával alakult ki.

A külterület szerkezetét meghatározó fejlesztési elhatározás a település déli szélén lévő 4906 számú főúthoz csatlakozó Ady Endre utca és ennek Nyírábrány külterületén folytatódó jelenlegi mezőgazdasági út országos mellékútként való kiépítése, mely a közeli Nyíracsad településhez teremtené közvetlen közlekedési kapcsolatot.

Tánics telep légi felvételen
Forrás: Google Earth

	Belterületi határ	
	Országos mellékút	
	Gyűjtőút	
	Fő dűlőút	
	Természetvédelmi terület	
	Külterületi tanyák	
Területhasználat		
	Eg	Erdő terület
	Gip	Gazdasági terület - ipari
	Gksz	Gazdasági terület - kereskedelmi, szolgáltató
	Gmg	Gazdasági terület - mezőgazdasági
	KÖu	Közlekedési terület - közúti
	Mk	Mezőgazdasági terület - kertés
	Mgy	Mezőgazdasági terület - többségében gyepl
	Msz	Mezőgazdasági terület - többségében szántó
	V	Vízgazdálkodási terület

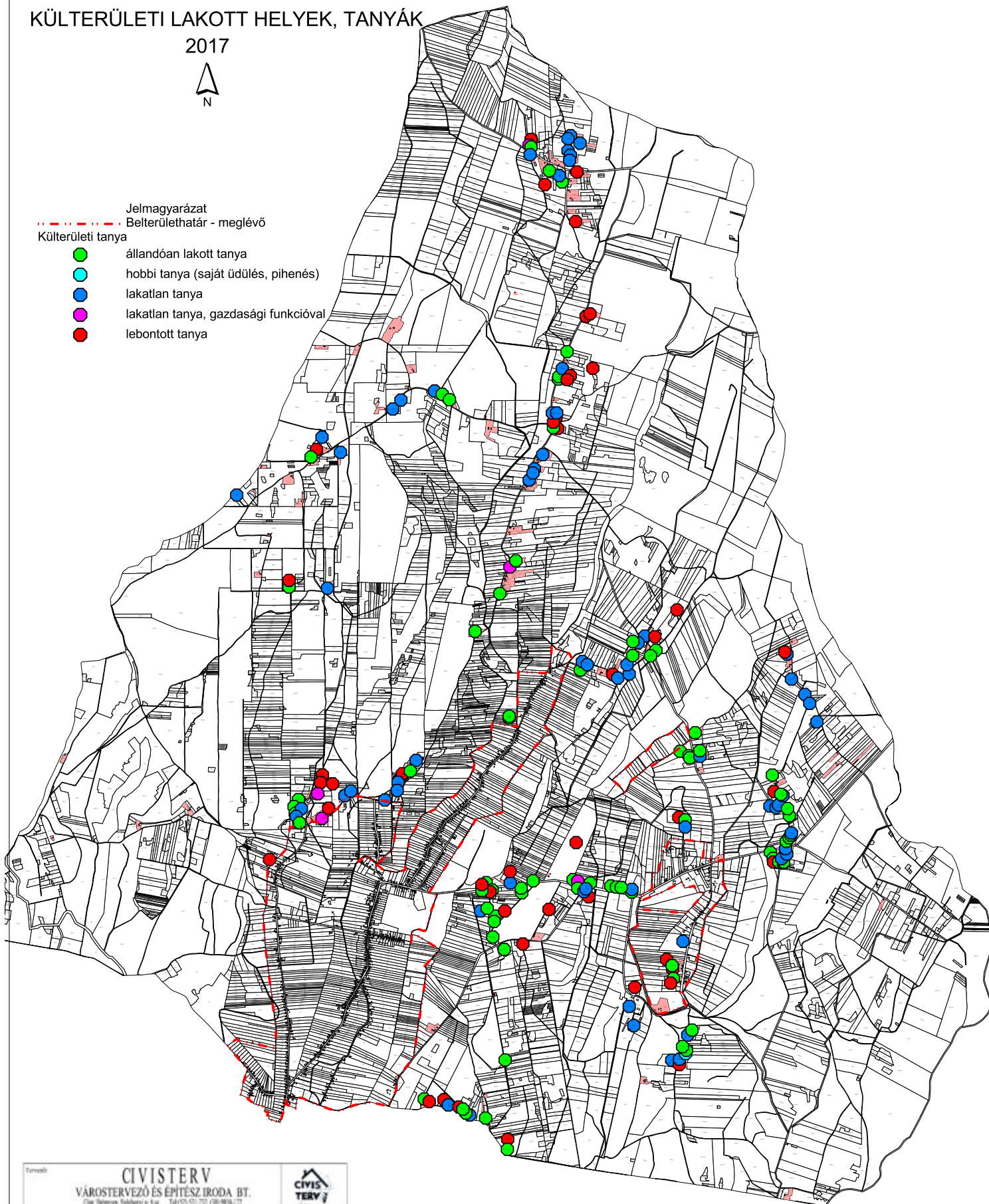
FÜLÖP KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERV

KÜLTERÜLETI LAKOTT HELYEK, TANYÁK

2017

- - - - - Jelmagyarázat
- - - - - Belterülethatár - meglévő
 Külterületi tanya
● állandóan lakott tanya
● hobbi tanya (saját üdülés, pihenés)
● lakatlan tanya
● lakatlan tanya, gazdasági funkcióval
● lebontott tanya

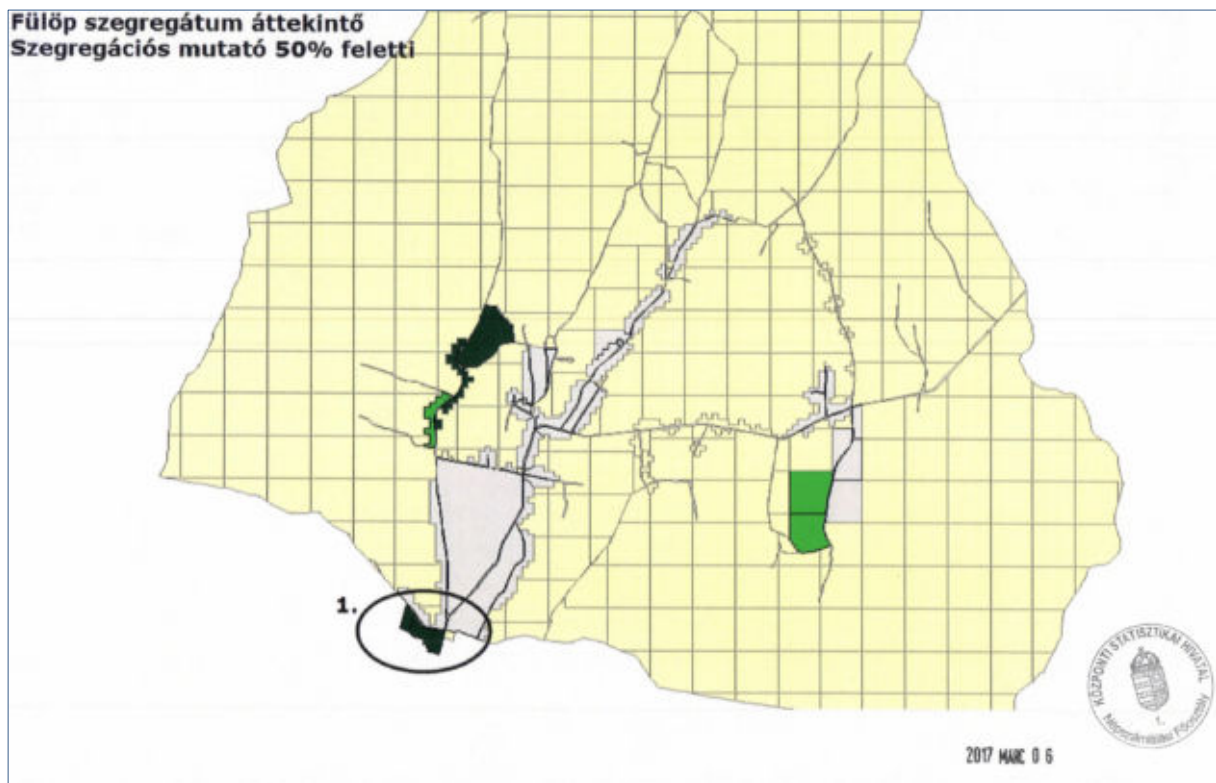

Tervező: CIVIS TERV VÁROSTERVEZŐ ÉS ÉPÍTÉSZ IRODA BT. <small>Che. Béres, Sándorfi & Társ. 1465 SZ. TEL: 06-908-72</small>		
Munka: FÜLÖP KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE - 2018 -	Dátum: Lépték:	
Munkatit: KÜLTERÜLETI LAKOTT HELYEK, TANYÁK		
KÉPVISELŐ	ZSANDORI ISTVÁN	ELŐVETÉLŐ

3.3.2. Szegregált, vagy szegregációval veszélyeztetett területek:

A lehatárolás a 314/2012-es Kormányrendelet 10. mellékletében meghatározott szegregációs mutató alapján történt. A szegregációs mutató a 2011-es népszámlálási adatokból állítható elő. A 314/2012-es Kormányrendeletben foglaltak szerint azon területek tekinthetők szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül eléri, illetve meghaladja az adott településtípusokra vonatkozó határértéket.

A két áttekintő kartogram jelzi, hogy a településen belül mely területek felelnek meg a szegregátum és a szegregációval veszélyeztetett területkritériumának.

Ez a térkép azt is mutatja, hogy melyek azok a területek, ahol a szegregációs mutató 40-49%, az ilyen területek szegregáció szempontjából veszélyeztetett területnek számítanak. (Jelmagyarázat: a szegregációs mutató térképen jelzett értékeit a következő színek jelölik: 0-39% = szürke, 40-49%

= világoszöld, 50-100% = sötétzöld)

A térképeken bekarikázva került ábrázolásra az a terület, amelyeken a magánháztartásokban élők száma meghaladja az 50 főt. Ez a terület szegregátumnak számít.

A szegregációs mutató (legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül) értéke az érintett területen 50% feletti és a területen élő népesség száma eléri az 50 főt

Forrás: 2011. évi népszámlálás

Mutató megnevezése	Fülöp összesen*	1. szegregátum (4906-os út - Tótfalu u. -
Lakónépesség száma	1769	50
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	14,1	24,0
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	60,6	52,0
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	25,3	24,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	37,7	80,8
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	3,9	0,0
Lakásállomány (db)	720	17
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	23,6	17,6
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	55,2	76,9
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	25,5	57,7
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	41,3	22,2
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	54,6	73,3
Állandó népességszáma – a mutató a település egészére állítható elő, szegregátumokra nem	1886	
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	57,8	100,0
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	63,9	86,0
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	22,7	...
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	11,4	...
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	19,2	...
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	12,2	...

* Az oszlop tartalmazza a lakcím nélküli hajléktalanok (1 fő) adatait
 „. adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat

Térképi mellékletek

- 1.) Országos- és térségi övezetek lehatárolása
- 2.) Területfelhasználás vizsgálata I. Teljes igazgatási terület
- 3.) Területfelhasználás vizsgálata II. Belterület és környezete
- 4.) Területfelhasználás vizsgálata III. Fülöp- Bányháza
- 5.) Építmények vizsgálata
- 6.) Intézmény vizsgálat
- 7.) Örökségvédelmi vizsgálat
- 8.) Szennyvízelvezetés
- 9.) Felszíni vízelvezetés rendszer
- 10.) Gázellátás
- 11.) Elektromos energia ellátás
- 12.) Fejlesztéseket befolyásoló problémák, hiányosságok